

Pielikums
Valmieras novada pašvaldības
domes 28.03.2024. lēmumam
Nr.140 (protokols Nr.4, 39.§)

VALMIERAS NOVADA SADARBĪBAS TERITORIJAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Saturs

Saturs	2
Civilās aizsardzības plāna tekstā lietotie saīsinājumi	5
Ievads	7
1. Pašvaldības vai sadarbības teritorijas administratīvi teritoriālais raksturojums	9
1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums.....	9
1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums, tai skaitā ieslodzījuma vietās izvietoto ieslodzīto skaits.....	17
1.3. Blakus esošās pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas	22
2. Pašvaldības teritorijā iespējamie riski (zemi, vidēji, augsti un ļoti augsti), ņemot vērā valsts civilās aizsardzības plānā norādīto informāciju	22
3. Kopsavilkums par risku novērtēšanu.....	24
3.1. Risku scenāriji	24
3.1.1.Zemestrīce	24
3.1.2.Zemes nogruvums	26
3.1.3.Pali, plūdi un vējuzplūdi.....	26
3.1.4.Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkonu negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums.....	35
3.1.5.Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas.....	43
3.1.6.Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki	44
3.1.7.Epidēmija.....	50
3.1.8.Epizootijas	52
3.1.9.Epifitotijas	57
3.1.10.Bīstamo vielu noplūde objektā	63
3.1.11.Avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā	76
3.1.12.Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā	77
3.1.13. Radioaktīvo vielu avārijas	83
3.1.14.Bioloģisko vielu negadījumi.....	89
3.1.15.Ugunsgrēki būvēs	91
3.1.16.Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs	93
3.1.17.Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi.....	94
3.1.18. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi.....	97
3.1.19.Būvju sabrukums	104
3.1.20.Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa	107

3.1.21. Autotransporta avārija	107
3.1.22. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi	121
3.1.23. Dzelzceļa transporta katastrofa.....	124
3.1.24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri	130
3.1.25. Terora akti	131
3.1.26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi	133
3.2. Risku matrica.....	136
3.3. Risku kartes	140
4. Preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi atsevišķi katram riskam	141
5. Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji	213
6. Iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, ņemot vērā attiecīgā apdraudējuma iespējamās sekas.....	215
6.1. Evakuācijas veids	215
6.2. Pulcēšanās vietas	216
6.3. Evakuācijas maršruti	216
6.4. Transporta nodrošinājums	216
6.5. Pagaidu izmitināšana	216
6.6. Evakuēto uzskaitē.....	217
6.7. Evakuēto ēdināšana	217
6.8. Evakuēto sociālā aprūpe	217
6.9. Evakuēto īpašuma apsardze.....	218
6.10. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā	218
7. Iesaistāmie resursi	219
7.1. Pašvaldības vai pašvaldību resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos	219
7.2. Fizisko vai juridisko personu resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos.....	219
7.3. Nodrošinājums ar energoresursiem energoapgādes traucējumu gadījumā.....	219
8. Sadarbība ar citu administratīvo teritoriju, sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisiju, valsts un citu valstu glābšanas dienestiem un blakus esošajām pašvaldībām.....	219
8.1. Ārkārtas situācija vai izņēmuma stāvoklis	220

Pielikumi

1. pielikums. Valmieras novada atsevišķu teritoriju plūdu kartes (elektroniski)
2. pielikums. CA komisijas nolikums un apziņošanas shēma (elektroniski)
- 2.1. pielikums. CA komisijas kontakti (elektroniski)
3. pielikums. Vispārējā katastrofu apziņošanas shēma (elektroniski)
4. pielikums. Riska kartes ar apzīmējumiem atbilstoši MK noteikumiem Nr. 658-07.11.2017. "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju" (elektroniski)
5. pielikums. Evakuācijas pulcēšanās vietas (elektroniski)
- 5.1. pielikums. Evakuācijas vietas kartē (elektroniski)
6. pielikums. Evakuācijas transportlīdzekļu saraksts (elektroniski)
7. pielikums. Izmitināšanas vietas (elektroniski)
8. pielikums. Ēdināšanas iespējas Valmieras novadā (elektroniski)
9. pielikums. Resursi, kas tiks iesaistīti reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos (elektroniski)
10. pielikums. Pieejamie energoresursi energoapgādes traucējumu gadījumā (elektroniski)

Civilās aizsardzības plāna tekstā lietotie saīsinājumi

AiM – Aizsardzības ministrija
ARCC – Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs
ĀCAP – Ārpusobjekta civilais aizsardzības plāns
ĀSOK – Ārkārtējo situāciju operatīvās komisijas
BIS – Būvniecības informācijas sistēma
BVKB – Būvniecības valsts kontroles birojs
CAP – Civilās aizsardzības plāns
CA OVC – Civilās aizsardzības Operacionālās vadības centrs
CAK – Civilās aizsardzības komisija
DP – Drošības pārskats
EM – Ekonomikas ministrija
BIS – Būvniecības informācijas sistēma
HES – hidroelektrostacija
IEM – Iekšlietu ministrija
IEM IC – Iekšlietu ministrijas informācijas centrs
IeVP – Ieslodzījumu vietu pārvalde
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
JSA – Jonizējoša starojuma avoti
KM – Kultūras ministrija
LDZ – Latvijas dzelzceļš
LM – Labklājības ministrija
LVĢMC - Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LVMI - Latvijas valsts mežzinātnes institūts "Silava"
NAI – Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NBS – Nacionālie bruņotie spēki
NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
OPV – Operatīvās vadības pārvalde
PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PP – Pašvaldības policija
PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
PVD – Pārtikas un veterinārais dienests
RANP – Rūpniecisko avāriju novēršanas programma
SM – Satiksmes ministrija

ST – Sadarbības teritorija
SPKC – Latvijas Slimību profilakses un kontroles centrs
STCAP – sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns
TNGIIB – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs
UNT – Ugunsnovērošanas torni
VAAD – Valsts augu aizsardzības dienests
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VDD – Valsts drošības dienests
VDI – Valsts darba inspekcija
VI – Veselības inspekcija
VM – Veselības ministrija
VMD – Valsts meža dienests
VP VRP - Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvalde
VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs
VRB – Vidzemes reģiona brigāde
VRS – Valsts robežsardze
VSIA ZMNĪ – Valsts SIA Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi
VUGD VRB – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Vidzemes reģiona brigāde
VVD RDC – Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
VVD VRVP – Valsts vides dienests Vidzemes reģionālā vides pārvalde
ZM – Zemkopības ministrija

Ievads

Valmieras novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns (turpmāk tekstā – STCAP) izstrādāts saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likumu (stājās spēkā 2016. gada 1. oktobrī), Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) rīkojums Nr. 476-26.08.2020. “Par valsts civilās aizsardzības plānu”, MK noteikumu Nr. 658-07.11.2017. “Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju” un MK noteikumu Nr. 582-26.09.2017. “Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām” prasībām.

STCAP izstrādes gaitā kā literatūras avoti izmantoti, pirms novadu reformas, spēkā esošie plānošanas dokumenti:

- Beverīnas novada pašvaldības integrētā attīstības programma 2019. – 2024. gadam;
- Beverīnas novada integrētā attīstības programma ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012. – 2024. gadam;
- Beverīnas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam;
- Kocēnu novada attīstības programma 2014. – 2020. gadam;
- Kocēnu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam;
- Kocēnu novada teritorijas plānojums 2014. – 2025. gadam;
- Mazsalacas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam;
- Mazsalacas novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam;
- Mazsalacas novada teritorijas plānojums 2013. – 2024. gadam;
- Rūjienas novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam;
- Rūjienas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030;
- Rūjienas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam;
- Rūjienas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam Stratēģiskais uz vidi novērtējums Vides pārskats un Aplūstošo teritoriju noteikšana;
- Naukšēnu novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam;
- Naukšēnu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030;
- Naukšēnu novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam;
- Strenču novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam;
- Strenču novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam;
- Strenču novada teritorijas plānojums 2012. – 2023. gadam;
- Burtnieku novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam;
- Burtnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012. – 2030. gadam;
- Strenču novada teritorijas plānojums 2012.-2024. gadam;
- Valmieras pilsētas attīstības programma 2015. – 2020. gadam;
- Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam;
- Valmieras pilsētas teritorijas plānojums no 2017. gada;
- Valmieras sadarbības teritoriju novadu iepriekš izstrādātie civilās aizsardzības plāni;
- Valsts civilais aizsardzības plāns 26.08.2020. versija;
- MK rīkojums Nr. 476-26.08.2020. “Par Valsts civilās aizsardzības plānu”, kas stājies spēkā 26.08.2020;
- Valsts aizsardzības koncepcija, 2020;

- Nacionālo bruņoto spēku likums un MK noteikumi Nr. 946-05.10.2010. "Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos";
- Latvijas Republikas Zemessardzes likums, kas stājas spēkā 2010. gada 1. septembrī;
- MK noteikumi Nr. 440-08.08.2017. "Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība";
- MK noteikumi Nr. 966-20.12.2005. "Noteikumi par mobilizējamo civilās aizsardzības formējumu veidošanas kārtību un finansējumu";
- Likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli", kas pieņemts 2013. gada 7. martā;
- Novadu sniegtā informācija, citi informācijas avoti un interneta resursi.

Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam, civilās aizsardzības sistēmas uzdevumi ir šādi:

- 1) nodrošināt cilvēku, vides un īpašuma drošību;
- 2) pēc iespējas nodrošināt sabiedrībai minimāli nepieciešamās pamatvajadzības katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā;
- 3) savlaicīgi prognozēt katastrofas draudus;
- 4) plānot un savlaicīgi veikt preventīvos pasākumus;
- 5) sniegt palīdzību katastrofā cietušajiem un mazināt kaitējumu, ko katastrofa radījusi vai var radīt cilvēkiem, videi un īpašumam;
- 6) plānot un veikt atjaunošanas pasākumus;
- 7) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniegt un saņemt starptautisko palīdzību;
- 8) atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš.

1. Pašvaldības vai sadarbības teritorijas administratīvi teritoriālais raksturojums

1.1. Administratīvi teritoriālais sadalījums

Valmieras novada teritorijā, pēc novadu reformas, ietilpst Valmieras pilsēta, Burtnieku apvienība, Naukšēnu apvienība, Mazsalacas apvienība, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība, Kocēnu apvienība, Strenču apvienība un Rūjienas apvienība.

Valmieras novads atrodas Latvijas ZA. Valmieras pilsētas teritorija, kas uzskatāma par novada centru, uz DA robežojas ar Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienību, DR ar Kocēnu apvienību un Z ar Burtnieku apvienību.

Burtnieku apvienība robežojas ar Rūjienas apvienību (Z), Naukšēnu apvienību (ZA), Valkas novadu (ZA), Strenču apvienību (A), Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienību (DA), Kocēnu apvienību (DR), Limbažu novadu (DR) un Mazsalacas apvienību (ZR).

Naukšēnu apvienība robežojas ar Valkas novadu (A), Burtnieku apvienību (D) un Rūjienas apvienību (R), bet Z ar Igaunijas valsts teritoriju.

Mazsalacas apvienība robežojas ar Rūjienas apvienību (A), Burtnieku apvienību (DA) un Limbažu novadu (DA), bet uz Z ar Igaunijas valsts teritoriju.

Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība robežojas ar Strenču apvienību (ZA), Smiltenes novadu (DA), Cēsu novadu (D), Kocēnu apvienību (R) un Burtnieku apvienību (ZR).

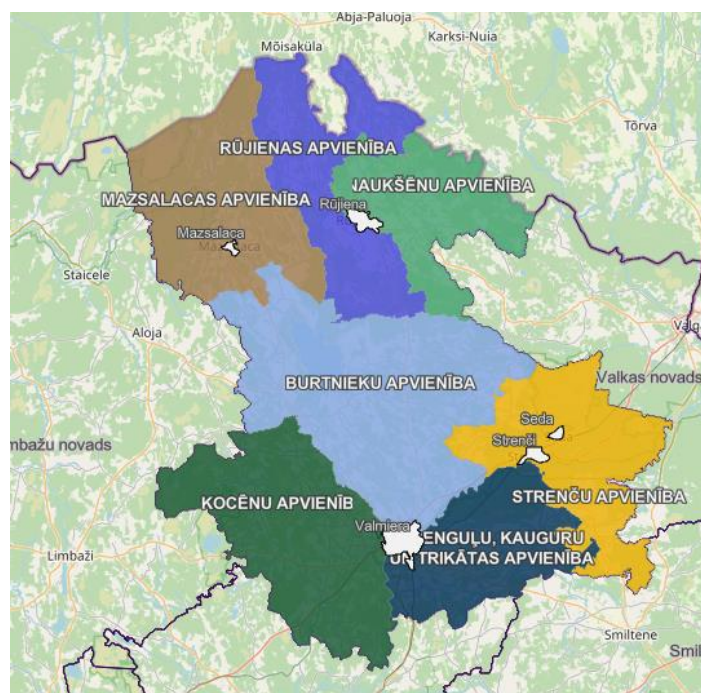
Kocēnu apvienība robežojas ar Burtnieku apvienību (ZA), Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienību (A), Cēsu novadu (DA) un Limbažu novadu (R).

Strenču apvienība robežojas ar Valkas novadu (A), Smiltenes novadu (D), Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienību (DR) un Burtnieku apvienību (R).

Rūjienas apvienība robežojas ar Naukšēnu (A), Burtnieku (D) un Mazsalacas (R) apvienībām, bet Z ar Igaunijas valsts teritoriju.

1. attēls. Latvijas novadu karte [Wikiwand]

2.attēls. Valmieras novada izvietojums [valmierasnovads.lv]

Valmieras novads, atbilstoši 2021. gada administratīvi teritoriālajai reformai, izveidots 2021. gadā. Valmieras pilsēta uzskatāma par novada centru. Valmiera ir devītā lielākā pilsēta Latvijā, Vidzemes reģiona administratīvais un ekonomiskās attīstības, izglītības, kultūras un sporta centrs. Valmieras pilsētas teritorija aizņem 19,35 km² ¹. Zemāk 1. tabulā apkopots Valmieras novadā

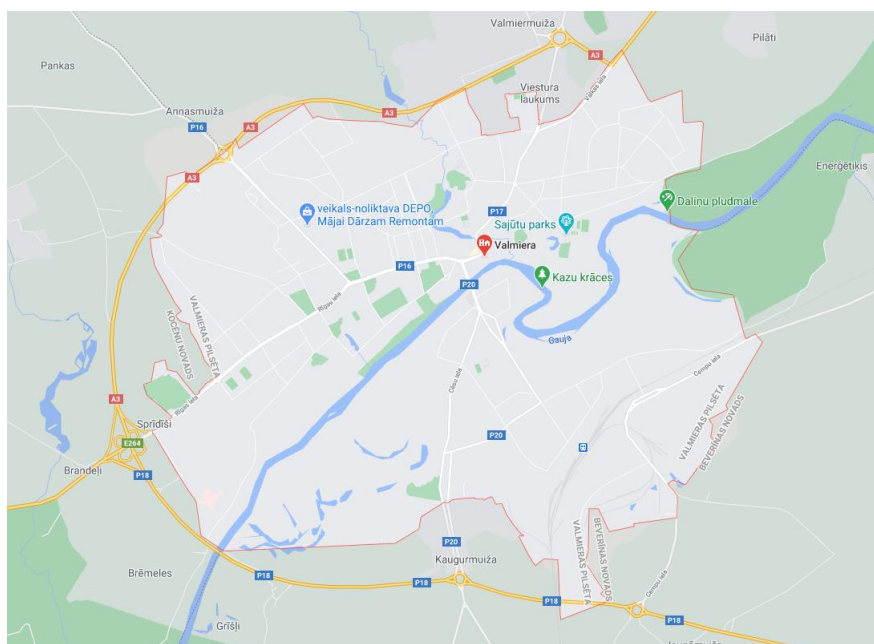
¹ <http://www.valmierasnovads.lv/novads/valmieras-novads/> [skatīts 21.04.2022]

iekļaujošos teritoriālo (bijušo) vienību sadalījums. Zemāk tekstuāli aprakstīta informācija par bijušajām teritoriālajām vienībām.

1. tabula

Valmieras novada teritoriālais sadalījums platībā

Pašvaldība	Platība	
	Platība (km ²)	Īpatsvars kopējā teritorijā (%)
Valmieras pilsēta	19,35	100
Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība	300,51	100
Brenguļu pagasts	99,6	33,14
Kauguru pagasts	88,9	29,58
Trikātas pagasts	113,1	37,64
Kocēnu apvienība	375,3	100
Bērzaines pagasts	55,4	14,76
Diklu pagasts	156,6	41,73
Kocēnu pagasts	184,8	49,24
Vaidavas pagasts	71,9	19,16
Zilākalna pagasts	29,4	7,83
Mazsalacas apvienība	417,14	100
Mazsalaca	2,7	0,65
Mazsalacas pagasts	70,1	16,8
Ramatas pagasts	171,4	41,09
Sēļu pagasts	61,5	14,74
Skankalnes pagasts	112,1	26,87
Rūjienas apvienība	352,55	100
Rūjiena	7,8	2,21
Ipiku pagasts	67,4	19,12
Jeru pagasts	124,8	35,4
Lodes pagasts	63,8	18,1
Vilpulkas pagasts	88,5	25,1
Naukšēnu apvienība	280,51	100
Ķonu pagasts	88,3	31,48
Naukšēnu pagasts	192,3	68,55
Strenču apvienība	498,53	100
Seda	2	0,4
Strenči	5,7	1,14
Jērcēnu pagasts	149,1	29,91
Plāņu pagasts	218,7	43,87
Burtnieku apvienība	702,16	100
Burtnieku pagasts	179,4	25,55
Ēveles pagasts	92	13,1
Matīšu pagasts	80,4	11,45
Rencēnu pagasts	158,9	22,63
Valmieras pagasts	101,2	14,41
Vecates pagasts	89,7	12,77
Kopējā Valmieras novada teritorijas platība	2946	-

3. attēls. Valmieras pilsētas karte [Google maps, 2021]

Beverīnas novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot trīs pagastus – Brenģuļu pagastu, Kauguru pagastu un Trikātas pagastu. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Beverīnu iekļaujot Valmieras novadā, nosaukums mainīts uz Brenģuļu, Kauguru un Trikātas apvienība. Brenģuļu, Kauguru un Trikātas apvienība atrodas Vidzemes ziemeļu daļā, Gaujas kreisajā krastā, Tālavas zemienes Trikātas pacēlumā. Apvienība atrodas blakus Valmieras pilsētai un pilnībā ietilpst tās tuvējās ietekmes zonā. Attālums no Mūrmuižas un Brenģuļiem līdz Valmieras pilsētai ir nepilni 10 km, no Trikātas – 20 km.

4. attēls. Brenģuļu, Kauguru un Trikātas apvienības karte [https://valmiera.maps.arcgis.com, 2022]

Kocēnu novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojot Bērzaines, Dikļu, Kocēnu, Vaidavas un Zilākalna pagastu. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Kocēns iekļaujot Valmieras novadā, nosaukums mainīts uz Kocēnu apvienība. Lielāko daļu apvienības teritorijas aizņem lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes. Kocēnu apvienība robežojas ar Latvijas Republikas nozīmes pilsētu Valmieru un tā teritoriju šķērso A3 autoceļš Inčukalns - Valmiera - Igaunijas robeža (Valka). Kocēnu apvienības daļa ietilpst Gaujas nacionālajā parkā un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Apvienībā ir vairākas ievērojamas ūdenstilpes, piemēram, ezeri - Vaidavas, Mujānu, Zilūžu, un upes - Gauja, Briede, Mazbriede, Jumara. Apvienība ir bagāta ar purviem, alejām un mežiem.

5. attēls. Kocēnu apvienības karte [<https://valmiera.maps.arcgis.com>, 2022]

Saskaņā ar administratīvi teritoriālās reformas likumu, Mazsalacas novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā, apvienojot Mazsalacas pilsētu ar Ramatas, Sēļu un Skaņkalnes pagastiem. Ar 2010. gada 15. februāri stājās spēkā grozījumi "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā", ar kuriem Mazsalacas novada teritorijā šobrīd ietilpst šādas teritoriālās vienības: Mazsalacas pilsēta; Mazsalacas pagasts; Ramatas pagasts; Sēļu pagasts; Skaņkalnes pagasts. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Mazsalacu iekļaujot Valmieras novadā, nosaukums mainīts uz Mazsalacas apvienība. Mazsalacas pilsēta atrodas Vidzemes ziemeļrietumu daļā – 20 km no Igaunijas robežas, 45 km no Valmieras, 21 km no Rūjienas, 142 km attālumā no Rīgas. Apvieību šķērso autoceļš Valmiera-Pērnava (Igaunija) dienvidu–ziemeļu virzienā, autoceļš Valka-Ainaži austrumu-rietumu virzienā. Apvienība ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā.

6. attēls. Mazsalacas apvienības karte [https://valmiera.maps.arcgis.com, 2022]

Saskaņā ar administratīvi teritoriālās reformas likumu, Rūjienas novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā, apvienojot Rūjienas pilsētu, Lodes pagastu, Ipiķu pagastu, Jeru pagastu un Vilpulkas pagastu. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Rūjienu iekļaujot Valmieras novadā, nosaukums mainīts uz Rūjienas apvienība. Rūjiena ir pilsēta, kas Latvijā atrodas vistālāk uz ziemeļiem. Ipiķu pagasts atrodas Vidzemes ziemeļrietumos. Ziemeļu daļā pagasts 21,7 km garumā robežojas ar Igaunijas Republikas Vīlandes apgabala Abjas pagastu. Dienvidu daļā pagasts robežojas ar Vilpulkas pagastu, rietumos ar Ramatas pagastu. Attālums līdz tuvākai pilsētai Rūjienai ir 19 km. Jeru pagasts atrodas Ziemeļvidzemē. Pagastā ir attīstīta tradicionālā lauksaimniecība (graudkopība, kartupeļu audzēšana, piena – gaļas lopkopība). Lodes pagasts atrodas Vidzemes ziemeļrietumos. Pagastam cauri tek Salacas baseinā ietilpstošā Rūjas upe ar tās pietekām. Pagasta teritorijā atrodas vienīgais dabiskais ezers Rūjienas apvienībā - Laņģa ezers. Vilpulkas pagastā valsts nozīmes dziļu resurss ir pazemes ūdens un kūdra. Sastopama smilts - grants. Kūdras ieguvei tiek izmantots Rūjas purvs.

7. attēls. Rūjienas apvienības karte [Kocēnu, Beverīnas, Burtņieku, Rūjienas, Mazsalacas un Naukšēnu novadu apvienotais CAP, 2011]

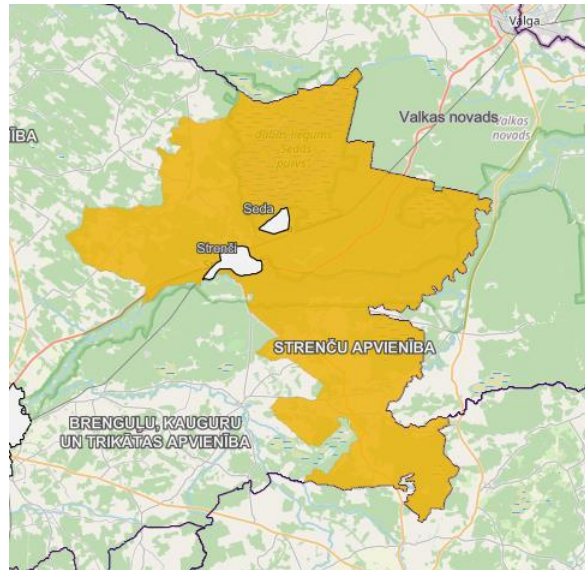
Naukšēnu novads ir 2009. gada teritoriālās reformas rezultātā izveidots novads, apvienojot Naukšēnu pagastu un Ķoņu pagastu. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Naukšēnus iekļaujot Valmieras novadā, nosaukums mainīts uz Naukšēnu apvienība. Naukšēnu apvienība atrodas Ziemeļvidzemē, tā robežojas ar Rūjienas apvienību, Burtņieku apvienību, Valkas novadu un Igauniju. Pamatnozares, kurās nodarbināti apvienības iedzīvotāji, ir graudkopība, piena lopkopība, dārzenų audzēšana, kokapstrāde, amatniecība, zivsaimniecība, aitkopība un biškopība.

8. attēls. Naukšēnu apvienības karte [<https://valmiera.maps.arcgis.com>, 2022]

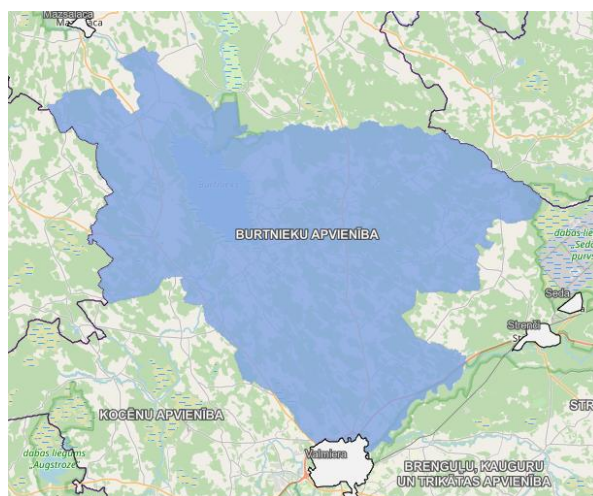
Strenču novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā, apvienojot Strenču un Sedas pilsētas un Plāņu un Jērcēnu pagastus. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Strenčus iekļaujot Valmieras

novadā, nosaukums mainīts uz Strenču apvienība. Ģeogrāfiski Strenču apvienība atrodas Latvijas ziemeļaustrumos, Vidzemes plānošanas reģionā. Plāņu pagasts atrodas Ziemeļvidzemes zemienē, ziemeļdaļa – Sedas līdzenumā, dienviddaļa – Trikātas pacēlumā. Sedas līdzenumā pagasta teritorijā ir Vidusgaujas ieplakas smiltāju līdzenums, kas apaudzis plašiem mežiem.

9. attēls. Strenču apvienības karte [https://valmiera.maps.arcgis.com, 2022]

Burtnieku novads izveidots 2006. gada 1. oktobrī, apvienojoties Matīšu un Vecates pagastiem. Līdz ar valsts administratīvo reformu, kas notika 2009. gada 1. jūlijā, tas tika apvienots ar Burtnieku, Ēveles, Rencēnu un Valmieras pagastiem, izveidojot kopēju Burtnieku novadu. Pēc 2021. gada novadu administratīvās reformas, Burtniekus iekļaujot Valmieras novadā, nosaukums mainīts uz Burtnieku apvienība. Burtnieku apvienība atrodas Latvijas ziemeļaustrumos, Vidzemes plānošanas reģionā. Viens no nozīmīgākajiem Vidzemes transporta koridoriem A3 (E264) Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valka) šķērso Valmieras pagasta teritoriju apvienības dienvidu daļā. Autoceļš tiek izmantots kā tranzīta ceļš gan pasažieru, gan kravu pārvadājumiem starp Latviju, Igauniju un Krieviju (Sanktpēterburga). Tāpat nozīmīgi transporta infrastruktūras objekti apvienībā ir reģionālie valsts autoceļi P16 Valmiera–Matīši–Mazsalaca un P17 Valmiera–Rūjiņa–Igaunijas robeža (Unguriņi). Autoceļš P15 Savieno Matīšus–Aloju–Staiceli–Ainažus. Burtnieku apvienība ir bagāta ar arhitektūras, kultūrvēsturiskiem un dabas objektiem. Apvienības teritorijā atrodas ceturtais lielākais ezers Latvijā – Burtnieku ezers

10. attēls. Burtnieku apvienības karte [https://valmiera.maps.arcgis.com, 2022]

1.2. Iedzīvotāju skaits un blīvums, tai skaitā ieslodzījuma vietās izvietoto ieslodzīto skaits

Valmieras pilsētā pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP)² informācijas uz 2021. gada sākumu dzīvo 24 750 iedzīvotāji. Iedzīvotāju blīvums Valmieras pilsētā uz 2021. gada sākumu ir 1279 iedz./km². Zemāk 2. tabulā apkopts Valmieras novada iedzīvotāju sadalījums.

2. tabula

Valmieras novada iedzīvotāju sadalījums

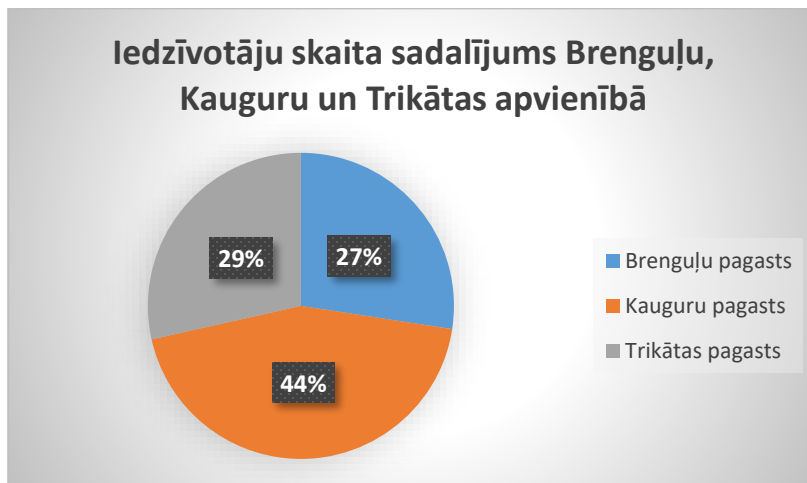
Pašvaldība	Iedzīvotāju skaits uz 2020. gadu (CSP)	Iedzīvotāju blīvums uz 2020. gadu (cilv./km ²)
Valmieras pilsēta	24750	1279,07
Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība	3037	10,11
Brenguļu pagasts	833	8,36
Kauguru pagasts	1338	15,05
Trikātas pagasts	866	7,66
Kocēnu apvienība	6133	16,34
Bērzaines pagasts	549	9,91
Dikļu pagasts	1003	6,4
Kocēnu pagasts	2904	15,71
Vaidavas pagasts	936	13,02
Zilākalna pagasts	741	25,2
Mazsalacas apvienība	3049	7,31
Mazsalaca	1165	431,48
Mazsalacas pagasts	569	8,12
Ramatas pagasts	383	2,23
Sēļu pagasts	325	5,28
Skarņkalnes pagasts	607	5,41
Rūjienas apvienība	4893	13,88

² <http://www.valmierasnovads.lv/novads/valmieras-novads/>, PMLP, 01.01.2021. [Skatīts 21.04.2022]

Rūjiena	2799	358,85
Ipiķu pagasts	186	2,76
Jeru pagasts	1199	9,61
Lodes pagasts	251	3,93
Vīlpulkas pagasts	458	5,18
Naukšēnu apvienība	1757	6,26
Koņu pagasts	600	6,8
Naukšēnu pagasts	1157	6,02
Strenču apvienība	3180	6,38
Seda	1207	603,5
Strenči	1062	186,32
Jērcēnu pagasts	385	2,58
Plāņu pagasts	526	2,41
Burtnieku apvienība	7510	10,7
Burtnieku pagasts	1298	7,24
Ēveles pagasts	447	4,86
Maīšu pagasts	804	10
Rencēnu pagasts	1340	8,43
Valmieras pagasts	3208	31,7
Vecates pagasts	413	4,6
Kopējais Valmieras novada iedzīvotāju skaits	54 309	18,43

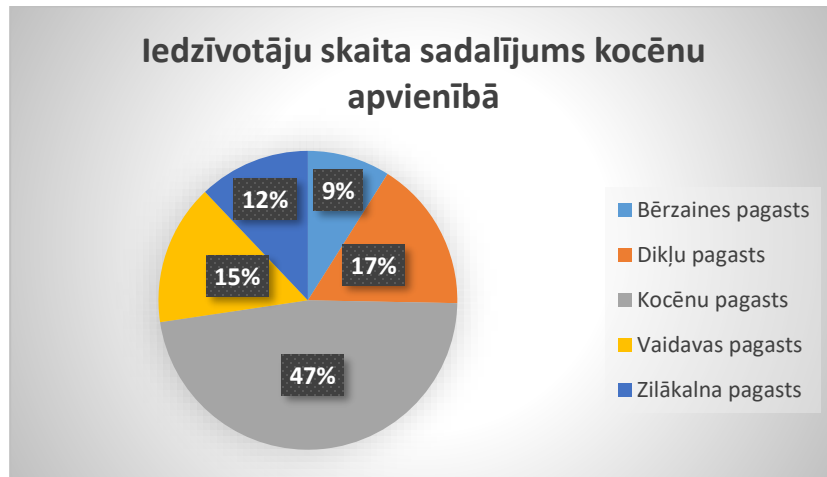
Visvairāk iedzīvotāju koncentrējas ap Valmieras pilsētu. ~ 46% no visiem Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem dzīvo Valmieras pilsētā. Apvienībās dzīvojošo iedzīvotāju īpatsvars ir mainīgs. Lielākais iedzīvotāju skaits apvienībās ir (no lielākā uz mazāko) Burtnieku, Kocēnu, Rūjienas, Strenču, Mazsalacas, Brenguļu, Kauguru un Trikātas, un Naukšēnu apvienībās. Zemāk diagrammās redzams apvienību iedzīvotāju sadalījums.

Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 5,6 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Kauguru pagastā.

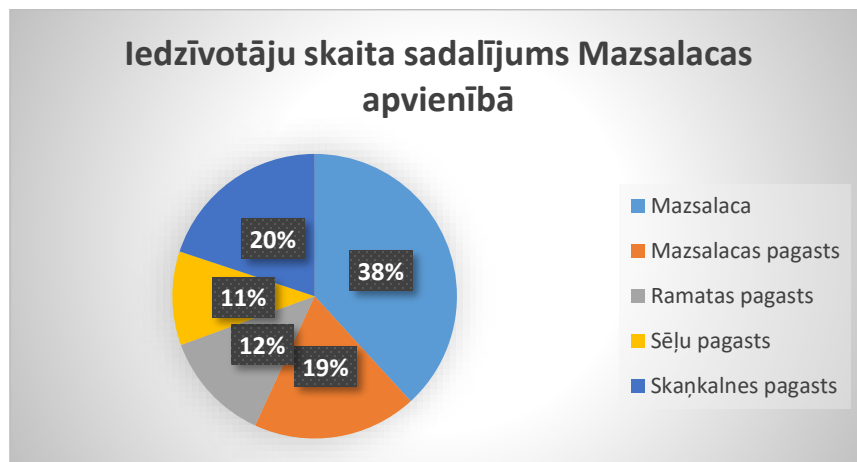
11. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā

Kocēnu apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 11,3 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Kocēnu pagastā.

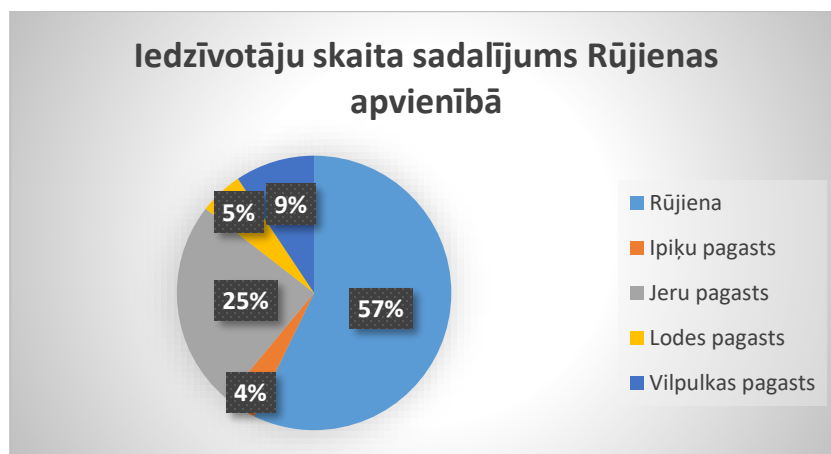
12. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Kocēnu apvienībā

Mazsalacas apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 5,61 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Mazsalacā.

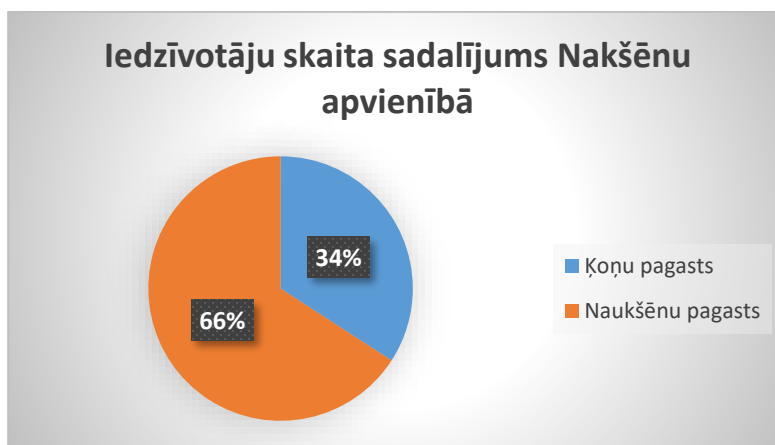
13. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Mazsalacas apvienībā

Rūjienas apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 9 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Rūjienā.

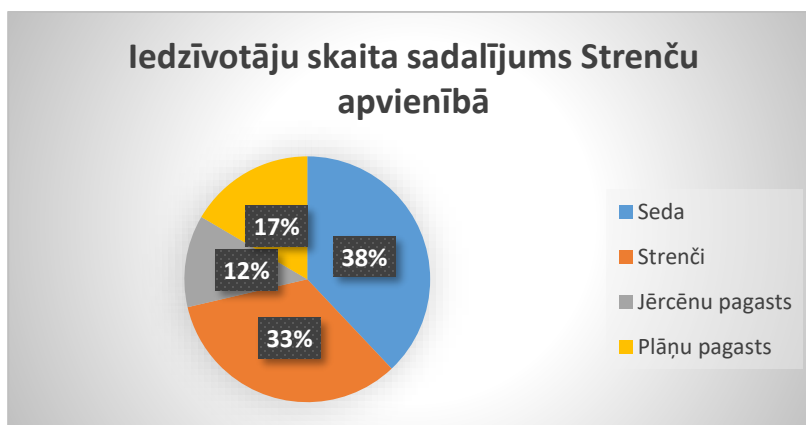
14. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Rūjienas apvienībā

Naukšēnu apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 3,2 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Naukšēnu pagastā.

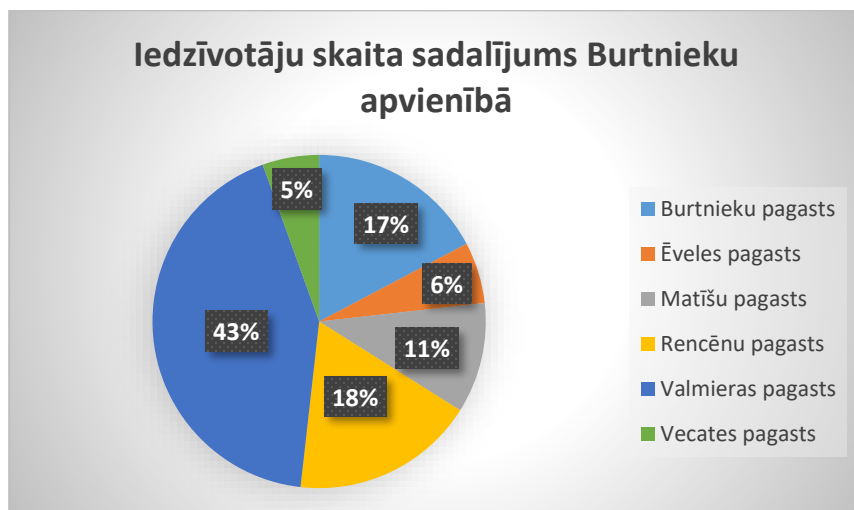
15. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Naukšēnu apvienībā

Strenču apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 5,9 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Sedā.

16. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Strenču apvienībā

Burtnieku apvienības iedzīvotāji sastāda ~ 13,8 % no Valmieras novada teritorijas iedzīvotājiem. Lielākais īpatsvars dzīvo Valmieras pagastā.

17. attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums Burtnieku apvienībā

Analizējot CSP datus par faktisko iedzīvotāju skaitu, pēdējos gados iedzīvotāju skaits ir samazinājies. Salīdzinot 2014. un 2020. gada datus, iedzīvotāju skaits Valmieras pilsētā samazinājies no 23 657 iedzīvotājiem līdz 23 050 iedzīvotājiem, jeb par 607 iedzīvotājiem (~ 3 %). Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 3231 iedzīvotājiem līdz 2927 iedzīvotājiem, jeb par 304 iedzīvotājiem (~ 9 %). Kocēnu apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 6226 iedzīvotājiem līdz 5783 iedzīvotājiem, jeb par 443 iedzīvotājiem (~ 7 %). Mazsalacas apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 3314 iedzīvotājiem līdz 2880 iedzīvotājiem, jeb par 434 iedzīvotājiem (~ 13 %). Rūjienas apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 5321 iedzīvotājiem līdz 4824 iedzīvotājiem, jeb par 497 iedzīvotājiem (~ 9 %). Naukšēnu apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 1881 iedzīvotājiem līdz 1675 iedzīvotājiem, jeb par 206 iedzīvotājiem (~ 11 %). Strenču apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 3459 iedzīvotājiem līdz 2838 iedzīvotājiem, jeb par 621 iedzīvotājiem (~ 18 %). Burtnieku apvienībā iedzīvotāju skaits samazinājies no 8128 iedzīvotājiem līdz 7369 iedzīvotājiem, jeb par 759 iedzīvotājiem (~ 9 %). Kopš 2014. gada Valmieras novada teritorijā iedzīvotāju skaits samazinājies no 55 217 līdz 51 346, jeb par 3871 iedzīvotājiem (~ 7 %).

Valmieras novada teritorijā atrodas viena ieslodzījuma vieta – Valmieras cietums, kas ir ieslodzījuma vietu pārvaldes struktūrvienība. Valmieras cietums atrodas Dzirnavu ielā 32, Valmiermuižā, Valmieras pagastā, Burtnieku apvienībā. Ir izstrādāts ieslodzījuma vietu pārvaldes Valmieras cietuma rīcības plāns ārkārtas situācijās ar ieslodzīto evakuēšanu katastrofas vai tās draudu gadījumā. Kā viens no galvenajiem evakuācijas galamērķiem būtu Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem Līgatnes ielā 6, Cēsīs, LV-4101. Valmieras cietumā maksimāli izvietojamo ieslodzīto

skaits ar personālu ir ~ 600. Valmieras cietumam nodrošināt ieslodzīto evakuāciju ar saviem esošajiem resursiem (autotransports) nav iespējams. Katastrofas gadījumā novadam jāsniedz transports evakuācijas nodrošināšanai, vai jāpiesaista zemessardze.

1.3. Blakus esošās pašvaldības vai sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas

2018. gada 22. martā apstiprināts Valmieras pilsētas pašvaldības domes lēmums Nr.114 par "Valmieras sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nolikumu (ar precizējumiem 27.09.2018). Valmieras sadarbības teritorija, kas tagad kļūst pat Valmieras novada teritoriju, iekļauj Valmieras pilsētas, Burtnieku apvienības, Kocēnu apvienības, Rūjienas apvienības, Strenču apvienības, Mazsalacas apvienības, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības, un Naukšēnu apvienības pašvaldību teritorijas.

2018. gada 29. martā ar sēdes lēmuma protokolu Nr.4,24.§ Par "Valkas novada civilās aizsardzības komisijas nolikumu" apstiprināts Valkas novada civilās aizsardzības komisijas nolikums.

Valkas novads robežojas ar Naukšēnu, Burtnieku un Strenču apvienībām. Publisks civilās aizsardzības plāns netika atrasts.

Smiltenes sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nolikums apstiprināts 2018. gada 27. jūnijā domes sēdē Nr. 7/18. Smiltenes sadarbības teritorijai saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plāna 26.08.2020. versiju izstrādāts civilās aizsardzības plāns.

Priekuļu un Pārgaujas novads ietilpst Cēsu sadarbības teritorijā. Cēsu sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nolikums ir apstiprināts 2018. gada 23. augustā domes sēdē Nr. 276. Izstrādāts jaunais CAP atbilstoši jaunajam valsts CAP. Cēsu sadarbības teritorijai saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plāna 26.08.2020. versiju izstrādāts civilās aizsardzības plāns.

Limbažu novadā 2009. gada 22. oktobrī (ar grozījumiem 27.10.2016 – protokols Nr. 21, 55.§) apstiprināta civilās aizsardzības komisija. Publiski pieejams 2016. gadā izstrādāts CAP.

2. Pašvaldības teritorijā iespējamie riski (zemi, vidēji, augsti un ļoti augsti), ņemot vērā valsts civilās aizsardzības plānā norādīto informāciju

Valsts civilās aizsardzības plānā ir iekļauti 26 iespējamie apdraudējumi, kurus atbilstoši katastrofas riska novērtēšanas metodikai apzināja katastrofas pārvaldīšanas subjekti. Ērtībai un pārskatāmībai riski ir sagrupēti šādi:

1. Zemestrīces;
2. Zemes nogrūvumi;
3. Pali, plūdi un vējuzplūdi;

4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums;
5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas;
6. Meža un kūdras purvu ugunsgrēki;
7. Epidēmijas;
8. Epizootijas;
9. Epifitotijas;
10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā;
11. Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā;
12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā;
13. Radioaktīvo vielu avārija objektā;
14. Bioloģisko vielu negadījumi;
15. Ugunsgrēki būvēs;
16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs;
17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi;
18. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi;
19. Būvju sabrukums;
20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešanas uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģu katastrofa;
21. Autotransporta avārija;
22. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi;
23. Dzelzceļa transporta katastrofa;
24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri;
25. Terora akti;
26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi.

3. Kopsavilkums par risku novērtēšanu

Šajā nodaļā katram riskam veikta visaptveroša risku analīze. Dabas katastrofu risku scenāriji sīkāk netiek modelēti, jo to apmērs, intensitāte un postījumi nav pastāvīgi un ir mainīgi atkarībā no klimatiskajiem apstākļiem. Sīkāk apskatīti dabas katastrofu riski, ar kuriem Valmieras novada teritorijai ir ikgadēja saskarsme. Risku scenāriju modelēšana veikta tehnogēnajiem riskiem, kuriem iespējams izmodelēt seku scenārijus: bīstamo vielu noplūde, transporta avārijas un avārijas gāzes apgādes sistēmās.

Dabas katastrofu risku kartes un izmodelētās tehnogēno risku kartes norādītas zemāk. Balstoties uz 3. nodaļā sniegto informāciju, izveidota risku matrica, kurā iekļauti visi riski, kuriem var tikt pakļauta Valmieras novada teritorija.

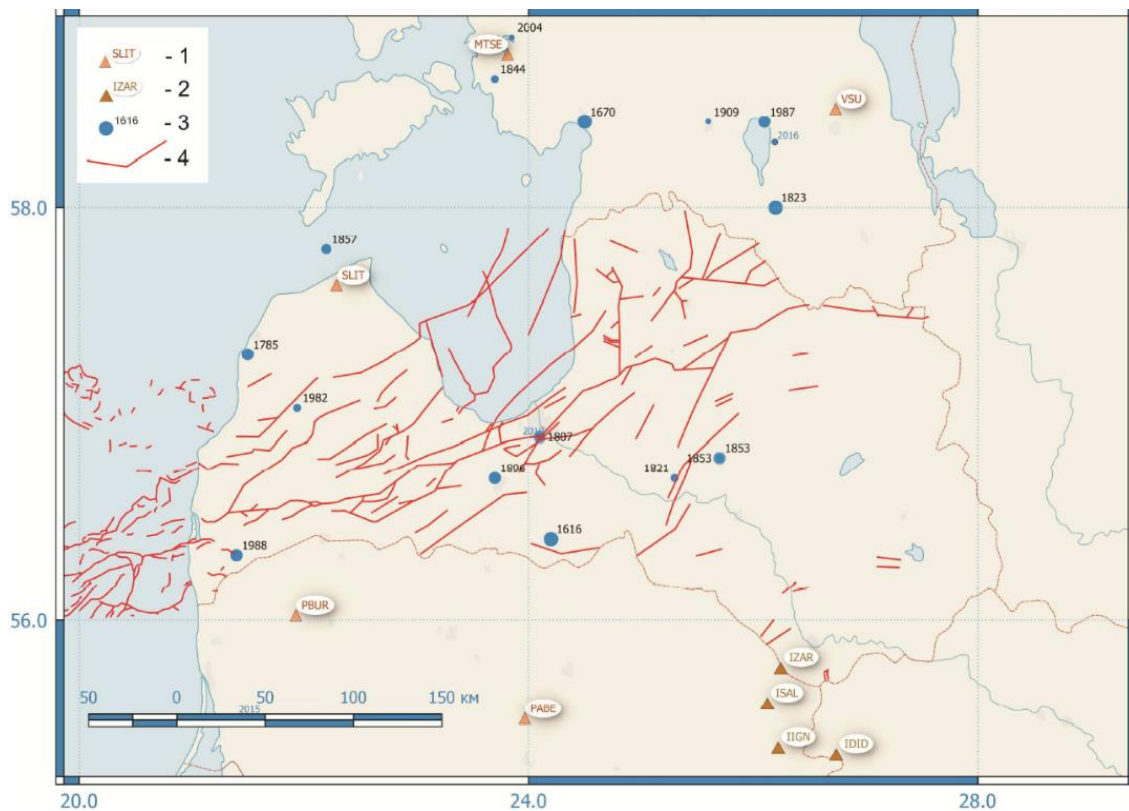
3.1. Risku scenāriji

3.1.1. Zemestrīce

Latvijas teritorija neatrodas seismiski aktīvajā zonā, bet esošie statistikas un vēstures dati liecina, ka Latvijas teritorijā un tās apkārtnē (Baltijas reģionā) konstatētas 28, tai skaitā arī samērā stipras zemestrīces. Pēdējās astoņas samērā vieglas zemestrīces notikušas 1976.-2004. gadā. Šo inducēto zemestrīču magnitūda pēc Rihtera skalas bija 3,5 līdz 5.

Latvijas Zemes garozā tektonisko lūzumu ir relatīvi daudz, piemēram, Liepājas–Rīgas–Pleskavas tektoniskā zona šķērso Latvijas teritoriju virzienā no DA uz ZA no Liepājas līdz Valmierai un turpinās uz austrumiem Pleskavas virzienā³. Zemestrīču cilmvietas parasti saistītas ar aktīviem tektoniskiem lūzumiem. Latvijas teritorijā tektoniskie lūzumi eksistē, bet to aktivitāte nav daudz pētīta. Pamatojoties uz Latvijas seismiskās bīstamības pētījumu rezultātiem, ir pamats uzskatīt par ticamu zemestrīces rašanās scenāriju ar ne mazāk kā 5.2 magnitūdu pēc Rihtera skalas. Šāda stipruma zemestrīces var izraisīt ēku sienu bojājumus, plaisas, zemes nogrūvumus, spēcīgas vibrācijas, dažādu objektu krišanu. Visbiežāk dažādus seismoloģiskos notikumus fiksē piekrastes zonā, sākot no Liepājas, kā arī Zemgalē un Latgalē. Zemāk (18. attēls) norādīta jaunākā Latvijas seismiskās rajonēšanas karte.

³ Tiešsaite [skaīts 26.04.2021]: <https://www.meteo.lv/lapas/par-seismologiskajiem-noverojumiem-latvija-un-baltijas-regiona?id=2191>

18. attēls. Latvijas vispārējās seismiskās rajonēšanas karte (Avots: Pārskats “Latvijas un Baltijas austrumu reģiona seismoloģiskais monitorings par 2018.gadu”, LVĢMC 2019)

Apzīmējumi kartei:

- 1 - BAVSEN tīkla seismiskās stacijas
- 2 - Igalinas AES lokālā seismiskā tīkla stacijas
- 3 – Vēsturisko zemestrīču epicentri, gads (punkta izmērs ir proporcionāls zemestrīces magnitūdai)
- 4 - Kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas

Pēc kartes var secināt, ka Valmieras novads atrodas uz kaledonijas struktūrstāva tektonisko lūzumu zonas. Latvijas teritorijā vislielākā subreģionālā disjunktīvā dislokācija ir Liepājas– Rīgas–Pleskavas lūzuma zona kristāliskajā pamatklintājā un nogulumiežu segā. Zonas vidējais platums ap 8–10 km, bet dažviet sasniedz 20 km. Pārrāvumi izpaužas kā nomati ar nolaistiem dienvidu spārniem un ar mainīgu nobīdes amplitūdu pa to vērsumu. Maksimālas vertikālās nobīdes (līdz 600–700 m) ir konstatētas Latvijas rietumu daļā un uz austrumiem no Valmieras–Lokno pacēluma.⁴ Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” (2018. gada aprīlis⁵. Pievienots 08.06.2020.)

⁴ Brangulis A. J., Kaņevs S., 2002. Latvijas tektonika. VARAM, Rīga, 50 lpp.

⁵<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjOgKuaspvwAhXollsKHYHrBJ4QFjAAegQIAxAD&url=https%3A%2F%2Fwww.vugd.gov.lv%2Fen%2Fmedia%2F346%2Fdownload%2Fusg=AOvVaw3kQelVTKsNd7T8WKDj6fc9>

sniegtām ziņām, Valmierā 2004. gadā fiksēti zemes virsmas satricinājumi vai tā radītie pēcgrūdieni, pēc EMS-98 skalas - 5 ballēm.

Zemestrīču riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts, jo zemestrīču radītie draudi Valmieras novada teritorijā uzskatāmi par nebūtiskiem. Ņemot vērā to, ka Baltijas reģionā eksistē relatīvi maza seismiskā aktivitāte, Latvijā, t.sk. Valmieras novadā, zemestrīces apdraudējums novērtēts kā augsts risks ar ļoti zemu varbūtību.

3.1.2.Zemes nogruvums

Klimatu pārmaiņu rezultātā aizvien biežāk ir novērojamas intensīvas lietusgāzes un citi ekstremāli laikapstākļi, kā rezultātā gruntsūdeņu ietekme, erozija un augsnes sašķidrināšanās var izraisīt zemes nogruvumus.

Zemes nogruvumi var notikt ūdenstilpņu krastos, kā arī jebkur, kur ir augsts reljefa pacēlums. Zemes nogruvumi var būt vairāku veidu – tajos var nogrūt dažādas nobiras, dubļi, akmeņi un citi. Zemes nogruvums var radīt ģeofizisko dabas katastrofu. Notiekot zemes nogruvumam var iestāties nāves gadījumi, cilvēki var gūt traumas, kā arī paredzams kaitējums ekosistēmai, materiālie zaudējumi.

Latvijā zemes nogruvumi visbiežāk vērojami Baltijas jūras piekrastes zonā. Valmieras novada teritorijā zemes nogruvumi var notikt Gaujas upes krastos. Gaujas upe caurtek Strenču apvienību (Plāņu pagasts) un ir kā robeža Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībai, un Burtnieku apvienībai. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā Gauja tek cauri Trikātas, Brenguļu un Kauguru pagastiem. Burtnieku apvienībā Gauja caurtek Valmieras pagastu. Gauja tek cauri Valmieras pilsētai un pēc tam Kocēnu apvienībai (Kocēnu pagasts un Vaidavas pagasts). VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs" Valmieras novadā nav fiksēti zemes nogruvumi. Ja šādi nogruvumi tomēr ir bijuši, par tiem nav ziņots VUGD.

Zemes nogruvumu riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts, jo zemes nogruvumu radītie draudi Valmieras novadā uzskatāmi par nebūtiskiem. Zemes nogruvumu apdraudējums novērtēts kā maznozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.3.Pali, plūdi un vējuzplūdi

Globālās klimata pārmaiņas ir noteikušas arī ilgtermiņa un sezonālās izmaiņas Latvijas upju hidroloģiskajā režīmā, novērojot būtiskas izmaiņas upju hidrogrāfos tieši ziemas un pavasara sezonās.

Plūdu (applūšanas) veidi⁶:

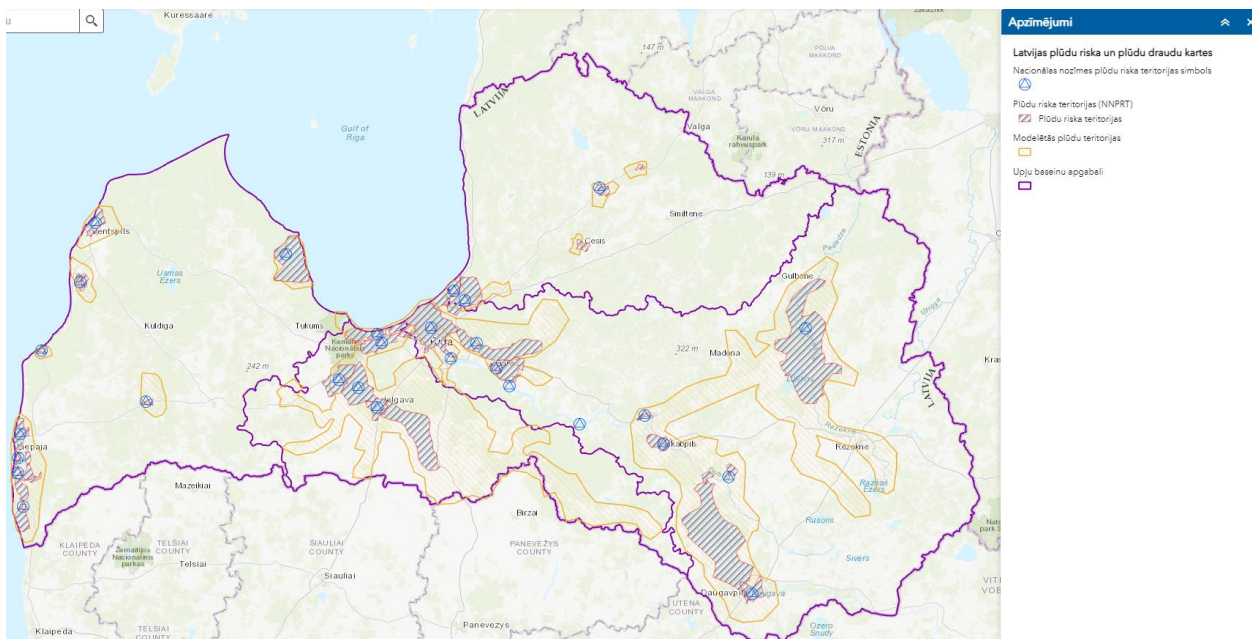
1. pali un sniega kušana, kad gaisa temperatūra un sniega daudzums ir noteicošie plūdu lieluma faktori. Raksturīgi ziemas-pavasara sezonā, virszemes ūdens objekta hidroloģiska režīma fāzē, kam raksturīgs augsts ūdens līmenis sniega un ledus kušanas rezultātā;
2. ledus sastrēgumi un ledus iešana, kas ir sevišķi smagi, ja pēkšņi paaugstinās gaisa temperatūra un ledus nepaspēj izkust, ceļas ūdens līmenis un ledus tiek atrauts no krastiem. Ledus sastrēgumu un sablīvējumu izraisīti plūdi raksturīgi ar ledus un vižņu uzkrāšanās zem ledus segas vai salauzts ledus upē, kas izraisa upes kanāla sašaurināšanos un ūdens līmeņa paaugstināšanos;
3. lietus radīti plūdi (nokrišņu daudzums 50 mm un vairāk 12 stundu laikā vai īsākā laikposmā), kam raksturīgs straujš caurplūduma pieaugums un ūdens līmeņa celšanās intensīvo un/vai ilgstošo lietaņu periodu dēļ. Lietus izraisīti plūdi var radīt applūšanu gan lauku teritorijās, gan pilsētās, kurās intensīvi nokrišņi rada strauju noteci un pārsniedz lietusūdeņu notek sistēmu maksimālo ūdens novadītspēju;
4. hidrotehnisko būvju avārija un to radītā pārplūšana, kas var būt aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ. Veidojas triecienvilnis, kas leļpus aizsprostam strauji plūstot un raujot sev līdzī kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara lielus postījumus. Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Aizsprosta avārijas ietekme vislielākā ir tūlīt aiz aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam;
5. vējuzplūdi teritorijās gar jūras krastu un lielāko upju grīvās - ūdens līmeņa paaugstināšanās jūrā vai upju grīvās, ko izraisa noteiktu vēju iedarbība. Sevišķi bīstamas situācijas veidojas gadījumos, kad Ziemeļeiropu šķērso vairāki aktīvi cikloni, kuri nes vairākkārtēju rietumu puses vēju pastiprināšanos, veicinot ūdens pieplūdumu vispirms Baltijas jūrā, bet pēc tam arī Rīgas līcī.

Atkarībā no laika apstākļiem Daugavā, Gaujā, Ventā, Dubnā, Lielupē, Ogrē, Bārtā pavasarī var veidoties ievērojami ledus sastrēgumi, kas rada strauju ūdens līmeņa celšanos. Valmieras novads iekļauts plūdu apdraudēto vietu sarakstā. Gaujas upe ir iekļauta šajā sarakstā. Kā plūdu apdraudētas teritorijas minētas Strenču apvienība (Gaujas upe pie Strenčiem), Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība (Gaujas upe) un Valmieras pilsēta (Gaujas upe Valmieras pilsētā). VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo

⁶Tiešsaite [skatīts 26.04.2021] :

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Sakotnejais_pludu_riska_NOVERTEJUMS.pdf

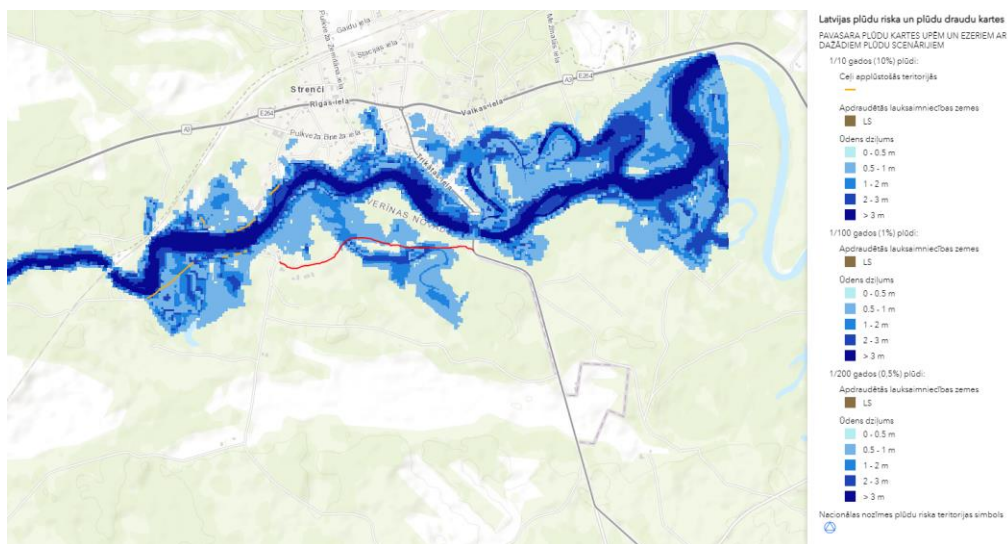
apdraudējumu katalogs” Valmieras novadā pali fiksēti Valmierā (2010., 2011. un 2013. gadā) un Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā (2010. un 2013. gadā). Valmieras novadā plūdi fiksēti Valmierā (2013. gadā) un Strenču apvienībā (2010. gadā). Vējuzplūdi nav konstatēti, jo to ietekme jūtama piekrastē. Latvijā apzinātas 30 nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas – Daugavas upes baseina apgabalā – 12, Lielupes upes baseina apgabalā – 6, Gaujas upes baseina apgabalā – 3 un Ventas upes baseina apgabalā – 9. Zemāk 19. attēlā norādīta Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (turpmāk tekstā – LVĢMC) uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas karte.

19. attēls. LVĢMC uzturētā Plūdu riska informācijas sistēmas karte [LVĢMC, 2021]

Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā palu un lielu lietavu laikā var applūst ceļš no Gaujas tilta uz Ūdriņām. Plūdu gadījumā nav iespējama gājēju, velosipēdu, vieglā auto transporta kustība pa šo ceļu. Iedzīvotāji, kuriem ir savs autotransports, var izmantot apbraucamos ceļus Trikātas virzienā. Jaunākie lielākie plūdi fiksēti 2010. un 2013. gadā. Dzīvojamās mājas teritorijā nav apdraudētas, bet iedzīvotājiem ir problēma ar pārtikas un ikdienas preču iegādi, jo veikali atrodas Strenčos. Brenguļu pagastā plūdu apdraudētas teritorijas ir arī visi zemesgabali, kas ietilpst dārzkopības sabiedrību “Sprīdītis 2” un “Pūpoli 2” teritorijās. Abula upes baseinā iespējama applūšana Trikātas pagastā: „Brinģini”, „Strautiņi”, Trikātas dzirnavu HES, Caurteka Trikātas ezera savienojumā ar Abula upi pie Trikātas pamatskolas, Ķikutu tilts uz valsts ceļa un Kaģu tilts pie Kaģu mājām. Transporta būves uz Abula upes var tikt apdraudētas gadījumā, ja neiztur Smiltenes HES dambis. Šajā gadījumā var ciest HES Trikātā un Brenguļos, kā arī izbūvētie tilti uz Abula upes. Abula upes baseinā iespējama applūšana Brenguļu pagastā: „Silgaiļi”, „Dzirnavas”, „Lejas”, „Melderi”, „Saulrieti”,

“Irbītes”, “Silvas”, caurteka uz a/c Brenguļi – Valmiera pie Brenguļu krejotavas (tuvu ūdenskrātuvei atrodas NAI), dārzkopības biedrības “Sprīdītis” un “Energētiķis”, kā arī uz ceļš uz dārzkopības biedrību “Energētiķis” un caurteka uz ceļa Brenguļi – Cempi un Ķīši - Cempi. Kauguru pagastā iespējama Miegupes baseina applūšana: Mūrmuižas ezera hidrobūve, caurteka a/c Bāle – Mūrmuiža pie Sietiņiem, a/c Līzbetes – Ķiguļi pie Skāmām, a/c Mūrmuiža – Purmatuļi pie Jaunlinātiem. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībai izstrādāts rīcības plāns plūdu gadījumā.

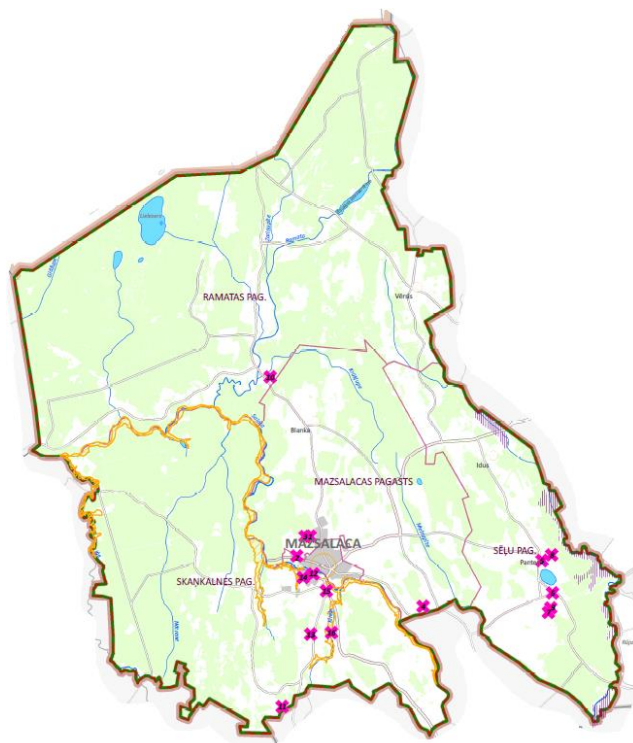

20. attēls. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības applūstošās riska zonas (Ūdriņu ceļš iezīmēts ar sarkanu) [LVĢMC, 2021]

Kocēnu apvienībā, kā iespējamās applūšanas teritorijas var minēt Kocēnu pagastu: a/c V-188 (Dūķeri-Kocēni-Ķiene) caurtece un slūžas Kocēnos, a/c appludināšana – pārraušana. Zilākalna pagastā: pagrabu applūšana Miera ielā 3, Kultūras ielā 1, Kultūras ielā 2 un Kultūras ielā 12 (iespējams spēcīgu un ilgstošu lietusgāžu laikā). Kā plūdu riska zona atzīmējama teritorija gar vienu no Briedes upes mazajām pietekām pie Bērzaines ciema rietumu robežas, kā arī pie Bērzaines ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Kā potenciāla plūdu riska teritorija ar 10 % plūdu riska varbūtību ir atzīmējama Briedes upe, kā arī atsevišķi Mazbriedes posmi. Briedē pavasara pali ir regulāra parādība, taču visaugstāk ūdens līmenis paceļas rudenī pēc spēcīgām lietusgāzēm arī mazajās pietekās (piemēram, pie Bērzaines ciema rietumu robežas). Savukārt, Gaujas palieņi un Strīķupes posms Vaidavā applūst ik gadus un šīs teritorijas jau tradicionāli izmantotas tikai kā palieņu pļavas. LVĢMC uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas kartē Kocēnu apvienība nav iezīmēta. Kocēnu novada teritorijas plānojuma 2014. – 2025. gadam kartē iezīmētas 10 % plūdu riska teritorijas. Karte pievienota pielikumā.

Mazsalacas apvienībā būtiskāks plūdu risks ir gar dienvidrietumu robežu pie Rūjas upes un apvienības dienvidos un vidusdaļā – saistīti ar Salacas upi un Burtnieku ezeru. Šo teritorijas

tuvumā neatrodas blīvi apdzīvotas vietas. LVĢMC uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas kartē Mazsalacas apvienība nav iezīmēta. Mazsalacas novada teritorijas plānojumā plūdu ietekmētās teritorijas pie Salacas ir iezīmētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā: aplūstošas teritorijas. Karte pievienota pielikumā.

21. attēls. Mazsalacas apvienības riska teritorijas (plūdu zonas iezīmētas ar violetu svītrojumu) [Teritorijas plānojums, 2013. – 2024.]

Rūjienas apvienības teritorijas plānojuma izstrādes laikā, atbilstoši veiktajam pētījumam „Aplūstošo teritoriju noteikšana dabā un izvērtējums Rūjienas novada teritorijā” 2012. – 2024. gadam (L. Eņģele, 2011.), noteikta aplūstošo teritoriju platība. Rūjienas apvienības teritorijā kopā ir 1915 ha, tajā skaitā Rūjienas pilsētā 140 ha. Lielākās aplūstošās teritorijas apvienībā aizņem Rūjas un Sedas aplūstošās teritorijas. Papildus aplūstošajām teritorijām izdalītās plūdu riska teritorijas. Tās Rūjienā aizņem 105 ha un pie zivju dīķiem – 57 ha. Atbilstoši „Aplūstošo teritoriju noteikšana dabā un izvērtējums Rūjienas novada teritorijā” 2012. – 2024. gadam (L. Eņģele, 2011.), tiek identificētas šādas aplūstošās teritorijas: Rūjienas pilsētā Rūjas ieleja pavasaros un atsevišķos gados arī vasarās ir aplūstoša. Tā sāk pārplūst pie ūdens līmeņa 44,50 m Baltijas jūras sistēmā, kritiskā atzīme ir 45,73 m BS. Plūdu riska teritorija, kas ietver Rūjas neapbūvēto palieni, kā arī zemas aplūstošas lauksaimniecības un meža zemju platības uz pilsētas rietumu robežas un esošās apbūves teritorijas Sporta, Ganību, Brīvības, Upes, Valdemāra, Ķieģeļu, Mednieku, Poruka, Lejas, Krasta ielu apkārtnē. Vilpulkas pagastā Rūjai, Pestavai, Palmutei, Virķītei apdzīvotās vietās ir noteikta 20 m aizsargjosla, kas ir platāka nekā

likumā noteiktā, lai samazinātu ar applūšanu saistītos draudus. Jeru pagastā Rūjas palu apdraudētās teritorijas ir saimniecības ēkas, lauksaimniecības un mežu platības leļpus Rūjienas abās pusēs autoceļam Rūjiena-Valmiera un pie Rūjas skolas. Lodes un Ipiķu pagastiem nav noteiktas plūdu apdraudētas teritorijas. Rūjas upes krasti palu un lielu lietavu laikā gandrīz katru gadu mēdz pārplūst, bet neradot draudus iedzīvotājiem. Pēdējie plūdi fiksēti 2017. gada augustā. Īpaši pasākumi netiek veikti. Pēc nepieciešamības un iepriekšējas vienošanās pašvaldība var palīdzēt evakuēties no aplūstošās teritorijas. LVĢMC uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas kartē Rūjienas apvienība nav iezīmēta. Teritorijas plānojumā norādītās aplūstošās teritorijas pievienotas pielikumā. Zemāk 22. attēlā redzama Rūjienas apvienības applūstošo un plūdu riska teritorijas karte.

22. attēls. Rūjienas apvienības applūstošo un plūdu riska teritorijas karte. [L.Enģele, 2011.]

Naukšēnu apvienībā applūstošo teritoriju noteikšanas laikā ir identificēta arī viena plūdu riska teritorija Rūjai 91,9 ha platībā - Ķoņu pagastā pie Rūjienas. Applūstošās teritorijas noteiktas Rūjai - 647,2 ha, Sedai - 80,6 ha, Ķirei - 36,3 ha un Saprāšai - 28,9 ha platībā. Papildus noteiktajai applūstošajai teritorijai, kas kopumā raksturo regulārās ūdensteču

aplūšanas robežas, aplūstošās teritorijas noteikšanas laikā ir identificēta arī viena plūdu riska teritorija Rūjai 91,9 ha platībā - Ķoņu pagastā pie Rūjienas, kur lauksaimniecības zemes otrpus ceļam, applūst pa caurteku un grāvi. Identificētā plūdu riska teritorija turpinās (ir tās daļa) Rūjienā. Pēc sniegtās informācijas, Rūjas un Ķires upes lielākos plūdus izraisa, izejot no krastiem, taču tas notiek salīdzinoši reti, apmēram vienu reizi 5 -10 gados. Palu un lielu lietavu laikā (reti) Rūjas un Ķires upes appludina valsts autoceļu ar grants segumu Naukšēni - Pīksāri pie Avotlejas un Lejasbollē Gājēju Trošu tiltu. Zemāk 23. attēlā redzamas Naukšēnu apvienības applūstošās un plūdu riska teritorijas. LVĢMC uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas kartē Naukšēnu apvienība nav iezīmēta.

23. attēls. Naukšēnu apvienības applūstošo un plūdu riska teritorijas karte. [Teritorijas plānojuma aprakstošā daļa, 2013. – 2025.]

Strenču apvienībā Sedas upes uzplūdu ūdeņi pavasaros appludina aptuveni 1185 ha izstrādāto kūdras lauku. Plūdu ūdeņiem atkāpjoties, palu ūdeņu izveidotie dīķi saglabājas ~ 840 ha platībā. Atšķirībā no citiem reģioniem, Vidzemē turpinās ezeru veidošanās process - pēc kūdras izstrādes beigšanas Sedas purvā kopumā tiks appludināts apmēram 50 km² izstrādāto teritoriju, kā rezultātā izveidosies mākslīga ūdenstilpne. Palu ūdeņu ietekme spilgti novērojama

Sedas purva kūdrāja Z daļā Sedas upes ielejas robežās un Strenčupītes un Stakļupītes augštecēs. Šajās teritorijās pavasaros palu ūdeņi pārklāj kūdrāju ar ievērojamu ūdens slāni, kas saglabājas 2 – 3 nedēļas. 2010. gadā novēroti plūdi Strenču pilsētas centrā. Gaujas un Strenčupītes tuvumā esošie zemes gabali Ozola, Beverīnas un Krasta ielās ir apdraudēti plūdu laikā. LVĢMC uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas kartē Strenču apvienība nav iezīmēta. Teritorijas plānojuma karte, kurā iezīmētas applūstošās teritorijas, pievienota pielikumā. Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” ziņām, Strenču apvienībā 2010. gadā fiksēti plūdi.

Burtnieku apvienībā plūdu apdraudējums iespējams Burtnieku ezera apkārtnē, Briedes, Rūjas un Sedas upju grīvās (lielo upju piekrastēs). Noteiktas applūstošās teritorijas ar 10 % varbūtību. Plūdu apdraudējums, kas saistīts ar Burtnieku ezera līmeņa izmaiņām var ietekmēt Silzemnieku polderi un sūkņu staciju. Iespējami tehnoloģiska rakstura riski, neveicot atbilstošu poldera uzturēšanu. LVĢMC uzturētā Latvijas plūdu riska informācijas sistēmas kartē Burtnieku apvienība nav iezīmēta. Teritorijas plānojuma karte, kurā iezīmētas applūstošās teritorijas, pievienota pielikumā.

Pavasara palu laikā Gaujas palīene Valmieras apkaimē ir 700-800 m plata un tā paceļas 4-7 m virs ūdens līmeņa, appludinot daļu pilsētas teritorijas (gan zaļo zonu, gan nopietni pietuvojoties apbūves teritorijām). Valmieras pilsētā applūšanas riskam pakļauti 48 zemes īpašumi un septiņas ielas. Pastāv 10 % applūšanas varbūtība, ka pavasarī applūdīs 8 ha teritorijas, un 1% applūšanas varbūtība, ka pavasarī applūdīs 27 ha teritorijas. Saskaņā ar Gaujas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānu 2016.-2021.gadam Gaujas upes applūstošās teritorijas Gauja – Valmieras posmā (G215) Valmieras pilsētas administratīvās robežās ir noteiktas kā pārējās plūdu riska teritorijas Gaujas upju baseina apgabalā. Gaujas upe sadala Valmieras pilsētu divās daļās: Z daļa un D daļa. Lielākās plūdu riska teritorijas novērojamas tieši D daļā, precīzāk DR daļā. DR daļā (Grīšļu iela 6) atrodas Valmieras pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI) kuras var radīt nopietnus draudus aplūšanas gadījumā. Valmieras pilsētas pašvaldība saistībā ar plūdu draudiem ir veikusi priekšizpēti saistībā ar dambju būvniecību. Ņemot vērā blīvo apdzīvotību Valmieras pilsētā, plūdu applūšanas draudi uzskatāmi par būtiskiem. Jāpiemin, ka teritorijas apbūvē ļoti tiek ievēroti applūšanas draudi, tāpēc lielākās potenciāli applūstošās teritorijas nav apbūvētas. Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Valmierā 2013. gadā fiksēti plūdi. Papildus ledus veidoti sastrēgumi upēs fiksēti 2002. gadā Strenču apvienībā un Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā.

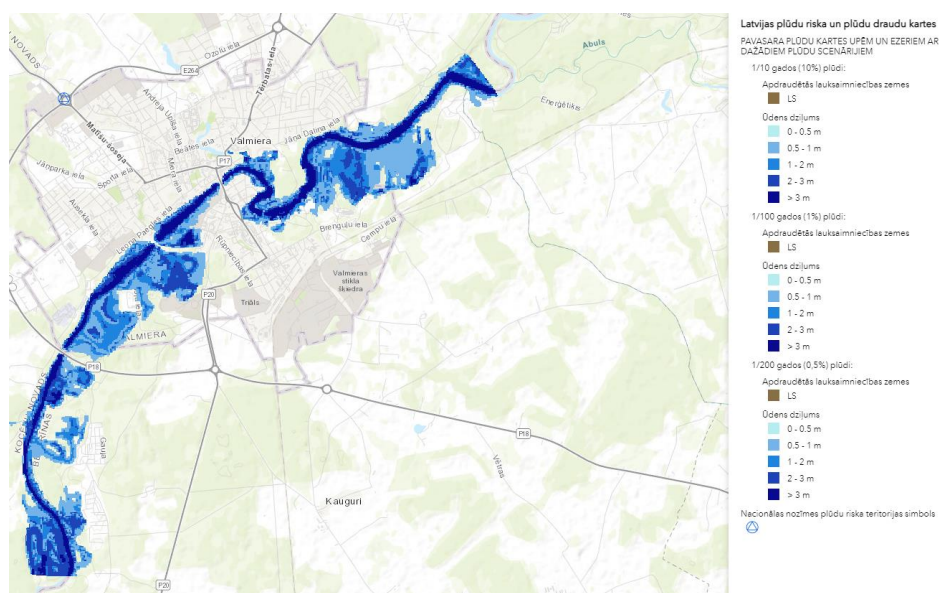
Analizējot Gaujas – Valmieras hidrometriskā posteņa novērojumu datus, redzams, ka 90 gadu novērojumu periodā palu norise ir bijusi stipri mainīga – ar ievērojami atšķirīgiem gada

augstākajiem ūdens līmeņiem, palu ilgumiem un maksimuma iestāšanās datumiem. Zemāk redzama tabula ar aprēķinātajām plūdu riska varbūtībām atbilstoši hidrometriskā posteņa “Gauja – Valmiera” datiem. Noteikta atkārtotās varbūtība procentos: 1 %, 5 %, 10 %, 50 % vai attiecīgi ūdens līmeņi, kas var atkārtoties - vienu reizi 100 gados, 5 gados, 10 gados un 50 reizes 100 gados:

3. tabula⁷

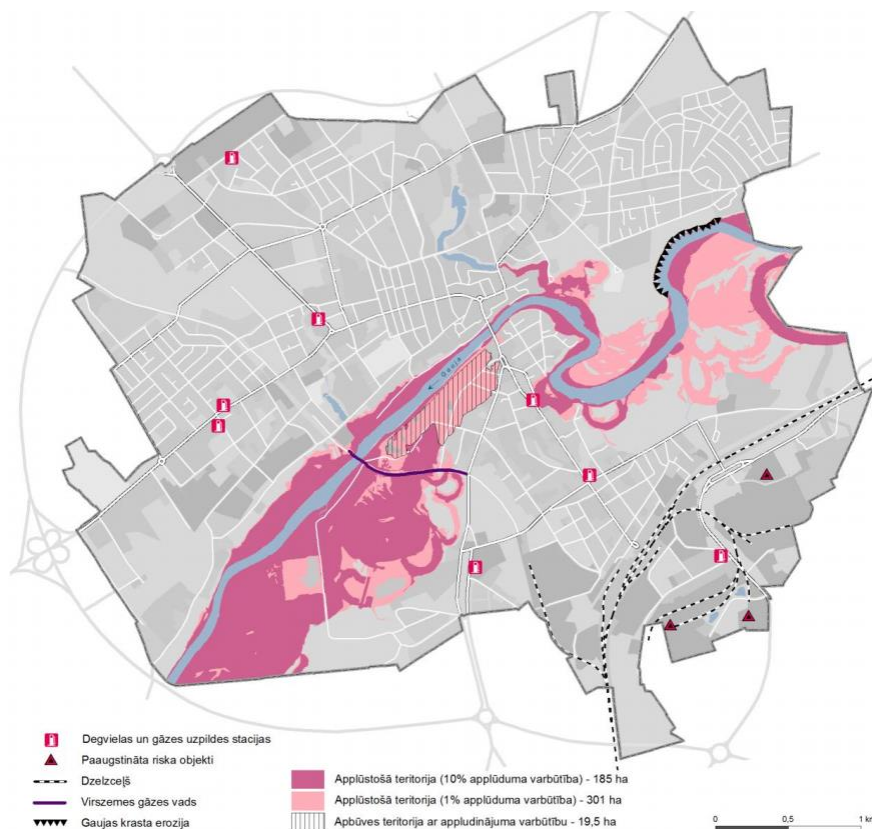
Aplēses ūdens līmeņa atzīme m BS	Atkārtotās varbūtības %			
	1	5	10	50
Hidrometriskajā postenī “Gauja – Valmiera”	34,54	33,61	33,16	31,76
Pirmās teritorijas augšgalā	34,5	33,6	33,2	31,8
Pirmās teritorijas lejasgalā	34,3	33,4	33,0	31,5
Otrajā teritorijā	35,2	34,3	33,8	32,5

Valmieras novadā, palu, plūdu un vējuzplūdu apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar ļoti augstu varbūtību.

24. attēls. Valmieras pilsētas applūstošās riska zonas [LVĢMC, 2021]

⁷ Informācija ņemta no Kocēnu, Beverīnas, Burtnieku, Rūjienas, Mazsalacas un Naukšēnu novadu apvienotā civilā aizsardzības plāna, 2011.

25. attēls. Valmieras pilsētas applūstošās teritorija [Valmieras pilsētas ilgspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam]

3.1.4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums

Lietusgāzes un ilgstošas lietavas

Lietus izraisīto ietekmi var raksturot divos dažādos mērogos:

- 1) ilgstošs periods (nedēļas līdz pat mēneši), kad bieži tiek novērots lietus, augsne pakāpeniski kļūst pārmitra un vairs nespēj uzsūkt lieko mitrumu. Ilgstoši regulāra lietusūdeņu pieplūduma rezultātā ūdens līmenis novadgrāvjos un upēs ir paaugstināts, ūdens uzkrājas arī zemās vietās ar sliktu noteci vai vāju uzsūkšanos augsnē. Īpaši bīstamas situācijas veidojas, ja viena otrai seko vairākas šādas epizodes. Ilgstoša lietus epizodes parasti skar teritoriāli plašākus apgabalus, vairākus novadus.
- 2) īslaicīgs, bet intensīvs lietus. Parasti tas tiek novērots gada siltajā sezonā, sevišķi vasarā, to bieži pavada pērkona negaiss, iespējama arī krusa. Šādos apstākļos, tsā laika periodā nolīst liels nokrišņu daudzums, kuru nespēj uzsūkt augsne, kā arī tas nespēj

notecēt uz ūdenstilpēm, sevišķi bīstamas situācijas veidojas pilsētvides apstākļos, kur zaļā zona, kas varētu uzsūkt ūdeni, ir ierobežota.

Latvijā ilgstoša lietus raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai izmanto nokrišņu daudzumu 12 stundu periodā, kā stipru lietu definējot apstākļus, kad šajā periodā nolīst 20-39 mm, ļoti stipru – 40-59 mm, bet bīstami jeb ekstermāli stipru – ja šādā laika periodā nolīst 60 mm un vairāk.

Īslaicīgu lietusgāžu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai Latvijā tiek piemēroti sekojoši kritēriji – nokrišņu daudzums 3 stundu vai īsākā periodā, saskaņā ar ko stipras lietusgāzes laikā 3 stundu vai īsākā periodā nolīst 10-19 mm, ļoti stipras lietusgāzes laikā – 20-29 mm, bet bīstami jeb ekstermāli stipras – 30 mm un vairāk.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 432-17.09.2019. "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimatoloģija" gada nokrišņu summa Valmieras novadā ir 700 mm gadā. Klimatoloģiskie rādītāji Valmieras novadā norādīti, ņemot vērā Rūjienas hidrometeoroloģiskās stacijas datus (pieņemta kā visaptverošākā stacija Valmieras novadam).

Nokrišņu daudzums 50 mm un vairāk 12 stundu laikā vai īsākā laika periodā var izsaukt ūdens līmeņa celšanos upēs, applūdinot zemākās vietas, māju pagrabus u.c. Atbilstoši LVĢMC Rūjienas un meteoroloģiskās stacijas datiem no 2018. - 2020. gadam, novērota viena reize, kad nokrišņu daudzums 24 stundu laikā pārsniedz 50 mm (29.06.2020.), tomēr nav novērots, ka 50 mm tiek pārsniegti 12 h. Augstākais nokrišņu daudzums gada griezumā novērots 2019. gadā. Pēc ilggadējiem datiem nokrišņu laikā var palielināties ūdens līmenis upju lejtecēs. Gaujas upes ūdens līmeņa celšanās lielākos draudus radīs Valmieras pilsētas iedzīvotājiem, bet, piemēram, Burtnieku ezera, Rūjas, Sedas u.c. upju pārplūšana ietekmēs Valmieras novada teritorijas.

Pēc LVĢMC "Sākotnējā plūdu riska novērtējuma 2019. – 2024. gadam" applūšanas cēlonis pilsētu teritorijās ir lietus ūdens kanalizācijas sistēmu trūkums vai lietus ūdens novadīšanas sistēmu projektēto parametru neatbilstība intensīvām lietusgāzēm. Lietus ūdens pilsētās lielākoties tiek novadīts ūdenstilpēs un kanalizācijas sistēmās, jo apbūves dēļ ir maz zaļās zonas, kuras nodrošinātu lietus ūdeņu infiltrāciju. Spēcīgu lietusgāžu rezultātā īslaicīgi lokāli plūdi bieži ir novērojami gan lielās, gan mazākās Latvijas pilsētās. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", Valmierā 2001. gadā fiksētas lietusgāzes (nokrišņu daudzums ≥ 60 mm 12 stundu laikā), bet Rūjienas apvienībā 2016. gadā fiksēts nokrišņu daudzums ≥ 30 mm 3 stundu laikā.

Pērkona negaiss un krusa

Pērkona negaiss ir atmosfēras elektriskā parādība, kas parasti ir novērojama gada siltajā sezonā, bet ir iespējams jebkurā no gada mēnešiem. Tas veidojas gubu-lietus mākoņos, kad spēcīgas gaisa strāvas mākonī izraisa lietus lāšu un / vai krusas graudu savstarpēju berzi, radot elektriskās izlādes – zibeni. No lielā siltuma daudzuma, kas izdalās zibens rezultātā, apkārtējais gaiss strauji izplešas, izraisot skaņu – pērkonu. Pērkona negaisu var pavadīt gan intensīvas lietusgāzes, gan arī krasas vēja brāzmas un krusa. Atsevišķos gadījumos krusa var tikt novērota arī tad, ja nav pērkona negaiss. Latvijas teritoriju regulāri šķērsos gubu-lietus mākoņu zonas.

Pērkona negaisu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

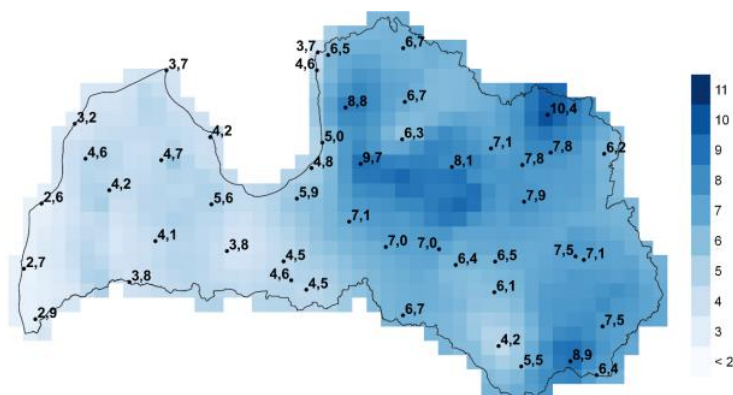
- stiprs: pērkona negaisu pavada stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 15-19 m/s un / vai krusa ar diametru < 6 mm,
- ļoti stiprs: pērkona negaisu pavada ļoti stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas 20-24 m/s un / vai krusa ar diametru 6-19 mm,
- bīstami jeb ekstremāli stiprs: pērkona negaisu pavada ekstremāli stipras lietusgāzes un / vai krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s, un / vai krusa ar diametru ≥ 20 mm.

Valmieras novadam jāseko līdzī LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem pērkona negaisiem un krusām.

Sniegs un puteņis

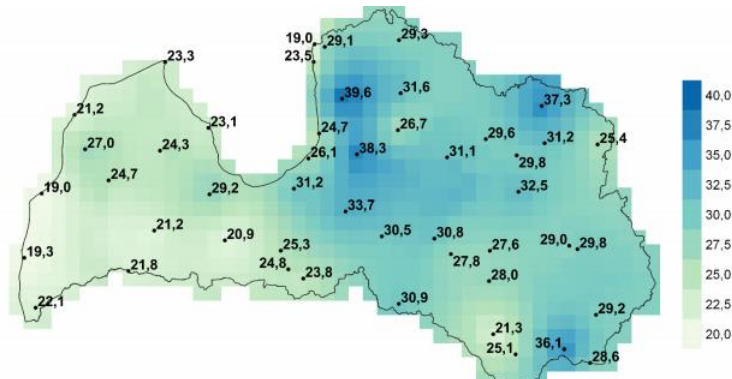
Sniegs un puteņis kā ziemas laika parādības nozīmīgu ietekmi rada gan intensīvas vai ilgstošas snigšanas un putināšanas apstākļos, kad nozīmīgi pieaug sniega sega un tiek aizputināti ceļi, gan arī neierasti agras vai vēlas šo dabas parādību iestāšanās gadījumos, kad vēl nav iestājušies vai jau noslēgušies atbilstošie ceļu uzturēšanas apstākļi. Agrā vai vēla snigšana var radīt postījumus arī sala neizturīgām lauksaimniecības kultūrām. Snigšanas un puteņa apstākļos papildus ietekmi rada vēja pastiprināšanās, kas var veicināt ceļu aizputināšanu, turklāt atsevišķās situācijās, kad zemes virsmu klāj pietiekami bieza, bet nesablietēta sniega sega, ceļu aizputināšana var notikt arī situācijās, kad nesnieg, bet stipra vēja apstākļos tiek pārvietots uz zemes virsmas esošais sniegš. Tāpat kā papildus nozīmīgs faktors ir redzamības tāluma samazināšanās intensīvas snigšanas un puteņa laikā.

Klimata pārmaiņas ir ievērojami ietekmējušas sezonālā sniega pārklājumu un biežumu. Latvijas teritorijā kopumā tiek novērota vidējā sniega segas biezuma samazināšanās. Arī sezonas garums, kad tiek novēroti stabili sniega apstākļi, kļūst īsāks, tomēr ļoti agrīna vai vēlīna snigšana aizvien var tikt novērota. Zemāk 26. un 27. attēlā redzams ilggadīgais vidējais sniega segas biezums (cm) un ilggadīgas vidējais maksimālais sniega segas biezums (cm) gada laikā Latvijā laika periodā no 1961. līdz 2010. gadam.

26. attēls. Ilggadīgais vidējais sniega segas biežums (cm) gada laikā Latvijā laika periodā no 1961. – 2010. gadam [LVĢMC Ziņojums Sniega segas biežuma pārmaiņu scenāriji Latvijai, 2018. g.]

Kā redzams attēlā, ilggadīgais vidējais sniega segas biežums gada laikā Valmieras novadā laika periodā no 1961. – 2010. gadam ir 6,3-6,7 cm.

27. attēls. Ilggadīgais vidējais maksimālais sniega segas biežums (cm) gada laikā Latvijā laika periodā no 1961. līdz 2010. gadam [LVĢMC Ziņojums Sniega segas biežuma pārmaiņu scenāriji Latvijai, 2018. g.]

Ilggadīgais vidējais maksimālais sniega segas biežums Valmieras novadā laika periodā no 1961. līdz 2010. gadam ir 26,7 cm līdz 31,6 cm.

Snigšanas apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stipra snigšana: sniega segas pieaugums 5-9 cm 12 stundu laikā,
- ļoti stipra snigšana: sniega segas pieaugums 10-14 cm 12 stundu laikā,
- bīstami jeb ekstremāli stipra snigšana - sniega segas pieaugums ≥ 15 cm 12 stundu laikā.

Stipra snigšana ar sniega segas palielināšanos par 6 – 13 cm un vairāk 12 stundās vai īsākā laika periodā, kā arī putenis un apledoņums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas

padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Atbilstoši LVĢMC Rūjienas meteoroloģiskās stacijas datiem, no 2018. - 2020. gadam sniega segas biežums, kas pārsniedz 13 cm un vairāk 24 stundu laikā, fiksēts 64 reizes. Lielākais sniega segas biežums fiksēts 2019. gada 6., 7., un 8. februārī, kad sniega segas biežums sasniedzis 31 cm. 2019. gadā fiksētas 35 reizes, kad sniega segas biežums pārsniedz 13 cm un vairāk 24 stundu laikā. Sniega segas biežums, kas pārsniedz 13 cm un vairāk 12 stundu laikā, fiksēts 14 reizes (visas šīs reizes fiksētas 2019. gadā).

Puteņa apstākļu klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs putenis: snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 4 km un vēja pastiprināšanos brāzmās ≥ 15 m/s mazāk nekā 3 stundas,
- ļoti stiprs putenis: snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 2 km un vēja pastiprināšanos brāzmās $\geq 15-19$ m/s ilgāk nekā 3 stundas,
- bīstami jeb ekstremāli stiprs putenis: snigšana ar redzamības pasliktināšanos < 2 km un vēja pastiprināšanos brāzmās ≥ 20 m/s ilgāk nekā 3 stundas.

Valmieras novadam jāseko līdzi LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sniegputeņiem.

Apledojums un slapja sniega nogulums

Apledojums ir ziemas sezonas laika parādība, tas rodas, kad negatīvas temperatūras apstākļos veidojas intensīva migla, smidzina vai pat līst lietūs (tiek novērota atkala) un uz virsmām (ceļiem, ielām, trotuāriem u.c.) vai objektiem (vadiem, koku zariem u.c.) veidojas ledus kārtas. Ielas un trotuāri šādos apstākļos jau ļoti ātri kļūst slideni. Bet uz vadiem un koku zariem izveidojies biezs apledojuma slānis var izraisīt to lūšanu.

Slapja sniega nogulums arī ir ziemas sezonas laika parādība. Tas veidojas, kad krīt slapjš sniegs, bet gaisa temperatūra ir negatīva, izraisot slapjā sniega piesalšanu.

Apledojums un slapja sniega nogulums var izsaukt transporta kustības traucējumus, transporta avārijas, elektrolīniju un elektronisko sakaru līniju bojājumus, elektroenerģijas padeves pārtraukumus, mežu postījumus. Slapja sniega nogulumu nav ļoti bieža parādība Latvijas ziemās.

Apledojuma klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs apledojums: sasalstoši nokrišņi ar intensitāti < 1 mm/12 stundās,
- ļoti stiprs apledojums: sasalstoši nokrišņi ar intensitāti 1-4 mm/12 stundās,
- bīstami jeb ekstremāli stiprs apledojums: sasalstoši nokrišņi ar intensitāti ≥ 5 mm/12 stundās

Valmieras novadam jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem apledoņumiem.

Stiprs sals

Dažādos pētījumos lielākoties ir noskaidrots, ka ilggadīgajā laika periodā lielākajā pasaules daļā auksto dienu un nakšu kļūst mazāk. Arī Latvijā nepilnu pēdējo 100 gadu laikā ir norisinājušās līdzīgas izmaiņas ekstremāli zemu gaisa temperatūras raksturā – dienu skaits stabilu salu un apstākļiem, kad tiek novērotas sevišķi zema gaisa temperatūra, samazinās. Tomēr Latvijā vēl aizvien ziemas periodā var iestāties stiprs sals, kas var apdraudēt cilvēku veselību un pat dzīvību, kā arī izraisīt tehnogēnus bojājumus - cauruļvadu un apkures sistēmas bojājumus, lauksaimniecības kultūru izsalšanu u.c. Sala ietekmi būtiski var palielināt stiprs vējš vai apstākļi, kad zemes virsmu neklāj sniegs – ir kailsals.

Sala intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji: stiprs sals, kad gaisa temperatūra pazeminās līdz $-20...-24^{\circ}$, ļoti stiprs sals, kad gaisa temperatūra ir $-25...-29^{\circ}$ un bīstami jeb ekstremāli stiprs sals tiek novērots, kad termometra stabiņš noslīd līdz -30° atzīmei un vēl zemāk. Gaisa temperatūras absolūto minimumu un tā varbūtības ($^{\circ}\text{C}$) skatīt 4. tabulā. Valmieras novadam jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sala periodiem, ja šāda informācija ir paredzama.

4. tabula

Gaisa temperatūras absolūtais minimums un tā varbūtības ($^{\circ}\text{C}$)⁸

Stacija	Mēnesis												Gadā	Gada minimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība ir	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
Rūjiena	-42,2	-38,7	-30,2	-18,5	-6,5	-1,1	2,8	1,0	-5,8	-13,9	-21,3	-39,2	-42,2	-38,5	-33,4

Piezīmes.

1. Tabulā norādīta katra mēneša diennakts minimālās gaisa temperatūras vērtība visā novērojumu periodā. Mēneša un gada gaisa temperatūras absolūtais minimums ir novērojumu termiņā fiksētā viszemākā gaisa temperatūra.
2. Gada absolūtās minimālās gaisa temperatūras varbūtība raksturota ar temperatūras vērtībām, kuru pārsniegšanas varbūtība ir 0,02 un 0,1 (šādas varbūtības parāda konkrētās gaisa temperatūras vērtības iestāšanās iespējamību attiecīgi reizi 50 gados un reizi 10 gados).

⁸ MK noteikumi Nr. 432-01.05.2021. "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimatoloģija"
[Skatīts 27.04.2021]

Saskaņā ar VUGD rekomendācijās valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs” ziņām, stiprs sals (diennakts minimālā gaisa $t \leq -32^{\circ}\text{C}$) fiksēts Rūjienas apvienībā 2003. gadā.

Karstums

Karstuma viļņiem jeb ilgstošu nepārtraukta karstuma periodu biežuma un intensitātes pieaugumam arvien biežāk tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, jo tie negatīvi ietekmē cilvēku veselību un mirstību, sevišķi vasarā. Īpaši satraucošas šīs pārmaiņas ir lielo pilsētu aglomerāciju iedzīvotājiem, jo pilsētas kā “siltuma salas” ietekmē gaisa temperatūra pilsētas centrā – tā ir augstāka nekā nomalē, līdz ar to arī karstuma radītais diskomforts pilsētas centrā būs lielāks.

Spēcīgi karstuma viļņi var izraisīt kultūraugu bojājumus, nāves gadījumus no hipertermijas, un plašus strāvas zudumus, jo masveidā tiek izmantoti gaisa kondicionieri un ventilatori.

Karstuma intensitātes klasifikācijai un sabiedrības brīdināšanai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stiprs karstums: maksimālā gaisa temperatūra 2 dienas un ilgāk paaugstinās līdz $+27\dots+32^{\circ}\text{C}$,
- ļoti stiprs karstums: maksimālā gaisa temperatūra ir $\geq +32^{\circ}\text{C}$ vai minimālā gaisa temperatūra naktī nav $< +20^{\circ}\text{C}$ (turklāt pirms tam jau ir bijušas dienas ar stipru karstumu),
- bīstami jeb ekstremāli stiprs karstums: 2 dienas un ilgāk termometra stabiņš pakāpjas virs $+30^{\circ}\text{C}$ atzīmes vai arī 2 naktis un ilgāk termometra stabiņš nenoslīd zem $+20^{\circ}\text{C}$ atzīmes.

Gaisa temperatūras absolūto maksimumu un tā varbūtības skatīt 5. tabulā. Valmieras novadam jāseko līdz LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem karstuma periodiem.

5. tabula

Gaisa temperatūras absolūtais maksimums un tā varbūtības ($^{\circ}\text{C}$)⁹

Stacija	Mēnesis	Gadā	Gada maksimālā gaisa temperatūra, kuras pārsniegšanas varbūtība
---------	---------	------	---

⁹ MK noteikumi Nr. 432-01.05.2021. “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 “Būvklimatoloģija”” [Skatīts 27.04.2021]

														ir	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		0,02	0,1
Rūjiena	9,7	10,7	18,1	26,4	34,4	32,0	34,4	35,6	29,0	21,3	14,0	11,6	35,6	34,2	32,4

Piezīmes.

1. Tabulā norādīta katra mēneša diennakts maksimālās gaisa temperatūras vērtība visā novērojumu periodā. Mēneša un gada gaisa temperatūras absolūtais maksimums ir novērojumu termiņā fiksētā visaugstākā gaisa temperatūra.
2. Gada absolūtās maksimālās gaisa temperatūras varbūtība raksturota ar temperatūras vērtībām, kuru pārsniegšanas varbūtība ir 0,02 un 0,1 (šādas varbūtības parāda konkrētās gaisa temperatūras vērtības iestāšanās iespējamību attiecīgi reizi 50 gados un reizi 10 gados)

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, karstums (laika periods, kurā gaisa maksimālā temperatūra $\geq +32$ °C un/vai diennakts minimālā gaisa temperatūra $\geq +20$ °C bija 2 vai vairākas diennaktis pēc kārtas) fiksēts Rūjienas apvienībā 2006. gadā.

Sausums

Sausums ir apstākļi dabā, kad ilgāku laika periodu netiek novēroti nokrišņi. Sevišķi nelabvēlīgi apstākļi var veidoties, ja tas tiek novērots aktīvās veģetācijas periodā, vienlaikus iestājoties arī karstumam – tad sausums būtiski ietekmē lauksaimniecību, kā arī mežsaimniecību. Turklāt sausuma apstākļos parasti ievērojami pieaug ugunsbīstamība mežos. Ilgstošs sausums izkaltē augsnes virskārtu un zāli, samazinot gaisa mitrumu un mākoņu daudzumu. Tas veicina straujāku gaisa atdzišanu diennakts tumšajā laikā un straujāku sakaršanu dienas gaitā. Latvijā sausuma raksturošanai ir ieviests Standartizētais nokrišņu daudzuma indekss (SPI, *Standardized precipitation index*) – rādītājs, kas raksturo sausuma un mitruma periodus.

2018. gadā visā Latvijas teritorijā, tai skaitā arī Valmieras novadā, valdīja ilgstošs sausums un mazāks nokrišņu daudzums tika konstatēts tikai 1940. gadā.

Sausuma apstākļu raksturošanai tiek izmantoti sekojoši SPI kritēriji: mēreni sauss -1...-1,49, ļoti sauss -1,5...-2 un ekstremāli sauss, ja SPI ir ≤ -2 . Valmieras novadam jāseko līdzī LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajiem sausuma periodiem. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, sausums visā valsts teritorijā fiksēts 2018. gadā.

Valmieras novadā lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums un sausuma apdraudējums novērtēts kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

3.1.5.Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas

Vēja ātrums un tā izmaiņas gada griezumā ir būtiski atkarīgas no atmosfēras kopējās cirkulācijas īpatnībām, kā arī no vietējiem apstākļiem. Svarīgs vēja ātruma parametrs ir vēja ātrums brāzmās, kas ir ievērojami lielāks nekā vidējais vēja ātrums. Vētru laikā tieši vēja brāzmas izraisa lielākos postījumus. Vēja brāzmas ir raksturīgas piezemes gaisa plūsmai, jo tās izraisa berze. Virs sauszemes vējš ir brāzmaināks nekā virs akvatorijas. Piezemes vēja ātrumam un virzienam ir spēcīga ietekme arī uz Baltijas jūras reģionu un cilvēku aktivitātēm reģionā. Ekstremāls vēja ātrums ir tiešs drauds cilvēku dzīvībai un materiālajām vērtībām, tai skaitā dažāda veida infrastruktūrai. Tāpat lielu vēja ātrumu var saistīt arī ar netiešu ietekmi, piemēram, augstiem viļņiem, vējuzplūdiem, kā arī piekrastes eroziju, kas var radīt ekonomiskos zaudējumus. Pēc vējlauzēm pasliktinās meža sanitārais stāvoklis, jo ievērojami pieaug kukaiņu masveida savairošanās risks. It īpaši bīstama ir egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās.

Vidēji valstī visspēcīgākās vēja brāzmas novērotas 1967., 1969. un 2005. gadā, kad novērotas līdz šim spēcīgākās valstī piedzīvotās vētras. Tiek prognozēts, ka tuvāko gadu laikā klimata pārmaiņu negatīvo seku rezultātā vētras risks var palielināties.

Vēja ātruma brāzmu raksturošanai un sabiedrības brīdināšanai par vēja pastiprināšanos, Latvijā tiek izmantoti sekojoši kritēriji: stipra vētra – vēja ātrums brāzmās sasniedz 20-24 m/s, ļoti stipra vētra – 25-32 m/s, bīstami jeb ekstremāli stipra vētra - ≥ 33 m/s.

Ļoti lokāli pērkona negaisa laikā Latvijā var tikt novēroti arī virpuļviesuļi jeb tornado. To darbības joslā tiek nopostīti ne tikai meži, elektrolīnijas un ēkas, gaisā tiek pacelti ievērojami smagumi, tādējādi nodarot lielus postījumus.

Iedzīvotājus, tautsaimniecības objektus un citus objektus var apdraudēt vētra ar vēja ātrumu 25 m/s un vairāk, kas var radīt elektronisko sakaru līniju un elektrolīniju pārrāvumus, kontaktu un kabeļu bojājumus pilsētu elektrotransporta un elektrovilcienu līnijās. Var tikt sagrautas vai bojātas dzīvojamās mājas un ražošanas ēkas, izraisītas transporta avārijas, mežu postījumi, autoceļu un ielu aizsprostojumi (nogāzti koki, konstrukcijas). Atbilstoši LVĢMC brīvpiekļuves meteoroloģisko datu meklēšanas datubāzes Rūjienas meteoroloģiskās stacijas datiem no 2018. - 2020. gadam nav novērotas vēja brāzmas, kas pārsniedz 25 m/s. Lielākās vēja brāzmas šajā periodā novērotas 2020. gadā, kad tās sasniegušas 23,7 m/s. Pēc ilggadējiem datiem vētru iespējamība paaugstinās rudens periodos, bet viesuļvētras iespējamās no jūlija līdz augustam.

Krasas vēja brāzmas ir piepeša strauja vēja ātruma palielināšanās par 8 m/s un vairāk īsā laika intervālā (vismaz 1 minūte), kad vēja ātrums ir ≥ 11 m/s. Kraso vēja brāzmu postījumi var būt lielāki nekā vēja postījumi gadījumos, kad vēja pastiprināšanās notiek pakāpeniski. Turklāt krasās vēja brāzmas pērkona negaisa laikā visbiežāk tiek novērotas vasaras sezonā.

Parasti virpuļviesuļi veidojas Baltijas jūras piekrastes zonā, tomēr tie var veidoties arī valsts iekšienē. Visstiprākais virpuļviesulis Latvijā fiksēts 1986. gada 7. jūlijā, kad tā stiprums pēc Fudžitas-Pīrsona tornādo skalas bija F3¹⁰. Virpuļviesulis sākās Ērgļos un aizvirzījās līdz Rankas pagastam Gulbenes novadā. Valmieras novadā nav fiksēti spēcīgi virpuļviesuļi.

Kraso vēja brāzmu pērkona negaisa laikā klasifikācijai un brīdinājumu sagatavošanai sabiedrībai tiek izmantoti sekojoši kritēriji:

- stipras: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 15-19 m/s,
- ļoti stipras: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas 20-24 m/s,
- bīstami jeb ekstremāli stipras: pērkona negaisu pavada krasas vēja brāzmas ≥ 25 m/s.

Valmieras novadam jāseko līdzī LVĢMC meteoroloģiskajiem paziņojumiem un brīdinājumiem par gaidāmajām vētrām. Neskaitot koku lūšanu un ēku sabrukumu, viens no lielākajiem riskiem ir elektrības pārrāvumi. Atkarībā no vietas un apjoma (maģistrālais elektrības vads) var pāriet vairākas dienas un pat nedēļas līdz tiek atjaunota elektroenerģija. Dažādi infrastruktūras objekti (NAI, ūdens sūkņi, sakaru torņi u.c.) nespēj darboties bez elektrības un ja nav pieejami elektriskie ģeneratori, šo infrastruktūru darbība tiek paralizēta. Rūjienas apvienībā, vadoties pēc situācijas, apvienība organizē nogāzto koku un zaru novākšanu no ceļiem, lai atvieglotu VUGD darbu. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībai izstrādāts rīcības plāns vētras postījumu gadījumā, kurā minēts, ka komunālās saimniecības daļu vadītāji ir atbildīgi par sagatavošanos vētru iespējamībai, sagatavojot elektriskos ģeneratorus, degvielas rezerves un apzinot brīvprātīgos, un to pieejamo tehniku vētras sekas likvidēšanai. Vieni no lielākajiem postījumiem fiksēti 2013. gadā. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", dienas, kad vismaz 3 novērojumu stacijās diennakts maksimālās vēja brāzmas ≥ 25 m/s, fiksētas Valmierā 2006. un 2011. gadā, un Strenču apvienībā 2005. gadā. Valmieras novadā vētru (vēja brāzmas), viesuļu un krasu vēja brāzmu apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.6.Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki

Valmieras pilsētā meži iekļaujas Zaļās zonas teritorijās, kuras aizņem ~ 33% no pilsētas teritorijas, bet purvu teritoriju pilsētā nav. Zemāk 6. tabulā apkopotas mežu un purvu platības Valmieras novadā¹¹.

¹⁰ Vēja ātrums 71-92 m/s. Smagi postījumi. Norauj māju jumtus un sabojā vai arī iznīcina māju sienas, nogāž vilcienus, paceļ un nomet zemē automašīnas, iznīcina ceļu segumu, ar saknēm izrauj kokus

¹¹ Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos, dati uz 01.01.2021. [Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos | Valsts zemes dienests \(vzd.gov.lv\)](#) [Skatīts 28.04.2021]

Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos

Pašvaldība	Platība (ha)		
	Kopējā teritorijas platība	Meži	Purvi
Valmieras pilsēta	1937	486	0
Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībai	29971	14505	468
Kocēnu apvienība	49704	23334	3090
Mazsalacas apvienība	41726	22962	3937
Rūjienas apvienība	35223	18401	810
Naukšēnu apvienība	28002	14470	561
Strenču apvienība	37490	21145	1027
Burtnieku apvienība	70069	31165	1266
Kopējā Valmieras novada teritorijas platība	294122	146468	11159

Valmieras pilsētā meži aizņem ~ 25 %. Mežu masīvi koncentrējas DR un A. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā meži aizņem ~ 48 %, bet purvi ~ 1,6 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas Z daļā, bet Trikātas pagastā (A daļā) atrodas Kačoru purvs. Kocēnu apvienībā meži aizņem ~ 47 %, bet purvi ~ 6 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas apvienības vidusdaļā, kā arī ZR un DA daļās, bet Madiešēnu purvs atrodas ZR daļā. Mazsalacas apvienībā meži aizņem ~ 55 %, bet purvi ~ 9 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas Z un R daļās, bet purvi Ramatas pagastā. Rūjienas apvienībā meži aizņem ~ 52 %, bet purvi ~ 2,3 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas Z un D daļās ("Oleru" meži), bet purvi vidusdaļā un D daļā (Rūjas purvs). Naukšēnu apvienībā meži aizņem ~ 51 %, bet purvi ~ 2 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas ZA, A un D daļās, bet purvi vidusdaļā (Tilikas purvs) un pārējā apvienības teritorijā. Strenču apvienībā meži aizņem ~ 56 %, bet purvi ~ 2,7 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas apvienības vidusdaļā, bet purvi Z daļā (Sedas purvs). Burtnieku apvienībā meži aizņem ~ 45 %, bet purvi ~ 1,8 %. Lielākie mežu masīvi koncentrējas A daļā, purvi D daļā. Valmieras novada kopējās mežu platības aizņem ~ 49,8 %, bet purvi ~ 3,8 %.

Klimata pārmaiņu kontekstā ir prognozēts, ka sausuma un karstuma periodi nākotnē kļūs biežāki, kas palielina reģiona ugunsbīstamību mežos un kūdras purvos. Par meža un purvu ugunsgrēka cēloņiem var būt apzināta vai neapzināta cilvēka darbība vai arī dabas stihija - sausums, karstums, zibens iedarbība.

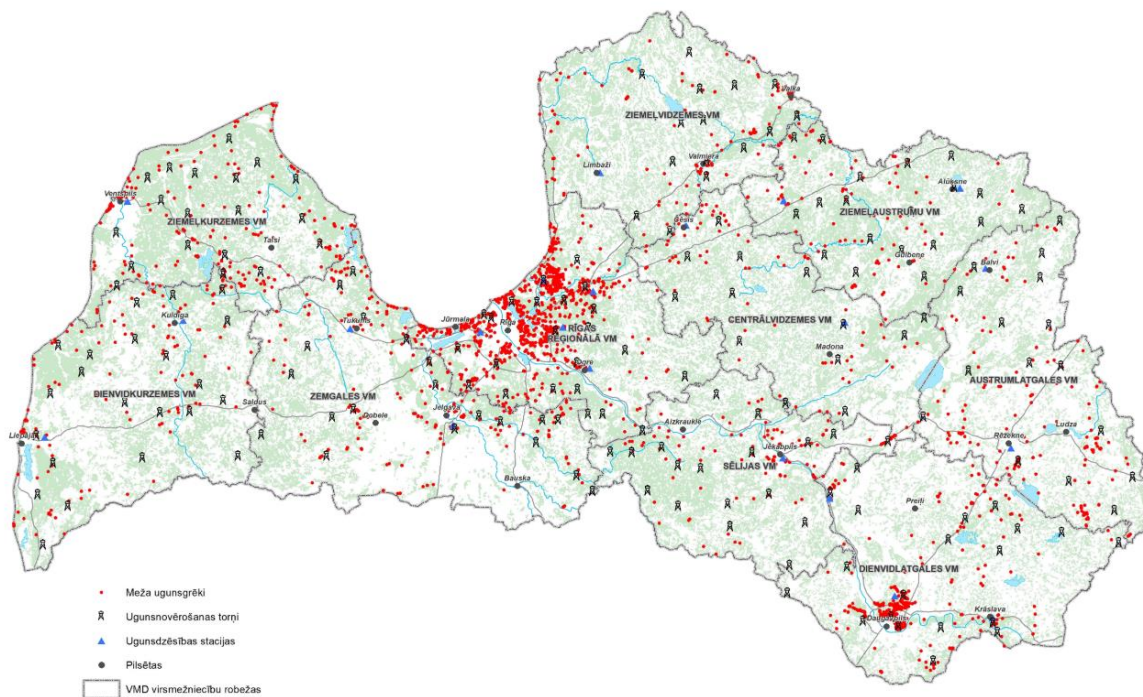
Meža ugunsnedrošo laikposmu visā valsts teritorijā katru gadu nosaka Valsts meža dienests (turpmāk tekstā – VMD) ar rīkojumu. Valmieras novadā šī kārtība ir tāda pati. Meža ugunsnedrošais laikposms atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem un parasti ilgst no sniega nokušanas līdz rudens lietavām. Ugunsbīstamākās ir jaunaudzēs un vidēja vecuma skujkoku

audzes. Vietēja mēroga ārkārtas situāciju saistībā ar ilgstošu sausuma periodu un novada mežu augsto ugunsbīstamību vai sakarā ar konkrētu meža ugunsgrēku ierosina izsludināt VMD Ziemeļvidzemes virsmežniecības Valmieras mežniecības (turpmāk tekstā – Valmieras mežniecība) mežzinis vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk tekstā – VUGD) teritoriālās struktūrvienības komandieris. Ziemeļvidzemes virsmežniecības Valmieras nodaļas adrese: Rīgas iela 40, Valmiera, LV-4201, tālrunis: 64223112. VUGD Valmieras posteņa adrese: Valmiera, Tērbatas iela 9, LV-4201, tālrunis: 64233477 un 64233474. Papildus VUGD posteņi ir izvietoti Rūjienā un Mazsalacā.

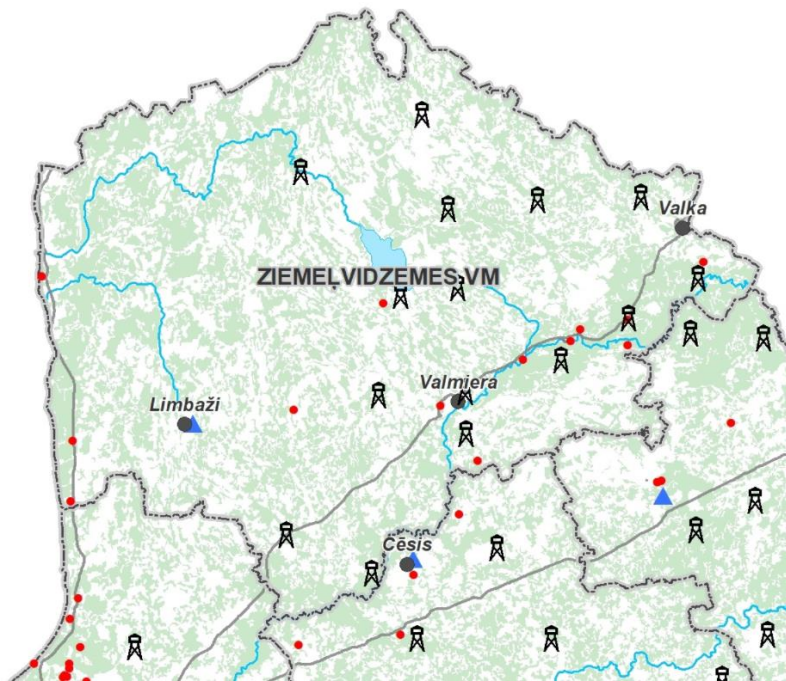
Ārkārtas stāvokļa izsludināšanas kārtība ir sekojoša: viena no augstāk minētajām amatu ieņemošajām personām iesniedz rakstisku ierosinājumu novada civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētājam. Komisijas priekšsēdētājs, nekavējoties pēc ierosinājuma saņemšanas, sasauca novada civilās aizsardzības komisijas sēdi. Sēdē izskata ierosinājumu un pieņem lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu vai ierosinājuma noraidīšanu. Par minētās komisijas lēmumu novada domes priekšsēdētājs nekavējoties informē zemkopības ministru.

Valmieras novadā valsts ugunsdrošības uzraudzību mežos un meža zemēs, kā arī ugunsgrēku ierobežošanu veic Ziemeļvidzemes virsmežniecība.

Meža ugunsgrēku statistika no 2013. līdz 2018. gadam

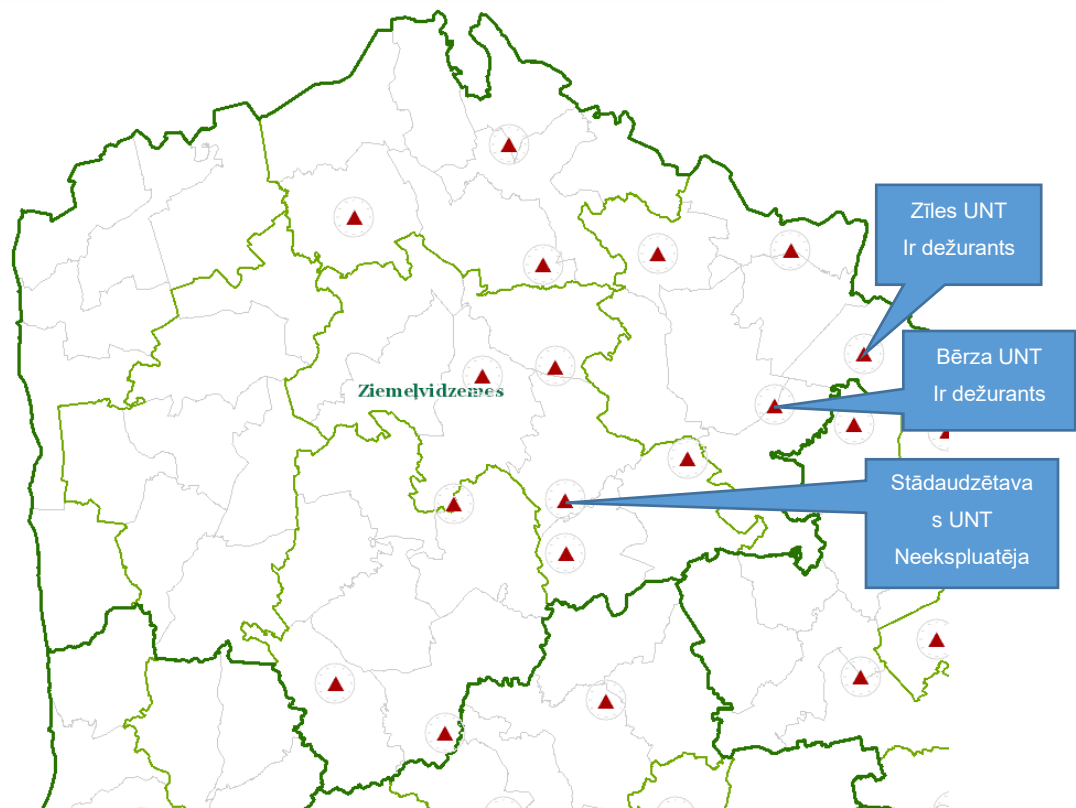

28. attēls. Meža ugunsnovērošanas torņu un meža ugunsdzēsības staciju tīkls, kā arī meža ugunsgrēku statistika no 2013.-2018.gadam [Valsts civilās aizsardzības plāns]

29. attēls. Meža ugunsnovērošanas torņu un meža ugunsdzēsības staciju tīkls, kā arī meža ugunsgrēku statistika Ziemeļvidzemes VM 2020.gadā [ZM Ugunsapsardzība]

Meža ugunsnedrošajā laikposmā ugunsgrēku atklāšanai tiek izmantoti ugunsnovērošanas torņi. Gandrīz visi ugunsgrēki tiek atklāti pusstundas laikā no to izcelšanās brīža un uz ugunsgrēka vietu tiek izsūtīta attiecīgās ugunsdzēsības stacijas automašīna ar meža ugunsdzēsēju komandu. Līdz 80 % no visiem ugunsgrēkiem tiek atklāti un operatīvi likvidēti tā, ka ugunsgrēkā cietusī platība nepārsniedz 0,5 ha. Ziemeļvidzemes virsmežniecības teritorijā kopumā atrodas 15 ugunsnovērošanas torņi, no kuriem viens ir neizmantojams (Stādaudzētava). Valmieras novadā uzstādīti 12 ugunsnovērošanas torņi, no kuriem viens ir neizmantojams (Stādaudzētavas UNT) un vienā notiek dežūras (Bērza UNT). Zemāk, 30. attēlā, norādīti izmantotie ugunsnovērošanas torņi (iezīmēti ar sarkanajiem trīsstūriem).

30. attēls. Ugunsnovērošanas torņu izvietojums Valmieras novadā [VMD Ziemeļvidzemes virsmežniecība]

Paredzams, ka turpmākajos gados uguns novērošanas torņu izmantošana samazināsies, jo palielinās mobilo telefonu izmantošana. Lielākajā daļā gadījumu garāmbraucēji par ugunsgrēka esamību VUGD paziņo ātrāk nekā uguns novērošanas torņu dežuranti, kuri par ugunsgrēka esamību ziņo Ziemeļvidzemes virsmežniecībai. Valmieras mežniecība atrodas Rīgas ielā 40, Valmierā, LV-4201. Valmieras mežniecība uz iespējamā ugunsgrēka vietu vispirms izsūta mežniecības amatpersonu, kuras uzdevums ir pārliecināties par izsaukuma pamatotību un situāciju izsaukuma vietā. Ja tiešām ir izcēlies ugunsgrēks, amatpersona uz izsaukuma vietu izsauc tuvākās ugunsdzēsības stacijas ugunsdzēsības autocisternu ar komandu. Ziemeļvidzemes virsmežniecības teritorijā ir viena meža ugunsdzēsības stacija, kas atrodas Limbažos, Mehanizācijas ielā 9a. Otra tuvākā ugunsdzēsības stacija atrodas Cēsīs (Centrālvidzemes VM), bet trešā – Smiltēnē (Ziemeļaustrumu VM). Gadījumā, ja mežniecība ar saviem resursiem nespēj meža degšanu ierobežot, tā pieprasa palīdzību VUGD. Ugunsdzēsības darbus un kārtību reglamentē MK 2008. gada 14. jūnija noteikumi Nr. 420 “Noteikumi par meža ugunsdzēsības darbiem un Valsts meža dienesta un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sadarbības kārtību, veicot meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidācijas darbus”.

Saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likumu ugunsgrēka ierobežošanas un likvidācijas darbus mežā un meža zemēs līdz VUGD struktūrvienības ierašanās brīdim vada VMD atbildīgā amatpersona. Praksē dzēšanas darbu vadītājs, arī pēc VUGD struktūrvienības ierašanās, ir VMD atbildīgā amatpersona un viņa norādījumi ir saistoši iesaistītajām VUGD amatpersonām.

Lielu mežu ugunsgrēku dzēšana ir darbietilpīgs un ilgstošs process, kas var turpināties vairākas diennaktis un pat nedēļas. Kūdras purvu degšana var ilgt pat vairākus mēnešus, līdz brīdim, kad sākas spēcīgas lietavas. Šādos gadījumos var tikt izsludināta ārkārtas situācija. Ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai jāiesaista cilvēkresursi, transportlīdzekļi (buldozeri, ekskavatori u.c.), energoresursi, sakaru līdzekļi u.c.

Pēc meža ugunsgrēka likvidācijas ugunsgrēka vietas uzraudzību veic meža īpašnieks (valdītājs). Atbilstoši VMD mežu statistikai, 2021. gadā¹² ~ 62 % Valmieras novadu mežu pieder pašvaldībai, privātiem uzņēmumiem vai privātpersonām, bet ~ 38 % pieder valstij. Novadu valsts mežos uzraudzības funkcijas veic AS "Latvijas valsts meži". Atbilstoši AS "Latvijas valsts meži" mežsaimniecību sadalījumam, Valmieras novads iekļaujas Rietumvidzemes mežsaimniecības reģionā. Strenču apvienība ietilpst Austrumvidzemes mežsaimniecības reģionā. Papildus, praktiski visa Valmieras novada teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā.

Valmieras novadā augsti un vidējas ugunsbīstamības meži sastāda 10 000 – 25 000 ha. Valmieras novadā meža un kūdras ugunsgrēki tiek fiksēti regulāri, katru sezonu. Apjoms un intensitāte ir ļoti mainīga, jo atkarīga no daudziem faktoriem: sausuma periodiem, ugunsgrēka atklāšanas laika, reaģēšanas ātruma u.c. Atbilstoši Ziemeļvidzemes virsmežniecības sniegtajai informācijai, 2020. gadā Vidzemes ST novados fiksēti 14 meža un purvu ugunsgrēki, ar kopējo platību ~ 3,2 ha. 2018. gadā Mazsalacas apvienībā, Ramatas pagasta, Saklaura purvā bijis plašs purva ugunsgrēks (239,72 ha), kurš pēdējos gados bijis visievērojamākais. 2018. gadā kopumā fiksēti 25 meža un purvu ugunsgrēki, ar kopējo platību ~ 244,08 ha. 2019. gadā kopumā fiksēti 26 meža un purvu ugunsgrēki, ar kopējo platību ~ 14,69 ha. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", meža un kūdras purvu ugunsgrēki fiksēti Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā (2010. – 2018.) un Mazsalacas apvienībā 2018. gadā. Rūjienas apvienībā un citās Valmieras novada apvienībās katru gadu tiek fiksēti kūlas ugunsgrēki. Valmieras novadā mežu un kūdras purvu ugunsgrēku apdraudējums novērtēts kā vidējs risks ar ļoti augstu varbūtību.

¹² [Meža statistikas CD \(vmd.gov.lv\)](https://vmd.gov.lv) [Skatīts 19.05.2021]

3.1.7.Epidēmija

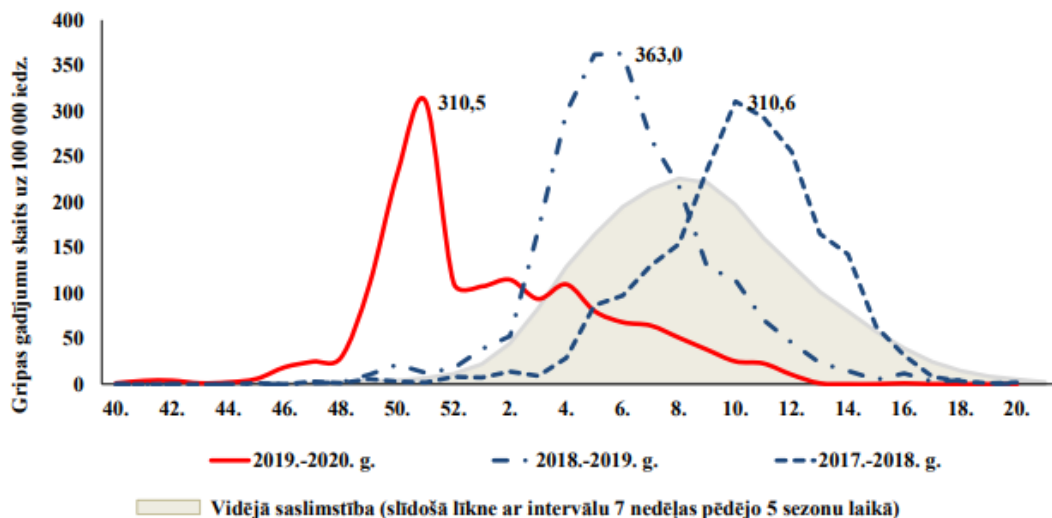
Epidēmija ir infekcijas slimības izplatīšanās tādos apmēros, kas pārsniedz konkrētai teritorijai raksturīgu saslimstības līmeni, vai arī slimības parādīšanās un intensīva izplatīšanās teritorijā, kurā iepriekš tā nav reģistrēta.

Infekciju slimības izplatības īpatnības ir atkarīgas no daudziem faktoriem, tai skaitā, iedzīvotāju imunitātes, vakcinācijas aptveres, dzīves apstākļiem un sanitārās kultūras līmeņa, gadalaika (dažām infekcijas slimībām raksturīga sezonālitate), ģeogrāfiskām un klimatiskajām joslām, klimata pārmaiņām, kā arī veikto pretepidēmijas pasākumu efektivitātes.

Epidēmiju iespējamība palielinās ārkārtas situācijās, piemēram, ja ir notikusi dabas katastrofa vai militārs iebrukums, kā arī evakuācijas laikā, masveida izmitināšanas vietās un citur, kur lielā daudzumā uzturas un pulcējas cilvēki, ir paaugstināts risks vides piesārņojumam, kas veicina infekciju slimības ieviešanu un izplatīšanos. Tāpat epidēmijas draudi var rasties infekcijas pārrobežu pārvešanas gadījumā, kā arī globālas pandēmijas rezultātā.

Latvijā par aktuālāko epidēmijas risku var uzskatīt gripas strauju izplatīšanos. Saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu vidēji gripas sezonas laikā 3 000 pacienti tiek hospitalizēti saistībā ar gripu un gripas izraisītu pneimoniju, bet ārstēšanu ambulatori saņem ap 50 000 pacientu. Lielākais nāves gadījumus skaits tiek reģistrēts nedēļās, kad ir augstākā gripas epidēmijas intensitāte.

Vienlaicīgi gripas infekcijas izplatīšanās novēršanai ir pieejami efektīvi līdzekļi – vakcinācija, tādēļ, nodrošinot sabiedrības vai riska grupu vakcināciju, ir iespējams ievērojami novērst gripas izplatīšanās riskus.

31. attēls. Gripas gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem Latvijā [SPKC dati]

Attēlā redzama kopējā gripas statistika Latvijā, atsevišķi dati par Valmieras novadu nav pieejami. Pēc pieejamās informācijas 2019. gada ziemas periodā Valmieras pilsētā pārsniegts gripas epidēmijas sliekšnis. Gripas epidēmijas intensitāte 2019.–2020. gada sezonā vērtējama kā vidēja (310,5 gripas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinot ar iepriekšējām sezonām, gripas epidēmijai nav tendence palielināties.

2020. gadā pasaulē tika izsludināta Covid-19 pandēmija. Covid-19 ir infekcioza slimība, kuru izraisa vīruss no koronavīrusu grupas. Covid-19 uzliesmojums sākās 2019. gada decembrī Uhaņā, Dienvidķīnā. Iespējams, ka Covid-19 tika pārnesta no dzīvnieku pasaules, jo daļa saslimušo bija saistīti ar Uhaņas Dienvidķīnas Jūras produktu un dzīvnieku tirgu. Latvijā no 29.01.2020.-05.05.2021. tika reģistrēti 120 736 ar Covid-19 inficētas personas (406 gadījumi 14 dienās uz 100 000 iedzīvotājiem), no tiem Valmieras pilsētā – 1060 personas, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā – 125 personas, Kocēnu apvienībā – 206 personas, Mazsalacas apvienībā – 86 personas, Rūjienas apvienībā – 307 personas, Naukšēnu apvienībā – 30 personas, Strenču apvienībā – 185 personas un Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā – 205 personas.

2020. gada 13. martā Latvijas Republikas valdība izsludināja ārkārtas stāvokli valstī un noteica ierobežojumus ar mērķi samazināt pandēmijas uzliesmojumu. 9. jūnijā ārkārtas stāvoklis tika atcelts, taču 2020. gada 6. novembrī izsludināts atkārtoti un ilga līdz 2021. gada 6. aprīlim. Atbildīgās institūcijas darbību koordinācijai ārkārtējās situācijas laikā ir Krīzes vadības padome un Veselības ministrija. Veselības ministrija un tās pakļautībā esošās iestādes, tai skaitā slimnīcas, ārstniecības iestādes, Slimību profilakses un kontroles centrs u.c., organizē pretepidēmijas pasākumus saskaņā ar Epidemioloģiskās drošības likumu, MK noteikumiem Nr. 948-21.11.2006. "Noteikumi par gripas pretepidēmijas pasākumiem", MK noteikumiem Nr. 360-09.06.2020. "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai", MK noteikumiem Nr. 330-26.09.2000. "Vakcinācijas noteikumi", MK noteikumiem Nr. 104-16.02.2016. "Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē" u.c. normatīvo aktu prasībām.

Epidēmijas iestāšanās gadījumā būtiski tiek noslogota veselības nozares kapacitāte, kā arī liela strādājošo skaita saslimšana noved pie darba nespējas. Atkarībā no ieviestajiem pandēmijas pretapkaršanas pasākumiem, var tikt traucētas vai paralizētas atsevišķas nozares (piemēram, ēdināšana, tūrisms u.c.). Covid-19 var kalpot kā lielisks piemērs pasaules un Latvijas sagatavotībai cīnīties un reaģēt pandēmijas laikā, kā arī pārbaudīja atbildīgo iestāžu spēju reaģēt krīzes situācijās. Ņemot vērā klimatiskās izmaiņas, pārapsūdzības palielināšanos pasaulē un sociāl-ekonomiskos faktorus, nākotnē sagaidāmas jaunas globālas vai vietēja mēroga pandēmijas. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām

“Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēta gripas epidēmija (2009. – 2017.). Valmierā, Jūrmalas ielā 195 atrodas Vidzemes slimnīca. SIA “Vidzemes slimnīca” ir reģionāla daudzprofilu neatliekamās medicīniskās palīdzības ārstniecības iestāde, kas nodrošina ne tikai diennakts medicīnisko palīdzību 240 000 Vidzemes reģiona iedzīvotājiem, bet arī piedāvā kvalitatīvus, inovatīvus un pieejamus medicīnas pakalpojumus ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Rūjienā, Valdemāra ielā 26 arī ir pieejami medicīniskie pakalpojumi, ģimenes ārstu privātprakses. 2020. gadā Vidzemes slimnīcā stacionārā ārstēti 11 623 pacienti. Valmieras novadā epidēmiju apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.8. Epizootijas

Epizootijas ir dzīvniekiem sevišķi bīstamu infekcijas slimību strauja izplatīšanās, kas izraisa dzīvnieku masveida saslimšanu.

Konstatējot epizootijas uzliesmojumu lauksaimniecības dzīvnieku ganāmpulkā, nosaka aizsardzības zonu (vismaz 3 km) un uzraudzības zonu (vismaz 10 km) apkārt infekcijas slimību skartai novietnei. Konstatējot bīstamo infekciju slimības uzliesmoju savvaļas dzīvniekiem, tiek veikti teritorijas ierobežojumi (vismaz 200 km²), ņemot vērā skartās dzīvnieku populācijas blīvumu un pārvietošanās areālus. Ierobežotās teritorijās valsts kompetentās iestādes veic nepieciešamos slimības uzraudzības un apkarošanas pasākumus.

Epizootijas riska iespējamību ietekmē nelegāla dzīvnieku pārvietošana, dzīvnieku produktu nelegāla aprīte un dzīvnieku veselības jomu regulējošo normatīvo aktu neievērošana, kā arī ir jāņem vērā pasaulē esošās klimata pārmaiņas.

Epizootija var radīt sekojošas sekas:

- būtiskas negatīvas sekas biznesam un peļņai;
- pieaug slimību ārstēšanas izmaksas;
- samazinās saimniekošanas efektivitāte;
- tiek apdraudētas citas tuvākās dzīvnieku novietnes;
- tiek apdraudēta apkārtējā vide no slimību iekļūšanas tajā.

Epizootisko slimību profilakses pasākumus un to paziņošanas kārtību, ierobežojumus mājdzīvnieku un mājas apstākļos audzētu savvaļas dzīvnieku iespējamās saslimšanas gadījumā, apkarošanas pasākumu kopumu pēc karantīnas noteikšanas, uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumus, ja ir saslimuši savvaļas dzīvnieki, dzīvnieku pārvadāšanas ierobežojumus, transportlīdzekļu tīrīšanas un dezinfekcijas kārtību, ierobežojumus dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu,

kas nav paredzēti cilvēku patēriņam, izmantošanas un savvaļas dzīvnieku medību kārtību slimību apkarošanas laikā, slimību apkarošanas pasākumos iesaistīto institūciju un personu darbību un pienākumus nosaka MK noteikumi Nr. 127-19.03.2002. "Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība".

Zemkopības ministrija noteikusi sevišķi bīstamas dzīvnieku slimības (epizootijas):

1. Mutes un nagu sērga. Slimības izraisītājs ir patogēns vīruss, kas rada pārnadžu kārtas un biezpēdaiņu apakškārtas dzīvnieku saslimšanu. Pret to visuzņēmīgākie dzīvnieki ir govis, cūkas, kazas un aitas. Ja uzņēmīgo savvaļas dzīvnieku populācijā konstatē slimības uzliesmojumu vai slimības gadījumu, veterinārais inspektors par to informē Zemkopības ministriju. Valsts un pašvaldības iestāžu turpmākā darbība notiek saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu vai attiecīgās pašvaldības civilās aizsardzības plānu. Lai arī Latvijā mutes un nagu sērga pēdējo reizi reģistrēta 1987. gadā, savas kontagiozitātes (lipīguma) dēļ tā kļūst aktuāla ikreiz, kad sērgas uzliesmojums konstatēts Eiropā. Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz MK noteikumi Nr. 582-02.08.2005. "Mutes un nagu sērgas likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība";

2. Klasiskais cūku mēris (KCM) – kontagioza, ģeneralizēta visu vecumu cūku infekcijas slimība, kuru ierosina vīruss un kas ātri izplatās uzņēmīgo cūku (mājas un mežu cūku) populācijā. Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk tekstā – PVD) klasiskā cūku mēra inficētajā teritorijā veic slimības apkarošanas un ierobežošanas pasākumus. Latvijā pēdējais KCM gadījums reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Slimības uzliesmojuma gadījumā veiks pasākumus, ko paredz MK noteikumi Nr. 991-30.11.2004. "Klasiskā cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība".

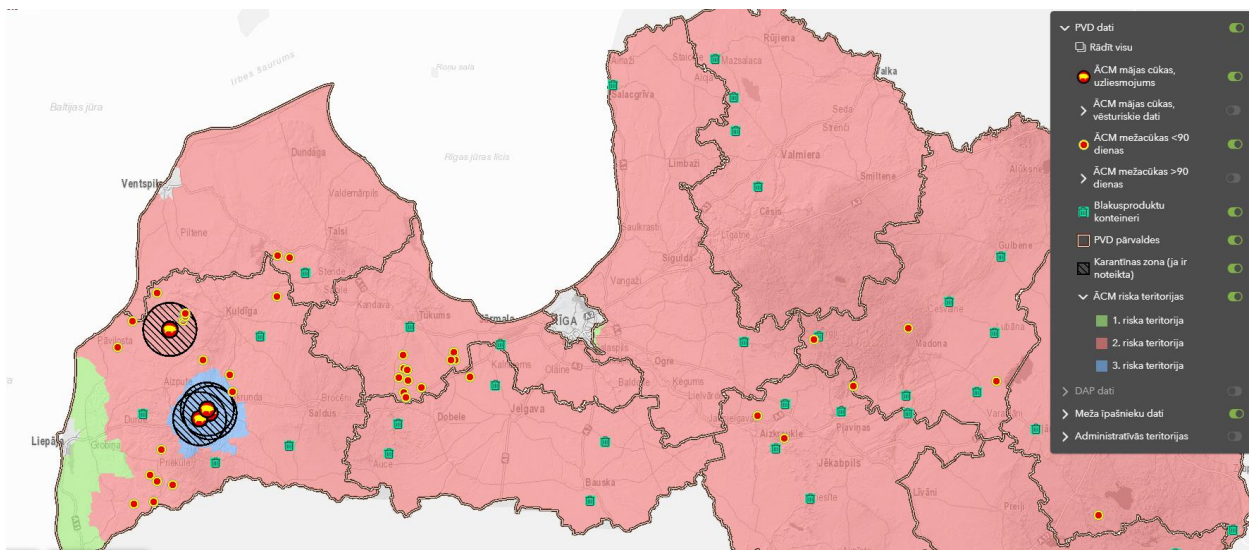

Valmieras novads neatrodas KCM riska, inficētajā un vakcinācijas teritorijā.

3. Āfrikas cūku mēris (ĀCM) – ļoti lipīga akūta cūku infekcijas slimība, ko raksturo septicēmija un augsta letalitāte. Latvijā ĀCM pirmo reizi reģistrēts 2014. gada 26. jūnijā. Mājas cūkas no saslimšanas ar Āfrikas cūku mēri var pasargāt, ievērojot stingrus biodrošības pasākumus. PVD, pamatojoties uz Eiropas Komisijas izdotajiem normatīvajiem aktiem un MK noteikumiem Nr.83-17.02.2004. „Āfrikas cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība”, ir izstrādājis ĀCM apkarošanas instrukciju, kas paredz detalizētu rīcību slimības aizdomu vai uzliesmojuma gadījumā. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.83 pēc cūku mēra uzliesmojuma Latvijā tiek noteikta karantīnas teritorija ar trijām riska zonām:

1. III riska zona tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas mājas cūku novietnēs un savvaļas cūku populācijā;
2. II riska zona tiek noteikta pēc cūku mēra gadījumu konstatēšanas tikai savvaļas cūku populācijā;
3. I riska zona tiek noteikta kā aizsardzības zona ap III vai II riska zonu.

Valmieras novads ir iekļauts II riska zonā, kas tiek noteikta pēc ĀCM gadījumu konstatēšanas savvaļas cūku populācijā.

33. attēls. ĀCM skartās teritorijas uz 06.05.2021. [Zemkopības ministrija, Pārtikas un veterinārais dienests]

¹³ https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/PVD/KCM_teritorijas.jpg [Skatīts 05.05.2021]

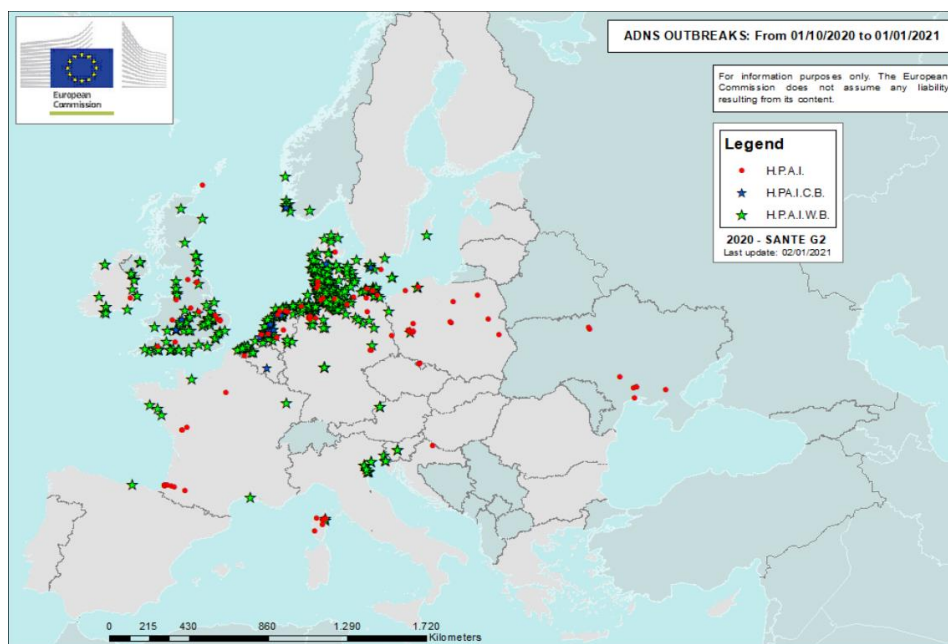
Atbilstoši kartei (06.05.2021.), Valmieras novadā pēdējo 90 dienu laikā nav atrastas mežacūkas, kurām būtu ĀCM. Tuvāka mežacūka, kas inficēta ar ĀCM pēdējo 90 dienu laikā atrasta Ērgļu novada Ērgļu pagastā.

II riska zona iekļauj šādus aizliegumus:

- aizliegts izvest mājas un meža cūkas, izņemot gadījumus, kuru nosacījumi noteikti Komisijas Īstenošanas Lēmumā 2014/709/ES;
- aizliegts izvest no karantīnas inficētās teritorijas savvaļas meža cūkas gaļu, subproduktus (aknas, nieres u.c.), maltu gaļu, svaigas gaļas izstrādājumus (kupāti, šašliks, marinēta gaļa u.c.) un produktus, kas satur savvaļas meža cūku gaļu (kūpināta cūkgaļa, desas, cīsiņi), izņemot gadījumus, kuru nosacījumi noteikti Komisijas Īstenošanas Lēmumā 2014/709/ES;
- cūku turēšanas novietnēs jāievēro bioloģiskās drošības pasākumi;
- nekavējoties jāziņo par cūku saslimšanas gadījumiem;
- dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu t.sk. cūku liķu savākšanu un iznīcināšanu jāveic atbilstoši noteiktajām prasībām;
- jāveic visi pasākumi, kurus nosaka PVD.

Pēc pieejamās informācijas ĀCM Valmieras novadā sākās 2016. gadā (2021. gadā fiksēts Rūjienas apvienībā).

4.Putnu gripa un pandēmiskais H1N1 2009 vīruss – akūta, ļoti lipīga putnu infekcijas slimība, kas rada bojājumus dažādās orgānu sistēmās, un tās klīniskā izpausme atkarīga no ierosinātāja patogenitātes. Ar putnu gripu slimo vistas, pīles, zosis, tītari, paipalas, pāvi, fazāni un strausi, retāk citas putnu sugas. PVD Latvijas teritorijā katru gadu veic aktīvu putnu gripas uzraudzību putnu migrācijas laikā – pavasaros un rudenos. Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr. 405-19.06.2007. "Putnu gripas uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība", PVD ir izstrādājis „Putnu gripas apkarošanas instrukciju”, kurā aprakstīta detalizēta informācija un rīcības shēma PVD inspektoriem putnu gripas aizdomu vai apstiprināta uzliesmojuma gadījumā. Salīdzinot ar 2017. un arī 2020. gadu, kad profilaktiskā nolūkā tika noteikti ierobežojumi mājputniem (tos turēt slēgtās telpās, nepieļaujot kontaktu ar savvaļas putniem), putnu gripas aktivitāte 2018. un 2019. gadā Eiropā bija mazāk intensīva. Sazinoties ar ornitologiem un nozares pārstāvjiem, tika pieņemts lēmums, ka nav pamata noteikt ierobežojumus turēt mājputnus tikai slēgtās telpās.

34. attēls. Putnu gripas uzliesmojumi 2020. gadā [European Commission]

2021. gada pirmajos četros mēnešos putnu gripa Latvijā reģistrēta 49 savvaļas putniem¹⁴.

5.Āfrikas zirgu mēris – vīrusa izraisīta slimība, kas skar visus zirgu dzimtas dzīvniekus. MK noteikumos Nr. 127-19.03.2002. “Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība” noteikti slimības profilakses pasākumi un to paziņošanas kārtība, pasākumi ar zirga mēri saslimšanas gadījumos, slimības apkarošanas pasākumi pēc karantīnas noteikšanas, slimības uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumi, Āfrikas zirgu mēra diagnostika. Latvijā Āfrikas zirgu mēris nav konstatēts.

Lai izvairītos no epizootiju uzliesmojumiem, dzīvnieku novietnēs jāievēro bioloģiskā drošība. Katrai infekcijas slimībai un dzīvnieku novietnē esošajam dzīvnieku veidam šie pasākumi var atšķirties, tāpēc zemāk norādītas vispārējās piesardzības prasības:

- Iegādājoties dzīvniekus no citām novietnēm – pārliecināties par to veselības stāvokli. Pirms jauno dzīvnieku pievienošanas esošajiem, ievietot tos karantīnā (2 – 3 nedēļas);
- Iegādājoties bioloģisko materiālu, to darīt tikai no valsts veterinārajā uzraudzībā esošiem atzītiem spermas savākšanas un uzglabāšanas centriem;
- Aktīvi sadarboties ar praktizējošiem veterinārārstiem, nodrošinot ātru reakciju dzīvnieku slimību gadījumā;

¹⁴ <https://www.zm.gov.lv/partikas-un-veterinarais-dienests/statiskas-lapas/putnu-gripa-aktuala-informacija?id=7505#jump> [Skatīts 06.05.2021]

- Higiēnas prasību ievērošana novietnē – tīra un sausa ieeja, pie ieejas novietots dezinfekcijas paklājs, vieta, kur nomazgāt rokas, regulāra personāla apmācība;
- Higiēnas prasību ievērošana novietnes apmeklētājiem – roku mazgāšana, atbilstoša apģērba vilkšana, apavu dezinfekcija, bahilu izmantošana;
- Nodrošināt, lai novietnes personālam nav saistība ar kādu citu dzīvnieku novietni;
- Nepieļaut nepiederošu personu un citu dzīvnieku iekļūšanu novietnē. Līdz minimumam samazināt novietnes apmeklētājus. Apskarot kaitēkļus (grauzējus, insektus);
- Regulāri veikt tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumus novietnē un tās teritorijā. No barības tvertnēm un ēdināšanas sistēmas regulāri izvākt barības pārpalikumus;
- Organizēt izlietoto pakaišu, neizmantotās barības un mirušo dzīvnieku uzglabāšanu līdz savākšanai, ievērojot vispārējās higiēnas prasības un normatīvos aktus. Dzīvnieku līķu iznīcināšanu uzticēt uzņēmumam, kurš saņēmis attiecīgo atļauju;
- Neizbarot lauksaimniecības dzīvniekiem pārtikas atkritumus, medījumu apstrādes pārpalikumus u.c.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēts Āfrikas cūku mēris (2014. – 2018.), putnu gripas ierosinātāji H5N8 un H5N5 (2016. un 2017.), govju enzootiskās leikoze (2015. un 2016.), mājdzīvnieku mutes un nagu sērga (1982. un 1987.) un putnu gripas vīruss H5N1 2006. gadā. Valmieras novadā epizootiju apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.9. Epifitotijas

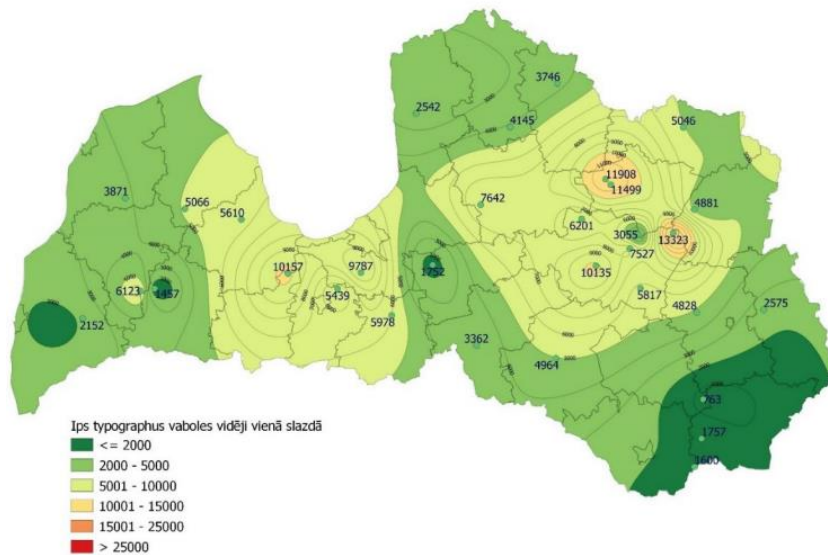
Epifitotijas ir strauja augiem kaitīgo organismu (augu slimības vai kaitēkļu invāzijas) izplatīšanās, kā rezultātā rodas meža koku, kultūraugu un citu augu masveida saslimšana vai strauja bojāeja.

Lai cīnītos ar šiem uzliesmojumiem, tiek noteikta norobežotā teritorija, kas sastāv no inficētās zonas un buferzonas. Norobežotajā teritorijā tiek piemēroti dažādi fitosanitārie pasākumi, kuri vērsti uz to, lai pēc iespējas ātrāk ierobežotu organisma tālāku izplatīšanos vai pilnībā to iznīcinātu.

Masveida kukaiņu savairošanās mežaudzēs novērojama pēc ugunsgrēkiem, plūdiem, vējgāzēm, kad mežaudzes koki ir novājināti. Kukaiņu masveida savairošanās gadījumā rodas būtiski zaudējumi meža nozarei, kas savukārt ietekmē ekonomiku. Atbilstoši “Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2020. gada rezultātiem”, Latvijā tiek monitorētas šādas kukaiņu sugas: priežu parastā zāglapsene (*Diprion pini*), priežu sprīžotājs (*Bupalus piniarius*), priežu stūrspārnis (*Semithisa liturata*), priežu sfings (*Hyloicus pinastri*), priežu pūcīte (*Panolis flammea*), priežu

iedzeltenā zāglapsene (*Gilpinia pallida*) un citas, mazāk nozīmīgas kaitēkļu sugas. Īpaši bīstams ir egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), kas barojas un attīstās galvenokārt parastajās eglēs. Uzskatāms par bīstamāko meža kaitēkli Latvijā pēc mežam nodarītā zaudējuma apmēra. Pēdējo gadu klimatiskie apstākļi Eiropā radījuši labvēlīgus nosacījumus egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās uzliesmojumam daudzās Eiropas valstīs, sasniedzot pat epidēmijas apmērus. Egļu astoņzobu mizgrauži ievērojami izplatījušies arī Latvijā, kur tie ir sasnieguši fona statusu un būtiskus draudus mežsaimniecībai pagaidām nerada. Lielākās masveida savairošanās ir punktveida, izteikti lokālas, un skar atsevišķas audzes vai koku pudurus.

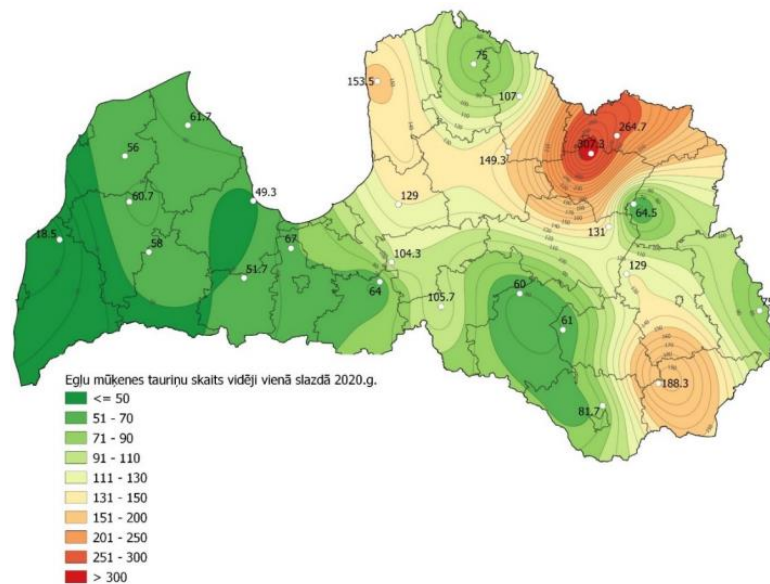
Latvijā šī kaitēkļa pēdējā savairošanās novērota pēc 2005. gada janvāra vētras. Savu maksimumu šī savairošanās sasniedza 2007. gadā, kad lielākajā daļā Latvijas teritorijas, arī Valmieras novadā, tika izsludināta ārkārtas situācija. 2007. gadā Latvijas valsts mežzinātnes institūts (turpmāk tekstā – LVMI) “Silava” izstrādāja vērtīgo egļu audžu aizsardzības plānu, kura ietvaros tika sniegts atbalsts arī privātajiem meža īpašniekiem, lai ierobežotu šī kaitēkļa izplatību visā Latvijas teritorijā. Divu gadu laikā egļu astoņzobu mizgraužu populāciju izdevās ļoti būtiski samazināt. Kopš pēdējās egļu astoņzobu mizgraužu savairošanās gandrīz 10 gadus Latvijā mizgraužu populācija bija zemā blīvumā un būtiski kaitējumi mežos netika ilgstoši novēroti. 2019. gada meža kaitēkļu un slimību monitoringa rezultāti norādīja uz strauju egļu astoņzobu mizgraužu populācijas pieaugumu – tā sasniedza augsta kaitējuma riska sliekšni Vidzemes centrālajā un ziemeļu daļā, tai skaitā Valmieras novadā (Strenču, Naukšēnu un Burtnieku apvienībās). Pretēji prognozētajam, 2020. gada pavasarī egļu astoņzobu mizgrauža vaboļu lidošana aktivitāte Latvijā, salīdzinot ar 2019. gadu, strauji samazinājās. Straujais lidošanas aktivitātes samazinājums skaidrojams ar zemo gaisa temperatūru un vējaino laiku maija mēnesī. Šie nelabvēlīgie laika apstākļi kavēja egļu astoņzobu mizgraužu izlidošanu un iespēju pulcēties lielā skaitā. Zemāk 35. attēlā redzama 2020. gada informācija par egļu astoņzobu mizgraužu izplatību Latvijā.

35. attēls. Egļu astoņzobu mizgraužu lidošanas intensitāte (vidēji vienā feromonu slazdā noķerto vaboļu skaits) 2020. gadā. [Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2020. gada rezultāti]

Egļu mūķene (*Lymantria monacha*) ir viens no bīstamākajiem skuju grauzēju kaitēkļiem Latvijas mežsaimniecībā. Pēdējā egļu mūķenes masveida savairošanās novērota 2010.–2012. gadā Garkalnes apkārtnē, kad priežu audzes tika pilnībā atskujotas vairāk nekā 10000 ha platībā.

Egļu mūķene olu stadijā ziemo aiz priežu kreves mizas, kur olas grūti atrodamas. Sekojoši, šo kaitēkli nav iespējams konstatēt zemsegas kontrolē. Šī tauriņa monitoringam tiek izmantoti feromonu slazdi. Par augstu risku priežu un egļu audzēm tiek uzskatīts noķerto tauriņu skaits, kas lielāks par 200 vidēji vienā slazdā. Zemāk 36. attēlā norādīts vidējais egļu mūķenes tauriņu skaits, kas noķerts vienā slazdā. Egļu mūķenes populācija strauji palielinājās 2019. gadā un augsts populācijas līmenis saglabājās arī 2020. gadā.

36. attēls. Vidēji vienā slazdā noķerto egļu mūķenes tauriņu skaits 2020. gadā. [Meža kaitēkļu un slimību monitoringa 2020. gada rezultāti]

Valmieras reģionā 2020. gada apsekošanās kopumā konstatēti šādi kaitēkļi: skuju grauzēji - priežu sprīžotājs (*Bupalus piniarius*), priežu rūsganā zāglapsene (*Neodiprion sertifer*), egļu mazā zāglapsene (*Pristiphora abietina*), egļu mūķene (*Lymantria monacha*); Lapu grauzēji - lauka maijvabole (*Melolontha melolontha*), meža maijvabole (*Melolontha hippocastani*); Stumbra kaitēkļi - egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), egļu sešzobu mizgrauzis (*Pityogenes chalcographus*), galotņu sešzobu mizgrauzis (*Ips accuminatus*), lūksngrauži (*Tomicus piniperda*, *T. minor*), koksngrauži (*Monochamus spp.*, *Rhagium inquisitor*, *Acanthocinus aedilis*); Jaunaudžu un sēklu kaitēkļi - maijvaboles (*Melolontha spp.*), smecernieki (*Hylobius spp.*), sakņgrauži (*Hylastes spp.*); Slimības - sakņu trupe (*Heterobasidium annosum*).

Pēdējos gados kā vienu no kaitēkļiem var pieminēt arī Spānijas kailgliemezi (*Arion vulgaris*). Spānijas kailgliemezis ir visēdājs, līdz ar to kaitē augļiem, dārzeniem un zaļajiem augiem. Latvijā suga konstatēta 20. gs. beigās, bet jau 21. gs. sākumā tā strauji sākusi izplatīties. Ja 2009. gadā bija zināma tikai viena šīs sugas atradne, tad 2018. gadā suga apstiprināta 46 vietās. Spānijas kailgliemezim raksturīgas masveida populācijas un, savairojoties lielā daudzumā, tas ir spējīgs nodarīt būtisku kaitējumu laukaugiem. Pēc pieejamās informācijas Spānijas kailgliemezis sastopams arī Valmieras novadā (Valmieras pilsēta). Iedzīvotāji tiek aicināti ziņot par sastaptajiem Spānijas kailgliemežiem, kā arī tos uzraudzīt un likvidēt savos īpašumos. Likvidēšanai iespējamas tādas metodes kā mehāniska nolasīšana (savāc un iznīcina pēc tam) vai mehāniska iznīcināšana uz vietas (pāršķeļot ar asu priekšmetu). Augus var aizsargāt, būvējot aizsargsienas, izmantojot vara stieples vai lentes un elektriskos ganus. Var

ierīkot paslēptuves, kas pievilina Spānijas kailgliemežus, tādējādi padarot vieglāku to savākšanu.

Augu saslimstības iedala karantīnas un nekarantīnas slimībās. Karantīnas slimībām ir svarīgi savlaicīgi konstatēt infekcijas izraisītāja klātbūtni un iznīcināt attiecīgos infekcijas perēkļus. Aktuālākā karantīnas slimība ir kartupeļu gaišā gredzenpuve. Nekarantīnas slimības savlaicīgi ierobežo, lietojot augu aizsardzības līdzekļus. Raksturīgākā nekarantīnas slimība ir kartupeļu lakstu puve. Zemkopības ministrija sagatavojusi noteikumu projektu par pasākumiem augu aizsardzībai pret organismu *Xylella fastidiosa*, kas izraisa bīstamu bakteriālu slimību augiem (bakteriālo lapu apdegumu). Noteikumu projekts izstrādāts, lai novērstu kaitīgā organisma ieviešanu un izplatīšanos Latvijā. MK noteikumos Nr. 640-16.10.2018. "Fitosanitārie pasākumi un to piemērošanas kārtība augu un augu produktu aizsardzībai pret *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)" noteikti fitosanitārie pasākumi un to piemērošanas kārtība augu un augu produktu aizsardzībai pret kaitīgo organismu *Xylella fastidiosa* (Wells et al.). Organisms augiem izraisa bīstamu bakteriālu slimību. Baktērijas nosprosto koksnes vadaudus, kas kavē auga attīstību, izraisa lapu vīšanu, koka vainaga atmiršanu un bojāeju. Organismu pārnēsā kukaiņi (cikādes), kas veicina tā izplatīšanos. Viena no cikāžu sugām, kas pārnēsā organismu, ir putu cikāde, kas plaši izplatīta arī Latvijā. *Xylella fastidiosa* ir viena no visbīstamākajām baktērijām pasaulē, kas apdraud vairāk nekā 300 dažādas augu sugas, tajā skaitā tādas Latvijā saimnieciski un ekonomiski nozīmīgas koku sugas kā ozolus, kļavas, vītulus, gobas, vīksnas, zirgkastaņas, arī augļu kokus un ogulājus – plūmes, ķiršus, avenes, kazenes, dzērvenes, krūmmellenes. Tāpat baktērija var bojāt daudzus plaši izplatītus dekoratīvos augus (hortenzijas, efejas, lavandas, rozmarīnu, pelargonijas u.c.). Baktēriju nav iespējams ierobežot ar augu aizsardzības līdzekļiem. Galvenais veids, kā apturēt baktērijas izplatību, ir ļoti stingru fitosanitāro pasākumu piemērošana – inficēto koku un apkārtējo saimniekaugu pēc iespējas ātrāka iznīcināšana. Papildus šiem pasākumiem jāizmanto insekticīdi, kas samazinātu slimības pārnēsēju kukaiņu skaitu. Galvenais baktērijas izplatīšanās veids ir ar stādāmo materiālu (arī podaugiem, kas domāti dekoratīviem nolūkiem). Tāpēc ir ļoti jāuzmanās ar augu ieviešanu no tām valstīm, kur baktērija ir izplatīta, piemēram, ASV, Kanāda, arī Itālija, Francija, Spānija, Vācija. Baktērija Eiropā pirmo reizi konstatēta 2013. gadā, Itālijā, kur nodarīja milzīgus zaudējumus olīvu audzētājiem, nopostot stādījumus vairāk nekā 300 000 ha platībā.

Epifitotijas var izraisīt negatīvas ekonomiskas sekas attiecībā uz kultūru audzēšanu, radot papildu izmaksas saistībā ar lauksaimnieciskās ražošanas resursiem, piemēram, ar kultūru aizsardzību. Palīdzību epifitotijās cietušajiem reglamentē MK noteikumi Nr. 401-14.07.2015. "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam "Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un

piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”. Saskaņā ar Augu aizsardzības likuma 17. panta 6. punktu: “Kaitīgo organismu masveida izplatīšanās (epifitotijas) gadījumā augu aizsardzības pasākumus veic saskaņā ar Civilās aizsardzības likumu”.

Latvijā pie kaitīgajām epifitotijām var pieskaitīt latvāņu izplatīšanos. Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk tekstā – VAAD) ir veicis invazīvās augu sugas – Sosnovska latvāņa (*Heracleum sosnowsky*) (turpmāk – latvānis) – izplatības noteikšanu Latvijas teritorijā. Valstī ir uzmērīta 10 782,96 ha liela teritorija, kura ir invadēta ar latvāni (dati 09.11.2020.)¹⁵. No 2005. gada līdz 09.11.2020. Valmieras novadā uzmērītas šādas teritorijas, kas ir invadētas ar latvāņiem: Valmieras pilsēta – 3,24 ha, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība – 38,62 ha, Kocēnu apvienība – 195,04 ha, Mazsalacas apvienība – 107,34 ha, Rūjienas apvienība - 30,1 ha, Naukšēnu apvienība – 20,85 ha, Strenču apvienība – 7,97 ha un Burtnieku apvienība – 43,2 ha. Kopumā Valmieras novadā latvānis izplatījies 446,36 ha platībā. Zemāk norādīta VAAD latvāņa izplatības karte Valmieras novadam, tomēr jāpiemin, ka karte var neatspoguļot esošo situāciju, jo nav atjaunota.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, visā Latvijas teritorijā fiksēta kļavu lapu melnkreve (*Rhytisma acerinum*) (2013. g.), bakteriālā iedega (*Erwinia amylovora*) (2007., 2011., 2013., 2014. g.), akūtā ozolu kalšana (slimība, kuru ierosina baktēriju sugas – *Gibbsiella quercinecans* un *Brenneria goodwinii*) (2017., 2018. g.), dzeltenā rūsa (*Puccinia striiformis*) (2015. g.), stiebrzāļu gredzenplankumainība (*Rhynchosporium secalis*) (2016. g.), kviešu lapu dzeltenplankumainība (*Pyrenophora tritici-repentis*) (2016. g.) un graudzāļu miltrasa (*Blumeria graminis*) (2016. g.).

Valmieras novadā epifitotijas apdraudējums novērtēts kā nozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

¹⁵ [Paveiktais Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanā | Valsts augu aizsardzības dienests \(vaad.gov.lv\)](http://vaad.gov.lv) [Skatīts 06.05.2021]

37. attēls. Sosnovka latvāņa izplatības vietas Valmieras ST (atzīmēts ar violetu krāsu) [VAAD]

3.1.10. Bīstamo vielu noplūde objektā

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde – ražošanas tehnoloģisko procesu būtiski bojājumi, tilpņu, cauruļvadu vai bīstamo vielu pārvadāšanas līdzekļu bojājumi, kas noved pie bīstamo vielu noplūdes tādos daudzumos, kas apdraud cilvēku, dzīvnieku veselību un dzīvību, kā arī rada postījumus apkārtējai videi un lielus materiālos zaudējumus.

Valmieras novada teritoriju neapdraud ārpus valsts esošie bīstamie objekti, tādi kā Baltkrievijas Republikas Novopolockas pilsētas ķīmisko un naftas produktu pārstrādes uzņēmumi un Lietuvas Republikas teritorijā, Latvijas robežas tuvumā, izvietotie Mažeikū naftas pārstrādes rūpnīca un Būtiņģes naftas produktu termināls.

Bīstamo vielu noplūde var notikt no stacionāriem objektiem. Bīstamie objekti uzskaitīti atbilstoši MK noteikumiem Nr. 46-21.01.2021. "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts" un Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā – VPVB) mājaslapā norādītajam rūpniecisko avārijas risku objektu sarakstam.

Zemāk tabulā, atbilstoši MK noteikumu Nr. 46 sarakstam un VPVB rūpniecisko avārijas risku objektu sarakstam, uzskaitīti Valmiera novadā esošie bīstamie objekti:

Nr. p. k.	Objekta nosaukums	Objekta adrese	Bīstamās vielas daudzums (tonnas)	Piesārņojošā kategorija u.c. dokumenti
1.	SIA "LATVIJAS PROPĀNA GĀZE" Vidzemes reģionālā pārvalde	Cempu iela 12, Valmiera, 29493044	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 480 Atbilstoši ārpusobjektu CAP, maksimālais vienlaicīgais propāna – butāna apjoms 596	B RANP Ārpusobjekta civilās aizsardzības plāns
2.	SIA "Linde Gas"	Cempu iela 9, Valmiera, 64250268, 26681891	Skābeklis – līdz 1155, slāpeklis – līdz 674	B RANP
3.	SIA "East-West Transit" Valmieras naftas bāze	Mūrmuižas iela 15 un 15A, Valmiera, 29445693, 64216912	Naftas produkti – līdz 2692 10 rezervuāri – kopā 3300 m ³ Dīzeļdegviela un benzīns	B RANP
4.	AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA"	Cempu iela 13, Valmiera, 64202216	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 33,6, skābeklis – līdz 45,7, ļoti toksiskas bīstamās vielas – līdz 0,2, sērskābe – līdz 82	B RANP
5.	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Valmiera I"	Rīgas iela 76, Valmiera	Naftas produkti – līdz 72,3375	C
6.	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Valmiera II"	Mazā Stacijas iela 14, Valmiera	Naftas produkti – līdz 70,515	C
7.	AS "Viada Baltija" automātiskā degvielas/gāzes uzpildes stacija "Valmiera"	Matīšu šoseja 3, Valmiera	Naftas produkti – līdz 45,08, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 7,01	C
8.	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Valmiera 1"	Stacijas iela 29, Valmiera, 25488918	Naftas produkti – līdz 117,57	C
9.	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Valmiera 2"	Ausekļa iela 26, Valmiera, 25488919	Naftas produkti – līdz 128,55, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 3,10	C
10.	AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes	Patversmes iela 12, Valmiera,	Naftas produkti – līdz 168,07	C

	stacija "Valmiera"	64224388		
11.	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Valmiera 2"	"Brīvnieki", Kauguru pagasts, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība, 67301555	Naftas produkti – līdz 88,09, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 7,01	C

Kā stacionārus bīstamus objektus var uzskatīt degvielas uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – DUS) un gāzes uzpildes stacijas (turpmāk tekstā – GUS). Zemāk tabulā norādītas visas DUS un GUS, kuras nav minētas augstāk norādītajos sarakstos.

8. tabula

Pārējie DUS un GUS Valmieras novadā

Nr. p. k.	DUS/GUS nosaukums	Atrašanās vieta
1.	Lauksalaca	"Priedāji", Mazsalaca, Mazsalacas apvienība, LV-4215
2.	Ziemeļu nafta	Rūjiena, Rūjienas pilsēta, LV-4240
3.	Akrona LPG	"Eriņi", Ķoņu pagasts, Naukšēnu apvienība, LV-4240
4.	Latvijas Nafta 26. Degvielas Uzpildes Stacija	Pērnavas iela 23, Rūjiena, Rūjienas pilsēta, LV-4240
5.	Virši Matīši	"Matīši", Matīšu pagasts, Burtnieku apvienība, LV-4210
6.	Latvijas Nafta, 87.	Rīgas iela 35, Strenči, Strenču pilsēta, LV-4730
7.	Valdeko	Dzirnavu iela 2, Valmiermuiža, Valmieras pagasts, Burtnieku apvienība, LV-4219
8.	KOOL Valmiera	Rīgas iela 88, Valmiera, LV-4201
9.	LPG Uzpildes stacija	Sloku iela 4, Valmiera, LV-4201
10.	Latvijas Nafta 88.	Cempu iela 4A, Valmiera, LV-4201
11.	Ziemeļu Nafta	Cempu iela 4, Valmiera, LV-4201
12.	Viada	Kauguru pagasts, "Jaunāmuiža" LV-4224
13.	HAG, auto gāzes uzpildes stacija	"Jaungrīslis", Kauguru pagasts, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība, LV-4224
14.	CrossChem AdBlue uzpildes stacija - Valmiera	"Brandeļi", Brandeļi, Kocēnu pagasts, Kocēnu apvienība, LV-4220
15.	Latvijas Nafta 51. Degvielas Uzpildes Stacija	"Mežābeles", Kocēni, Kocēnu pagasts, Kocēnu apvienība, LV-4220

Valmieras novadā kopumā ir četri uzņēmumi, kuriem ir izstrādātās rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas programmas (turpmāk tekstā – RANP). RANP ietvarā uzņēmumiem ir jāizvērtē iespējamās avārijas, darbības to novēršanai un sekas, ja šāda avārija notiek. Pēc publiski pieejamās informācijas, SIA "East-West Transit" Valmieras naftas bāzē 2020. gadā no dzelzceļa cisternas noplūdušas 30 tonnas dīzeļdegvielas, no kurām ap 26 tonnām nokļuvušas lietus kanalizācijā.

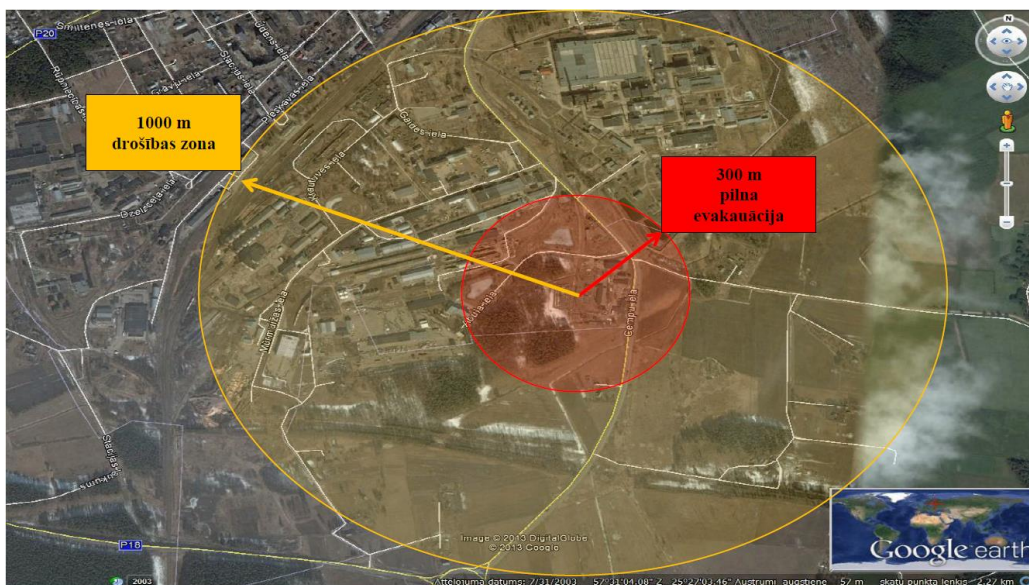
AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA" 2017. gadā notikusi izkausētas stikla masas noplūde no kausēšanas krāsns.

Valmieras novada CAP šo objektu iespējamās avārijas atsevišķi netiek aprakstītas un modelētas, jo tas jau darīts atsevišķi katra uzņēmuma RANP vai CAP. Līdz 18.05.2021 tika saņemts tikai SIA "LATVIJAS PROPĀNA GĀZE" izstrādātais Ārpusobjekta civilās aizsardzības plāns (turpmāk tekstā – ĀCAP). Plānā apskatīti dažādi avāriju scenāriji un aprakstītas iespējamās ietekmes zonas. Zemāk tabulā norādīta informācija par scenārijiem un ietekmes zonām. Norādīta lielākā letalitātes zona un lielākā vispārējā avārijas zona, kuras var atstāt ietekmi tieši uz cilvēku.

9. tabula

Avārija virszemes spiedienkārtu kompleksa novietnē		
100% letāls iznākums	Gāzes tvaiku mākoņa ugunsgrēks	161 m
levainojumi no lidojošām šķembām	Rezervuāra sprādziens	862 m
Avārija gāzes balonu uzpildes procesā		
Drošības distance	15 m	
Avārijas dzelzceļa cisternu noliešanas estakādē		
100% letāls iznākums	Gāzes tvaiku mākoņa ugunsgrēks	75 m
levainojumi no lidojošām šķembām	Gāzu tvaiku mākoņa sprādziens	235 m
Dzelzceļa cisternas avārija tās stāvēšanas laikā uz pievedceļiem		
100% letāls iznākums	Gāzu tvaiku mākoņa sprādziens	102 m
levainojumi no lidojošām šķembām	Rezervuāra sprādziens	945 m
Avārija sūkņu kompresoru stacijā		
Bīstamības zona	līdz 86 m	
Avārija automašīnu uzpildes punktā		
100% letāls iznākums	Gāzes tvaiku mākoņa ugunsgrēks	45 m
levainojumi no lidojošām šķembām	Rezervuāra sprādziens	377 m
Avārija sadzīves gāzes balonu uzpildes un uzglabāšanas iecirknī		
Drošības distance	17 m	

Zemāk attēlā norādīta lielākā ietekmes zona, kas vizualizēta SIA "LATVIJAS PROPĀNA GĀZE" ĀCAP).

38. attēls. Reaģēšanas pasākumi, pastāvot dzelzceļa cisternas sprādziena draudim [SIA “LATVIJAS PROPĀNA GĀZE” Vidzemes reģionālās pārvaldes Cempu ielā 12, Valmierā ĀCAP 13.07.2020]

Valmieras novadā atrodas uzņēmums SIA “AGROSERVISS VALMIERA”, kas pārdod minerālmēslus. Minerālmēsli var būt ļoti eksplozīvi, tāpēc to uzglabāšanas laikā jāievēro piesardzības pasākumi. Valmieras novadā nav minerālmēslu uzglabāšanas objektu, kuriem būtu nepieciešamas A, B vai C kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas vai kas klasificējas kā paaugstinātas bīstamības objekti. Tirdzniecības vietās vienlaicīgi esošais minerālmēslu apjoms uzskatāms par nenozīmīgu un draudus nerada.

Iespējamās avārijas DUS un GUS saistītas ar degvielas/gāzes noplūdi tvertņu uzpildīšanas laikā, tvaiku/gāzes sprādzienbīstamu koncentrāciju veidošanos gaisā un tvaiku/gāzes gaisa maisījuma aizdegšanos. Tvaiku/gāzu maisījuma aizdegšanos var izsaukt elektroinstalāciju un iekārtu bojājumi, ugunsdrošības prasību neievērošana objektā, zibens izlāde, ugunsgrēki blakus esošajās teritorijās un tīši bojājumi (terorisms). Tvaiku/gāzes gaisa maisījuma eksplozijas gadījumā tuvumā esošās ēkas var tikt sagrautas vai daļēji bojātas, cilvēkiem iespējami ausu bungādiņu bojājumi, savainojumi no lidojošām šķembām un pat letāls iznākums.

Valmieras novadā bīstamo ķīmisko vielu noplūdes objektā apdraudējums novērtēts kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

Riska scenārijs ir tādas viena riska vai vairāku risku situācijas atspoguļojums, kas var radīt būtisku ietekmi un kas izraudzīts ar mērķi sīkāk novērtēt attiecīgo riska veidu, vai kas sniedz informatīvu piemēru vai ilustrāciju. Riska scenāriji (nevēlamo notikumu attīstības varianti) sastādīti, lai izveidotu avārijas attīstības loģisko modeli, kas apraksta avārijas eskalācijas gaitu no ierosinātā notikuma līdz avārijas nevēlamās ietekmes iedarbībai uz cilvēkiem.

Riska scenāriju modelēšanai izmantota ASV "Office of Emergency Management, EPA and Emergency Response Division, NOAA" izstrādātā datorprogramma ALOHA 5.4.7, kuru ANO vides programma ieteikusi izmantot ārkārtējo situāciju modelēšanai un plānošanai. Novērtētas "sliktākā gadījuma" sekas, jeb visnelabvēlīgākais avārijas rezultāts – 100 % kopējā vielas daudzuma noplūde. Praktiski visos riska scenārijos aplūkoti šādi avāriju notikumi:

- Bīstamās vielas vai produkta noplūde;
- Vielas vai produkta peļķes ugunsgrēks;
- Vielas vai produkta tvaiku – gaisa maisījuma ugunsgrēks;
- Vielas vai produkta tvaiku toksiskās koncentrācijas izplatība.

Atmosfēras piesārņojums saistīts ar noplūdušās vielas daudzumu (peļķes laukumu), vielas īpašībām un meteoroloģiskajiem apstākļiem. Katrai aplūkotajai ķīmiskajai vielai ir veikts situācijas toksiskuma vērtējums. Nosakot toksiskās emisijas gaisā, vadās pēc publiski pieejamām iedarbības vadlīnijām (Acute Exposure Guideline Levels (turpmāk tekstā – AEGL), Emergency Response Planning Guidelines Levels (turpmāk tekstā – ERPG) un Temporary Emergency Exposure Limits Levels (turpmāk tekstā – TEEL)), kur katrai no tām noteiktas trīs riska zonas ar iedarbības vērtībām, atkarībā no analizējamās bīstamās ķīmiskās vielas. Iedarbības vadlīnijas ir paredzētas, lai prognozētu, cik plaša sabiedrības daļa tiktu ietekmēta noteiktas ķīmiskās vielas iedarbības bīstamībai, ja notikusi avārijas situācija.

Modelēšanā tika izmantota viena no populārākajām iedarbības vadlīnijām ERPGs – vadlīnijas avārijas reaģēšanas plānošanai. ERPGs iedarbības vadlīnijas ir izstrādātas, lai paredzētu kaitīgo veselības ietekmi no gaisā esošajām ķīmiskās vielas tvaiku koncentrācijām. ERPGs vērtē koncentrācijas, pie kurām lielākā daļa cilvēku sāk izjust ietekmi uz veselību, ja tie tiek pakļauti bīstamo ķīmisko tvaiku iedarbībai gaisā vienu stundu.

ERPG-3 – maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras tiek uzskatīts, ka gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai un kura ilgst līdz 1 stundai. Rada dzīvībai bīstamu ietekmi uz veselību.

ERPG-2 - maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras tiek uzskatīts, ka gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai, kura ilgst līdz 1 stundai. Rada neatgriezeniskas vai citas nopietnas blakusparādības vai simptomus, kas varētu kavēt indivīda spēju veikt aizsardzības pasākumus.

ERPG-1 - maksimālā koncentrācija gaisā, pie kuras gandrīz visi indivīdi varētu tikt pakļauti ķīmiskās vielas iedarbībai, kura ilgst līdz 1 stundai, nejutot vairāk kā vieglu, īslaicīgu nelabvēlīgu ietekmi uz veselību vai nejutot skaidri nosakāmu nevēlamu smaku.

Ja konkrētajai vielai šie robežlielumi nav norādīti, izmantota cita pieejamā informācija.

Analizētas arī *Immediately Dangerous to Life and Health Levels* (turpmāk tekstā – IDLH) toksisko koncentrāciju izplatības zonas. IDLH ir arodekspozīcijas robežvērtība, kas palīdz kontrolēt bīstamo vielu iedarbību darba vietā. Nacionālais darba drošības un veselības aizsardzības institūts (The National Institute of Occupational Safety and Health – turpmāk tekstā - NIOSH) formulē, ka situācijas stāvoklis „tūlītēji bīstams dzīvībai un veselībai” skaidrojams sekojoši – kaitīgo vielu koncentrācija gaisā rada draudus, ka šī koncentrāciju iedarbība var izraisīt cilvēku nāvi vai tūlītēju, vai kavētu patstāvīgi nelabvēlīgu ietekmi uz veselību. IDLH robežvērtība atspoguļo ķīmiskās vielas koncentrāciju gaisā, pie kuras darbaspējīgie un veselie darbinieki tiek pakļauti koncentrāciju iedarbībai (ja netiek lietoti atbilstoši individuālie elpceļu aizsardzības līdzekļi) ķīmisko vielu pastāvīgai ietekmei vai neizbēgamai veselības stāvokļa pasliktināšanai.

Lower explosive limit (LEL) apzīmē apakšējo sprādzienbīstamības robežu jeb zemāko vielas koncentrāciju gaisā, kas teorētiski (pie ļoti labvēlīgiem apstākļiem) var izsaukt vielas eksploziju. Drošības nolūkiem tiek atspoguļotas 10 % no LEL koncentrācijas un 60 % no LEL koncentrācijas.

Degošas izlijušās vielas vai produkti var aizdegties izlīšanas brīdī no mehāniskas izcelsmes, elektriskas dabas vai cita veida aizdedzināšanas ierosinātājiem. Tālākā avārijas eskalācija saistīta ar siltuma starojuma izdalīšanos. Šādas avārijas sekas saistītas ar avārijas vietu un iesaistītās vielas apjomu.

Cits avārijas seku variants saistīts ar aizkavēta sprādzienbīstamo tvaiku – gaisa maisījuma aizdegšanos, kuru var izraisīt iepriekš uzskaitītie aizdedzināšanas ierosinātāji, ja netiek pārtraukta vielas noplūde un ir aizdedzināšanas avots. Tālāka avārijas eskalācija saistīta ar to, cik operatīvi tiek lokalizēta degšana. Sevišķi bīstamas ir vielas, kuru tvaiki smagāki par gaisu, noplūdes. Tvaiki var izplatīties līdz attālinātam aizdegšanās avotam un uzliesmot.

Veicot avāriju seku novērtējumu, pieņemts, ka par notikušo avāriju izraisošajiem faktoriem var kalpot iekārtu un aprīkojumu neapmierinošs tehniskais stāvoklis, nepietiekoša tehnoloģiskā procesa pārraudzība, apkalpojošā personāla zems kvalifikācijas līmenis, ugunsdrošības un darba aizsardzības prasību neievērošana.

Pie bīstamo vielu noplūdes scenārijiem apskatītas situācijas, kad vielas izplūst no stacionāriem objektiem, tādiem kā DUS un GUS. Lielākais vienlaicīgi iespējamais naftas produktu daudzums DUS, pēc pieejamās informācijas, tiek uzglabāts AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes stacijā "Valmiera" (168,07 t). Lielākais vienlaicīgi iespējamais sašķidrinātās naftas gāzes (propāns-butāns) daudzums GUS, pēc pieejamās informācijas, tiek uzglabāts AS "Viada Baltija" automātiskajā degvielas/gāzes uzpildes stacijā "Valmiera" un "Valmiera 2" (7,01 t). Uzglabātais daudzums abās ir vienāds.

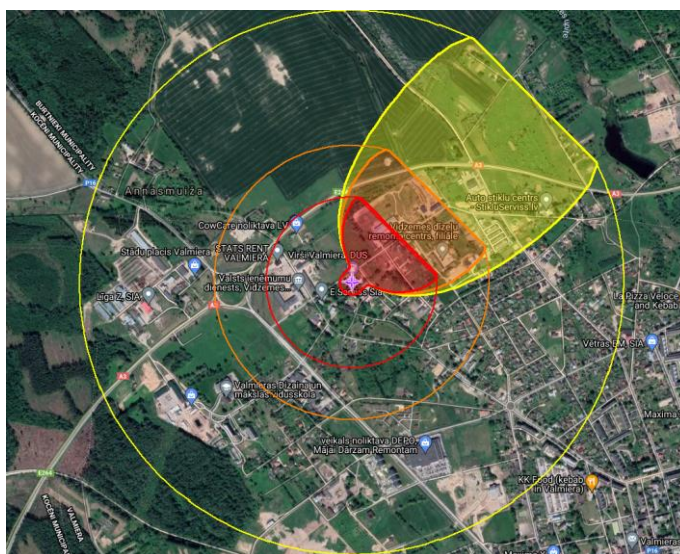
Scenārijs Nr. 1. benzīna noplūde no DUS

Scenārijā modelēta situācija, kad notiek benzīna noplūde no DUS. Noplūde no uzglabāšanas cisternām virszemē ir maz ticama, jo uzglabāšanas cisternas atrodas zem zemes, tomēr modelēts šāds "vissliktākais" scenārijs. Scenārijā pieņemts, ka DUS teritorijā uz betonēta laukuma 2053 m² platībā (DUS aptuvenā teritorija, iekļaujot pazemes cisternu vietas un cieta segumu) izlīst 168,07 t benzīna (bojājums uzpildes iekārtā, sabotāža u.c.). Modelēšanā pieņemts, ka izlijis ir benzīns (sliktākais variants, jo benzīns ir toksiskāks par dīzeļdegvielu). ALOHA programma parādīja, ka stundas laikā atmosfērā izdalīsies 9,159 t benzīna toksiskie tvaiki (programma nevērtē ilgāk par stundu). Modelēšanai izmantoti nelabvēlīgi laika apstākļi, kad vēja ātrums ir 1 m/s, DR vējš (pēc pieejamās informācijas tipisks Vidzemei), gaisa temperatūra pieņemta 15 °C, gandrīz skaidras debesis un gaisa mitrums 82 %. Meteoroloģisko laikapstākļu stabilitātes klase F. Šie uzskatāmi par nelabvēlīgiem laika apstākļiem (tieši ķīmisko vielu noplūdēm), jo praktiski ir bezvējš (10 m augstumā 1 m/s) un salīdzinoši augsts mitruma daudzums, kas toksisko vielu koncentrācijas spiež uz leju un tās var izplatīties lielos areālos. Norādīto vērtību koncentrācijas: ERPG – 1 (200 ppm), ERPG – 2 (1000 ppm) un ERPG – 3 (4000 ppm). IDLH (1100 ppm). 60% LEL (6000 ppm) un 10% LEL (1000 ppm).

Modelēšana parādīja šādas bīstamās zonas:

Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 999 m
- ERPG – 2 – 464 m
- ERPG – 3 – 256 m

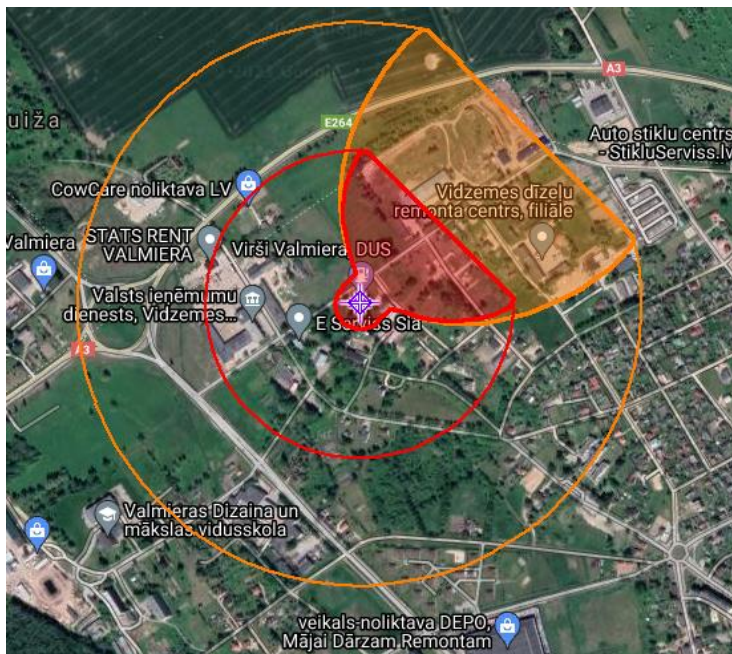

39. attēls. Benzīna noplūdes no DUS toksisko tvaiku izplatība

- IDLH – 445 m

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

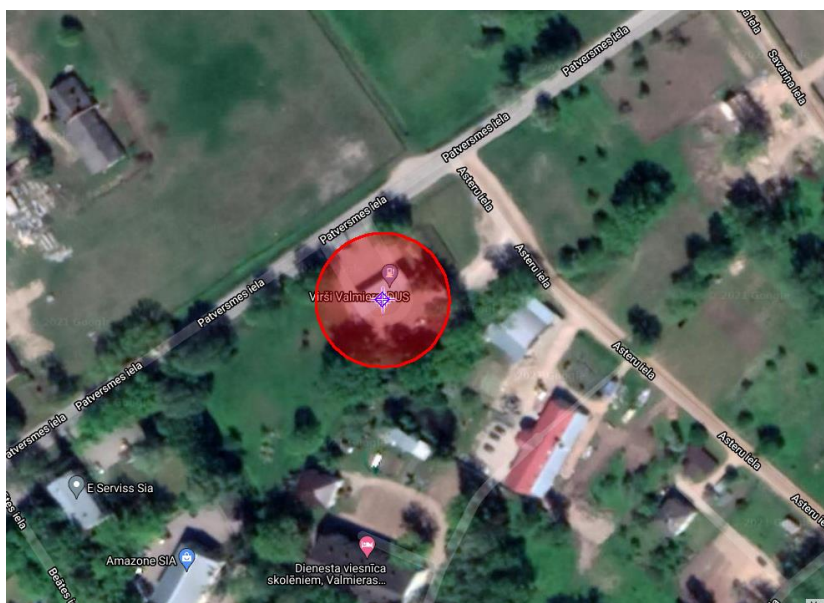
- 10 % LEL – 464 m
- 60 % LEL – 217 m

41. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas

- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 26 m

42. attēls. Peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplozija

Modelējot eksplozijas zonas, ALOHA programma uzrādīja, ka ugunsbumbas diametrs var sasniegt līdz 310 m. Programma uzrādīja, ka 2,5 kW/m² un 10 kW/m² siltumstarojuma robežas netiks pārsniegtas, jo ugunsbumbas degšanas laiks nepārsniegs 18 sekundes, un netiks pārsniegts rūpju līmenis (*level of concern (LOC) was never exceeded*). Programma neuzzīmēja bīstamās zonas.

Scenārijs Nr. 2. sašķidrinātās naftas gāzes noplūde no GUS

Scenārijā modelēta situācija, kad sašķidrinātās naftas gāzes uzglabāšanas cisternām ir radies bojājums un atmosfērā izplūst viss vienlaicīgi uzglabājamais vielu daudzums, tā sauktais "sliktākais variants". Pēc pieejamās informācijas Valmieras novadā vienlaicīgi lielākais naftas gāzes apjoms var tikt uzglabāts AS "Viada Baltija" automatiskajā degvielas/gāzes uzpildes stacijā "Valmiera" un AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacijā "Valmiera 2". Vienlaicīgi uzglabājamais apjoms 7,01 t abām ir vienāds. Kartē parādīta AS "Viada Baltija" automatiskā degvielas/gāzes uzpildes stacija "Valmiera", jo tā atrodas blīvāk apdzīvotā teritorijā. Sašķidrinātās naftas gāzes sastāvā lielākoties ir propāns, tāpēc modelēšana veikta propānam (programmā nav dota tīra sašķidrinātā naftas gāze (propāns-butāns)). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā benzīna noplūdes gadījumā.

Modelēšanai pieņemts, ka 7,01 t sašķidrinātā naftas gāze tiek uzglabāta ~15 m² cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 83 %. Naftasgāze no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no transporta līdzekļa vai cits) un caurums atrodas 0,5 m augstumā no cisternas apakšas. Sašķidrinātā naftas gāze ir smagāka par gaisu.

Sašķidrinātajai naftas gāzei nav noteiktas ERPG vērtības, bet ir noteiktas AEGL (*Acute Exposure Guideline Levels*) vērtības.

AEGL-1 - koncentrācija gaisā, virs kuras varētu būt jūtams diskomforts vai kairinājums. Tomēr efekti nav paliekoši un ir atgriezeniski, kad beidzas ekspozīcija. 5500 ppm.

AEGL-2 - koncentrācija gaisā, virs kuras var tikt novērota neatgriezeniska vai cita nopietna, ilgstoša kaitīga ietekme uz veselību vai grūtibas izkļūt no skartās teritorijas. 17000 ppm.

AEGL-3 - koncentrācija gaisā, virs kuras var tikt nodarīta dzīvībai bīstama ietekme vai iestāties nāve. 33000 ppm.

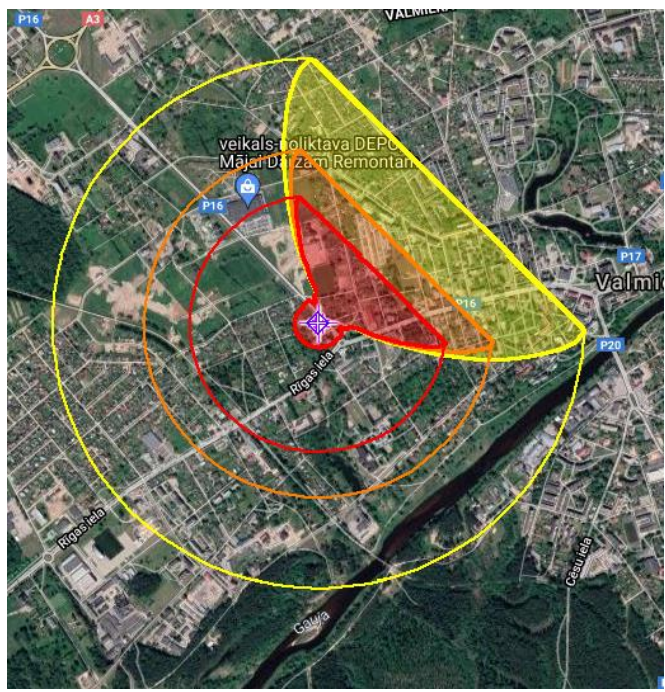
IDLH – 2100 ppm. 10 % LEL – 2100 ppm un 60 % LEL – 12600 ppm.

Modelēšana parādīja, ka 8 min laikā noplūdīs 6,232 t sašķidrinātās naftas gāzes. Toksisko tvaiku izplatība:

AEGL – 1 – 741 m

AEGL – 2 – 444 m

AEGL – 3 – 309 m

43. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no GUS toksisko tvaiku izplatība

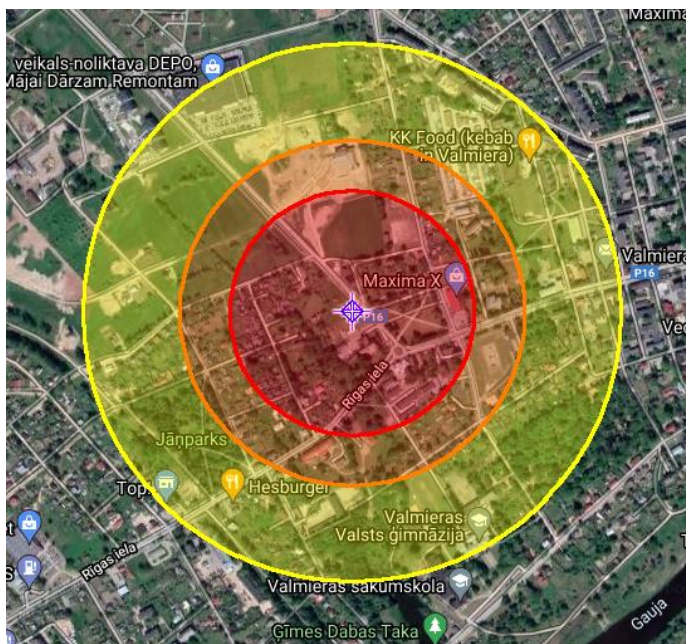
- IDLH – 1,1 km

44. attēls. Sašķidrinātās naftas gāzes noplūdes no GUS toksisko tvaiku izplatība

Eksplozijas radītās ugunsbumbas diametrs 107 m. Radītais siltumstarojums:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 547 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 351 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 249 m

47. attēls. Eksplozijas (ugunsbumbas) siltumstarojums

3.1.11. Avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā

Latvijā tranzīta un loģistikas sistēmā ietilpst maģistrālie naftas produktu cauruļvadi. „LatRosTrans” maģistrālo cauruļvadu kopgarums Latvijas teritorijā ir vairāk nekā 780 km. Funkcionējošā naftas produktu cauruļvada garums – 329,652 km. Naftas vads Polocka-Ventspils ir 336 km garš, bet naftas vads Polocka–Mažeiki – 107 km garš. Maģistrālā cauruļvada diametrs ir 500 mm, cauruļvada sienīņas biezums 7,5-10 mm, maksimālais pieļaujamais darba spiediens ir 54,0 bar. Latvijas teritorijā ir izvietotas četras stacijas, kas nodrošina naftas produktu plūsmas uzskaiti, uzglabāšanu un transportēšanu: NPS „Skrudaliena” (Daugavpils novads, Vecsalienas pagasts, LV-5465), LRDS „Ilūkste” (Ilūkstes novads, Šēderes pagasts, LV-5474), NPS „Džūkste” (Tukuma novads, Džūkstes pagasts, LV-3147) un PNP „Ventspils” (Talsu iela 75a, Ventspils, LV-3602).

Maģistrālā naftas produktu cauruļvada avārija rada apdraudējumu cilvēkiem, videi un īpašumam, būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus. Maģistrālā naftas produktu cauruļvada avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, cauruļvada tīša bojāšana (nelegāli pieslēgumi), naftas produktu cauruļvada nolietojums, naftas produktu cauruļvada

bojājums dabas katastrofas (plūdi, ugunsgrēks) ietekmē, terora akts un cilvēciskā faktora radītā kļūda.

Valmieras novada teritoriju nešķērso valsts nozīmes (Polocka-Ventspils, Polocka-Mažeiki) naftas un naftas produktu pārsūkņēšanas cauruļvadi. Maksimālā cauruļvada ietilpība 242 819 m³ un caurlaides spēja (dīzeļdegvielai) līdz 8 miljoniem tonnu gadā. Pa SIA “LatRosTrans” piederošajiem naftas cauruļvadiem “Polocka-Mažeiki” un “Polocka-Ventspils” nafta pēdējos gados netiek pārsūkņēta. No 2010. gada līdz 2016. gadam ir veikta naftas cauruļvadu “Polocka-Mažeiki” un “Polocka-Ventspils” atbrīvošana no naftas, attīrīšana un konservācija, lai piemērotu tos jaunām biznesa perspektīvām. Šo cauruļvadu bojājumu gadījumā nav pamata uzskatīt, ka Valmieras novadam tiks nodarīts kaitējums, līdz ar to risks uzskatāms par maznozīmīgu. Kamēr netiek atsākta naftas produktu pārsūkņēšana, risks nepastāv.

Pie bojājumiem naftas produktu cauruļvadu transporta infrastruktūrās var pieminēt arī dažādus objektus, kur tiek veikta naftas produktu uzglabāšana un pārsūkņēšana. Šādi riski sīkāk netiek apskatīti, jo ir ļoti individuāli un atkarīgi no konkrētā objekta specifikas, un tiek apskatīti objektu Civilās aizsardzības plānos, Drošības pārskatos un Rūpniecisko avāriju novēršanas programmās.

Valmieras novadā avārija naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrās novērtēts kā maznozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

48. attēls. Naftas produktu maģistrālo cauruļvadu shēma [LatRosTrans, Rīcības plāns naftas produktu noplūdes gadījumā no maģistrālā cauruļvada, 2020]

3.1.12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā

Latvijā dabasgāzes apgādes sistēmu veido dabasgāzes pārvades, krātuves un sadales sistēmas. Dabasgāzes pārvades sistēma sastāv no cauruļvadu sistēmas, kuras kopējais garums

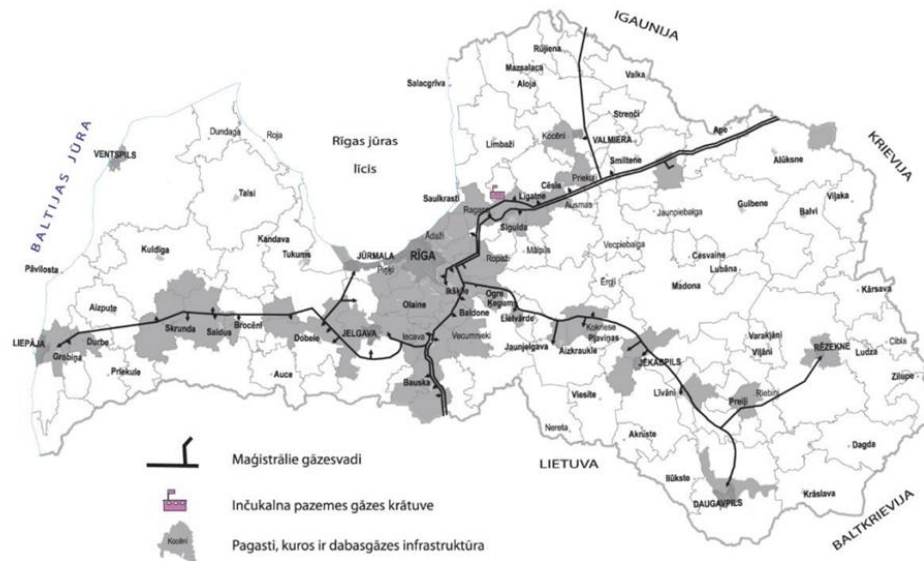
Latvijas teritorijā ir 1 188 km un tās maksimālais darba spiediens var sasniegt līdz 55 bar, ar visiem pārvades funkciju veikšanai nepieciešamajiem objektiem, t.sk. 40 gāzes regulēšanas stacijām, 2 gāzes regulēšanas mezgliem un 1 gāzes mērīšanas stacijas. Dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrāliem) cauruļvadiem pēc katriem 20-25 km ir ierīkoti krāni, kas nodrošina dabasgāzes plūsmas vadību.

Avārijas gāzes apgādes sistēmās (piemēram, dabasgāzes cauruļu plūsums) var izraisīt ugunsgrēkus, sprādzienus, ēku sagraušanu, kā rezultātā var iet bojā cilvēki. Dabasgāzes padeves traucējumi var pārtraukt siltumapgādes sistēmu darbību un ražošanas procesus. Avārijas dabasgāzes pārvades sistēmā var izsaukt meža un purva ugunsgrēkus. Dabasgāzes toksiska iedarbība iespējama caur elpošanas orgāniem pie augstas gāzes koncentrācijas, jo, ja cilvēki atrodas slēgtā telpā, pazemes būvēs un savlaicīgi nav konstatēta gāzes specifiskā smarža, samazināsies ieelpojamā skābekļa daudzums un gāzei būs smacējošā iedarbība. Šajā gadījumā cilvēkiem var izpausties šādi simptomi: galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana. Ja skābekļa gaisā ir ļoti maz, iespējama bezsamaņa un nāve. Latvijā dabasgāzes pārvades infrastruktūras operators ir AS "Conexus Baltic Grid". Dabasgāzes sadales sistēmas operators ir AS "Gaso".

Valmieras novadā dabasgāzes sadales infrastruktūra izveidota Valmieras pilsētā, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības Kauguru pagastā, Kocēnu apvienības Kocēnu pagastā un Burtnieku apvienības Valmieras pagastā. Valmieras novadu šķērso maģistrālais gāzes vads Tallina-Vireši (šķērso arī Naukšēnu, Rūjienas un Burtnieku apvienības). Tā garums ir 88 km, diametrs 700 mm un maksimālais spiediens 45 bar. Valmieras novadā uzstādītas divas gāzes regulēšanas stacijas: viena atrodas Burtnieku apvienībā Valmieras pagastā un otra atrodas Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības Kauguru pagastā. Regulēšanas stacijās izvietotas iekārtas, kas tiek izmantotas dabasgāzes attīrīšanai, uzskaitēi, odorēšanai un spiediena regulēšanai līdz dabasgāzes sadales sistēmā noteiktajam spiedienam, aizsardzībai pret pārspiedienu. Kocēnu apvienību ar centralizēto gāzes apgādi nodrošināti tikai Kocēni, kas saņem gāzi pa vidēja un zemspiediena gāzesvada atzaru no Valmieras pilsētas.

AS "Conexus Baltic Grid" nodrošina avāriju novēršanu dabasgāzes pārvades sistēmā. AS "Gaso" nodrošina avārijas dienesta darbību, kas atbild par avāriju novēršanu dabasgāzes sadales tīklos. Avārijas dienesta telefona Nr. ir 114. Pēc AS "Gaso" sniegtās informācijas, pēdējo 3 gadu laikā ir bijusi viena avārija - Valmieras pilsētā, Valkas ielā, kad būvdarbu laikā tika bojāts vidējā spiediena sadales dabasgāzes vads, kā rezultāta tika ierobežota gāzes padeve lietotājiem apmēram 3 stundas. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", 2005. gadā maģistrālais gāzes vads Tallina-Vireši plīsis Valmierā,

atstājot ietekmi arī uz Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības, Burtnieku, un Kocēnu apvienību dabasgāzes pievadi.

49. attēls. Dabasgāzes pārvades un krātuves sistēmas izvietojums [Valsts civilās aizsardzības plāns]

50. attēls. Latvijas dabasgāzes sadales infrastruktūra [gaso.lv]

Valmieras novadā kā kurināmais centralizētajās siltumapgādes katlumājās vairumā gadījumu tiek izmantota malka, koksnes granulas un šķelda, bet ir katlumājas, kurās tiek izmantota dabasgāze un dīzeļdegviela. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā centralizētā siltumapgāde pieejama tikai Mūrmuižā. Kocēnu apvienībā centralizētā siltumapgāde (atsevišķas ēkas un to kompleksi, ne viss apdzīvotais areāls) pieejama: Kocēnos (dabasgāze), Rubenē (malka), Bērzainē (koka granulas, malka), Diļļos (koksne), Vaidavā (malka), Zilākalnā (šķelda)

un Brandeļos (šķelda). Mazsalacas apvirnībā gan Mazsalacas pilsētā, gan pašvaldībās darbojas lokālās apkures sistēmas (Mazsalaca, Ramata, Skaņkalne, Sēļi). Kā kurināmā veids siltumapgādes nodrošināšanai pārsvarā tiek izmantota koksne, izmanto arī skaidu granulas un šķeldu, akmeņogles tiek izmantotas ļoti maz. Mazsalacas apvienībā dabasgāzes pievadu nav. Rūjienas apvienību (Jeru pagastā) šķērso maģistrālais gāzes vads Vireši–Tallina, bet dabasgāzes pievadu nav. Rūjienas pilsētā darbojas lokālās apkures sistēmas. Kā kurināmā veids siltumapgādes nodrošināšanai pārsvarā tiek izmantota šķelda. Naukšēnu apvienībā centralizēta siltumapgāde nodrošināta Naukšēnos. Lokālas siltumapgādes sistēmas izbūvētas Ķoņos un Naukšēnos. Kā kurināmais tiek izmantota malka. Apvienības teritorijā atrodas maģistrālais gāzes vads Vireši–Tallina, bet dabasgāzes pievadu nav. Strenču apvienībā darbojas 2 centralizētās siltumapgādes sistēmas – Sedā un Strenčos. Sedas siltumapgādes sistēmu izmanto galvenokārt iedzīvotāji, savukārt Strenčos to izmanto gandrīz tikai pārvaldes un izglītības iestādes. Plāņu un Jērcēnu pagastu centros iedzīvotāji daudzdzīvokļu mājās apkuri nodrošina individuāli. Burtnieku apvienībā centralizētā siltumapgāde pieejama Burtniekos, Valmiermuižā, Ēvelē un Rencēnos. Valmieras pagasta ciemos centralizētajai siltumapgādes sistēmai tiek izmantoti gāzes apkures katli. Pārējos ciemos siltumapgādei pārsvarā tiek izmantota koksne. Valmieras pilsētas apgāde ar dabasgāzi tiek nodrošināta no maģistrālā gāzesvada DN 700 mm Vireši–Tallina. Centralizētai siltumapgādes sistēmai pilsētā ir pieslēgtas ~161 daudzdzīvokļu mājas jeb ~ 93 %. Individuālās apbūves rajoni centralizētajai siltumapgādei nav pieslēgti. Centralizēto siltumapgādi nodrošina četras katlumājas.

Eksplozijas gadījumā var tikt bojāta katlumājas ēka un tajā esošās iekārtas, pilnībā pārtraucot katlumājas darbību. Var tikt traumēti tuvumā esošie cilvēki. Šādas situācijas ir īpaši bīstamas gada aukstajā laika periodā, jo centrālās apkures izmantotāji tiek atstāti bez siltuma.

Kā riska scenārijs modelēts gāzes apgādes sistēmas bojājums ar dabasgāzes noplūdi. Valmierā 2005. gadā plīsis maģistrālais gāzes vads, radot draudus iedzīvotājiem. Modelēšanas ievades datiem par pamatu ņemti dati no šī incidenta.

Avārijas dabasgāzes pārvades un krātuves sistēmā vērtējamās kā nozīmīgas, pie dabasgāzes noplūdes var rasties sprādzienbīstamā gāzes koncentrācija, kas tālāk var novest pie gāzes mākoņa uzliesmojuma (sprādziena) un ugunsgrēka, kā rezultātā var rasties ēku un būvju sagrūvumi, meža un kūdras purvu ugunsgrēki, traucējumi siltumapgādes sistēmu un ražošanas procesu darbībā.

Valmieras novadā avārija dabasgāzes apgādes sistēmās novērtēts kā vidējs risks ar vidēju varbūtību.

Par modelēšanas vietu izvēlēta Valmieras pilsētas “Burkānciems”, jo tas atradies vistuvāk noplūdes vietai. Tā kā maģistrālais gāzes vads atrodas zem zemes, modelēšanā nav norādīta konkrēta tā atrašanās vieta, bet aptuvenais areāls.

Dabaszāzes pārvades sistēmas (maģistrālā) gāzes vada diametrs pieņemts 700 mm un garums 20 km (krāni, kas nodrošina dabaszāzes plūsmas vadību, t.sk. dabaszāzes padeves pārtraukšanu, uzstādīti ik pa 20-25 km), spiediens vadā pieņemts maksimālais – 45 bar (44,41 atm) un temperatūra 15 °C. Programma pieņem, ka cauruļvada bojājums ir tāds pats kā diametrs (70 cm). Meteoroloģiskā informācija izmantota tādi pati kā iepriekšējās modelēšanās. Programmā nav dota dabaszāze, tāpēc modelēšana veikta metānam, jo dabaszāzes sastāvā metāns ir procentuāli lielākā sastāvā.

Modelēšana parādīja, ka stundas laikā no cauruļvada noplūdīs 865 001 kg. Toksisko (smacējošo) tvaiku izvērtēšanai tiek pielietotas *Protective Action Criteria* (PAC) vērtības:

PAC-1: Viegla, īslaicīga ietekme uz veselību;

PAC-2: Neatgriezeniska vai cita nopietna ietekme uz veselību, kas varētu pasliktināt spēju veikt aizsardzības pasākumus;

PAC-3: Dzīvībai bīstama ietekme uz veselību.

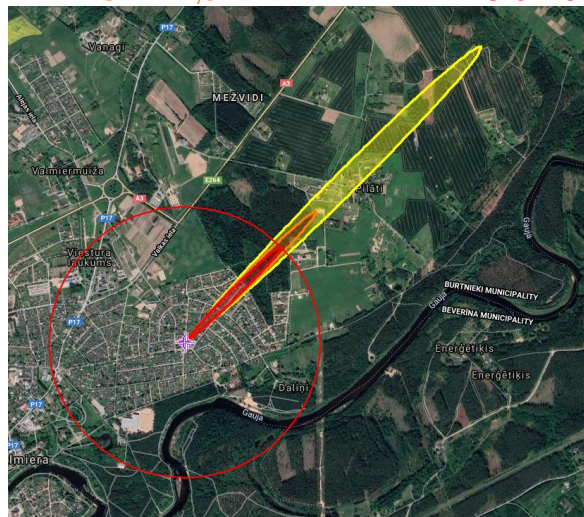
PAC – 1 (65000 ppm), PAC – 2 (230 000 ppm), PAC – 3 (400 000 ppm). LEL 10% - 5000 ppm, LEL 60% 30000 ppm).

Smacējošo tvaiku izplatības zonas:

PAC-1 – 3 km

PAC-2 – 1,3 km

PAC-3 – 984 m

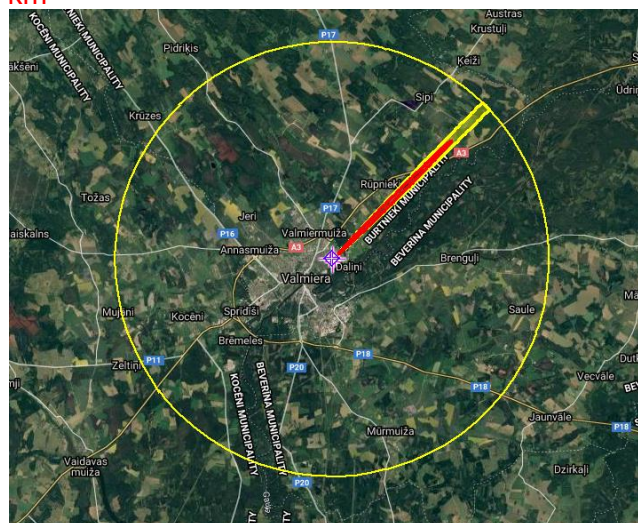

51. attēls. Smacējošo¹⁶ tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

• 10 % LEL – lielāks par 10 km

• 60 % LEL – 7,8 km

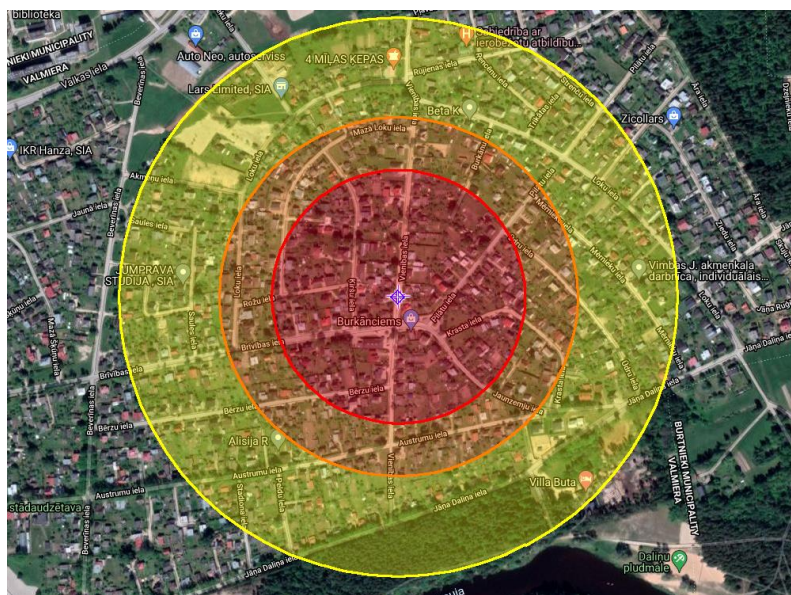

52. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

¹⁶ dabasgāze nav toksiska ieelpojot, tai ir smacējoša iedarbība. Tā uzkrājas zemās vietās (ielejās, pagrabos, bedrēs u.c)

Aizdegšanās gadījumā liesmu garums paredzams maksimāli 76 m. Siltumstarojuma zonas:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 452 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 290 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 206 m

53. attēls. Siltumstarojuma zonas

3.1.13. Radioaktīvo vielu avārijas

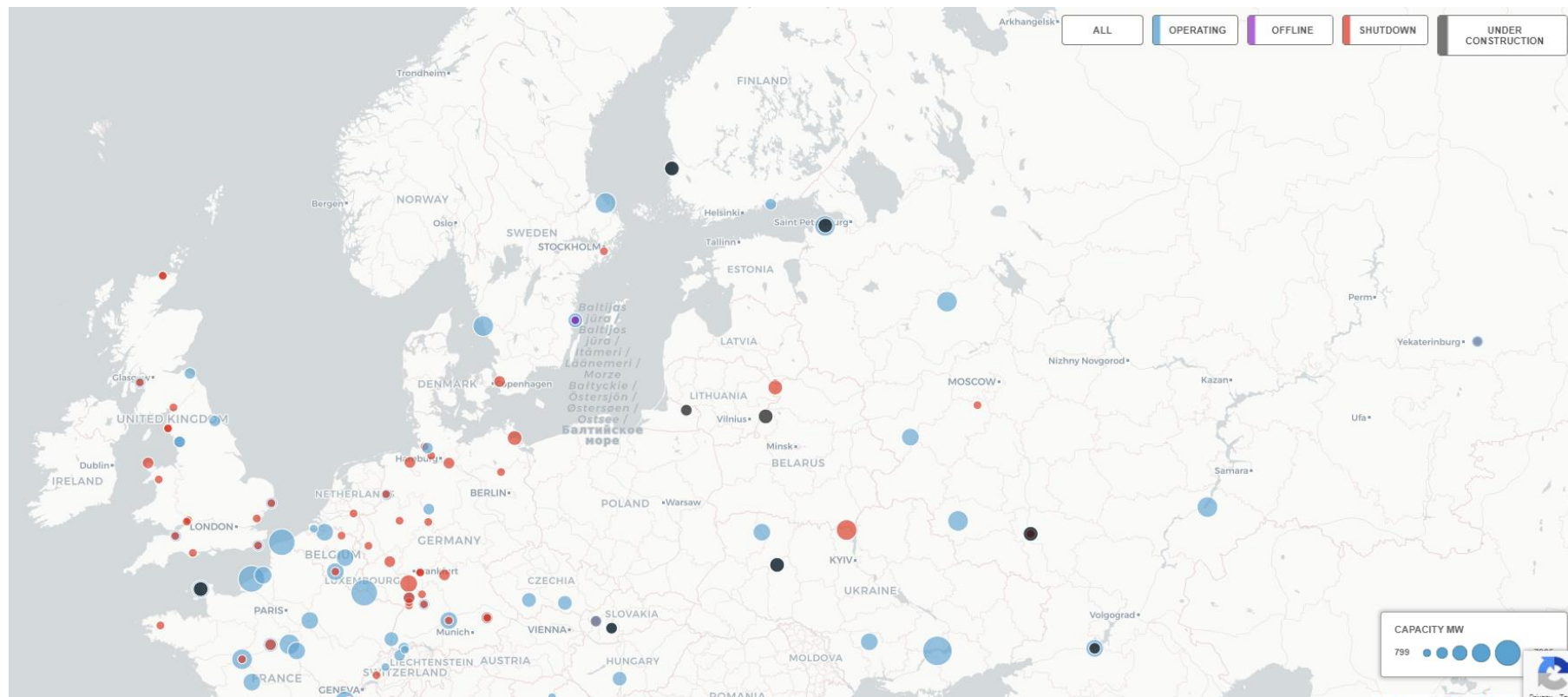
Radiācijas avārija ir gadījums, kas saistīts ar jonizējošā starojuma avotu un kura izraisītās sekas rada noteikto jonizējošā starojuma dozas limitu pārsniegšanu un kaitējumu vai kaitējuma draudus. Radiācijas avārijas cēlonis var būt saistīts ar ugunsgrēku, terora aktu, diversiju un radiācijas drošības normu neievērošanas, veicot darbības ar jonizējoša starojuma avotu. Radiācijas avārijas sekas var izpausties kā apdraudējums cilvēka veselībai un dzīvībai, vides piesārņojums, pārtikas un dzeramā ūdens piesārņojums vai īpašuma bojājums vai zaudējums (piesārņojuma gadījumā).

Valsts teritorija var būt radioaktīvi piesārņota, notiekot avārijai kodolobjektos ārpus valsts teritorijas. Potenciāli bīstamākais kodolobjekts Latvijai ir bijusī Ignalinas atomelektrostacija (turpmāk tekstā – AES) Lietuvā, jo tā atrodas 8 km attālumā no Latvijas robežas. Lai gan Ignalinas atomelektrostacija tika slēgta 2009. gada 31. decembrī, jāņem vērā, ka Ignalinas atomelektrostācijas lietotā kodoldegviela tiek uzglabāta bijušās atomelektrostācijas teritorijā, bet nākotnē uz Ignalinas atomelektrostācijas infrastruktūras bāzes tiek plānots uzsākt jaunās Visaginas atomelektrostācijas celtniecību.

Lai veiktu kontroli par iespējamo radiācijas noplūdi, izveidota Latvijas automātiskā gamma starojuma monitoringa un radiācijas negadījumu agrās brīdināšanas sistēma, kurā

ietilpst 20 stacijas - Baldonē (2 stacijas), Balvos, Daugavpilī (2 stacijas), Demenē, Silenē, Medumos, Jūrmalā, Jelgavā, Liepājā, Madonā, Rēzeknē, Rucavā, Salacgrīvā, Salaspilī, Talsos, Valmierā, Rīgā un Ventspilī. Minētās stacijas kontrolē valsts teritoriju un to skaits uzskatāms par pietiekamu. Lai kontrolētu iedzīvotāju saņemtās apstarojuma dozas, atbilstoši normatīvajiem aktiem par aizsardzību no jonizējošā starojuma, noris regulārs vides radiācijas monitorings un pārtikas kontrole. Monitoringa datus apkopo Radiācijas drošības centrs.

Ja ir bažas par radiācijas noplūdi objektos vai radioaktīvā mākoņa pārvietošanos pār teritoriju, negatīvo ietekmi var īslaicīgi mazināt ar joda tabletēm. Joda papildus uzņemšana aizsargā no radioaktīvā joda uzņemšanas, tādējādi netieši pasargājot organismu. Joda profilaksi veic īsi pirms iespējamās radioaktīvo vielu noplūdes vai izkliedes vidē no objekta vai tūlīt pēc tās, lai mazinātu jonizējošā starojuma kaitīgo ietekmi uz to iedzīvotāju veselību, kurus var apdraudēt radiācijas avārija, kā arī radiācijas avārijā cietušo iedzīvotāju veselību. Joda preparātus (kālija jodīda tabletes, 5 % kālija jodīda šķīdums) lieto pēc Veselības ministrijas (turpmāk tekstā – VM) norādījuma saskaņā ar pievienoto joda preparātu lietošanas instrukciju un to organizē pašvaldība sadarbībā ar Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk tekstā – NBS) struktūrvienībām (Valmieras novadā tas ir zemessardzes 22. kaujas nodrošinājuma bataljons). Joda profilaksi veic ne ilgāk kā 7 dienas. Novadu iedzīvotāji ar joda preparātiem nav nodrošināti.

54. attēls. Atomelektrostacijas Eiropā (pašlaik darbojas, slēgtas un tiek būvētas)¹⁷

¹⁷ <https://www.carbonbrief.org/mapped-the-worlds-nuclear-power-plants> CarbonBrief [skatīts 16.05.2021]

10. tabula

Atomelektrostacijas, kas darbojas līdz 300 km, 500 km un 1000 km rādiusā no valsts robežas

Nr.p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips	Kopējā elektriskā jauda (MW)
Līdz 300 km				
1.	Loviisas AES-Somija	265	2-PWR	1040
2.	Ļeņingradas AES-Krievija	275	4-LWGR	4000
3.	Oskarshammas AES-Zviedrija	280	3-BWR	2603
4.	Smolenskas AES-Krievija	300	3-LWGR	3000
Līdz 500 km				
1.	Forsmarkas AES-Zviedrija	310	3-BWR	3392
2.	Olkiluoto AES-Somija	330	2-BWR	1820
3.	Kaļiņinas AES-Krievija	475	4-PWR	4000
4.	Ringhalsas AES-Zviedrija	500	3-PWR 1-BWR	4055
Līdz 1000 km				
1.	Rovnas AES-Ukraina	535	4-PWR	2835
2.	Hmeļnickas AES-Ukraina	700	2-PWR	2000
3.	Kurskas AES-Krievija	710	4-LWGR	4000
4.	Brokdorfā AES-Vācija	790	1-PWR	1480
5.	Dukovani AES-Čehija	850	4-PWR	2000
6.	Bohunicas AES-Slovākija	880	2-PWR	1010
7.	Grondes AES-Vācija	880	1-PWR	1430
8.	Novovoronežas AES-Krievija	890	3-PWR	1834
9.	Dienuidukrainas AES-Ukraina	920	3-PWR	3000
10.	Temelinas AES-Čehija	920	2-PWR	2160
11.	Mohovces AES-Slovākija	930	2-PWR	940
12.	Emslandes AES-Vācija	980	1-PWR	1406
13.	Grafenreinfeldas AES-Vācija	990	1-PWR	1345

11. tabula

Līdz 500 km rādiusā no valsts robežas demontāžai nodotās atomelektrostacijas

Nr.p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips
1.	Ignalinas AES-Lietuva	8	2-LWGR
2.	Barsebaka-2- Zviedrija	500	2-BWR

12. tabula

Līdz 1000 km rādiusā no valsts robežas plānotās atomelektrostacijas

Nr. p.k.	AES nosaukums	Attālums no Latvijas robežas	Reaktoru skaits un tips	Kopējā jauda (MW)
1.	Baltic 1	150	1-PWR	1194
2.	Ļeņingradas-2 AES	275	2-PWR	2340
3.	Novovoronežas-2 AES	890	2-PWR	2384
4.	Baltkrievijas AES	110	2-VVER	2388
5.	Olkiluoto - 3 AES	400	1 - PWR	1600

Valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti Latvijā

Nr. p. k.	Objekts, iekārta	Radionuklīds	Radioaktivitāte, TBq (2016. gada 1. janvārī)	Objekta adrese
1.	Valsts asinsdonoru centrs, gamma starošanas iekārta BIOBEAM 2000	Cs-137	30	Sēlpils iela 9, Rīga, LV-1007
2.	Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", radioaktīvo atkritumu glabātava "Radons"	Dažādi, t. sk. H-3, Sr-90, Co-60, Cs-137, Ra-226	340	"Radons", Baldones novads, LV-2125
3.	Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", Salaspils kodolreaktors	Dažādi, t. sk. H-3, Co-60	100	Miera iela 31, Salaspils, Salaspils novads, LV-2169

Uzskaitītie valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti ugunsgrēka, terora akta, diversijas un radiācijas drošības normu neievērošanas rezultātā var radīt apdraudējumu objekta darbiniekiem un piesārņojumu objekta teritorijā un ārpus tās. Ignalinas atomelektrostacija atrodas aptuveni 225 km attāluma no Valmieras novada centra un tā uzskatāma par tuvāko atomelektrostaciju, kas beigusi savu darbību. Pēc Baltkrievijas AES palaišanas tā kļūs par tuvāko atomelektrostaciju un atradīsies aptuveni 311 km attālumā no Valmieras novada centra.

Par rīcību radiācijas avāriju gadījumos atbild Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs (turpmāk tekstā – VVD RDC). Inspekcijas nodaļas Operatīvās brīdināšanas grupa (turpmāk tekstā – OBG) nodrošina kodolnegadījumu izziņošanas 24 stundu operatīvo gatavību, veic sakaru punkta funkcijas saskaņā ar Konvenciju par kodolnegadījumu operatīvu izziņošanu un ES ECURIE sistēmu. Sektors nodrošina iespēju jebkurā diennakts stundā saņemt konsultācijas radiācijas drošības jautājumos un vajadzības gadījumos organizē RDC operatīvās reaģēšanas vienības izsaukšanu. OBG galvenais uzdevums ir nodrošināt nepārtrauktu sekošanu radiācijas drošībai valstī, kā arī ar to saistītiem notikumiem ārvalstīs. Ar to saistīti trīs galvenie darbības virzieni:

- nepārtraukti nodrošināt iekšzemes un starptautiskā kontaktpunkta funkcijas;
- uzturēt un sekot radiācijas monitoringa un agrās brīdināšanas sistēmai;
- kontrolēt radioaktīvo kravu kustību valstī un uz ES ārējām robežām.

Radioaktīvo vielu avārijas Valmieras novadā saistītas tikai ar pārrobežu ietekmi, kuru gadījumā tas ietekmētu visu Latvijas valsts teritoriju. Radioaktīvo vielu pārvadāšanas avārijas uzskatāmas par nebūtiskām.

AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA" ir izstrādāts rīcības plāns "Gatavība radiācijas avārijām un rīcība radiācijas avārijās AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA"". Plāns izstrādāts un saskaņots 2019. gadā un 2020. gada 7. janvārī nodots Valmieras pilsētas pašvaldībai. Plānā teikts, ka iespējamās radiācijas avārijas sekas praktiski nevar ietekmēt iedzīvotājus un vidi ārpus operatora kontrolētās zonas. Potenciālās radiācijas avārijas bīstamības līmenis atbilst maksimāli 2. līmenim – radiācijas incidents pēc INES skalas. AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA" valdījumā ir tikai slēgta tipa jonizējoša starojuma avoti (JSA) jeb iekārtas, kuras tiek izmantotas ražošanas procesos un tiek uzskatītas par JSA. Atbilstoši Valsts vides dienesta JSA licences/reģistrācijas apliecības reģistram, Valmierā atrodamas šādas JSA iekārtas:

14. tabula

Nr. p. k.	Uzņēmums	Jonizējošā starojuma avots	Licences/Reģistrācijas apliecības Nr.	Derīguma termiņš
1.	SIA "Mazsalacas slimnīca"	-	RD12JL0245 (ar grozījumiem-2)	03.12.2022.
2.	Valmieras cietums	Intraorālā zobārstniecības rentgeniekārta	RD14JL0159 (ar grozījumiem-2) + RD16VL0091	24.08.2024.
3.	SIA "VALMIERAS ZOBĀRSTNIECĪBA"	-	RD14JL0051	14.05.2024.
4.	AS " VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA "	Spektrometrs stikla izejmateriāla un stikla produktu ķīmiskā sastāva noteikšanai; Radionuklīdus saturoša stikla līmeņa mēriekārta; Radionuklīdus saturoša stikla šķiedras filča blīvuma un biezuma mēriekārta; Radioaktīvo vielu saturoši jonizējošā starojuma avoti lietošanai stikla līmeņa mēriekārtā - Co-60 (2 gab.),	RD14JL0092 (ar grozījumiem-6) + RD21VL0043	27.03.2024.

		Cs-137; spektrometrs; 2 rentgenspektrometri;		
5.	SIA "VALMIERAS VESELĪBAS CENTRS"	Stacionārā rentgendiagnostikas iekārta, osteodensitometrijas iekārta, intraorālā zobārstniecības rentgeniekārta	RD13JL0240 (ar grozījumiem-4) + RD21VL0023	24.11.2023.

AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA" rīcības plānā uzskaitīti pieci JSA (divi Cs-137, divi Co-60 un viens Sr-90) ar kopējo aktivitāti 54,15 GBq.

Valmieras novadā radioaktīvo vielu avārija objektā novērtēta kā nozīmīgs risks ar zemu varbūtību.

3.1.14. Bioloģisko vielu negadījumi

Bioloģisko vielu negadījumi - negadījumi, kurus rada tā saucamie "bioloģiskie aģenti." Ir zināmi vairāk nekā 200 dažādu bioloģisko aģentu, kas var izraisīt infekcijas slimības, alerģijas un saindēšanos. Bioloģiskās vielas ir bioloģiskie aģenti - mikroorganismi (vienas šūnas vai bezšūnu organismi, kas spēj vairoties vai pārnest ģenētisko materiālu), arī ģenētiski pārveidoti mikroorganismi, šūnu kultūras (laboratorijas apstākļos izaudzētas šūnas) un cilvēka endoparazīti, kuri var būt infekcijas slimību izraisītāji vai kuri var izraisīt invāziju, alerģiju vai saindēšanos, vai kuru dēļ cilvēks var kļūt par slimības izraisītāja nēsātāju.

Bioloģisko vielu negadījumu iestāšanās gadījumā var tikt skarts liels skaits cilvēku, kas var būtiski ietekmēt kopējo valsts saimniecisko darbību un ekonomiku, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Bioloģisko vielu (aģentu) izplatība var notikt netīši (piemēram, incidenta rezultātā laboratorijā vai pārvadājot infekcijas slimību izraisītājus starp laboratorijām) un tīši, jo bioloģiskie aģenti ir izvēles ieroči. Bioterrorisma iespējamība Latvijā nav liela.

MK noteikumos Nr.189-21.05.2002. "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām" sniegta bioloģisko aģentu klasifikācija. Smags akūts respiratorā sindroma koronavīruss 2 (SARS-CoV-2) jeb Covid-19 tiek klasificēts kā bioloģiskais aģents. Kopumā pasaulē līdz 2021. gada 28. maijam bija apstiprināti vairāk nekā 169 miljoni inficēšanās gadījumu ar SARS-CoV-2.

Kaut gan bioterrorisma iespējamība Latvijā nav liela, tomēr bioloģiskā aģenta tīšai izmantošanai var būt graujoša ietekme uz sabiedrisko dzīvi. Bioloģiskā terorisma uzbrukumi ir visneizvēlīgākie un nāvējošākie, tie izraisa lielu cietušo skaitu un tie rada ievērojamas sociāli

ekonomiskās sekas, rada pārrobežu izplatīšanās risku sakarā ar infekciozo materiālu nelegālu pārvadāšanu un inficēto/kontaminēto personu pārvietošanos. Visticamāk, ka bioloģiskie aģenti noziedzīgā nolūkā varētu tikt izmantoti slēptā veidā. Šādos gadījumos incidenta sākumā nekas neliecina par uzbrukumu, bioloģiskais aģents tiek izplatīts ar tādu ierīci vai metodi, kas neļauj šo izplatīšanu pamanīt, cilvēki nezina par to, ka ir eksponēti, slimības pazīmes parādās vēlāk – pēc inkubācijas perioda. Šādus incidentus var atklāt veselības aprūpes darbinieki, sniedzot medicīnisko palīdzību saslimušajiem un Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk tekstā – SPKC) epidemiologi, veicot epidemioloģisko uzraudzību.

Pazīstamākās bioloģiskās vielas ir Sibīrijas mēris, bakas, Ebola vīruss, botulisms, mēris. Sibīrijas mēris – bakteriālas sporas, kas izturīgas pret vides ietekmi. Sibīrijas mēris nav lipīgs, bet var izraisīt letālu iznākumu, ja tiek ieelpots liels daudzums sporu. Bakas – ļoti lipīgs vīruss, kas var izraisīt letālu iznākumu. Vīruss viegli izplatās pa gaisu. Ebola vīruss – ļoti letālas iedarbības hemotoloģisks drudzis, kas rada apjomīgu asiņošanu no ķermeņa atverēm. Botulisms – viens no visnāvējošākajiem bakteriālajiem toksīniem. Botulisms var radīt elpošanas ceļu traucējumus, paralīzi. Mēris – ļoti lipīga baktērija, kas var izraisīt letālu pneimoniju.

Pēc SPKC datiem¹⁸, Vidzemes reģionā 2017. gadā fiksēti 1016 infekcijas slimību gadījumi, 2018. gadā 1066 infekcijas slimību gadījumi, bet 2019. gadā 1301 infekcijas slimību gadījumi. 2020 gada datus nav atsevišķi izdalīta Vidzeme, bet kopumā valstī bijušas 5849 infekcijas slimības. Vidēji no 2014. – 2018. gadam (ikgadēji) Vidzemes reģionā fiksēti 1308 infekcijas slimību gadījumi. Norādītā informācija ir par visu Vidzemes reģionu kopumā un nav pieejama atsevišķa informācija par Valmieras novadu. Ikgadēji redzams, ka lielāko skaitu infekciju slimības sastāda zarnu infekcijas, no kurām vislielākais skaits ir rotavīrusu enterīts. Pie infekcijas slimībām pieskaitāmi: adenovīrusi, A hepatīts, anogenitālās herpes, B hepatīts, C hepatīts, difterija, gonoreja, hlamidioze¹⁹ u.c. Infekcijas gadījumā jāievēro higiēnas prasības un jāgriežas pēc medicīniskās palīdzības. Infekcijas slimību uzliesmojuma gadījumā izvairīties no publiskām vietām, sekot līdzi informācijai publiskajos sakaru tīklos un ievērot operatīvo dienestu norādījumus.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, bioloģisko vielu negadījumi Valmieras novadā nav fiksēti. Bioloģisko vielu negadījumi var būt kā sekundāri cēloņi plūdu gadījumā. Piemēram, plūdu gadījumā nepārtikā izmantojamais virszemes ūdens vai pārplūšanas rezultātā saimnieciskās kanalizācijas ūdeņi. Ir izstrādāta Ministru kabineta instrukcija Nr.12 “Instrukcija par atbildīgo institūciju rīcību nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā, ja ir aizdomas, ka tas satur

¹⁸ <https://www.spkc.gov.lv/lv/statistika-un-petijumi/infekcijas-slimibas/epidemiologijas-bileteni1> [skatīts 17.05.2021.]

¹⁹ MK noteikumi Nr.189-21.05.2002. “Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām “

sprādzienbīstamas, radioaktīvas, bīstamas ķīmiskas vai bioloģiskas vielas, kā arī ja konstatētas terora akta pazīmes”. Primārā rīcība ir sazināšanās ar glābšanas dienestiem (policija, VUGD), ierobežot vielas izplatību telpā, palikšanu telpā un citu kolēģu brīdināšanu par netuvošanos. Valmieras novadā bioloģisko vielu negadījumi novērtēti kā nozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

3.1.15.Ugunsgrēki būvēs

Ugunsgrēks ir nekontrolējama uguns izplatīšanās, kuras rezultātā var būt negatīvi ietekmēta cilvēku un citu dzīvo organismu veselība un dzīvība, kā arī ugunsgrēks var nodarīt kaitējumu videi un zaudējumus īpašumam. Ugunsgrēka būtiskie cēloņi ir neuzmanīga rīcība ar uguni vai atklātu liesmu, elektroierīču, elektroiekārtu bojājumi vai ekspluatācijas noteikumu neievērošana, ugunsdrošības noteikumu neievērošana, ekspluatējot un ierīkojot apkures iekārtas, neatbilstoši veikti būvdarbi, tīša vai ļaunprātīga dedzināšana un nesakopti īpašumi (piemēram, kūlas ugunsgrēki). Ugunsgrēka izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība.

VUGD ierašanās laiku notikuma vietā reglamentē MK noteikumu Nr. 297-17.05.2016. “Kārtība, kādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests veic un vada ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus” 5. un 6. punkts, kas nosaka, ka VUGD apakšvienības izbrauc no daļas vai posteņa garāžas 90 sekunžu (1,5 min) laikā pēc nosūtīšanas uz notikuma vietu un republikas pilsētā, pilsētā un ciemā, kur atrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 8 minūšu laikā, savukārt, pilsētā, ciemā, novada un pagasta teritorijā, kur neatrodas VUGD daļa vai postenis, ierodas 23 minūšu laikā.

15. tabula

VUGD posteņi Valmieras novadā

Nr. p.k.	Postenis	Posteņa komandieris	Atrašanās vieta	Kontakti
1.	Vidzemes reģiona brigāde, Valmieras daļa	Daļas komandieris Aigars Pulle	Valmiera, Tērbatas iela 9, LV-4201	+ 371 64233477 + 371 64233474
2.	Vidzemes reģiona brigāde, Valmieras daļa, Rūjienas postenis	Mārtiņš Lingarts	Rūjienas apvienība, Rūjienas pilsēta, Valdemāra iela 9, LV-4240	+ 371 64263001
3.	Vidzemes reģiona brigāde, Valmieras daļa, Mazsalacas postenis	-	Mazsalacas apvienība, Mazsalacas pilsēta, Rīgas iela 3, LV-4215	+ 371 64251001
4.	Vidzemes reģiona brigāde, Valkas daļa, Strenču postenis	Gusts Svarinskis	Strenču apvienība, Strenču pilsēta, Ugunsdzēsēju iela 12, LV-4730	+ 371 64731101

Saskaņā ar 15. tabulu, Valmieras novadā VUGD notikuma vietā (Valmieras, Rūjienas, Mazsalacas un Strenču pilsētās) ieradīsies līdz 1,5 min (90 sekundes) + 8 minūšu laikā, pārējās Valmieras novada teritorijās – līdz 1,5 min (90 sekundes) + 23 minūšu laikā.

16. tabula

VUGD ugunsgrēku statistikas dati Valmieras novadā ²⁰

Nr. p.k.	Laika periods	Ugunsgrēku skaits		% no visiem Latvijā registrētajiem ugunsgrēkiem	Bojāgājušie cilvēki
1.	01.01.2018.- 31.12.2018.	Latvijā	9134	100 %	81
		Valmieras pilsēta	67	2,025 %	0
		Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā	14		0
		Kocēnu apvienībā	35		0
		Mazsalacas apvienībā	8		0
		Rūjienas apvienībā	20		1
		Naukšēnu apvienībā	6		0
		Strenču apvienībā	15		1
		Burtnieku apvienībā	20		0
2.	01.01.2019.- 31.12.2019.	Latvijā	8985		100 %
		Valmieras pilsēta	65	2,57 %	0
		Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā	19		0
		Kocēnu apvienībā	35		0
		Mazsalacas apvienībā	9		0
		Rūjienas apvienībā	19		1
		Naukšēnu apvienībā	10		0
		Strenču apvienībā	26		0
		Burtnieku apvienībā	48		0

²⁰ [Statistika | Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests \(vugd.gov.lv\)](http://statistika.gov.lv) [skatīts 18.05.2021]

3.	01.01.2020.- 31.12.2020.	Latvijā	6970	100 %	
		Valmieras pilsēta	43	2,27 %	0
		Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā	15		0
		Kocēnu apvienībā	16		0
		Mazsalacas apvienībā	10		0
		Rūjienas apvienībā	19		0
		Naukšēnu apvienībā	8		0
		Strenču apvienībā	18		0
		Burtnieku apvienībā	29		0

Kā redzams 16. tabulā, ugunsgrēku statistika Valmieras novadā ir mainīga, tai nav izteikta tendence ne samazināties, ne palielināties. Lielākais ugunsgrēku skaits fiksēts 2019. gadā, bet 2020. gadā saglabājies augstāks kā 2018. gadā.

Ugunsgrēks ir vērtējams kā vidējs risks. Ugunsgrēka izraisīto seku apjoms ir atkarīgs no vairākiem faktoriem, kur būtiskākie seku mazināšanas nosacījumi ir reaģēšanas laiks un atbilstoša rīcība.

Pēc sniegtās informācijas, Rūjienas apvienībā 2020. gadā ļaunprātīgas kūlas dedzināšanas rezultāta nodeguši četri neapdzīvoti īpašumi. Naukšēnu apvienībā fiksēti vidēji 3-5 ugunsgrēki visā novada teritorijā.

Valmieras novadā ugunsgrēki būs novērtēti kā vidējs risks ar ļoti augstu varbūtību.

Rīcību ugunsgrēka gadījumā reglamentē VUGD. Noderīgus informācijas materiālus skatīt

<https://www.vugd.gov.lv/lv/ugunsdrošiba>

3.1.16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs

Valmieras novads nerobežojas ar jūras piekrasti vai ostām, tāpēc var uzskatīt šādas avārijas par neiespējamām un šāds riska scenārijs sīkāk netiek apskatīts.

Valmieras novadā avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs novērtēti kā maznozīmīgs risks ar ļoti zemu varbūtību.

3.1.17.Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi

Hidrotehnisko būvju avārija var rasties aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ. Veidojas triecienvilnis, kas lejpus aizsprostam, strauji plūstot un raujot sev līdzīkus kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara lielus postījumus. Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Aizsprosta avārijas ietekme vislielākā ir tūlīt aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam.

Atbilstoši mazo hidroelektrostaciju (turpmāk tekstā – HES) 2011. gada sarakstam, kas sagatavots saskaņā ar Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes datiem un novadu sniegto informāciju, Valmieras novadā ir 8 mazās HES.

17. tabula

Valmieras novada HES

Nr. p. k.	Upes nosaukums	HES nosaukums	Pagasta nosaukums	Apvienība	Īpašnieks/apsaimniekotājs	Atbildīgā persona
1.	Abuls	Brenguļu HES, saukts arī par Abulas HES	Brenguļu pagasts	Brenguļu, Kauguru un Trikātas	SIA "MHK ABULS"	64281100 64281140
2.	Abuls	Trikātas HES	Trikātas pagasts		SIA "IU Ceļš"	29482313 Andris
3.	Jumara	Brandeļu HES	Kocēnu pagasts	Kocēnu	SIA "BRANDEĻU HES"	29668793 Māris
4.	Gružupīte	Kārlīšu dzirnavu HES	Dikļu pagasts		SIA "DZIRNAVAS-K"	26522032 Aivars
5.	Ramata	Rauskas HES	Ramatas pagasts	Mazsalaca	SIA "IU Ceļš"	29482313 Andris SIA "SL Plus"
6.	Rūja	Imantas dzirnavu HES	Rūjienas pilsēta	Rūjienas	SIA „Ievulīči”	Ainārs Vītiņš 26426426
	Rūja (Imavere)	Ķoņu HES (Ķoņu dzirnavas)	Ķoņu pagasts	Naukšēnu	SIA "Krēsliņi"	29493855 Ilgonis Čākurs
	Ošupīte	Kaķīša HES	Rencēnu pagasts	Burtnieku	Nav informācijas	Nav informācijas

HES ir noteiktas trīs drošuma klases. Atbilstoši likumam "Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu" (07.12.2000.) 3. panta 1. punktam, ir šādas HES hidrotehnisko būvju drošuma klases:

- A klase — būves, kuru avāriju rezultātā rodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, tiek nodarīts būtisks zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un būtisks kaitējums videi;
- B klase — būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet tiek nodarīts zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums videi;
- C klase — būves, kuru avāriju rezultātā nerodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, bet zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un kaitējums videi ir nenozīmīgs.

Zemāk, 18. tabulā apkopota informācija par HES drošības klasēm, jaudām un ekspluatācijas sākuma gadiem.

18. tabula

HES raksturojošie rādītāji

Nr. p. k.	HES nosaukums	HES jauda (kW)	Drošuma klase	Ekspluatācijā
1.	Brenguļu HES, saukts arī par Abulas HES	285	B	1917. – 1963. gads, atjaunota 1997. gadā. Pārbūvēta 2011. gadā
2.	Trikātas HES	90	C	Rekonstruēta 2011. gadā. Pašlaik nedarbojas un nav zināms vai atsāks darbību
3.	Brandeļu HES	59,5	B	2000. gads
4.	Kārlīšu HES	30	C	Sākotnējais dambis kopš 1978. gada. HES darbība uzsākta 2002. gadā
5.	Rauskas HES	50	C	No 01.08.2004. 2011. gadā rekonstrukcija
6.	Imantas dzirnavu HES	40	C	Pēdējā rekonstrukcija 1996. gadā
7.	Ķoņu HES (Ķoņu dzirnavas)	112	B	2000. gads
8.	Kaķīša HES	-	C	Iespējams nedarbojas, jo nav atrodama informācija

Lai pavasaros un rudenos samazinātu plūdu iespējamību Valmieras novada apkārtnē, jāregulē un jāsaskaņo hidrotehnisko būvju apsaimniekošana upju augšdaļās un arī ar citām upes lejtecē atrodošajām HES. Informācija par Valmieras novadā norādītajām hidrotehniskajām būvēm (izņemot HES) apkopota 19. tabulā.

19. tabula

Valmieras novada hidrotehniskās būves

Nr. p.k.	Hidrotehniskā būve	Atrašanās vieta	Īpašnieks	Atbildīgā persona
1.	Miegupes dzirnavu dīķis	Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības,	Nav zināms	Nav zināms

		Kauguru pagasts		
2.	Mujānu ezera slūžas	Kocēnu apvienības, Kocēnu pagasts	Kocēnu apvienības pašvaldība	Nav zināms
3.	Kocēnu dīķa slūžas			
5.	Libertu dīķa slūžas			
6.	Brandeļa ezera slūžas			
7.	Dīķa Mazais Ansis slūžas			
8.	Udzēnu zivju dīķi	Naukšēnu apvienības, Naukšēnu pagasts	SIA "Udzēnu dīķi"	Didzis Čākurs 29293630
9.	Aizpurvu karjera		Naukšēnu apvienības pašvaldība	Jānis Zuments 29405822
10.	Sīļu dīķis	Naukšēnu apvienības, Ķoņu pagasts	Jānis Zolmanis Ivars Laimonis Embrenks (privātpersonas)	Jānis Zolmanis 29723458
11.	Imantas dzirnavu slūžas	Rūjienas apvienības, Rūjiena	SIA „Ievulīči”	Ainārs Vītiņš 26426426
12.	“Laņģezers”	Rūjienas apvienības, Lodes pagasts	Biedrība “Laņģezers”	Armands Taimis 26428898
13.	“Ezeriņš” dīķis	Rūjienas apvienības, Jeru pagasts	Rūjienas apvienības pašvaldība	Nav zināms
14.	Dzirnavu ezeriņa caurtekas slūžas, blakus Lāčplēša ielai 4, Valmiera, LV-4201	Valmieras pilsēta	Valmieras pilsētas pašvaldība	Rita Jemšika 29190934
15.	Ģīmes dīķa caurtekas slūžas, Leona Paegles iela 45, Valmiera, LV-4201			
16.	Airēšanas trase (tās elementi) "Krāces", Kāpu iela 15, Valmiera, LV-4201			
17.	"Jaunjērcēni" karpu dīķi	Burtnieku apvienības, Burtnieku pagasts	ZS "Jaunjērcēni"	26520865, 26115016
18.	Rencēnmuižas dzirnavezera slūžas	Burtnieku apvienības, Rencēnu pagasts	Nav zināms	Nav zināms
19.	Grūbes dzirnavu dambis	Mazsalacas apvienības, Skaņkalnes pagasts	Nav zināms	Nav zināms
20.	Rauskas ūdenskrātuve	Mazsalacas apvienības, Ramatas pagasts	Mazsalacas apvienības pašvaldība	Domes priekšsēdētājs
21.	Sēļu Lielais dīķis	Mazsalacas apvienības, Sēļu pagasts	Mazsalacas apvienības pašvaldība	Domes priekšsēdētājs

Dambja pārrāvums var radīt “ķēdes reakciju”, krasi pieaugušā spiediena rezultātā, izraisot arī aizsargdambju pārrāvumus upes lejtecēs vai uz to atrodošajos HES. Nevienai no Valmieras novada HES nav piešķirta A drošuma klase, kas nozīmē, ka pārrāvumu gadījumā tieši draudi cilvēku dzīvībai nav gaidāmi. Valmieras novadam jānodrošina pareiza un droša šo būvju ekspluatācija, kā arī sliktu meteoroloģisko apstākļu laikā jānodrošina komunikācija starp

šo objektu apsaimniekotājiem. Atbilstoši Būvniecības informācijas sistēmai (turpmāk tekstā – BIS) Valmieras novadā pašlaik nenotiek jaunu hidrotehnisko būvju būvniecība. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Valmieras novadā nav fiksētas avārijas hidrotehniskajās būvēs. Novadu sniegtā informācija šo faktu apstiprina.

Valmieras novadā dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi novērtēti kā nozīmīgs risks ar zemu varbūtību.

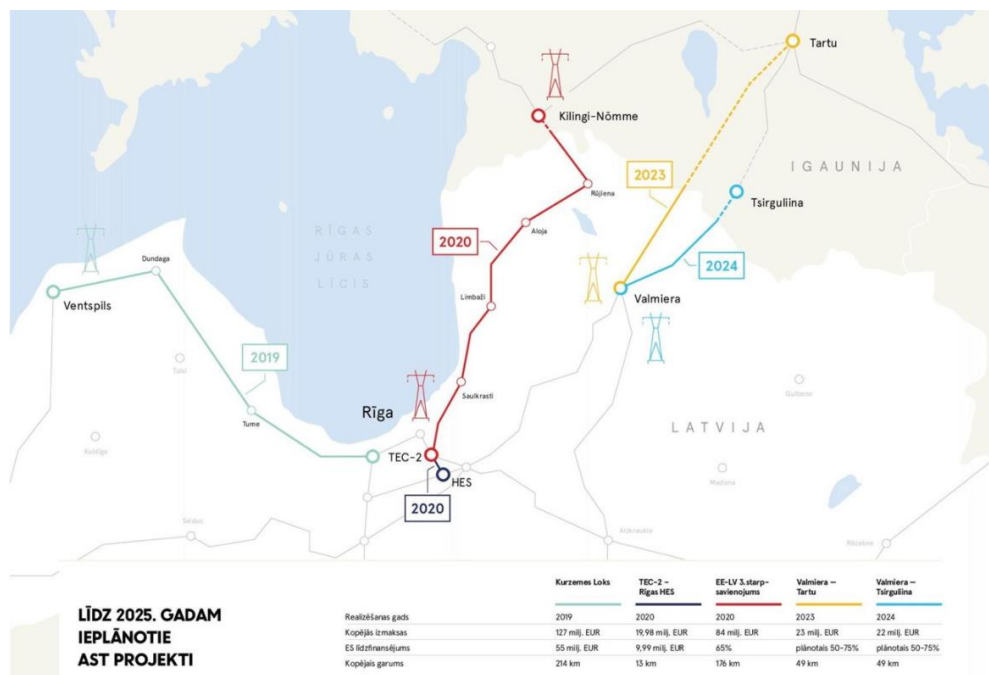
3.1.18. Sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi

Elektroenerģijas patērētājiem, iedzīvotājiem un saimnieciskās darbības veicējiem elektroapgādi no elektroenerģijas ražotājiem nodrošina elektrotīklu infrastruktūra. Elektroenerģijas sadales tīklu Latvijā nodrošina AS “Sadales tīkls”, kas no augstsprieguma (330–110 kV) pārvades līnijām sadala videsprieguma līnijas (6–20 kV) un zemsprieguma līnijas (0,23–1,00 kV), sniedzot elektroenerģijas piegādes pakalpojumu vairāk nekā 1,1 miljons elektroenerģijas sadales sistēmas lietotāju objektiem, ar savu pakalpojumu aptverot 99 % Latvijas teritorijas. Sadales elektrotīkla kopgarums ir aptuveni 94 000 km, no kuriem aptuveni 45 000 jeb 48 % ir izbūvēti gaisvadu (kailvadu) līniju veidā, kas pakļautas tiešai laika apstākļu ietekmei.

No AS “Sadales tīkls” Valmieras novadā ietilpst Valmieras un Smiltenes tīklu nodaļas. Bojājumi augstsprieguma līnijās (110 kV un 330 kV) ir novērojami reti, taču sadales tīklos (≤ 20 kV) katru gadu novērojami elektrotīklu bojājumi dažādu hidrometeoroloģisku apstākļu dēļ, piemēram, vētras, zibens, plūdi, apledojums u.c. Pēc AS “Augstsprieguma tīkls” publiski pieejamās informācijas, Valmieras novadu šķērso trīs 330 kV augstsprieguma līnijas: Igaunija-Latvija 3. starpsavienojums, Valmiera-Tartu savienojums un Valmiera-Tsireguliina savienojums. Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, elektrotīklu bojājumi fiksēti Strenču apvienībā 2005. gadā vētras “Ervīns” laikā.

56. attēls. Esošās 330 kV augstsprieguma līnijas Latvijā [AS “Augstsprieguma tīkli”] Valmiera-Tartu un Valmiera-Tsirguliina savienojumiem tuvākajā laikā ir plānota pārbūve.

57. attēls. Plānotā 330 kV augstsprieguma līniju pārbūve [rujiena.lv, 2018-08-08]

Elektrotīklu bojājumi pārvades sistēmā tiek vērtēti kā nozīmīgs risks ar nozīmīgām sekām, bet elektrotīklu bojājumi sadales sistēmā tiek vērtēti kā augsts risks ar vidējām sekām. Lai samazinātu sadales elektrotīkla bojājumu riska iestāšanos, tiek veikta gan elektrotīkla pakāpeniska pārbūve, gan regulāri elektroietaišu uzturēšanas pasākumi. Kopš 2011. gada kailvadu elektrolīniju īpatsvars kopējā sadales elektrotīkla kopgarumā ir samazināts par 16 % (no 64 % 2011. gadā līdz 48 % 2018. gadā), elektrotīklu pārbūvē izmantojot tādus tehniskos risinājumus kā kabeļlīniju, izolēto vadu, gaisvadu piekarkabeļu izbūve, kas būtiski samazina elektrotīkla atkarību no laika apstākļu ietekmes.

Būtiski elektrotīklu bojājumi var atstāt negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu – elektroapgādi, kas var radīt kaskādes veida reakciju uz citu pamatvajadzību nodrošināšanu – ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru nodrošinājumu, drošību un veselības aprūpi u.c. Ilgstošu elektroapgādes pārtrūkumu gadījumā tiek ietekmēti ražošanas objekti, komunālie uzņēmumi, publisko elektronisko sakaru tīkli, radio un televīzijas pakalpojumi, kas rezultējas ar būtiskiem zaudējumiem tautsaimniecībai un rada draudus valsts iedzīvotāju labklājībai un veselībai, kā arī var izsaukt haosu un marodierismu.

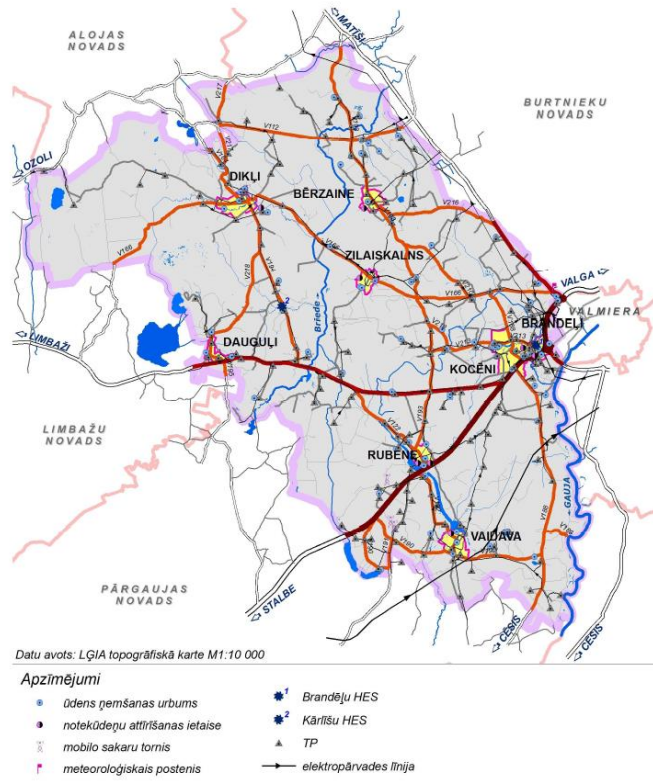
Elektrotīklu bojājumi apdraud ražojošo objektu, komunālo uzņēmumu, publisko elektronisko sakaru tīklu normālu darbību, radio un televīzijas pakalpojumu apraidi un raidīšanu, kā rezultātā tiek ierobežotas iedzīvotāju informēšanas iespējas. Elektrotīklu bojājumus var

izsaukt vadu apledožums, vēja brāzmās nogāzto koku uzkrišana uz elektropārvades līnijām, bojājumi transformatoru apakšstacijās, terora akti u.c.

Valmieras novadā sadales elektrotīklu bojājumi un pārvades elektrotīklu bojājumi novērtēti kā vidējs risks ar augstu varbūtību.

Elektroenerģijas piegādi Beverīnas apvienības teritorijā nodrošina AS "Sadales tīkls" Ziemeļu reģions. Apvienības teritoriju šķērso vairākas 330 kV un 110 kV elektropārvades līnijas. Transformatoru apakšstaciju daudzums principā ir pietiekams, transformatoru punkti ir pie visām bijušajām lielfermām. Teritoriju šķērso optiskas šķiedras sakaru kabelis Valmiera-Smiltene-Gulbene. Telekomunikācijas nodrošina fiksētais SIA "Lattelecom" (tagad TET) sakaru tīkls, SIA "Lattelecom" (tagad TET) CDMA tipa bezvadu pieslēgums un dažādi mobilo sakaru operatori, SIA "Latvijas Mobilais Telefons", SIA "Tele2", SIA "BITE Latvija". Atsevišķa inženierkomunikāciju karte Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībai nav pieejama. CAP pielikumā pievienota topogrāfiskā pamatkarte, kur redzamas elektrolīnijas.

Kocēnu apvienību šķērso 330 kV, 110 kV augstsprieguma gaisvadu līnijas. Savukārt elektroapgādi nodrošina Ziemeļu elektriskie tīkli no vīdsprieguma un zemsprieguma 20 kV un 0,4 kV gaisvadu līnijām. Transformatoru apakšstacijas pašlaik ir pietiekamā daudzumā un nepieciešamības gadījumā ir iespējams izbūvēt jaunas. 2020. gada nogalē pabeigts un realizēts nacionālas nozīmes energoinfrastruktūras attīstības projekts: "Igaunijas un Latvijas energosistēmu trešais starpsavienojums". Sakarus nodrošina SIA "Lattelecom" (tagad TET), SIA "Latvijas Mobilais Telefons", SIA "Tele2", SIA "BITE Latvija" un SIA "Telia Latvija".

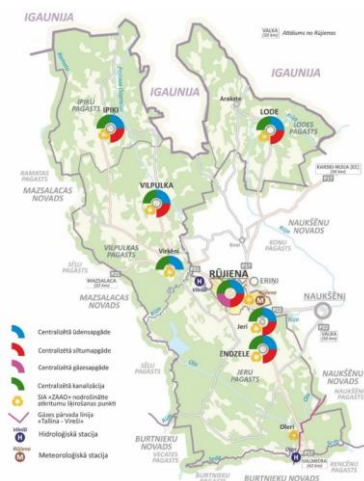
58. attēls. Kocēnu apvienības inženiertehniskā infrastruktūra [Kocēnu novada teritorijas plānojums 2014. – 2025. gadam]

Mazsalacas apvienības apdzīvotās vietas savieno 20 kV un 0,4 kV elektrības pārvades līnijas. Elektroenerģijas piegādes tehnisko uzraudzību nodrošina AS “Sadales tīkli” Ziemeļu reģions. Teritorijā ir pietiekamā daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos. Sakarus nodrošina SIA “Lattelecom” (tagad TET), SIA “Latvijas Mobilais Telefons”, SIA “Tele2”, SIA “BITE Latvija” un SIA “Telia Latvija”.

59. attēls. Mazsalacas apvienības inženiertehniskā infrastruktūra [Mazsalacas novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

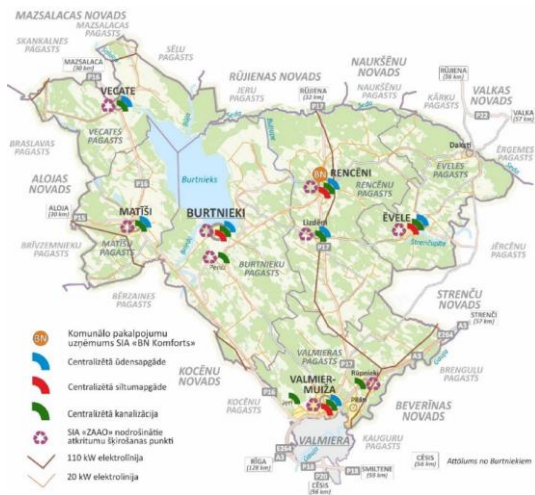
Rūjienas apvienības teritoriju šķērso pārvades tīkla 110 kv gaisvadu elektrolīnijas. Apvienības apdzīvotās vietas savieno 20 kV un 0,4 kV elektrības pārvades līnijas. Teritorijā ir pietiekamā daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos. Rūjienas apvienībā atrodas 110 kV apakšstacija "Rūjiena" (Pentas ielā 9). Telekomunikāciju sakarus nodrošina SIA "Lattelecom" (tagad TET), SIA "Latvijas Mobilais Telefons", SIA "Tele2", SIA "BITE Latvija". Bojājumi energotīklā vairāk novēroti rudens un ziemas periodā.

60. attēls. Rūjienas apvienības inženiertehniskā infrastruktūra [Rūjienas novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

Nauksēnu apvienību apgādi ar elektroenerģiju nodrošina AS „Sadales tīkls”. Apdzīvotās vietas savieno 20 kV un 0,4 kV elektrības pārvades līnijas un teritorijā ir pietiekamā daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos. Ķoņu pagasta teritoriju šķērso pārvades tīkla 110 kv gaisvadu elektrolīnijas Nr.272 un Nr.273. 2020. gada nogalē pabeigts un realizēts nacionālas nozīmes energoinfrastruktūras attīstības projekts: "Igaunijas un Latvijas energosistēmu trešais starpsavienojums", tādējādi ierīkojot 110/330 kV līnijas. Nelabvēlīgos laika apstākļos – lielā salā vai vējā biežāki elektropadeves traucējumi novērojami Nurmu un Pīksāru apdzīvotajās vietās. No Rūjienas uz Lodi, šķērsojot Ķoņu pagasta teritoriju, ir izbūvēts SIA „Lattelecom” (tagad TET) optiskais telekomunikāciju kabelis. Telekomunikāciju sakarus nodrošina SIA "Lattelecom" (tagad TET), SIA "Latvijas Mobilais Telefons", SIA "Tele2", SIA "BITE Latvija".

daudzumā transformatoru apakšstacijas, lai nodrošinātu jaunu elektroenerģijas patērētāju pieslēgšanos. Telekomunikāciju sakaru sistēmu pamatā nodrošina SIA “Lattelecom” (tagad TET), SIA “Latvijas Mobilais Telefons”, SIA “Tele2”, SIA “BITE Latvija”.

63. attēls. Burtnieku apvienības inženiertehniskā infrastruktūra [Burtnieku novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

Valmieras pilsētā elektroenerģija tiek nodrošināta, izmantojot dažādas elektrolinijas (20 kV, 110 kV un 330 kV). Elektroenerģija pieejama visā pilsētas teritorijā. Telekomunikāciju sakaru sistēmu pamatā nodrošina SIA “Lattelecom” (tagad TET), SIA “Latvijas Mobilais Telefons”, SIA “Tele2”, SIA “BITE Latvija”.

64. attēls. Valmieras pilsētas inženierkomunikācijas [Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam]

3.1.19. Būvju sabrukums

Ēku un būvju sabrukšanu var izraisīt dažādi faktori, sākot no dabas katastrofām līdz antropogēnai darbībai:

- sprādziens (Valmieras novadā bijis gāzes balona sprādziens);
- dabas katastrofas, piemēram, ļoti stipra vētra, plūdi, zemestrīce;
- būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu neievērošana, piemēram, neatbilstoša būvmateriālu kvalitāte, nepareizs inženiertehniskais risinājums, nelikumīga būvniecība utt.;
- būvju, ēku vai būvkonstrukciju tehniskais nolietojums;
- terora akts;
- citi faktori, kas var ietekmēt būvju un ēku nestspēju un noturību, piemēram, ugunsgrēks, citu būvdarbu veikšana blakus ēkai vai būvei, apjomīgu priekšmetu ietriekšanās ēkā vai būvē, bīstamo ķīmisko vielu iedarbība, avārija maģistrālajos vai sadales ūdens apgādes cauruļvados, karš vai militārs iebrukums utt.

Dabas katastrofu izraisīto ēku sabrukšanu ir ļoti grūti prognozēt, jo tas ir atkarīgs no katastrofas apjoma un intensitātes. Antropogēno darbību izraisītu ēku sabrukšanu ir vieglāk prognozēt, jo tas saistīts ar ēku atrašanos bīstamu objektu tuvumā (DUS, GUS u.c. bīstamie objekti). Zonas, kurās iespējami ēku bojājumi un/vai sabrukšana, skatīt nodaļās pie bīstamo vielu noplūdēm.

Ēku un būvju sabrukšanas rezultātā var tikt nodarīts kaitējums cilvēku veselībai un dzīvībai, nodarīti materiālie zaudējumi, kaitējums videi, var tikt bojātas inženierkomunikācijas (gāzes apgāde, elektroapgāde, siltumapgāde, ūdens apgāde). Vienlaikus šāds notikums var izraisīt plašu sabiedrisko rezonansi, kas var pārtapt sabiedriskās nekārtībās.

Valmieras novadā būvniecību uzrauga Valmieras novada Būvvalde, Rīgas iela 25C, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201. Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk tekstā – BVKB) nodrošina būvju pieņemšanu ekspluatācijā:

- ja tā ir publiska būve, kurā vienlaicīgi var uzturēties vairāk par 100 cilvēkiem;
- būvei piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums;
- būvniecības iesniedzējs ir pašvaldība un būvdarbu līgumcena ir 1,5 miljoni EUR vai lielāka.

BVKB veic būvdarbu valsts kontroli un būvju ekspluatācijas uzraudzību, organizē ekspertīzes un piešķir patstāvīgās prakses tiesības, kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību.

BVKB būvniecības informācijas sistēmā²¹ redzama informācija par būvdarbu pārbaudi Valmieras novadā. Eksploatācijas kontrolē fiksētais tiek norādīts atzinumā, kurā tiek sniegts būvinspektora vērtējums par ēkas būtiskajām prasībām: ēkas mehāniskā stiprība un stabilitāte, lietošanas drošība un vides pieejamība un patvaļīga būvniecība.

Ēkām kopumā un to atsevišķām daļām ir jāatbilst šādām būtiskajām prasībām:

1. Mehāniskā stiprība un stabilitāte. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai slodze, kas var iedarboties uz tām būvēšanas un izmantošanas laikā, neizraisītu sabrukšanu, deformāciju u.c.;
2. Ugunsdrošība. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai ugunsgrēka izcelšanās gadījumā pēc iespējas ilgāk nedeformētos, samazinātu dūmu izplatību, būtu iespēja evakuēties u.c.;
3. Higiēna, veselība un vide. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai visā eksploatācijas ciklā tās neapdraudētu strādājošo, iedzīvotāju vai kaimiņu higiēnu, veselību un drošību, kā arī, lai ēku eksploatācijas, celtniecības, izmantošanas un nojaukšanas laikā tām nebūtu pārmērīga ietekme uz vides kvalitāti vai klimatu;
4. Lietošanas drošība un pieejamība. Ēkas jāprojektē un jābūvē tā, lai ēkas eksploatācijas un remontu laikā tās lietotājiem neizraisītu nepieņemamus nelaimes gadījumu vai zaudējumu riskus, piemēram, slīdēšanu, krišanu, sadursmes, apdegumus, nāvējošu elektrošoku, eksplozijas radītus ievainojumus un zādzības ielaužoties. Jo īpaši būves jāprojektē un jābūvē, ņemot vērā pieejamību un izmantošanas iespējas personām ar invaliditāti;
5. Aizsardzība pret trokšņiem. Būves jāprojektē un jābūvē tā, lai trokšņi tajās vai to apkārtnē ir tādā līmenī, ka tie neapdraud būvēs vai to apkārtnē esošo cilvēku veselību, netraucē piemērotos apstākļos gulēt, atpūsties vai strādāt;
6. Enerģijas ekonomija un siltuma izolācija. Būvju, kā arī to apsildīšanas, dzesēšanas, apgaismošanas un ventilācijas iekārtas jāprojektē un jābūvē tā, lai to eksploatācijai nepieciešamais enerģijas patēriņš būtu iespējami mazs, ņemot vērā iedzīvotāju vajadzības un būves atrašanās vietas klimatiskos apstākļus. Būvēm jābūt arī energoefektīvām, to būvniecības un nojaukšanas laikā izmantojot pēc iespējas mazāk enerģijas;
7. Ilgtspējīga dabas resursu izmantošana. Būves jāprojektē, jābūvē un jānojauc tā, lai dabas resursi tiktu izmantoti ilgtspējīgi.

Zemāk tabulā veikts apkopojums par Valmieras novadā veiktajiem būvdarbiem un pārbaudēm, kas uzrādās BIS sistēmā²² līdz 2021. gadam.

20. tabula

Novads	Kopā reģistrētie būvdarbi	Pārbaude nav veikta	Pārkāpumu nav	Pārkāpumi	Būtiski pārkāpumi
--------	---------------------------	---------------------	---------------	-----------	-------------------

²¹ [BIS](#) [skatīts 21.05.2021]

²² [BIS](#) [skatīts 24.05.2021].

Valmieras pilsēta	1075	848	181	45	1
Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība	164	87	70	2	0
Kocēnu apvienība	233	125	101	7	0
Mazsalacas apvienība	76	45	31	0	0
Rūjienas apvienība	102	59	43	0	0
Naukšēnu apvienība	63	28	34	1	0
Strenču apvienība	121	119	2	0	0
Burtnieku apvienība	613	457	11	0	0

Tabulā atspoguļotas pārbaudes, kas veiktas gan jau ekspluatācijā nodotām būvēm, gan būvēm, kas ir tikai būvniecības stadijā. Ekspluatācijā esošām ēkām būtiski pārkāpumi nav fiksēti. Pārkāpumi fiksēti: Valmieras pilsētā – 11, Kocēnu apvienībā – 1, Burtnieku apvienībā – 2.

Līdz 24.05.2021. Valmieras pilsētā būtiski pārkāpumi būvniecībā un būvēs fiksēti tikai ~ 0,1 % gadījumos. Nebūtiski pārkāpumi Valmieras pilsētā fiksēti ~ 4,2 % gadījumos, Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienībā ~ 1,22 % gadījumos, Kocēnu apvienībā ~ 3 % gadījumos un Naukšēnu apvienībā ~ 1,6 % gadījumos. Kopumā Valmieras novadā nebūtiski pārkāpumi fiksēti ~ 2,25 % gadījumos, bet būtiski pārkāpumi ~ 0,04 % gadījumos.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Valmieras novadā nav fiksēti ēku un būvju sabrukumi. Plašsaziņas medijos ir informācija, ka 2017. gadā Valmierā privātmājā eksplodējis gāzes balons, padarot ēku neapdzīvojamu. Sprādzienā cietis viens cilvēks. Gāzes balonu eksplozijas Valmieras novadā uzskatāmas par risku ar lielu varbūtību, jo ēdiena gatavošanai lielos apmēros tiek lietoti gāzes baloni.

Valmieras novadā būvju sabrukums novērtēts kā nozīmīgs risks ar vidēju varbūtību.

3.1.20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme, pasažieru kuģa katastrofa

Valmieras novads nerobežojas ar jūras piekrasti vai ostām, tāpēc var uzskatīt, ka šādu avāriju iespējamība ir neiespējama. Laivu un peldētāju sadursmes iespējamās Burtnieku ezerā vai kādā no Valmieras novada upēm, tomēr šāds atgadījums uzskatāms par lokālu risku ar salīdzinoši mazam sekām un mazu iespējamību.

3.1.21. Autotransporta avārija

Autotransporta avārija – negadījums, kurā iesaistīts vismaz viens transportlīdzeklis un kā rezultātā ir liels cietušo vai bojā gājušo skaits, kā arī nodarīti būtiski zaudējumi fiziskās vai juridiskās personas mantai vai videi. Autotransporta avārija var notikt dažādu iemeslu dēļ, piemēram, autotransporta sadursme, autotransporta tehniskais stāvoklis, dabas vai tehnogēnas katastrofas ietekme, ļaunprātīgā rīcība vai terora akts, cilvēciskā faktora radītā kļūda.

Autotransporta avārija var izraisīt cilvēku bojāeju, bīstamo vielu noplūdi, ugunsgrēku, sprādzienu, būvju bojājumus, ceļu satiksmes apgrūtinājumus, tajā skaitā sastrēgumus un noteiktu ceļu posmu slēgšanu.

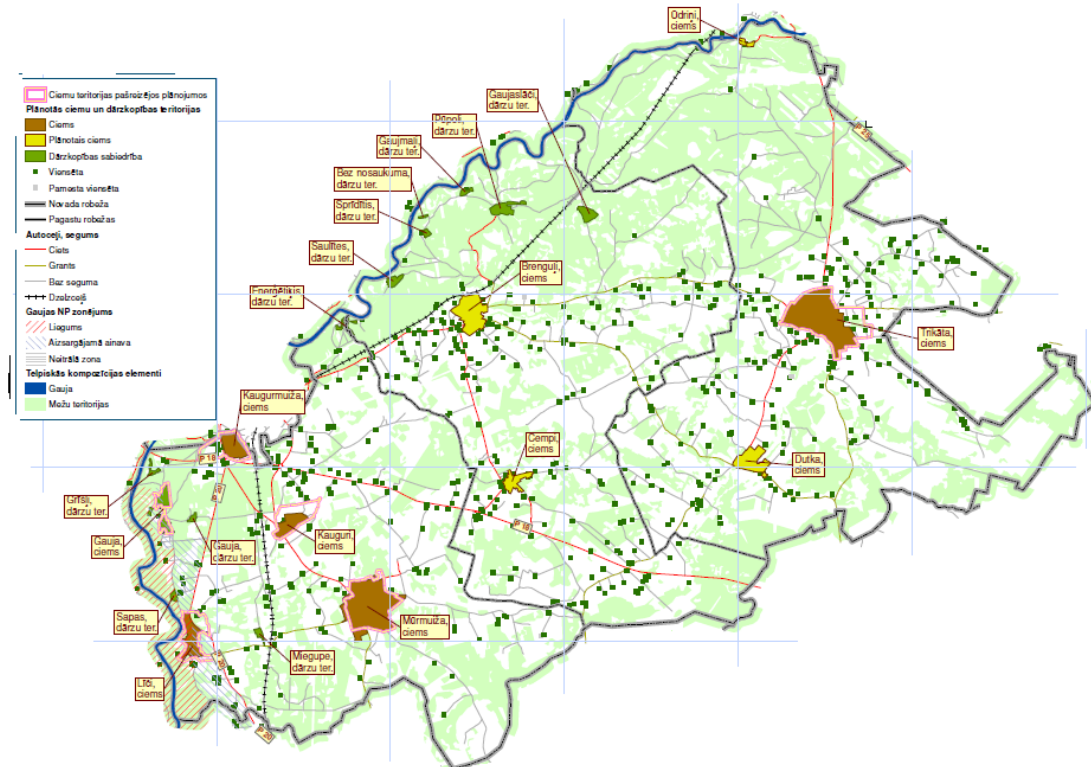
Valmieras novadu šķērso dažādi valsts, reģionālie un vietējie autoceļi: valsts nozīmes autoceļš A3: Inčukalns - Valmiera - Igaunijas robeža (Valka), iekļaujoties starptautiskas nozīmes autoceļā E264 (Inčukalns-Jehvi), šķērso Valmieras pilsētu.

Valmieras novadu šķērso valsts reģionālās nozīmes autoceļi:

- P11: Kocēni - Limbaži - Tūja;
- P15: Ainaži - Matīši;
- P16: Valmiera - Matīši - Mazsalaca;
- P17: Valmiera - Rūjiena - Igaunijas robeža (Unguriņi);
- P18: Valmiera - Smiltene
- P20: Valmiera - Cēsis - Drabeši
- P21: Rūjiena - Mazsalaca
- P22: Valka – Rūjiena
- P25: Smiltene - Strenči

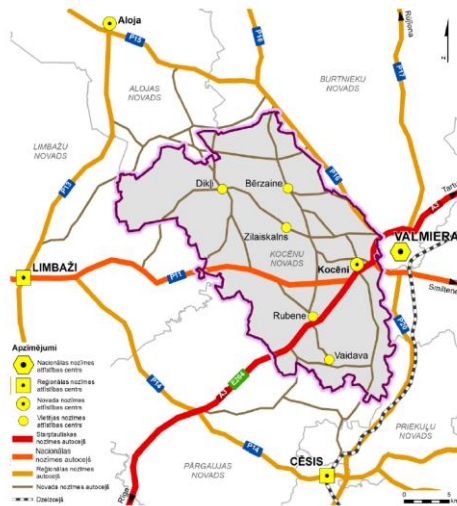
Papildus Valmieras novadu šķērso vairāki vietējas nozīmes autoceļi un pašvaldības ceļi. Zemāk norādīti Valmieras novada vietējas nozīmes ceļi.

Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V182 - Cempi-Brenguļi-Trikāta-Vijciems; V183 - Rauna-Mārsnēni-Ķerves; V184 - Dumbrāji-Zeiboti; V185 - Kauguri-Ozolkalni; V187 - Valmiera-Rauna; V196 - Valmiera-Brenguļi-Bikseja; V211 - Brenguļi-Brenguļu stacija; V233 - Slaži-Trikāta-Miega; V241 - Vadži-Trikāta; V262 - Trikāta – Kaupi.

65. attēls. Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienības autoceļi [Beverīnas novada integrēta attīstības programma 2012. – 2018. gadam]

Kocēnu apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V112 - Puikule-Rencēni-Vēveri; V164 - Igaunijas robeža-Mazsalaca-Vilzēni-Dikļi; V166 - Valmiera-Dikļi-Augstroze; V188 - Dūķeri-Kocēni-Ķiene; V189 - Pievedceļš Sietiņezim; V190 - Brieži-Vaidava-Druļi-Baužu ezers; V191 - Stalbe-Jāņkalns; V192 - Vaidava-Rubene; V193 - Matīši-Bērzaine-Rubene; V194 - Dikļi-Mazbrenguļi; V195 - Dauguļi-Rozula; V212 - Rubene-Virši; V213 - Valmiera-Mujāni; V214 - Mujāni-Zilākalna stacija; V215 - Dūķeri-Ķelpi; V216 - Ķoniņi-Bērzaine; V217 - Matīši-Budenbroka; V218 - Mačkēni-Dauguļi.

66. attēls. Kocēnu apvienības autoceļu infrastruktūra [Kocēnu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam]

Mazsalacas apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V163 – Mazsalaca-Staicele; V164 - Igaunijas robeža (Ramata)-Mazsalaca-Vilzēni-Dikļi; V167 – Mazsalaca-Sēļi; V168 - Vecstārasti-Ķipēni; V170 - Igaunijas robeža-Virķēni-Rūjiēna; V171 - Krogzemji-Sēļi-Rūjiēna; V197 – Laņģi-Jaunķurbēni-Ručēļi; V198 - Nuķi-Mežgale-Ķūrēni; V199 - Radziņtalcis-Kundziņi; V200 - Vanagi-Vērši.

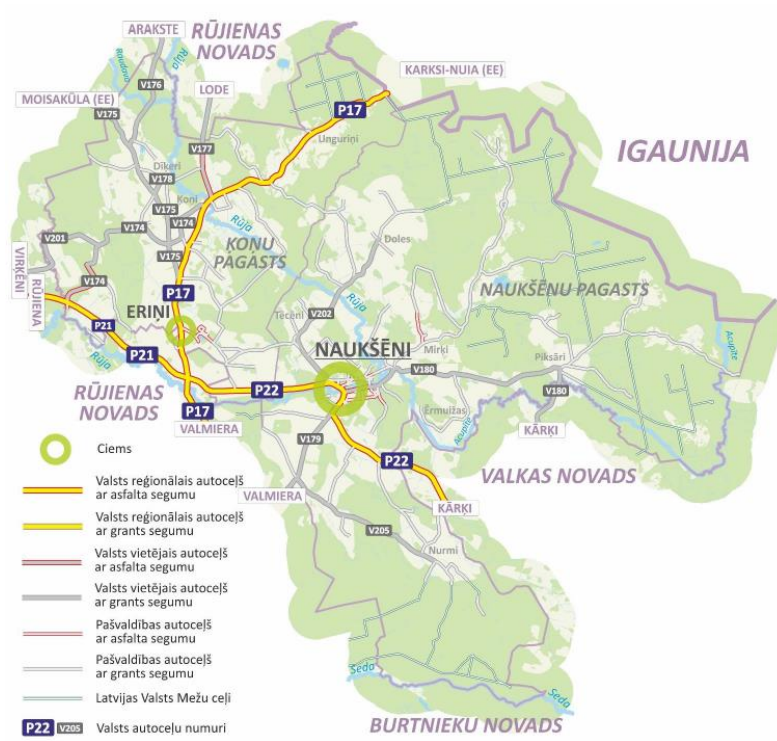
67. attēls. Mazsalacas apvienības transporta infrastruktūra [Mazsalacas novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

Rūjienas apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V170 - Igaunijas robeža-Virķēni-Rūjiena; V171 - Krogzemji-Sēļi-Rūjiena; V172 - Ozoli-Ipiķi; V173 - Virķēni-Meizakila; V174 – Viadukts-Rūjienas stacija-Dzirnavas; V175 - Rūjiena-Igaunijas robeža; V176 - Sīļi-Igaunijas robeža; V177 – Ķoņi-Lode-Arakste; V179 - Naukšēni-Apsītes; V201 - Virķēni-Veccelmi; V203 - Veseri-Valdaine; V204 - Senči-Jeru skola; V206 - Krustiņi-Ārgaļi.

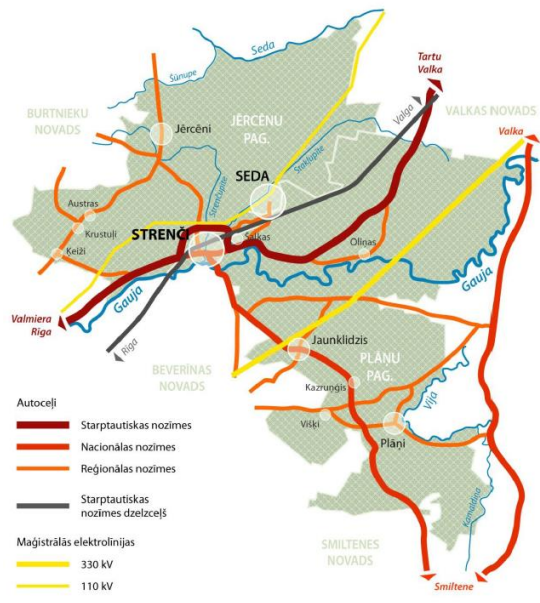
68. attēls. Rūjienas apvienības transporta infrastruktūra [Rūjienas novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

Naukšēnu apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V174 - Viadukts-Rūjienas stacija-Dzirnavas; V175 - Rūjiena-Igaunijas robeža; V176 - Sīļi-Igaunijas robeža; V177 - Ķoņi-Lode-Arakste; V178 - Pievedceļš Ķoņu skolai; V179 - Naukšēni-Apsītes; V201 - Virķēni-Veccelmi; V202 - Naukšēni-Doles; V205 - Andricēni-Nurmi; V180 - Naukšēni-Piksāri-Veckārķi.

69. attēls. Naukšēnu apvienības transporta infrastruktūra [Naukšēnu novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

Strenču apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V182 - Cempi-Brenguļi-Trikāta-Vijciems; V240 –Strenči-Vijciems-Mežmuiža; V241 - Vadži-Trikāta; V242 - Raudiņa-Višķi; V260 - Egļi-Oliņas - Bērzs; V238 - Strenči-Jērcēni-Ēvele-Ķemere; V239 - Sedas stacija-Strenči; V232 - Daksti-Jērcēni-Rami.

70. attēls. Strenču apvienības ceļi un inženierinfrastruktūra 2030 [Strenču novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030.]

Burtnieku apvienības vietējās nozīmes autoceļi: V112 - Puikule-Rencēni-Vēveri; V164 - Igaunijas robeža-Mazsalaca-Vilzēni-Dikļi; V167 - Mazsalca-Sēļi; V168 - Vecstārasti-Ķipēni; V169 - Austrumi-Vecate-Rimeikas; V181 - Saulieši-Ēvele; V186 - Valmiera-Līdums; V193 - Matīši-Bērzaine-Rubene; V207 - Eniņi-Silzemnieki; V208 - Sveipeles-Krogzemji-Dūres; V209 - Burtnieki-Zvārtes; V210 - Jēči-Lūķi-Buka; V217 - Matīši-Budenbroka; V231 - Rencēni-Burtnieki-Daksti-Veckārķi; V232 - Daksti-Jērcēni-Rami; V238 - Strenči-Jērcēni-Ēvele-Ķemere.

71. attēls. Burtnieku apvienības transporta infrastruktūra [Burtnieku novada attīstības programma 2019. – 2025. gadam]

Valmieras pilsēta atrodas pie valsts nozīmes galvenā autoceļa A3, kas ietilpst starptautiskajā autoceļā E264 (Inčukalns-Valmiera-Valga-Tartu-Jehvi) un Transeiropas transporta (TEN-T) visaptverošajā tīklā. Zemāk tabulā apkopota informācija par Valmieras novada autoceļu garumu²³.

²³ Centrālās statistikas pārvaldes datubāze. Valsts un pašvaldību autoceļu garums un pašvaldību ielu garums statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada beigās (kilometros). Skatīts 25.05.2021.

21. tabula

Valsts, pašvaldību ceļu un ielu garums Valmieras novadā (kilometros)

Gads	Valsts autoceļu garums	Pašvaldības autoceļu garums	Pašvaldību ielu garums	Kopā	Šķembu un grants segumu kopgarums	Procentuālais šķembu un grants segumu īpatsvars (%)
Valmieras pilsēta						
2018	-	-	123	123	4	3,25
2019	-	-	123	123	4	3,25
2020	-	-	123	123	4	3,25
Brenču, Kauguru un Trikātas apvienība						
2018	115	126	1	242	149	61,57
2019	115	126	1	242	149	61,57
2020	115	125	1	241	148	61,41
Burtnieku apvienība						
2018	229	208	30	467	314	67,24
2019	229	208	30	467	315	67,45
2020	229	213	30	472	319	67,58
Kocēnu apvienība						
2018	206	167	17	390	251	64,36
2019	206	141	15	362	225	62,15
2020	206	143	15	364	227	62,36
Mazsalacas apvienība						
2018	112	85	20	217	156	71,89
2019	112	85	20	217	156	71,89
2020	112	85	20	217	155	71,43
Naukšēnu apvienība						
2018	74	127	12	213	174	81,69
2019	74	127	12	213	174	81,69
2020	74	123	11	208	171	82,21
Rūjienas apvienība						
2018	108	129	121	358	261	72,90
2019	107	129	61	297	220	74,07
2020	107	129	61	297	220	74,07
Strenču apvienība						
2018	96	74	28	198	123	62,12
2019	96	74	28	198	123	62,12
2020	96	74	28	198	123	62,12
Valmieras novadā kopā						
2018	940	916	352	2208	1432	64,86
2019	939	890	290	2119	1366	64,46
2020	939	892	289	2120	1367	64,48

Tabulā norādīti tikai šķembu un grants segumu īpatsvars. Pārējie seguma veidi ir asfaltbetons un citi bituminizētie segumi

Pēc statistikas redzams, ka valsts autoceļu garums palicis relatīvi nemainīgs, bet pašvaldības autoceļu garums ir samazinājies. Lielākais samazinājums novērojams Kocēnu apvienībā. Pašvaldības ielu garumā lielākais samazinājums novērojams Rūjienas apvienībā. Iespējams, šīs ir tikai statistikas datu neprecizitātes. Pēc statistikas ~ 64 % no kopējā ceļu

garuma ir ar šķembu un grants segumu, kas nozīmē, ka tikai ~ 36 % ir asfaltēti (asfaltbetons un citi bituminizētie segumi).

Avārijas uz autoceļiem ietekmē autoceļu tehniskais stāvoklis un satiksmes intensitāte. Zemāk tabulā apkopota informācija par transporta intensitāti uz galvenajiem Valmieras novada ceļiem. Tabulā norādītā informācija ir vidējais automašīnu skaits diennaktī.

22. tabula*

Satiksmes intensitāte uz valsts galvenā un reģionālajiem autoceļiem, kas šķērso Valmieras novadu²⁴

Ceļš	A3	P11	P15	P16	P17	P18	P20	P21	P22	P25
2018	5919	1905	-	2462	2400	4618	4323	1132	961	456
2019	6151	2152	1109	2267	2564	4908	5778	1197	1104	-
2020	5974	2026	987	2304	2768	4977	5604	969	1146	747
2018 KT%	22	9	-	16	16	14	12	11	12	12
2019 KT%	21	8	21	7	10	13	10	15	12	-
2020 KT%	22	10	18	8	11	12	9	11	8	12

* Informācija par automašīnu intensitāti ir sadalīta pa kilometriem (no X km – līdz X km). Ņemot vērā, ka lielākā intensitāte iespējama ārpus Valmieras novada, norādītas vidējās vērtības

Pēc statistikas redzams, ka vieglo automašīnu transporta intensitāte ir ar vispārējo tendenci palielināties. Kravas automašīnu intensitāte uzskatāma par mainīgu un atkarīga no izmantotā ceļa posma, bet vispārējā tendence rāda uz palielinājumu. Redzamie samazinājumi 2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, iespējams, saistīti ar COVID-19 ierobežojumiem ceļošanā. Palielinoties satiksmes intensitātei, palielinās risks transporta avārijām.

Zemāk tabulā apkopoti CSP dati par ceļu satiksmes negadījumiem Valmierā no 2018. – 2020. gadam.

23. tabula²⁵

Gads	Ceļu satiksmes negadījumu skaits	Bojā gājušo cilvēku skaits	Ievainoto cilvēku skaits
2018	21	-	26
2019	39	1	42
2020	25	1	27

²⁴ Informācija ņemta no VAS "Latvijas Valsts ceļi". KT – kravas automašīnas. [Satiksmes intensitāte - Latvijas Valsts Ceļi \(lvceļi.lv\)](#) [skatīts 25.05.2021.]

²⁵ CSP dati. TRG410. [skatīts 27.05.2021.]

Marķētu bīstamo kravu pārvadājumi notiek pa Latvijas galvenajiem autoceļiem, tomēr var būt iespējas, ka kravas tiek pārvadātas arī caur apdzīvoto vietu centriem uz uzņēmumiem, DUS, GUS u.c. Ir svarīgi apzināt iespējamo apdraudējumu, kura rezultātā var notikt bīstamo ķīmisko vielu noplūde.

Valmieras novadā autotransporta avārijas novērtētas kā nozīmīgs risks ar ļoti augstu varbūtību.

Transporta avārijām modelēti divi scenāriji, kuros notiek autocisternu avārijas ar bīstamo vielu noplūdi. Pirmajā scenārijā no 36 m² autocisternas izplūst benzīns (aptuveni 32,4 m³, pieņemot, ka autocisternas uzpildes koeficients ir 0,9). Otrajā scenārijā no 36 m² autocisternas izplūst sašķidrinātā naftas gāze (aptuveni 32,4 m³, pieņemot, ka autocisternas uzpildes koeficients ir 0,9).

Scenārijs Nr. 1 benzīna noplūde no autocisternas ar tilpumu 36 m³

Scenārijā modelēta situācija, kad benzīna autocisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais "sliktākais variants". Tipiski autocisternu tilpums ir 36 m³ un to uzpildes koeficients ir 0,9, līdz ar to vidē var nonākt līdz 32,4 m³ jeb 18,9 t vielas. Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā pie DUS benzīna noplūdes gadījuma.

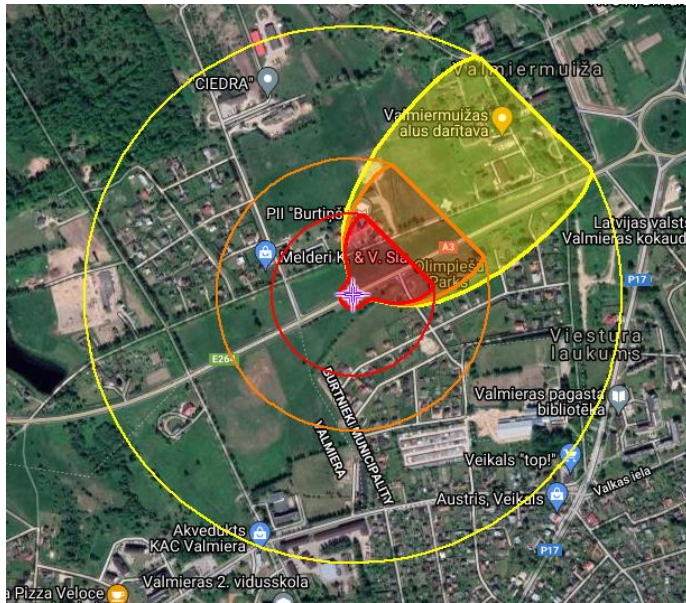
Modelēšanai pieņemts, ka 18,9 t benzīna tiek pārvadāta 36 m³ cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 90%. Benzīns no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdīs 2,553 t benzīna. ERPG – 1 (200 ppm), ERPG – 2 (1000 ppm), ERPG – 3 (4000 ppm). IDLH (1100 ppm). 10 % LEL (1000 ppm), 60 % LEL (6000 ppm).

Ņemot vērā, ka lielākā transporta intensitāte novērota uz A3 ceļa, modelēšana atspoguļota uz A3 pie Valmieras pilsētas, tomēr jāpiemin, ka autotransporta avārijas var notikt arī uz citiem ceļiem.

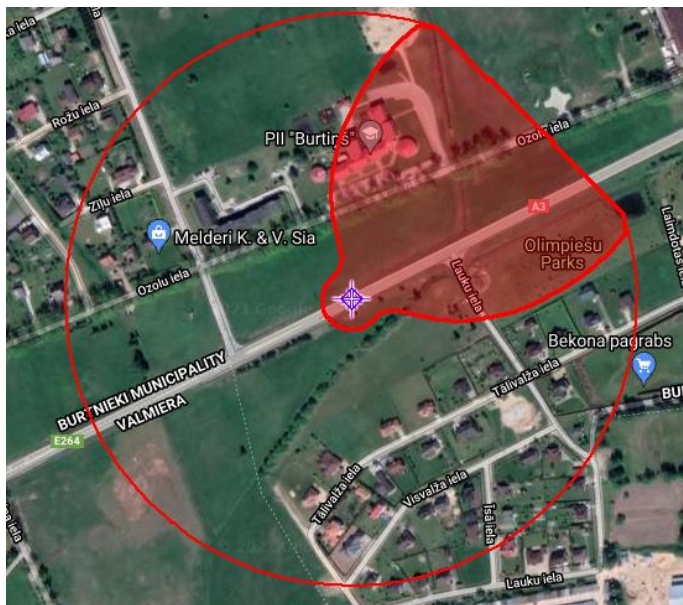
Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 587 m
- ERPG – 2 – 274 m
- ERPG – 3 – 148 m

72. attēls. Benzīna noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

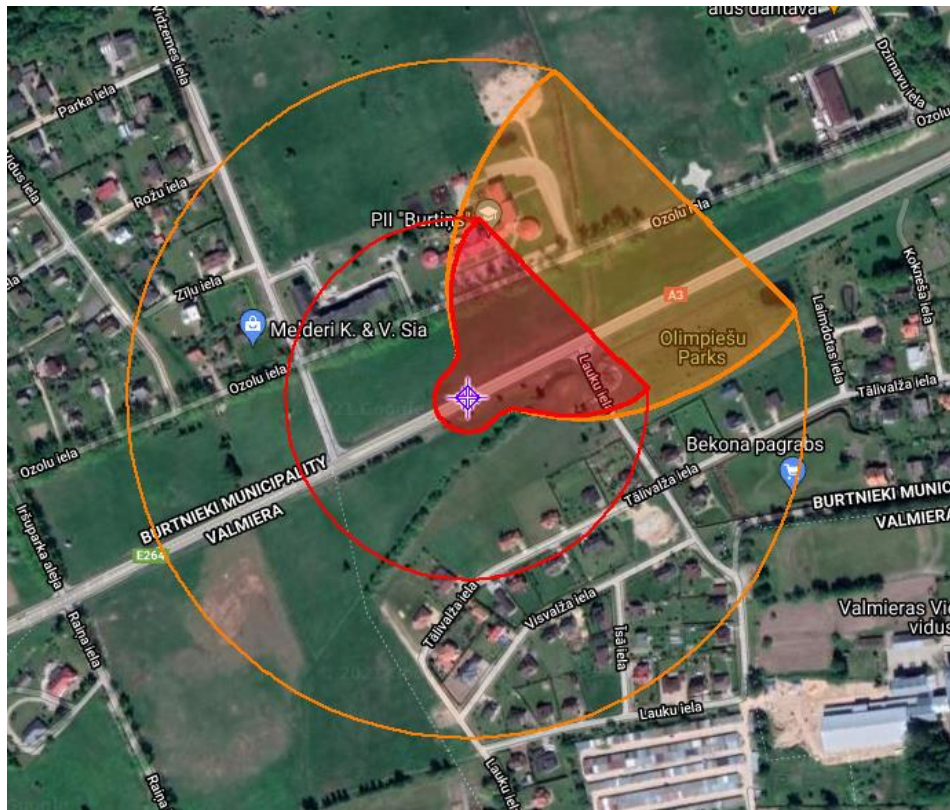
- IDLH – 262 m

73. attēls. Benzīna noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

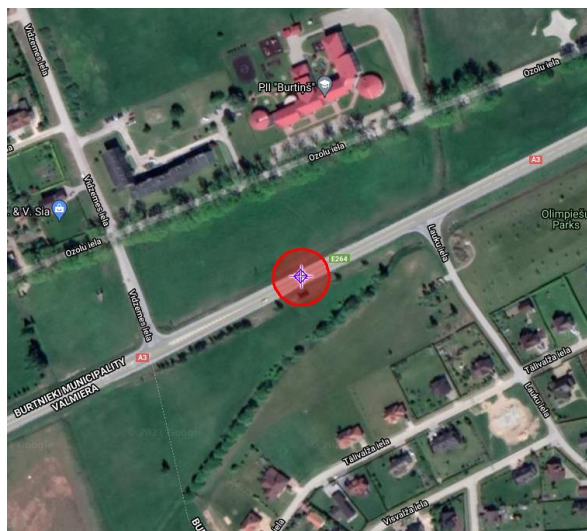
- 10 % LEL – 274 m
- 60 % LEL – 126 m

74. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas. Peļķes diametrs ~ 30 m.

- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 23 m

75. attēls. Peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplozija

Modelējot eksplozijas zonas, ALOHA programma uzrādīja, ka ugunsbumbas diametrs var sasniegt līdz 150 m. Programma uzrādīja, ka $2,5 \text{ kW/m}^2$ un 10 kW/m^2 siltumstarojuma robežas netiks pārsniegtas, jo ugunsbumbas degšanas laiks nepārsniegs 10 sekundes un netiks pārsniegts rūpju līmenis (*level of concern (LOC) was never exceeded*). Programma neuzzīmēja bīstamās zonas.

Scenārijs Nr. 2. sašķidrinātās naftas gāzes noplūde no autocisternas ar tilpumu 36 m^3

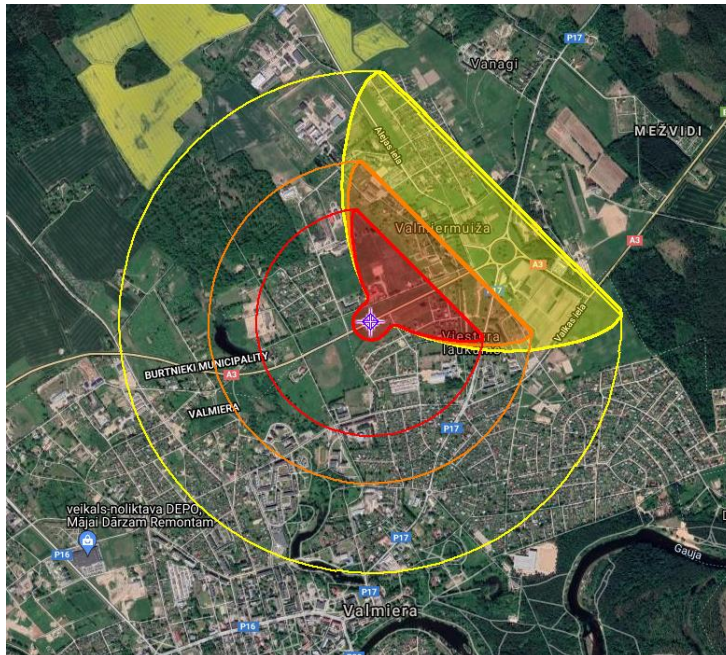
Scenārijā modelēta situācija, kad sašķidrinātās naftas gāzes autocisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais "sliktākais variants". Tipiski autocisternu tilpums ir 36 m^3 un to uzpildes koeficients ir 0,9, līdz ar to vidē var nonākt līdz $\sim 29,9 \text{ m}^3$ sašķidrinātās naftas gāzes. Sašķidrinātās naftas gāzes sastāvā lielākoties ir propāns, tāpēc modelēšana veikta propānam (programmā nav dota tīra sašķidrinātā naftas gāze (propāns-butāns)). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā benzīna noplūdes gadījumā.

Modelēšanai pieņemts, ka 16,8 t sašķidrinātā naftas gāze tiek pārvadāta 36 m^3 cisternā, kura ir piepildīta līdz $\sim 83 \%$. Naftasgāze no cisternas izplūst pa 5 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas. Sašķidrinātā naftas gāze ir smagāka par gaisu.

Modelēšana parādīja, ka 18 min laikā noplūdīs 15,241 t sašķidrinātās naftas gāzes. AEGL – 1 (5500 ppm), AEGL – 2 (17000 ppm), AEGL – 3 (33000 ppm). IDLH (2100 ppm). 10 % LEL (2100 ppm), 60 % LEL 12600 PPM).

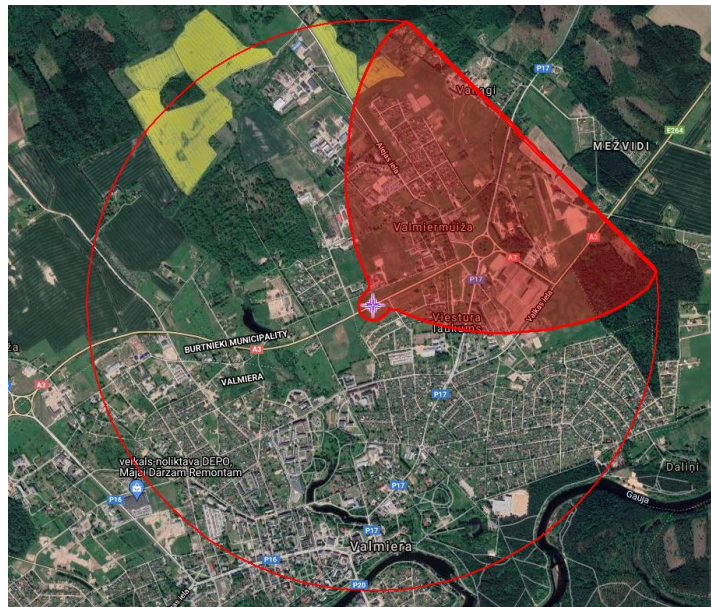
Toksisko tvaiku izplatība:

- AEGL – 1 – 1 km
- AEGL – 2 – 590 m
- AEGL – 3 – 382 m

76. attēls. Sašķīdinātās naftas gāzes noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

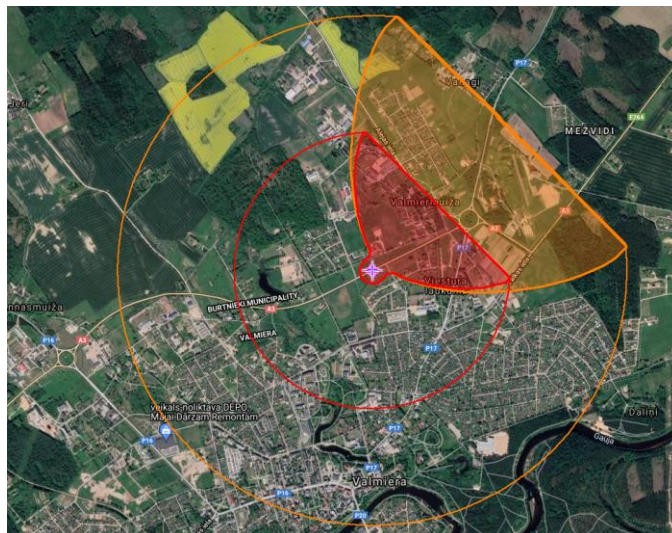
- IDLH – 1,5 km

77. attēls. Sašķīdinātās naftas gāzes noplūdes no autocisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

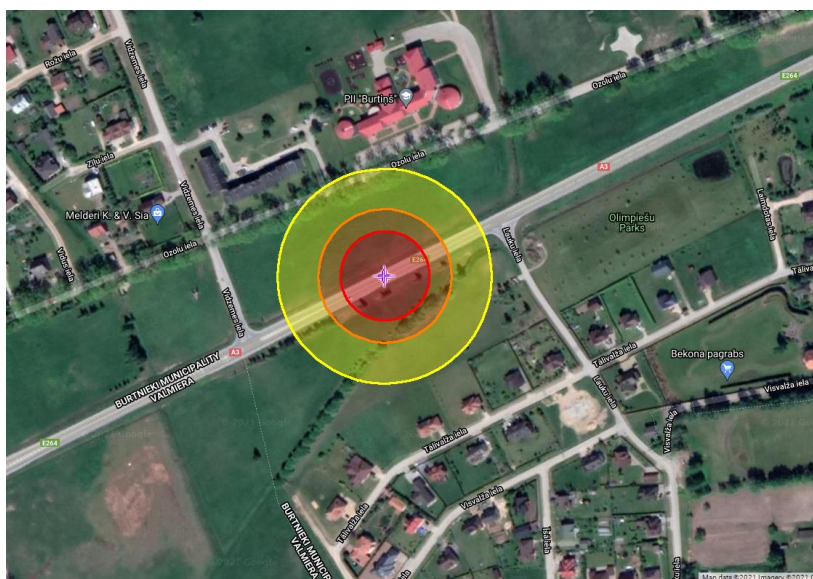
- 10 % LEL – 1,5 km
- 60 % LEL – 694 m

78. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Siltumstarojums no sašķidrinātās naftas gāzes degšanas

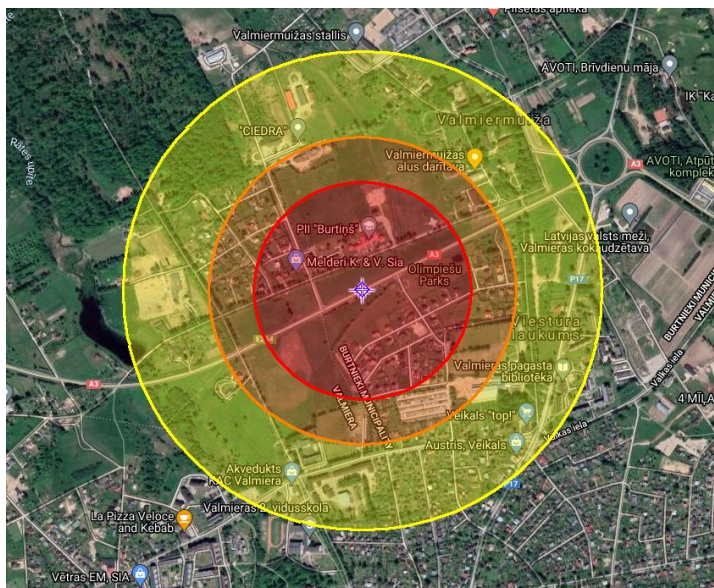
- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 95 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 60 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 41 m

79. attēls. Siltumstarojuma zonas

Eksplozijas radītās ugunsbumbas diametrs 144 m. Radītais siltumstarojums:

- 2 kW/m² minūtes laikā jūtamas sāpes – 723 m
- 5 kW/m² otrās pakāpes apdegumi minūtes laikā – 463 m
- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 328 m

80. attēls. Eksplozijas siltumstarojums

Transporta avāriju scenārijos potenciāli skarto teritoriju attālums nav atkarīgs no avārijas vietas, tāpēc zonējumu attālumi ir pielīdzināmi arī citām Valmieras novada vietām. Modelēšanā parādītajām bīstamajām zonām ir tikai informatīva nozīme un tās attēlo sliktākos scenārijus, kad nenostādā neviena no drošības sistēmām un ir labvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi toksisko (smacējošo) tvaiku izplatībai. Reālajā situācijā bīstamās zonas būtu mazākas.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Valmieras novadā nav fiksēti ceļu satiksmes negadījumi ar bīstamu vielu noplūdi.

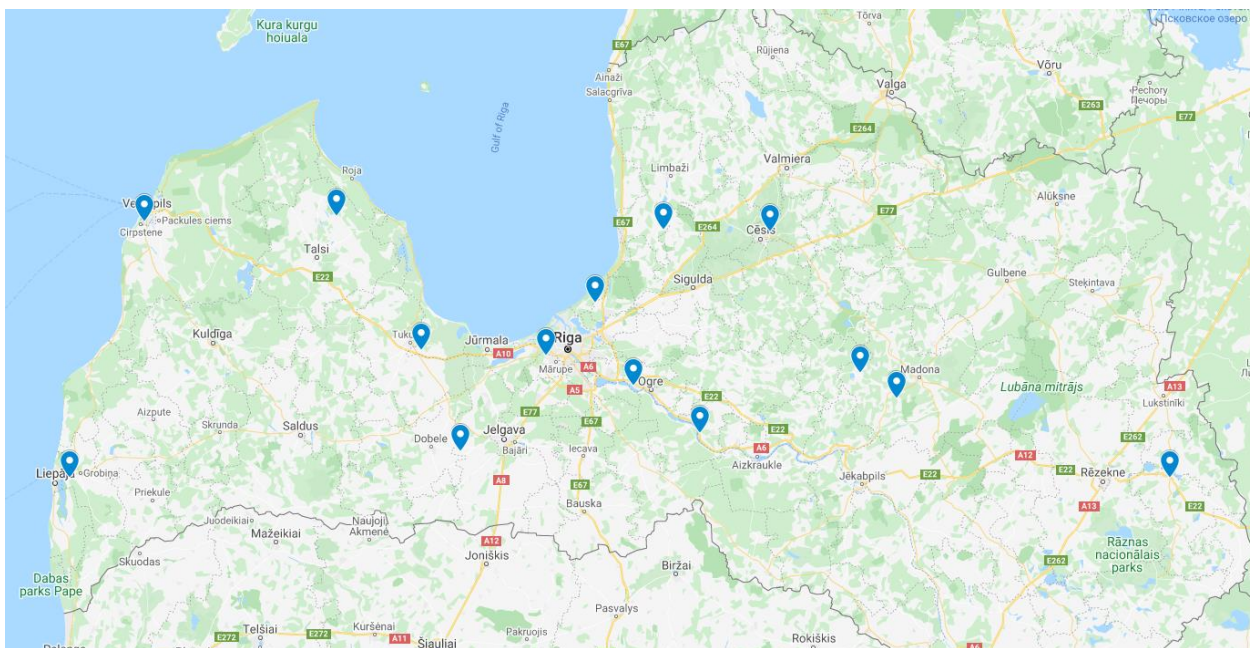
3.1.22. Aviācijas nelaimes gadījumi ar gaisa kuģi

Vispārējās nozīmes aviācijā ietilpst privāti gaisa kuģi, tai skaitā, heliķipteri un deltaplāni, kuru nelaimes gadījuma iespējamība ir lielāka, bet izraisītās sekas ir maznozīmīgas. Komerccaviācijā tiek iekļauti tie gaisa kuģi, kuri veic pasažieru un kravu pārvadājumus un kam ir izteiktas stingrākas drošības prasības, tādēļ šādu gaisa kuģu nelaimes gadījumu skaits ir ar mazāku iespējamību.

Dažādu iemeslu dēļ (nelabvēlīgi laika apstākļi, pilotu vai dispečeru kļūdas, gaisa kuģu sadursmes ar putniem, terora akts, gaisa kuģu tehniskie bojājumi u.c.) var notikt aviācijas

nelaimes gadījumi. Ja negadījums notiek lidlauka teritorijā, tad sekas, visticamāk, būs saistītas ar pašu gaisa kuģi (kuģiem), pasažieriem, lidlauka ēku un būvju bojājumiem, kā arī ar lidlaukā izvietotās aeronavigācijas infrastruktūras bojājumiem. Aviācijas negadījums ārpus lidlauka teritorijas rada draudus gaisa kuģī esošajiem cilvēkiem, kā arī cilvēkiem, infrastruktūrai un videi avārijas vietā. Aviācijas negadījums var izraisīt ēku un būvju sagrūšanu, mežu vai objektu ugunsgrēkus, bīstamo vielu noplūdes un cita veida apdraudējumus.

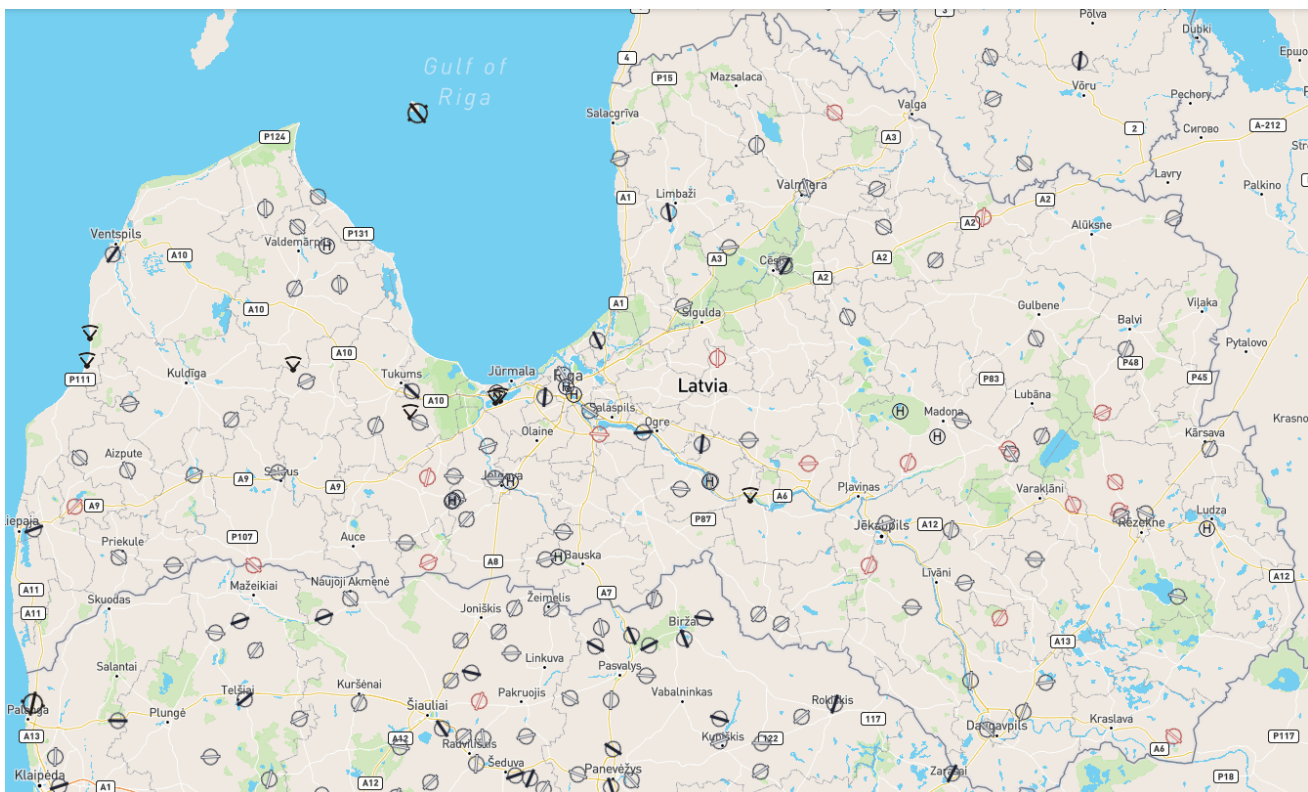
Pēc Valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” (VACAA)²⁶ pieejamās informācijas, Latvijas teritorijā ir 14 sertificēti civilās aviācijas lidlauki, kuros ietilpst vispārējās aviācijas lidlauki, gaisa pārvadājumu lidlauki un vispārējās aviācijas helikopteru lidlauki. Pēc citas pieejamās informācijas²⁷ Latvijas teritorijā ir 94 lidlauki, no kuriem 14 ir sertificēti, 1 ir militārais, 24 ir neizmantojami (iznīcināti vai statuss nezināms) un 55 ir nesertificēti lidlauki. Latvijā ir 12 helikopteru nosēšanās laukumi, no kuriem 7 ir sertificēti. Zemāk attēlā norādītas sertificēto, nesertificēto un militāro lidlauku atrašanās vietas, kā arī neizmantojamie lidlauki (iznīcināti vai statuss nezināms), jo to nākotnes izmantošana ir iespējama. Papildus Latvijā ir 7 gaisā pacelšanās vietas (*flying sites*), kur gaisā iespējams pacelties ar pūķi (*kitebording u.c.*). Nesertificēts lidlauks nozīmē lidlauku, kurš netiek izmantots komerciāliem lidojumiem, bet to var izmantot mazizmēra lidaparāti vai komerciālie lidaparāti ārkārtas situācijās.

81. attēls. Sertificētie lidlauki Latvijā [VACAA]

²⁶ [Civilās aviācijas lidlauki | Civilās aviācijas aģentūra \(caa.gov.lv\)](#) Valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra” [skatīts 26.05.2021.]

²⁷ [MyAirfields](#) [skatīts 26.05.2021.]

82. attēls. Visi lidlauki Latvijā [myairfields, uz 26.05.2021.]

Tumši melnie aplīši – sertificētie lidlauki. Ar H burtu apzīmēti helikopteru nolaišanās laukumi.

Gaiši melnie aplīši – nesertificēti lidlauki. Ar H burtu apzīmēti helikopteru nolaišanās laukumi.

Sarkanie aplīši – neizmantojami lidlauki. Ar H burtu apzīmēti helikopteru nolaišanās laukumi.

Melnie “pūķu” simboli – gaisā pacelšanās vietas.

Valmieras novadam vistuvāk atrodas vispārējās aviācijas lidlauks „Cēsis” (Vidzemes Aeroklubs - SIA „Meža ģipša konsultatīvais centrs”) Priekuļu pagastā, Priekuļu novadā. Lidlauks „Cēsis” paredzēts kā vispārējās aviācijas lidlauks gaisa kuģiem ar noteiktu maksimālo pacelšanās masu līdz 5700 kg, kā arī vispārējās aviācijas lidojumiem un speciālo aviācijas darbu lidojumu veikšanai. Otrs tuvākais sertificētais lidlauks (vispārējās aviācijas lidlauks “Limbaži”) atrodas Limbažu novadā, Vidridžu pagastā. Tuvākais nesertificētais lidlauks (“Valmieras” lidlauks) atrodas 2 km uz ZA no Valmieras pilsētas. Valmieras novadā atrodas 3 nesertificēti lidlauki: Matīšu lidlauks (Burtnieku apvienība, Matīšu pagasts), Valmieras lidlauks un Plāņu lidlauks (Strenču apvienība, Plāņu pagasts). Sertificētu lidlauku Valmieras novada nav.

Atbilstoši Valsts aģentūras “Civilās Aviācijas Aģentūra” lidojumu drošuma pārskatam par 2019. gadu²⁸, no 01.01.2015. - 31.12.2019. reģistrēti 7 nelaimes gadījumi un 11 nopietni incidenti, kas saistīti ar aviācijas gaisa kuģiem (motodeltaplāni, paraplāni, helikopteri, mazās lidmašīnas, pasažieru lidmašīnas u.c.). Pieci no atgadījumiem bijuši nāvējoši. Tipiski nelaimes

²⁸ [download \(caa.gov.lv\)](http://download(caa.gov.lv)) [skatīts 26.05.2021]

gadījumos cietušie (bojāgājušie) ir gaisa kuģu vadītāji privātajā sektorā. Aviokompāniju pasažieru lidmašīnu avārijas ar bojāgājušajiem Latvijas teritorijā nav notikušas kopš Latvijas vēsturē traģiskākās aviokatastrofas 1967. gadā reisā Rīga - Liepāja.

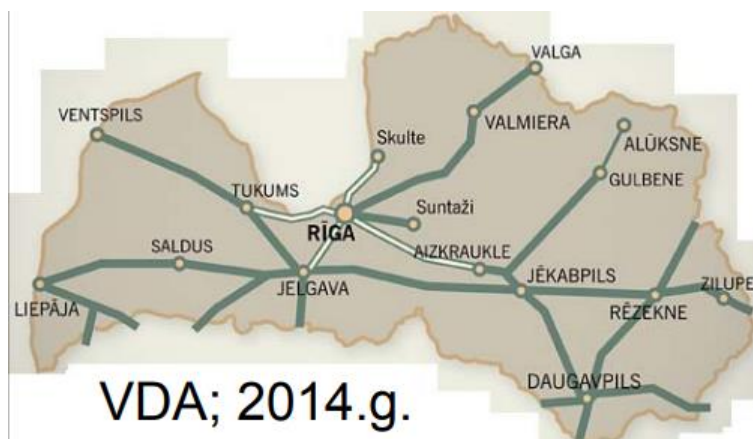
3.1.23. Dzelzceļa transporta katastrofa

Dzelzceļa transporta katastrofa – ar dzelzceļa transporta izmantošanu saistīts notikums, kas radījis apdraudējumu un postījumus cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus.

Dzelzceļa transporta katastrofa var notikt dažādu iemeslu dēļ: bojāts dzelzceļa ritošais sastāvs, dzelzceļa infrastruktūras bojājums, vilciena sadursme ar priekšmetiem, autotransportu pārbrauktuvē vai sadursme ar citu vilcienu, cilvēciskā faktora radītā kļūda, trešo pušu neatļautas un nelikumīgas darbības (piemēram, terora akti uz dzelzceļa) u.c. Dzelzceļa transporta katastrofas var izraisīt sprādzienus, ugunsgrēkus vai arī bīstamo ķīmisko vielu noplūdi, radot cilvēku upurus un vides piesārņošanu.

Pa dzelzceļu bīstamās kravas galvenokārt tiek pārvadātas pa Austrumu – Rietumu dzelzceļa tranzīta koridoru uz Latvijas ostām. Šie tranzīta maršruti ir šādi:

- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Jelgava - Tukums II - Ventspils;
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Jelgava - Tukums II - Ventspils;
- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Jelgava - Liepāja;
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Jelgava - Liepāja;
- Zilupe - Rēzekne II - Krustpils - Rīga;
- Indra - Daugavpils - Krustpils - Rīga;
- Rīga – Valka (Rīga – Valga (Lugaži));
- Kārsava - Rēzekne I - Daugavpils - Eglaine.

83. attēls. Dzelzceļa kravu pārvadāšanas tīkls, 2010.gads [Latvijas Republikas Valsts dzelzceļa administrācija]

Paaugstinātas bīstamības zonas ir dzelzceļa mezglos (Rēzeknē, Daugavpilī, Krustpilī, Jelgavā, Rīgā, Ventspilī, Liepājā), uz dzelzceļa tiltiem, vienlīmeņa dzelzceļa pārbrauktuvēm, kur dzelzceļš krustojas ar autoceļiem. Šajos objektos, pieaugot avārijas bīstamības iespējamībai, notikuma sekas var mainīties no nenozīmīgām līdz katastrofālām, ņemot vērā to, ka bīstamās kravas pārvadā arī caur apdzīvotām vietām, radot apdraudējumu cilvēku veselībai un videi.

84. attēls. Pasažieru vilcienu pārvadājumu shēma [AS "Pasažieru vilciens"]

Valmieras novada teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Rīga-Valka (Rīga-Valga (Lugaži)). Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienību, un Kauguru pagastu šķērso posms Rīga-Valmiera, bet Brenguļu un Trikātas pagastus - posms Rīga-Valka. Līnija izveidota 19. gs. beigās. Iecirknis Rīga-Valga iekļauts starptautiskajā pasažieru ātrgaitas satiksmes dzelzceļa koridorā (tā saucamais Krētas koridors). Kocēnu apvienībā dzelzceļa satiksme nepastāv. Pašlaik teritorijā palikusi tikai dzelzceļa līnija Zilaiskalns-Puikule-Aloja, ko kādreiz izmantoja SIA "Zilākalna kūdra". Līnija pašlaik netiek izmantota. Mazsalacas apvienību šķērso bijusī dzelzceļa līnija Rīga-

Rūjiena-Pērnavā-Tallina. Latvijas teritorijas daļā sliedes ir demontētas, bet trase ir saglabājusies. Rūjienas apvienību šķērso bijusī dzelzceļa līnija Rīga-Rūjiena-Pērnavā-Tallina. Latvijas teritorijas daļā sliedes ir demontētas, bet trase ir saglabājusies. Ķoņu pagasta teritoriju tās rietumu daļā 6,115 km garā posmā šķērso dzelzceļa līnija Skulte-Ipiķi-valsts robeža (slēgta 1997. gadā). Dzelzceļa līnijas sliedes ir demontētas, bet lielākā daļa gulšņu dabā ir saglabājušies. Strenču apvienību šķērso dzelzceļš Rīga-Valga. Burtnieku apvienību dzelzceļš nešķērso. Valmieras pilsēta atrodas pie dzelzceļa līnijas Rīga-Lugaži (Rīga-Valka-Tartu-Tallina).

Zemāk norādīta informācija par bīstamo kravu un pasažieru pārvadājumiem Latvijā²⁹

24. tabula

Pārvadājums	2018	2019	2020
Bīstamās vielas (tūkstots tonnas)	12 659	14 471	8 638
Pasažieri (miljons cilvēku)	18,2	18,6	12,9

Pēc statistikas redzams, ka dzelzceļa pārvadājumu skaitam ir tendence palielināties, bet 2020. gada samazinājums, iespējams, saistīts ar COVID-19 ierobežojumiem. Sazinoties ar SIA "LDZ Cargo", tika iegūta informācija par uzņēmuma pārvadāto bīstamo vielu daudzumu un fiksētajām avārijām. Informācija norādīta tieši par dzelzceļa posmu Rīga-Valmiera-Valga. SIA "LDZ Cargo" nav vienīgais pārvadātājs, kas veic bīstamo kravu pārvadājumus caur iecirkni Rīga-Valmiera-Valga, bet ir viens no lielākajiem. Informācija apkopota zemāk tabulā.

25. tabula.

Gads	Pārvadāto bīstamo vielu daudzumu (tonnas)	Negadījumu skaits*
2018	4 334 970	1
2019	3 635 824	-
2020	2 190 369	-

*Visi negadījumi bija nebūtiski (pilienvēda noplūdes), kas nekavējoties tika novērsta

Līnijā Rīga-Valmiera-Valga pārvadāto pasažieru skaits 2018. un 2019. gadā bija aptuveni 1 000 000 pasažieru, bet 2020. gadā nedaudz vairāk par 500 000.

Dzelzceļa avārijas var iedalīt: kravas vilcienu avārijas un pasažieru vilciena avārijas. Valmieras novadā iespējami abi scenāriji, jo notiek gan kravu, gan pasažieru pārvadājumi. Konkrētajā situācijā apskatīta kravas vilciena avārija, kas pārvadā benzīnu (bīstama viela). Precīzi nav zināms, kādas un cik bīstamas vielas tiek un var tikt vestas pa Rīga-Valka (Rīga-

²⁹ CSP statistikas dati TRK020 un TPA020 [Skatīts 26.05.2021.]

Valga (Lugaži)) dzelzceļa līniju. Ņemot vērā mainīgo tirgus pieprasījumu un piedāvājumu, bīstamās vielas var būt ļoti dažādas. Pasažieru pārvadāšanas pieturas Valmieras novadā ir Lodē, Bālē, Valmierā, Brenguļos, Strenčos un Sedā. Pasažieru vilciens, atkarībā no galamērķa, kursē 2 – 5 reizes dienā.

Dzelzceļa avārijām modelēts scenārijs, kur notiek dzelzceļa cisternas avārija ar benzīna noplūdi.

Scenārijs Nr. 1 benzīna noplūde no vagoncisternas ar tilpumu 80 m³

Scenārijā modelēta situācija, kad benzīna vagoncisterna avarē un no tās izplūst visa viela, tā sauktais “sliktākais variants”. Dzelzceļa cisternas, atkarībā no pārvadājamās vielas, var būt ar dažādiem tilpumiem, bet parasti to tilpums ir 60 – 80 m³. Šajā scenārijā pieņemts sliktākais variants – cisternas tilpums 80 m³. Scenārijā no 80 m³ vagoncisternas izplūdis benzīns (aptuveni 72 m³, pieņemot, ka vagoncisternas uzpildes koeficients ir 0,9). Meteoroloģiskie dati ņemti tādi paši kā pie DUS un autocisternu benzīna noplūdes gadījuma.

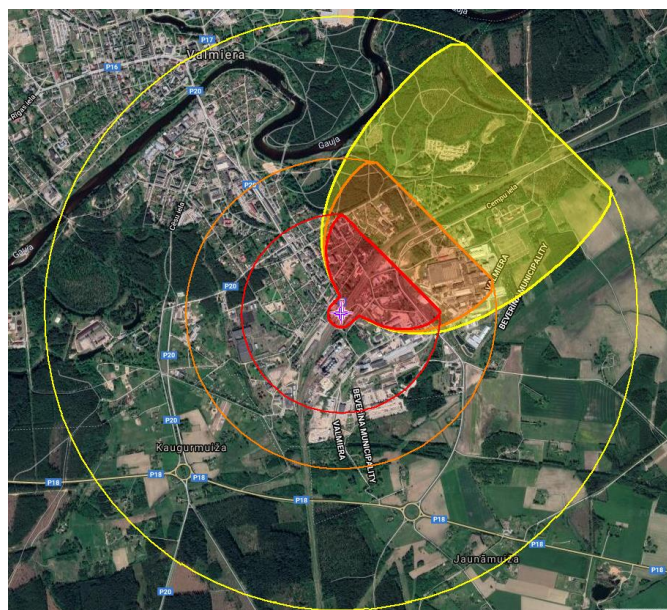
Modelēšanai pieņemts, ka 42 t benzīna tiek pārvadātas 80 m³ cisternā, kura ir piepildīta līdz ~ 90 %. Benzīns no cisternas izplūst pa 50 cm lielu caurumu (bojājums no avārijas) un caurums atrodas 0,2 m augstumā no cisternas apakšas.

Modelēšana parādīja, ka 1 h laikā noplūdis 37,340 t benzīna. ERPG – 1 (200 ppm), ERPG – 2 (1000 ppm), ERPG – 3 (4000 ppm). IDLH (1100 ppm). 10 % LEL (1000 ppm), 60 % LEL (6000 ppm).

Par modelēšanas punktu izvēlēta Valmieras dzelzceļa stacija, bet noplūdes var notikt arī citur.

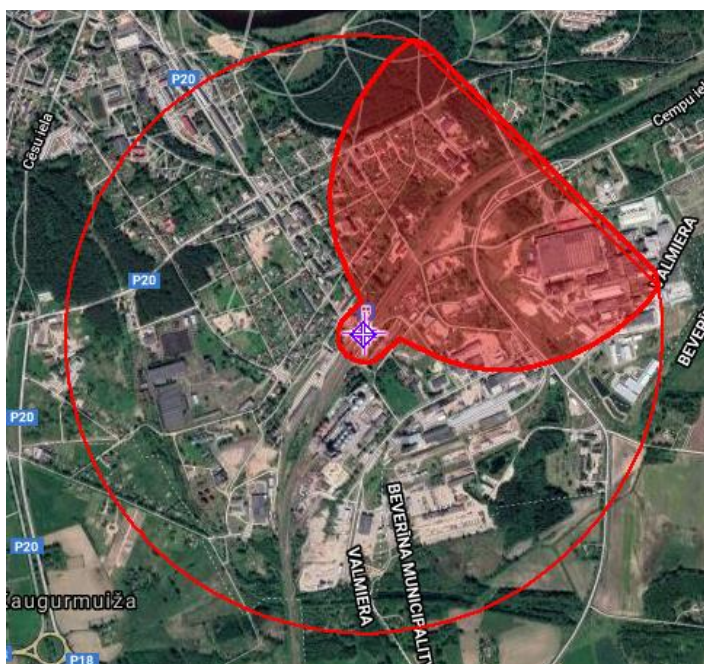
Toksisko tvaiku izplatība:

- ERPG – 1 – 1,9 km
- ERPG – 2 – 919 m
- ERPG – 3 – 500 m

85. attēls. Benzīna noplūdes no vagoncisternas toksisko tvaiku izplatība

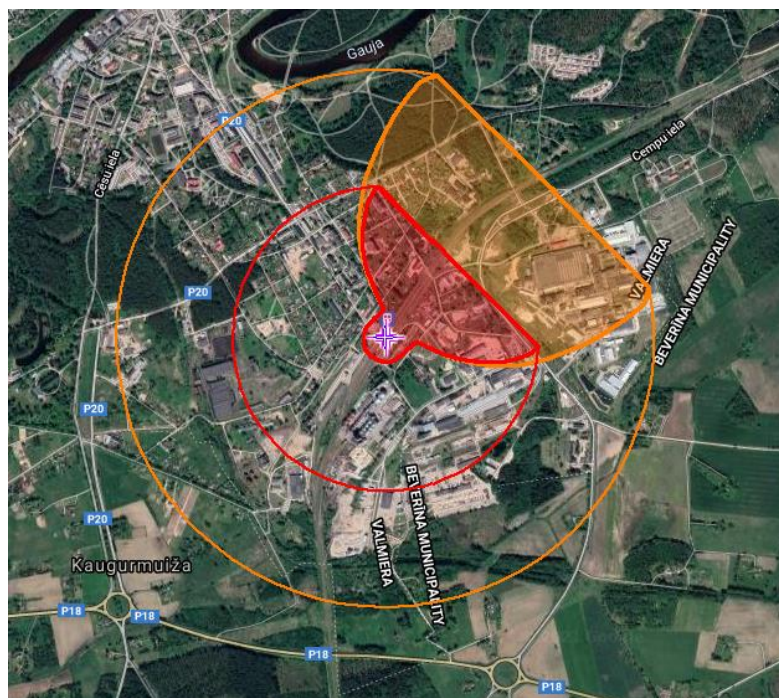
- IDLH – 879 m

86. attēls. Benzīna noplūdes no vagoncisternas toksisko tvaiku izplatība

Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona:

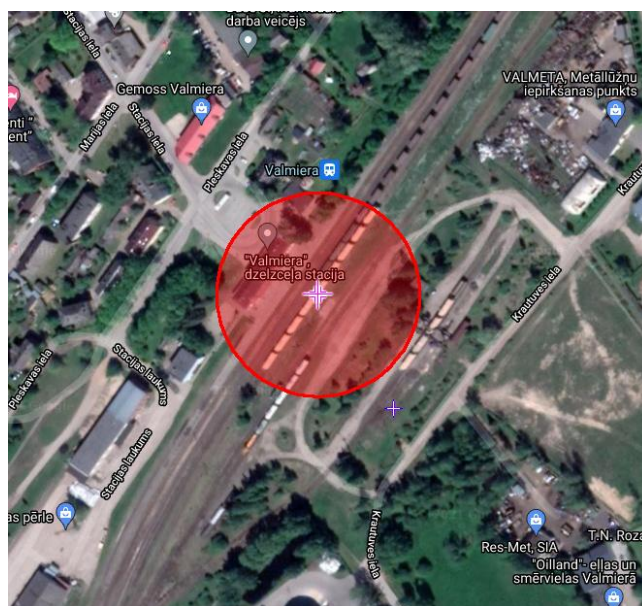
- 10% LEL – 919 m
- 60% LEL – 424 m

87. attēls. Tvaika mākoņa uzliesmošanas zona

Peļķes degšanas siltumstarojuma zonas. Peļķes diametrs ~134 m.

- 10 kW/m² potenciāla letalitāte minūtes laikā – 67 m

88. attēls. Peļķes degšanas siltumstarojums

Eksplozija

Modelējot eksplozijas zonas, ALOHA programma uzrādīja, ka ugunsbumbas diametrs var sasniegt 195 m. Programma uzrādīja, ka 2,5 kW/m² un 10 kW/m² siltumstarojuma

robežas netiks pārsniegtas, jo ugunsbumbas degšanas laiks nepārsniegs 10 sekundes un netiks pārsniegts rūpju līmenis (*level of concern (LOC) was never exceeded*). Programma neuzzīmēja bīstamās zonas.

Dzelzceļa avāriju scenārijā potenciāli skarto teritoriju attālums nav atkarīgs no avārijas vietas, tāpēc zonējumu attālumi ir pielīdzināmi arī citiem dzelzceļa posmiem Valmieras novadā. Modelēšanā parādītajām bīstamajām zonām ir tikai informatīva nozīme un tās attēlo sliktākos scenārijus, kad nenostādā neviena no drošības sistēmām un ir labvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi toksisko tvaiku izplatībai. Reālajā situācijā bīstamās zonas būtu mazākas.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", Valmieras novadā nav fiksēti dzelzceļa satiksmes negadījumi ar bīstamu vielu noplūdi.

Valmieras novadā dzelzceļa transporta katastrofa novērtēta kā augsts risks ar zemu varbūtību.

3.1.24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri

Sabiedriskās nekārtības rodas sabiedrības grupu savstarpējā konflikta rezultātā, kā arī masu pasākumu (koncerti, svētku pasākumi, sporta sacensības u.tml.) laikā atsevišķu iedzīvotāju grupu neapmierinātības rezultātā, protestējot pret valsts vai pašvaldību institūciju darbību vai bezdarbību, kā arī masu pasākumu organizēšanas laikā.

Sekas sabiedrisko nekārtību rezultātā var būt sekojošas: kaitējums cilvēku veselībai, mantu bojāšana vai iznīcināšana, traucēta sabiedriskā kārtība, traucēta transportlīdzekļu un cilvēku pārvietošanas, apdraudēta robežas šķērsošana, grautiņi, postījumi, dedzināšana, vardarbība, pretošanās varas pārstāvjiem un laupīšana.

Atbildīgās instances par kārtības uzturēšanu ir pašvaldības policija, bet lielu nekārtību laikā var tikt pieaicināti papildspēki, piemēram, kārtības policija un tās specvienība Alfa (Valsts policija) un Zemessardze, kas funkcionē kā NBS teritoriālā karaspēka struktūra.

Sabiedrisko kārtību Valmieras novadā nodrošina Valmieras novada pašvaldības policija. Novadu pašvaldības policija ir novadu domes apbruņotas militarizētas administrācijas struktūrvienības, kas izveidotas, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju izpildi sabiedriskās kārtības uzturēšanā un personu saukšanu pie administratīvās atbildības par novadu pašvaldības saistošo noteikumu neievērošanu. Pašvaldības policijas pienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, īpašumu un tiesības, kā arī sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem. Valmieras pilsētā atrodas Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Valmieras iecirknis. Sabiedrisko nekārtību radītais risks ir

ļoti nepastāvīgs un grūti prognozējams un lielā mērā atkarīgs no sociālekonomiskās un politiskās situācijas visā valstī.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Valmieras novadā nav fiksētas sabiedriskās nekārtības un iekšējie nemieri.

Valmieras novadā sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri novērtēti kā maznozīmīgs risks ar augstu varbūtību.

3.1.25. Terora akti

Ņemot vērā, ka Latvija ir Ziemeļatlantijas Līguma organizācijas (turpmāk tekstā – NATO) un Eiropas Savienības dalībvalsts un NBS piedalās un nākotnē varētu iesaistīties starptautiskajās operācijās valstīs, kur pastāv terorisma draudi, par reālu apdraudējuma faktoru nacionālajai drošībai ir jāuzskata starptautiskais terorisms.

Teroristi savu mērķu sasniegšanai visbiežāk izmanto improvizētus sprādzienbīstamus priekšmetus un šaujamieročus. Īpaši negatīvas sekas var radīt teroristisks uzbrukums, pielietojot ķīmiskas, bioloģiskas vai radioaktīvas vielas. Teroristiski uzbrukumi var būt vērsti pret cilvēkiem, kā arī pret kritiskās infrastruktūras objektiem (īpaši transporta un sakaru infrastruktūru). Tomēr pastāv arī iespēja, ka teroristi var izvēlēties tā sauktos „vieglus mērķus” - objektus, kuros pastāvīgi uzturas daudz cilvēku un kurus, ņemot vērā to specifiskās funkcijas, ir grūti aizsargāt pret teroristiska rakstura uzbrukumiem (tirdzniecības centri, sporta un izklaides kompleksi, viesnīcas utt.).

Terora aktus dažādo veida un raksturu dēļ, ir grūti paredzēt iespējamo seku ietekmi uz iedzīvotājiem, attiecīgo teritoriju un vidi. Lai sekmīgi reaģētu terora aktu gadījumā un operatīvi likvidētu teroristisko darbību rezultātā izraisīto katastrofu sekas, nepieciešama dienestu pastāvīga gatavība.

Latvijā par terorisma draudu identificēšanu un novēršanu primāri atbild Iekšlietu ministrija (turpmāk tekstā – IEM) un Valsts Drošības Dienests (turpmāk tekstā – VDD). Situācijās, kad šīs struktūrvienības netiek galā, var būt nepieciešams piesaistīt NBS palīdzību, īpaši Zemessardzi. Veicamo pretterorisma preventīvo pasākumu kopumu nosaka Nacionālais pretterorisma plāns, kuru izstrādā VDD. VDD sadarbībā ar citām institūcijām ir izstrādājis un regulāri aktualizē tipveida reaģēšanas plānus, kas paredz rīcību, ja teroristiska rakstura apdraudējums vērsti pret sauszemes objektiem (Pretterorisma plāns “Objekts”), civilās aviācijas gaisa kuģiem (Pretterorisma plāns “Lidmašīna”), kuģiem, ostām un ostas iekārtām (Pretterorisma plāns “Kuģis”).

Pēc VDD sniegtās informācija, terorisma draudu līmenis Latvijā ir zems. Kā liecina prakse, anonīmus telefoniskus brīdinājumus par sprādzienbīstamu priekšmetu uzstādīšanu ēkās vai sabiedriskās vietās parasti saņem VUGD. Vairumā gadījumu šādu zvanu autori ir pusaudži, iereibuši vai psihiski nelīdzsvaroti cilvēki. Saņemot šādu informāciju, uz norādīto vietu tiek izsūtīti iekšlietu un drošības dienesti, kā arī kinologi ar suņiem. Tiek veikta ēkā/vietā esošo personu evakuācija un ēkas/vietas pārmeklēšana.

Kā potenciālās uzbrukuma vietas varētu būt Rīga un pārējās republikas pilsētas, jo tajās ir salīdzinoši daudz cilvēku un publisku vietu, kur šie cilvēki masveidā var uzturēties. Valmieras novadā kā potenciālās uzbrukuma vietas varētu būt novadu blīvāk apdzīvotās vietas (centri, ciemati) un it īpaši Valmieras pilsēta. Par uzbrukuma vietām varētu tikt izvēlēti veikali, skolas, ārstniecības iestādes vai citas vietas, kur ikdienā apgrozās cilvēki. Valmieras novadā (Valmieras pilsētā) ir paaugstinātas bīstamības objekti, kā arī novadus šķērso gāzes vads. Šie objekti var būt potenciālo teroristu mērķis. Īpaša uzmanība drošībai jāpievērš publisku pasākumu laikā.

SPKC³⁰ izstrādājis informāciju iedzīvotājiem, kā rīkoties ārkārtas situācijās, kad saņemts nezināms sūtījums un ir aizdomas par bioterorismu. Jāatceras, ka tīši izraisītu bioloģisku vielu izplatības gadījumā nevar būt vienotas universālas vadlīnijas rīcībai jebkurā situācijā. Svarīgi ir atcerēties vispārējos ieteikumus rīcībai, lai ikviens varētu aizsargāt sevi un līdzcilvēkus ārkārtas situācijā, atvieglojot arī palīdzības dienestu darbu.

Pazīmes, kas var liecināt par aizdomīgu pasta sūtījumu:

- Eļļaini, krāsaini traipi;
- Īpatnēja smaka;
- Sataustāma pulverveidīga, želejveidīga vai granulēta viela;
- Draudoši uzraksti, piemēram, "Sibīrijas mēris (Anthrax)" vai citi.

Jābūt piesardzīgiem gadījumos, kad sūtījums saņemts no ārvalstīm, bet sūtītājs nav pazīstams vai to nav iespējams identificēt.

Ieteikumi kā rīkoties, ja saņemts aizdomīgs pasta sūtījums:

- Neaiztikt un nepārvietot sūtījumu;
- Zvanīt glābšanas dienestam pa tālruni 112;
- Atrodoties ēkas iekšpusē, aizvērt logus un durvis, pamest telpas;
- Izslēgt gaisa kondicionēšanas sistēmu;
- Turēties atsevišķi no citiem cilvēkiem, kuri nav bijuši kontaktā ar sūtījumu;
- Netīriet un necentieties savākt no sūtījuma izbirušu vielu;
- Sasmērētu vai bojātu apģērbu neslaucīt ar birsti – netīrumus aizvākt ļoti uzmanīgi;
- Nevest sūtījumu uz policiju.

³⁰ [Ārkārtas situācijas | Slimību profilakses un kontroles centrs \(spkc.gov.lv\)](https://www.spkc.gov.lv) [skatīts 28.05.2021.]

Ieteikumi kā rīkoties, nonākot saskarē ar aizdomīgu bioloģisku materiālu:

- Saglabāt mieru un informēt glābšanas dienestu pa tālruni 112;
- Nepieskarties acīm, degunam vai kādai citai sava ķermeņa daļai;
- Ja iespējams, nomazgāt rokas ar ziepēm un ūdeni;
- Izolēt atsevišķā telpā visas personas, kas tikušas pakļautas nezināmās vielas ietekmei;
- Maksimāli izvairīties no cilvēku pārvietošanās ārpus inficēšanās zonām;
- Turēt drošā attālumā no incidenta vietas citus cilvēkus;
- Ievērot policijas un glābšanas dienestu norādījumus.

Pie terorisma var pieminēt arī kibernoziegumus, kas mūsdienu tehnoloģiju un interneta laikmetā paliek aizvien populārāki. Pie kibernoziegumiem pieskaitāmas fizisko un juridisko personu informācijas zādzības un krāpniecības mēģinājumi. Lielākā mērogā ir iespējami kiberuzbrukumi uzņēmumu elektroniskajām sistēmām, mājaslapām un serveriem. Pasaules mērogā ir zināmi atgadījumi, kad kibernoiedzinieki ("hakeri") piekļūst elektroniskajām sistēmām, nobloķē to darbību un par darbības atsākšanu pieprasa samaksu. Piemēram, šāda "hakeru" grupa "DarkSide" kopš 2020. gada līdz 2021. gadam ir piekļuvusi četriem kritiskiem Amerikas Savienoto Valstu (ASV) naftas un gāzes infrastruktūras punktiem, kas ASV izmaksāja 20 miljonus dolārus. Līdzīgi uzbrukumi ir fiksēti arī Kanādā un Vācijā. Kopš 2020. gada līdz 2021. gadam "DarkSide" hakeru grupējums ir izkrāpis 90 miljonus dolārus. Lai gan Latvija nav pasaules lielvalsts, Valmieras novada pārvaldes institūcijām jāpievērš uzmanība drošībai interneta vidē, kā arī jāstiprina savi elektroniskie resursi, lai samazinātu iespējas hakeriem piekļūt svarīgām infrastruktūrām un sensitīvai informācijai.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām "Iespējamo apdraudējumu katalogs", Valmieras novada nav fiksēti terora akti. Visās Latvijas republikas pilsētās un novados ikdienā ir uzbrukumi, kas saistīti ar fizisko un juridisko personu informācijas zādzībām un krāpniecības mēģinājumiem (kiberuzbrukumi), bet tie ir mazos apmēros.

Valmieras novadā terora akti novērtēti kā nozīmīgs risks ar zemu varbūtību.

3.1.26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi

Saskaņā ar Latvijas Republikas Nacionālās drošības koncepciju, iespējamo apdraudējumu spektrs Latvijas nacionālajai drošībai pārsniedz aizsardzības un iekšlietu sistēmas institūciju kompetenci. Tas nozīmē, ka nacionālās drošības apdraudējumu apzināšanā, novēršanā un pārvarēšanā ir jāiesaistās visai valsts pārvaldei, kā arī plašiem sabiedrības

slāņiem, tādējādi nodrošinot valsts aizsardzības visaptverošu raksturu. Latvijas nacionālās drošības militāro dimensiju raksturo Krievijas militārās aktivitātes Baltijas reģionā un pret Latviju vērstie hibrīda rakstura drošības riski un apdraudējumi. Krievija īsteno agresīvu drošības politiku Baltijas reģionā un ir uzskatāma par galveno apdraudējuma avotu Latvijas nacionālajai drošībai. Saskaņā ar valsts aizsardzības koncepciju reālākie Krievijas attīstītie scenāriji ir hibrīdkarš un pēkšņs uzbrukums, lai sagrābtu kādu teritoriju.

Apdraudējuma veidi:

- 1) Hibrīdapdraudējums.** Hibrīddraudu izpausmes ir daudzpusīgas un tās var ietvert gan militārus līdzekļus un to izmantošanas draudus, gan plaša spektra nemilitāru līdzekļu pielietošanu, sākot ar izlūkošanas un drošības dienestu operācijām, kiberuzbrukumiem, plašām informācijas kampaņām un dezinformācijas izplatīšanu, pretrunu un konflikta potenciāla izmantošanu sabiedrībā un beidzot ar ekonomisko spiedienu un terorismu. Nevar izslēgt kiberuzbrukumus valsts pārvaldes un privātajām struktūrām, dažādus sabotāžas aktus pret svarīgiem infrastruktūras objektiem, informācijas operācijas ar nolūku diskreditēt pastāvošo iekārtu, kā arī fizisku vēršanos pret valsts pārvaldes un pašvaldību amatpersonām kā tas tika novērots Krievijas pielietotajās metodēs Ukrainas teritorijā;
- 2) Militārs iebrukums.** Tieša militāra iebrukuma draudu iespējamība Latvijai kā NATO dalībvalstij ir vērtējama kā zema. Potenciālā agresora – Krievijas rīcībā ir moderni un labi apmācīti bruņotie spēki, kurus raksturo augsta mobilitāte un jauda. Sauszemes spēku iebrukuma koridori tipiski centrējas pie galvenajiem ceļiem, kurš piemērots smagās tehnikas pārvietošanai. Mūsdienu manevra karadarbības stūrakmens ir strauja karaspēka pārvietošanās, ceļā fokusējoties uz satiksmes mezglu un citu apvidus atslēgas punktu ieņemšanu. Kā konsekvences pilna spektra karadarbībai minamas ceļu bloķēšanas, infrastruktūras objektu bojāšana vai iznīcināšana, bēgļu plūsmas, pārpildītas ārstniecības iestādes, daudzu pakalpojumu un produktu nepieejamība. Valmieras novads atrodas ap 100 km no Krievijas robežas, kas nozīmē, ka iebrukuma gadījumā karadarbība novada teritoriju var skart pēc pāris dienām vai neskart vispār, ja līdz tam tiek panākta vienošanās ar uzbrucēju.

CAK galvenie uzdevumi militāras krīzes gadījumā ir sekojoši:

- 1) Nodrošināt valsts pārvaldes nepārtrauktu darbību un Latvijas Republikas likumu varu;
- 2) Nodrošināt iedzīvotāju pamatvajadzības – pārtiku, pajumti, medicīnisko aprūpi un drošību (atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam);
- 3) Sniegt atbalstu NBS valsts aizsardzībā;

- 4) Ja tiek izsludināta evakuācija, organizēt evakuēto personu un materiāltehnisko līdzekļu pārvietošanu un/vai no citām pašvaldībām evakuēto personu izmitināšanu;
- 5) Organizēt pasākumu kopumu, lai traucētu pretinieku civilās kontroles pārņemšanā.

Lai sekmīgi pildītu iepriekš minētos uzdevumus, CAK vadībā ir jāveic sekojoši sagatavošanās pasākumi, periodiski organizējot mācības ar atbilstošu situāciju izspēli:

- 1) Trauksmes gatavības plāna izstrāde pašvaldības institūcijām atbilstoši Valsts aizsardzības plānā noteiktajām vadlīnijām;
- 2) Datu bāzes par kritisko resursu un svarīgu materiāli tehnisko līdzekļu pieejamību CAK atbildības rajonā izveide un uzturēšana;
- 3) Pamatvajadzību nodrošināšanā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde, nodrošināšanā iesaistītā personāla resursu papildināšanas plāna izstrāde, kā arī kritisko materiālo resursu rezervju izveides CAK teritorijā apzināšana;
- 4) Sabiedriskās kārtības un likuma varas nodrošināšanā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde;
- 5) Evakuācijā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde, saskaņā ar valsts CAP pasākumu plānu par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā;
- 6) Atbalsta sniegšanas NBS koordinācijas procedūru izstrāde;
- 7) Iedzīvotāju informēšanas mehānismu (t.sk. alternatīvo) izstrāde (atbildīgie, kanāli, metodes, vēstījumi);
- 8) Krīzes dokumentēšanas (foto, video) un vēstījumu ār pasaulei nodošanas mehānismu izstrāde.

Institūciju atbildības jomas militāras krīzes gadījumā ir noteiktas valsts CAP sadaļā par preventīvajiem, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumiem kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā. Iedzīvotāju evakuācijas process ir aprakstīts Valmieras novada CAP sadaļā par iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām. Valsts civilās aizsardzības pasākumi valsts apdraudējuma novēršanai vai tā seku likvidācijai ir noteikti mobilizācijas likumā un saistītajos MK noteikumos.

Valmieras novadā valsts aizsardzības jautājumus, t.sk. CAK mācības militāru krīžu pārvarēšanai, CAK koordinē ar Zemessardzes 22.Kaujas nodrošinājuma bataljonu (izvietots Valmierā, Cēsu ielā 54, Kaugurmuižā), kura pārstāvis ir CAK loceklis.

Saskaņā ar VUGD rekomendācijām valsts un pašvaldību institūcijām “Iespējamo apdraudējumu katalogs”, Valmieras novadā kopš otrā pasaules kara beigām nav fiksēts karš, militārs iebrukums vai to draudi, tomēr teorētiski draudi pastāv vienmēr.

Valmieras novadā karš, militārs iebrukums vai to draudi novērtēti kā augsts risks ar zemu varbūtību.

3.1.26.1.Civilās aizsardzības sistēmas darbība kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā

Saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 23.⁵ pantu un 36. pantu, Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 3. panta trešo daļu un valsts civilās aizsardzības plānu, pašvaldībām ir jā sagatavo civilā aizsardzības plāna sadaļa rīcībai kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā.

Civilās aizsardzības sistēmas darbību kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā koordinē IEM sadarbībā ar VUGD, izveidojot Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, kas savukārt koordinē civilās aizsardzības jautājumus ar pašvaldībām.

Savukārt civilās aizsardzības uzdevumu izpildi kara, militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā pašvaldībās koordinē pašvaldību institūciju vadītājs, plānojot un īstenojot sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā pašvaldības institūcijām noteikto pasākumu izpildi, pašvaldību institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanu un nepieciešamo rīcību, nodrošinot pamatvajadzības pašvaldības administratīvajā teritorijā. Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānā ietver arī pašvaldības veicamās darbības evakuācijas gadījumā (uzņemt no citas pašvaldības evakuētās personas un pašas pašvaldības veicamās darbības evakuācijai).

Lai sagatavotos atbalsta sniegšanai valsts aizsardzības sistēmai, pašvaldības Civilās aizsardzības komisija vienojas ar reģionālo Nacionālo bruņoto spēku bataljonu vai garnizonu par rīcības algoritmiem apdraudējuma gadījumā, sagatavošanās pasākumiem un kopīgajām mācībām.

3.2.Risku matrica

Risku matrica ir iespējamības un ietekmes dimensiju attēlošanas paņēmiens, kas grafiski attēlo dažādus riskus salīdzinošā veidā. Matricu izmanto kā vizualizācijas rīku, kad ir identificēti vairāki riski, lai atvieglotu dažādo risku salīdzināšanu. Riska matricas izmanto arī tam, lai palīdzētu noteikt, kuriem riskiem nepieciešama papildu vai sīkāka analīze, vai kurš no konkrētajiem riskiem ir uzskatāms par kopumā pieņemamu vai nepieņemamu risku, pamatojoties uz tā novietojumu matricā.

Kvalitatīvajā riska novērtēšanā izmantota risku matrica. Risku matrica izveidota, par pamatu ņemot VUGD Civilās aizsardzības pārvaldes "Pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna" informatīvo materiālu, kas sagatavots 2018. gada 24. aprīlī. Riska matricu izmanto riska novērtēšanas laikā, lai noteiktu riska līmeni, ņemot vērā varbūtības vai varbūtības kategoriju pret seku smaguma kategorijām. Šis ir vienkāršs mehānisms, kas palielina riska pamanāmību un palīdz atbildīgajām iestādēm lēmumu pieņemšanā. Risku matricā iekļauti visi iepriekšminētie riski.

Valmieras novada risku matrica

Varbūtības/ ticamības līmenis		Maznozīmīgs risks	Nozīmīgs risks	Vidējs risks	Augsts risks	Ļoti augsts risks
Ļoti augsts	1 x gadā un biežāk		3. Pali, plūdi un vējuzplūdi 21. Autotransporta avārija	6. Mežu un kūdras purvu ugunsgrēki 15. Ugunsgrēki būvēs		
Augsts	1 x 1 – 15 gadiem	2. Zemes nogruvumi 24. Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri	5. Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas 7. Epidēmijas 8. Epizootijas 9. Epifitotijas	4. Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledošums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstums, sausums 10. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā 18. Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi		
Vidējs	1 x no 16 – 50 gadiem	11. Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā	14. Bioloģisko vielu negadījumi 19. Būvju sabrukums	12. Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā 22. Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi		
Zems	1 x no 51 – 100 gadiem	20. Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem, kuģa uzskriešana uz sēkļa, kuģu sadursme,	13. Radioaktīvo vielu avārijas 17. Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi		26. Karš, militārs iebrukums vai to draudi 23. Dzelzceļa transporta katastrofa	

		pasāžieru kuģu katastrofa	25. Terora akti			
Ļoti zems	Retāk kā 1 x 100 gados	16. Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs			1. Zemeštrīces	
	Ievainotie/cietušie	10 līdz 100	101 līdz 1000	1001 līdz 5000	5001 līdz 10 000	Vairāk par 10 000
	Nāves gadījumi	1 līdz 10	11 līdz 100	101 līdz 500	501 līdz 1000	Vairāk par 1000
	Materiālie zaudējumi	50 tūkst. līdz 100 tūkst.	100 tūkst. līdz 1 milj.	1 milj. līdz 10 milj.	10 milj. līdz 100 milj.	Vairāk par 100 milj.
	Kaitējums videi	50 tūkst. līdz 100 tūkst.	100 tūkst. līdz 1 milj.	1 milj. līdz 10 milj.	10 milj. līdz 100 milj.	Vairāk par 100 milj.
	Saslimušie	Mazāk par 5 %	5-15%	15-20%	21-35%	Vairāk par 35%
	Pārvietotās personas	10 līdz 100	101 līdz 1000	1001 līdz 5000	5001 līdz 10 000	Vairāk par 10 000
	Apdraudējuma iespējamais seku līmenis →	Maznozīmīgas sekas	Nozīmīgas sekas	Vidējas sekas	Smagas sekas	Katastrofālas sekas

3.3.Risku kartes

Risku kartes pievienotas 4. pielikumā.

4. Preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi atsevišķi katram riskam

Zemestrīce

26. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes novada izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK PP
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes	2020. - 2027.gads	KM	KM	KM iestādes novada būvvalde

	situācijās				Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo zemestrīci un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP LVĢMC
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumā noteiktā persona	CAK nolikumā noteiktā persona
3.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
4.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP ST ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP ST ārstniecības iestādes NVO
5.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes novada būvvalde
7.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	novada sociālais dienests	novada sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas

					Reliģiskās organizācijas
8.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	CAK PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUSŠ" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
10.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Zemes nogruvums

27. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Iekšzemes ūdeņu piekrastes, plūdu risku teritoriju piekrastes, aizsargājamo dabas teritoriju un pašvaldību saistošajos noteikumos noteikto sauszemes atjaunošana un nostiprināšana	2020.- 2027.gads	VARAM CAK novada pašvaldība	novada pašvaldība	novada pašvaldība
2.	Pašvaldību saistošo noteikumu pieņemšana par zemes izmantošanu	2020.- 2027.gads	novada pašvaldība	novada pašvaldība	novada pašvaldība

	un lietošanu un būvatļaujas izsniegšanu				
3.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.- 2027.gads	SM novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" novada pašvaldība
4.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes novada izpilddirektors Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
7.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
8.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes novada pašvaldība Komersanti
9.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes	2020.- 2027.gads	KM	KM	KM iestādes ST būvvaldes

	situācijās				Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamo zemes nogruvumu un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	Zemes vai ēkas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP dežurants
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB CAK	VUGD VRB Valsts un pašvaldību institūcijas PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldības sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumā noteiktā persona	CAK nolikumā noteiktā persona
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP ST ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP ST ārstniecības iestādes NVO
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB	VUGD VRB

		nepieciešamības		Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK novada būvvalde	Operatīvie dienesti un avārijas brigādes novada būvvalde
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	novada sociālais dienests	novada sociālais dienests Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB CAK	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs VUGD VRB NMPD VP VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība LVC Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas VUGD VRB NMPD VP VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība LVC Valsts vai pašvaldības institūcija ST sociālie dienesti PP
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Pali, plūdi un vēju plūdi

28. tabula

Nr.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā	Izpildītāji
-----	--------------------	------------------	------------------	-----------------------	-------------

p.k.				institūcija	
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Pretplūdu pasākumu organizēšana, esošo hidrotehnisko būvju un tehnoloģisko iekārtu pārbūve un atjaunošana	2020.-2027.gads	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ AS "Latvenergo"
2.	Pašvaldību saistošo noteikumu pieņemšana par plūdu apdraudēto teritoriju zemes izmantošanu un lietošanu un būvatļaujas izsniegšanu	2020.-2027.gads	novada pašvaldība	novada pašvaldība	novada pašvaldība
3.	Meliorācijas sistēmu uzturēšana un būvniecība	2020.-2027.gads	ZM novada pašvaldība	VSIA ZMNĪ novada pašvaldība	ZM novada pašvaldība
4.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.-2027.gads	SM novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" novada pašvaldība
5.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	2020.-2027.gads	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	novada pašvaldība VSIA ZMNĪ
6.	Virszemes noteces un lietusūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2020.-2027.gads	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	novada pašvaldība VSIA ZMNĪ
7.	Dabiskos teritoriju (zaļās infrastruktūras) pilnīga vai daļēja atjaunošana un "zaļo" risinājumu izmantošana plūdu risku novēršanai	2020.-2027.gads	Novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	Novada pašvaldība VARAM VSIA ZMNĪ	Novada pašvaldība VSIA ZMNĪ
8.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
9.	ANO ilgtspējīgas attīstības Programmas 2030. gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030. gads	PRKC	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
10.	ANO pieņemtās Sendai katastrofu risku	2020.-2030. gads	IEM	Ministrijas un padotības	Ministrijas un padotības

	mazināšanas ietvarprogrammas 2015.–2030. gadam mērķu un pasākumu īstenošana			iestādes Novada pašvaldība Komersanti	iestādes Novada pašvaldība Komersanti
11.	ES stratēģija pielāgošanās klimatu pārmaiņām mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
12.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
13.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
14.	Upju baseinu izlūkošana ar gaisa kuģa (vai bezpilota gaisa kuģa) palīdzību	Pēc nepieciešamības	CAK VUGD VRB	NBS VUGD VRB	NBS VUGD VRB
15.	Kūdras kaisīšanas uz ledus no Nacionālo bruņoto spēku lidaparāta un kūdras piegāde Nacionālo bruņoto spēku norādītajā vietā	Pēc nepieciešamības	CAK	NBS Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	NBS Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VUGD VRB
16.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2020.-2027.gads	VARAM IEM	LVĢMC VUGD VRB CAK	LVĢMC VUGD VRB Novada pašvaldība Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"
17.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana, klimatu pārmaiņu un ietekmes uz vidi radīto seku likvidēšanai palu, plūdu un vējuzplūdu gadījumos	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti

18.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK PP
1.19.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datubāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
1.20.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
1.21.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020. -2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamām plūdiem, plūdiem un vējuzplūdiem un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	LVĢMC Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	LVĢMC Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs CAK PP	LVĢMC Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs PP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB LVĢMC CAK AS "Latvenergo"	VUGD VRB LVĢMC CAK AS "Latvenergo"	VUGD VRB Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un

					elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB CAK	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti

					NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
Ledus, vižņu, koku sanesumu un gultnes spridzināšanas kārtība plūdu (palu) periodā					
1.	Lēmuma pieņemšana par nepieciešamību veikt ledus, vižņu, koku sanesumu un gultnes spridzināšanas darbus (turpmāk - spridzināšanas darbi) - lēmumā norāda laikposmu, kad paredzēts veikt spridzināšanas darbus, kā arī darbu veikšanas vietu (adrese vai vietas koordinātas)	Pēc nepieciešamības	CAK	CAK	CAK
2.	Pašvaldības sadarbības civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētāja parakstītā lēmuma nosūtīšana Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam	Pēc lēmuma pieņemšanas	CAK	CAK	CAK
3.	Blakus esošās pašvaldības informēšana par pieņemto lēmumu veikt spridzināšanas darbus, kura atrodas upes lejtecē	Pastāvīgi	Pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts veikt spridzināšanas darbus	Pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts veikt spridzināšanas darbus	Pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts veikt spridzināšanas darbus
4.	Spridzināšanas darbu veikšanas vietas, bīstamās zonas norobežošana (teritorijas norobežošana, teritorijas apsardze un citi	Pastāvīgi	VP PP	VP PP	VP PP VUGD VRB

	līdzīgi pasākumi, lai nepieļautu trešo personu nokļūšanu bīstamajā zonā), ņemot vērā Nacionālo bruņoto spēku noteiktās bīstamās zonas robežu				
5.	Spridzināšanas darbu veikšana vietā, līdz minētie darbi ir pabeigti	Pastāvīgi	VUGD VRB VP NMPD PP	VUGD VRB VP NMPD PP	VUGD VRB VP NMPD PP

Lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojums un slapja sniega nogulumš, stiprs sals, karstums, sausums

29. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.-2027.gads	SM Novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" Novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" Novada pašvaldība
2.	Virszemes noteces un lietusūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2020.-2027.gads	VARAM Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība
3.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
4.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
5.	Patversmju vai īslaicīgās uzturēšanās vietas izveidošana un pamatvajadzību nodrošināšana sabiedrības mazāk aizsargāto grupu nodrošināšanai pret	Pēc nepieciešamības	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

	klīmatiskajiem ekstrēmīem				
6.	Papildus dzeramā ūdens nodrošināšana sabiedriskās un publiskās vietās klīmatisko ekstrēmu gadījumā	Pēc nepieciešamības	Novada pašvaldība CAK SIA "Valmieras ūdens"	Novada pašvaldība CAK SIA "Valmieras ūdens"	Novada pašvaldība SIA "Valmieras ūdens" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Risku apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
8.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
9.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
10.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
11.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par prognozētajām ilgstošām lietavām, lietūsgāzēm, pērkona negaisu un krusu, sniegu un puteni, apledījumu un slapja sniega nogulumu, salu,	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK PP Zemes īpašnieks vai	LVĢMC CAK Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	LVĢMC PP Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs

	karstumu, sausumu, to novēroto intensitāti, radītajām sekām un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana		tiesiskais valdītājs		
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VUGD VRB LVĢMC NMPD	VUGD VRB LVĢMC NMPD	VUGD VRB LVĢMC NMPD Valsts un pašvaldību institūcijas PP Komersanti Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības teritorijas iestādes NVO
6.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona		
7.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	LM Novada pašvaldība CAK	LM Novada pašvaldība	LM Novada pašvaldība Novada sociālie dienesti Sociālo pakalpojumu sniedzēji
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Vētras (vēja brāzmas), viesuļi, krasas vēja brāzmas

30. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC LVĢMC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC LVĢMC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas	2021.gads Atbilstoši	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības	VUGD VRB Ministrijas un padotības

	mācību plānošana un organizēšana	normatīvo aktu prasībām reizi četros gados		iestādes CAK Komersanti	iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2020.- 2027.gads	VARAM Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība
6.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
7.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
8.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	2020.- 2027.gads	VARAM Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība
9.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
10.	ANO ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.- 2030.gads	PRKC	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
12.	ANO Sendai ietvarprogrammas 2015.-2030.gadam par katastrofu risku mazināšanu mērķu un pasākumu īstenošana	2020.- 2030.gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
13.	Risku apdrošināšanas un pārapdrošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana		Ministrijas Pašvaldības noteiktā	Ministrijas Pašvaldības noteiktā	Ministrijas Pašvaldības noteiktā

		2020.- 2027.gads	institūcija Apdrošināšanas komersanti	institūcija Apdrošināšanas komersanti	institūcija Apdrošināšanas komersanti
14.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
15.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.- 2027.gads	KM	KM	KM iestādes ST būvvaldes Kultūras pieminekļu Ipašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par prognozēto un sagaidāmo vētras vai krasu vēja brāzmu, viesuļu intensitāti, iespējamām sekām un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	LVĢMC CAK PP Fiziska vai juridiska persona	CAK PP Fiziska vai juridiska persona	PP Fiziska vai juridiska persona
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes LVĢMC VUGD VRB AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma tīkls" NMPD VP VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" PP
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VUGD VRB LVĢMC NMPD	VUGD VRB LVĢMC NMPD	VUGD VRB LVĢMC AS "Latvenergo" AS "Sadales tīkls" AS "Augstsprieguma

					tīkls" NMPD VP VAS "Latvijas Valsts ceļi" Novada pašvaldība Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
8.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUSŠ" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas

					Reliģiskās organizācijas
9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs Valsts vai pašvaldības institūcija CAK	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	LM Novada pašvaldība CAK	LM Novada pašvaldība	LM Novada pašvaldība Novada sociālie dienesti Sociālo pakalpojumu sniedzēji
12.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Meža un kūdras purvu ugunsgrēki

31. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	ES stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām	2020.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
2.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām		VARAM	Ministrijas un padotības	Ministrijas un padotības

	plāna laika posmam līdz 2030. gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.- 2030.gads		iestādes CAK Novada pašvaldība Komersanti	iestādes Novada pašvaldība Komersanti
3.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
4.	ANO ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.- 2030.gads	PRKC	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
5.	ANO Sendai ietvarprogrammas 2015.-2030.gadam par katastrofu risku mazināšanu mērķu un pasākumu īstenošana	2020.- 2030.gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
6.	Meža mineralizēto joslu ierīkošana un uzturēšana ugunsgrēku izcelšanos un izplatības ierobežošanai	Katru gadu pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Dzelzceļa zemes nodalījuma joslas īpašnieks, valsts un pašvaldību autoceļu nodalījuma joslas īpašnieks un meža īpašnieks (valdītājs)
7.	Apauguma un pielūzņojuma novākšana un risu izlīdzināšana kas dziļākas par 0,25 metriem dabiskajās brauktuvēs mežā, kvartālstīgās un grāvju atbērtnēs, kas var tikt izmantotas ugunsdzēsības vajadzībām	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
8.	Mežu šķērsojošo ceļu risu izlīdzināšana, kas dziļākas par 0,25 metriem	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
9.	Ceļu un piebrauktuvju sakārtošana ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām un uzturēšana tādā stāvoklī, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
10.	Ūdens ņemšanas vietas ierīkošana un atjaunošana	Katru gadu līdz 1.maijam	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks (valdītājs)

			apsaimniekotājs		
11.	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu plāna izstrādāšana un aktualizēšana	Katru gadu līdz 1.aprīlim	VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 5000 hektāriem	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 5000 hektāriem
12.	Brīdinājuma zīmju izvietošana mežos pie atpūtas vietām un informācijas stendiem par uzmanīgu rīcību ar uguni un informāciju pēc palīdzības uguns nelaiemes gadījumā	Katru gadu	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
13.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ST izpilddirectori Komersanti
14.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
15.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
16.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021.gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
17.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija

		2027.gads	Apdrošināšanas komersanti	Apdrošināšanas komersanti	Apdrošināšanas komersanti
18.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par meža un kūdras purvu ugunsgrēku radītajām sekām un operatīvo dienestu informēšana un apziņošana	Pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs CAK Fiziska vai juridiska persona VUGD VRB	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs CAK PP Fiziska vai juridiska persona VUGD VRB	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs PP Fiziska vai juridiska persona VUGD VRB
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība VUGD VRB NMPD VP VVD VRVP LVĢMC VI Vidzemes kontroles nodaļa VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" PP
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība VI Vidzemes kontroles nodaļa NMPD LVĢMC VUGD VRB VP VAS "Latvijas Valsts	VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība VI Vidzemes kontroles nodaļa NMPD LVĢMC VUGD VRB VP VAS "Latvijas Valsts ceļi" CAK	VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība VI Vidzemes kontroles nodaļa NMPD LVĢMC VUGD VRB VP VAS "Latvijas Valsts ceļi"

			ceļi" CAK		Novada pašvaldība PP VVD VRVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamība s	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamība s	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK ST būvvaldes	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes ST būvvaldes
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamība s	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO NMPD
7.	Citu valsts un pašvaldību institūciju iesaistīšana	Pēc nepieciešamība s	Atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā	Atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā	Atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādā valsts un pašvaldību institūcijas iesaistās mežu ugunsgrēku ierobežošanā
8.	Gaisa kvalitātes kontroles veikšanas nepieciešamība (arī iesaistot pārnēsājamās (mobilas) mēriekārtas notikuma vietas apkārtnē (apdzīvoto vietu tuvumā)	Pēc nepieciešamība s	VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība CAK	LVĢMC VVD VRVP	LVĢMC VVD VRVP
9.	Par gaisa kvalitāti informācijas izvērtēšana un	Pēc	VI Vidzemes kontroles	VI Vidzemes kontroles nodaļa	VI Vidzemes kontroles

	rekomendāciju sagatavošana iedzīvotājiem	nepieciešamības	nodaļa	VVD VRVP	nodaļa VVD VRVP CAK LVGMC
10.	Ugunsgrēka vietas uzraudzība	Pēc nepieciešamības	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība	Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība
11.	Meža aizsardzības pasākumu veikšana (invadēto koku izvākšana, feromonu slazdu izlikšana u.c.) meža kaitēkļu masu savairošanās gadījumā	Katru gadu	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)	Meža īpašnieki (valdītāji)
12.	Atbalsts meža un purvu ugunsgrēkos iznīcināto mežaudžu atjaunošanai	Pēc nepieciešamības	ZM VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	ZM VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs	ZM VMD ziemeļvidzemes virsmežniecība Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs
13.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana	Pastāvīgi	LM Novada pašvaldība CAK	LM Novada pašvaldība	LM Novada pašvaldība Novada sociālie dienesti Sociālo pakalpojumu sniedzēji
14.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB CAK	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
15.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

16.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
17.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Epidēmija

32. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti

2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
2.	Lēmuma pieņemšana un epidemioloģisko pasākumu īstenošana pašvaldībā, saskaņā ar veselības nozares institūciju rekomendācijām, ieteikumiem un pašvaldību pretepidēmijas komisijas lēmumiem	Pēc nepieciešamības	SPKC NMPD CAK Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības	Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti	Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
3.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Reaģēšanas pasākumos iesaistītās institūcijas
4.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Epizootijas

33. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti

2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
5.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par iespējamo dzīvnieku masveida saslimšanu ar sevišķi bīstamu infekcijas slimību un profilakses pasākumiem	Pastāvīgi	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde CAK	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VUGD VRB CAK	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VUGD VRB Novada pašvaldība Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
3.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs	Glābšanas darbu vadītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

4.	Bīstamo infekcijas slimību apkarošanas pasākumu organizēšana un veikšana	Pastāvīgi	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde SPKC Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
5.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
6.	Dzīvnieku masveida iznīcināšanas pasākumu organizēšana, t.sk. dzīvnieku liķu transportēšana uz iznīcināšanas vietu un liķu iznīcināšana, kā arī šo pasākumu kontrole	Pēc nepieciešamības	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde PP VP VUGD VRB Komersanti
7.	Pasākumu veikšana, lai nepieļautu iedzīvotāju un dzīvnieku nonākšanu saskarē ar slimajiem dzīvniekiem un dzīvnieku liķiem t.sk. to transportēšanas laikā, kā arī piekļuves ierobežošana dzīvnieku liķu iznīcināšanas vietām un šo vietu apsardze	Pēc nepieciešamības	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde PP VP
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Epifitotijas

34. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju apziņošana un brīdināšana par iespējamo augu masveida infekciju	Pēc nepieciešamības	VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa	VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa VUGD VRB	VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa VUGD VRB Novada pašvaldība Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Augu vai zemes īpašnieku informēšana par	Pēc	VAAD Vidzemes	VAAD Vidzemes reģionālā	VAAD Vidzemes reģionālā

	aizdomām uz augu masveida saslimšanu vai slimību izplatību, informēšana par veicamajiem pasākumiem un slimību izplatīšanos ierobežošanas pasākumiem	nepieciešamības	reģionālā nodaļa	nodaļa	nodaļa VUGD VRB Novada pašvaldība
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Karantīnas režīma noteikšana, lai ierobežotu sevišķi bīstamas augu slimības un to izplatīšanos	Pēc nepieciešamības	VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa	VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa	VAAD Vidzemes reģionālā nodaļa Novada pašvaldība
5.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā

35. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu -	2020.- 2027.gads	VARAM IEM	Paaugstinātas bīstamības objekta īpašnieki vai tiesiskie valdītāji VVD VRVP VUGD VRB NMPD	ST pašvaldības Paaugstinātas bīstamības objekta īpašnieki vai tiesiskie valdītāji VVD VRVP VUGD VRB

	portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)			VI Vidzemes kontroles nodaļa	NMPD VI Vidzemes kontroles nodaļa Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirectori Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021.gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK un pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības PP Komersanti
6.	Objekta drošības pārskata, rūpniecisko avāriju riska novēršanas programmas, civilās aizsardzības plāna un citu katastrofas pārvaldīšanas plānošanas dokumentu izvērtēšana	Pastāvīgi	VPVB VVD VRVP VUGD VRB NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība	VPVB VVD VRVP VUGD VRB NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība	VPVB VVD VRVP VUGD VRB NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība
7.	Objektu ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu izstrāde	Pastāvīgi	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB VVD VRVP VPVB

					NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība Objekta atbildīgā persona Komersanti
8.	Komplekso pārbaužu, plānoto un neplānoto pārbaužu organizēšana un veikšana paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objektos	Pastāvīgi	VVD VRVP VPVB VUGD VRB Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība	VVD VRVP VPVB VUGD VRB Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība	VVD VRVP VPVB VUGD VRB Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība
9.	Objekta civilās aizsardzības plāna, ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna un citu katastrofu pārvaldīšanas plānošanas dokumentu pārbaude mācībās	Pastāvīgi, ne retāk kā reizi trijos gados	Objekta atbildīgā persona VUGD VRB	Objekta atbildīgā persona VUGD VRB	Objekta atbildīgā persona VUGD VRB VVD VRVP VPVB NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC Novada pašvaldība
10.	Pašvaldību saistošo noteikumu izstrāde par piesārņojošas darbības izraisīto smaku kontroli	Pastāvīgi	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība Objekta atbildīgā persona, Ipašnieks vai tiesiskais valdītājs
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB Objekta atbildīgā persona, Ipašnieks vai tiesiskais valdītājs VP VI Vidzemes kontroles nodaļa SPKC NMPD LDZ VVD VRVP PP Operatīvie dienesti un

					avārijas brigādes Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB VVD VRVP VI** Vidzemes kontroles nodaļa Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VRB VVD VRVP VI** Vidzemes kontroles nodaļa Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs	VUGD VRB VVD VRVP VI** Vidzemes kontroles nodaļa Objekta atbildīgā persona, īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD VRVP	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD VRVP
5.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
6.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās

					organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Objekta civilās aizsardzības plānā (un/vai ārpusobjekta civilās aizsardzības plānā) un citu katastrofu pārvaldīšanas dokumentos noteikto pasākumu īstenošana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB VVD VRVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK	VUGD VRB VVD VRVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Objekta atbildīgā persona, ģipšnieks vai tiesiskais valdītājs Komersanti
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
11.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības

	zaudējumiem noteikšana				iestādes un kapitālsabiedrības
12.	Rūpnieciskās avārijas izvērtēšanas komisijas darba organizēšanas un atzinumu sagatavošana	1 mēnesis	VVD VRVP	VVD VRVP	VVD VRVP VPVB VUGD VRB NMPD Vidzemes reģionālā VDI PTAC CAK Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti Eksperti

** VI tiek iesaistīta seku likvidēšanas pasākumos pēc reaģēšanas aktīvās fāzes noslēguma

Avārijas dabasgāzes apgādes sistēmās

36. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	2020.- 2027.gads	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasos"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasos"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasos" VUGD Novada pašvaldība Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes	Ministrijas un padotības iestādes

				CAK Komersanti	Novada izpilddirektori Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Sabiedrības informēšana par aprobežojumiem drošības aizsargjoslās un par bīstamību, kas saistīta ar uzturēšanos aizsargjoslās, minēto informāciju publicējot vietējā laikrakstā, kā arī nosūtot attiecīgajai pašvaldībai	Pēc nepieciešamības Reizi gadā	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol"	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol" Novada pašvaldība	AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol" Novada pašvaldība
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB Objekta atbildīgā persona, Ipašnieks vai tiesiskais valdītājs VVD VRVP VP VI Vidzemes kontroles nodaļa NMPD LDZ PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB VVD VRVP AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol"	VUGD VRB VVD VRVP AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol"	VUGD VRB VVD VRVP AS "Conexus Baltic Grid" AS "Gasol" Valsts un pašvaldības

					institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD VRVP	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD VRVP
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUSS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Radiācijas avārija

37. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par radiācijas avārijas iespējamību, veselības aizsardzības pasākumiem, sagatavotību un rīcību radiācijas avārijas gadījumā, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)	Pastāvīgi	VUGD VRB	VUGD VRB VVD RDC	VUGD VRB VVD RDC Novada pašvaldība NMPD Novada ārstniecības iestādes Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Objektā, kas veic darbības ar radioaktīvo (jonizējošo) vielu, iespējamo aizsardzības pasākumu apzināšana radiācijas avāriju gadījumā	Pastāvīgi	VVD RDC	VVD RDC VUGD VRB	Operatori VVD RDC VUGD VRB - ja radiācijas avārijas sekas var ietekmēt iedzīvotājus un vidi ārpus operatora (objekta) kontrolētās

					zonas Pašvaldības - ja radioaktīvo vielu kopējā radioaktivitāte operatora (objekta) kontrolētajā zonā atbilst normatīvajos aktos par prasībām attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā noteiktajiem lielumiem, vai ir lielāka par tiem
3.	Apzināt resursu un spēju trūkumus radiācijas avāriju seku likvidēšanai, t.sk. pārrobežu radiācijas avāriju gadījumos, saskaņā ar prasības attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā	Pastāvīgi	VARAM	VVD RDC	VVD RDC VUGD VRB CAK Ministrijas, to padotības institūcijas
4.	Organizēt dažāda veida tematiskās mācības dažādu scenāriju radiācijas avāriju gadījumos	2020.-2027.gads	VVD RDC	VVD RDC VUGD VRB Ministrijas, to padotības institūcijas	VVD RDC VUGD VRB CAK Ministrijas, to padotības institūcijas
5.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
6.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
7.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
8.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās	Pēc	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB

	aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	nepieciešamības		Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes CAK PP Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Citu dienestu un avārijas brigāžu apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB VVD RDC	VUGD VRB VVD RDC	VUGD VRB VVD RDC VI Vidzemes kontroles nodaļa PVD Ziemeļvidzemes pārvalde LVĢMC NMPD PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Radiācijas avārijas novērošanas organizēšana (stacionāro spektrometrisko monitoringa staciju darbības nodrošināšana, radiācijas situācijas novērtēšana, pārtikas produktu, dzeramā ūdens, virszemes ūdeņu, objektu un teritorijas radioaktīvā piesārņojuma kontrole)	Pēc nepieciešamības	VVD RDC	VVD RDC PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles nodaļa LVĢMC	VVD RDC VUGD VRB LVĢMC PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles nodaļa PP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par plānotajiem aizsardzības pasākumiem (uzturēšanās telpās, pārtikas produktu aprites un lietošanas ierobežojumi u.c.)	Pastāvīgi	VUGD VRB VVD RDC	VUGD VRB VVD RDC PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles nodaļa	VUGD VRB VVD RDC VP NBS PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles

					<p>nodaļa Valsts un pašvaldību institūcijas ST pašvaldības PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti</p>
4.	Uzturēšanās telpās	Pēc nepieciešamības	VVD RDC VUGD VRB	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
5.	Pārtikas produktu un dzeramā ūdens aprites un lietošanas ierobežojumi (arī pasākumi ilgtermiņā, turpmākā radioaktīvā piesārņojuma kontrole, u.c.)	Pēc nepieciešamības	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles nodaļa	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles nodaļa CAK	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VI Vidzemes kontroles nodaļa VVD RDC VUGD VRB CAK
6.	Aizsardzības pasākumi lauksaimniecībā (ierobežojumi lauksaimniecībā, nosacījumi attiecībā uz dzīvnieku barības lietošanu, turpmākā radioaktīvā piesārņojuma kontrole, u.c.)	Pēc nepieciešamības	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde CAK	PVD Ziemeļvidzemes pārvalde VUGD VRB CAK
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUSŠ" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības

			Novada ārstniecības iestādes		iestādes NVO
9.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
10.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
11.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Bioloģisko vielu negadījumi

38. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes ST izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu izplatīšana par nepieciešamajiem, veiktajiem un plānotajiem aizsardzības pasākumiem	Pastāvīgi	SPKC NMPD VI Vidzemes kontroles nodaļa VUGD VRB VP VDD	SPKC NMPD VI Vidzemes kontroles nodaļa VUGD VRB VP VDD	VUGD VRB Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības

			Novada ārstniecības iestādes		iestādes NVO
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
5.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Ugunsgrēki

39. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Iedzīvotāju izglītošana civilās aizsardzības jautājumos, izmantojot plašsaziņas līdzekļus un elektroniskos plašsaziņas līdzekļus, kā arī izplatot informatīvos materiālus, atbilstoši savai darbības jomai un kompetencei	Pastāvīgi	Valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī juridiskās personas CAK	Valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī juridiskās personas CAK	Valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī juridiskās personas Novada pašvaldība
2.	Pilnveidot būvniecības jomas normatīvo aktu prasības	2020.-2027.gads	EM BVKB	EM BVKB	EM BVKB Novada būvvalde
3.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori

				Komersanti	Komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
5.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
6.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
7.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.- 2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
2.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības

			iestādes		iestādes NVO
4.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP		VP PP
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
6.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi

40. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par katastrofām, to sekām, sagatavotību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu "Latvijas Vēstnesis", oficiālo izdevēju un tā nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums. (www.lvportals.lv)	2020.- 2027.gads	EM VARAM IEM	EM LVĢMC VUGD VRB	AS "Latvenergo" LVĢMC VUGD VRB ST pašvaldības Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Pretplūdu pasākumu organizēšana, esošo	2020.-	VARAM	VARAM	VARAM

	hidrotehnisko būvju, tehnoloģisko iekārtu un pārgāžu uzturēšana un pārbūve	2027.gads	ZM Novada pašvaldība	VSIA ZMNĪ Novada pašvaldība	VSIA ZMNĪ Novada pašvaldība
6.	Pašvaldību saistošo noteikumu pieņemšana par plūdu apdraudēto teritoriju zemes izmantošanu un lietošanu, un būvatļaujas izsniegšanu	2020.- 2027.gads	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība
7.	Meliorācijas sistēmu uzturēšana un būvniecība	2020.- 2027.gads	ZM Novada pašvaldība	ZM VSIA ZMNĪ Novada pašvaldība	ZM VSIA ZMNĪ Novada pašvaldība
8.	Autoceļu plānošana, izbūve un uzturēšana	2020.- 2027.gads	SM Novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" Novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" Novada pašvaldība
9.	Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība un ierīkošana, pamatojot ar hidroloģiskiem un hidrauliskiem aprēķiniem	2020.- 2027.gads	VARAM Novada pašvaldība	VSIA ZMNĪ Novada pašvaldība	VSIA ZMNĪ Novada pašvaldība
10.	Virszemes noteces un lietus ūdeņu novadīšanas infrastruktūras būvju būvniecība un pārbūve	2020.- 2027.gads	VARAM Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība
11.	Dabiskos teritoriju (zaļās infrastruktūras) pilnīga vai daļēja atjaunošana un "zaļo" risinājumu izmantošana plūdu risku novēršanai	2020.- 2027.gads	VARAM Novada pašvaldība	Novada pašvaldība	Novada pašvaldība
12.	ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Konvencijas Parīzes nolīgumam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030. gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
13.	ANO ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030. gads	PRKC	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
14.	ANO Sendai ietvarprogrammas 2015.-2030.gadam par katastrofu risku mazināšanu mērķu un pasākumu īstenošana	2020.-2030. gads	IEM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
15.	ES stratēģija pielāgošanās klimata	2020.-2030.	VARAM	Ministrijas un padotības	Ministrijas un padotības

	pārmaiņām	gads		iestādes Novada pašvaldība Komersanti	iestādes Novada pašvaldība Komersanti
16.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
17.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Aprošināšanas komersanti
18.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.- 2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Informācijas saņemšana par iespējamiem HES bojājumiem un situācijas attīstību, un operatīvo dienestu informēšana	Pēc nepieciešamības	AS "Latvenergo"	AS "Latvenergo"	AS "Latvenergo" VUGD VRB PP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	AS "Latvenergo" VUGD VRB	AS "Latvenergo" VUGD VRB	VUGD VRB Valsts un pašvaldības institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
4.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs AS "Latvenergo"	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības

				iestādes un kapitālsabiedrības	iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
7.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
8.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB CAK	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUSS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona		
11.	Kompensāciju par zaudējumiem noteikšana un finanšu palīdzības izmaksa zemes īpašniekiem vai to tiesiskajiem valdītājiem sakarā ar nelabvēlīgo hidroloģiskajiem un meteoroloģiskajiem apstākļiem	Pēc nepieciešamības	MK	Ministrijas CAK AS "Latvenergo" Komersanti	Ministrijas Novada pašvaldība AS "Latvenergo" Komersanti
12.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi

41. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija

					Komersanti
4.	Valsts vai reģionāla līmeņa civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021.gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	VUGD VRB	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB Ministrijas un padotības iestādes CAK un pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības PP Komersanti
6.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
7.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.- 2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK Novada pašvaldība	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana iespējamo elektrotīkla bojājumu gadījumā	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD VRB Valsts un pašvaldības institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
2.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu informēšana un apziņošana un iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD VRB	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" VUGD VRB	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti PP
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc	Fiziska un juridiska persona	Fiziska un juridiska persona	Fiziska un juridiska

		nepieciešamības	Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
4.	Bojājumu novēršanas koordinēšana un regulāra informācijas sniegšana elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un pašvaldībām par bojājumu novēršanas gaitu	Pēc nepieciešamības	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls"	AS "Augstsprieguma tīkls" AS "Sadales tīkls" Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas

			izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona		
9.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Būvju sabrukums

42. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Publisku ēku ekspluatācijas kontrole, atzinuma sniegšana un citu dienestu informēšana par iespējamo neatbilstības konstatēšanu	Pastāvīgi	BVKB VUGD VRB VI Vidzemes kontroles nodaļa Novada būvvalde	BVKB VUGD VRB VI Vidzemes kontroles nodaļa Novada būvvalde	BVKB VUGD VRB VI Vidzemes kontroles nodaļa Novada būvvalde
2.	Nodrošināt konsultāciju pieejamību juridiskām un fiziskām personām par ēku un būvju būtiskām drošības prasībām (mehāniskā stiprība un stabilitāte, ugunsdrošība, higiēna, veselība un vide, lietošanas drošība un vides pieejamība, aizsardzība pret trokšņiem, enerģijas ekonomija un siltuma izolācija, ilgtspējīga dabas resursu izmantošana u.c.)	Pastāvīgi	BVKB Novada būvvalde VUGD VRB VI Vidzemes kontroles nodaļa	BVKB Novada būvvalde VUGD VRB VI Vidzemes kontroles nodaļa	BVKB Novada būvvalde VUGD VRB VI Vidzemes kontroles nodaļa
3.	Pilnveidot būvniecības jomas normatīvo aktu prasības	2020.- 2027.gads	EM BVKB	EM BVKB	EM BVKB Novada būvvalde
4.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK

	un organizēšana				
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM EM	VUGD VRB IEM IC BVKB Centrālā statistikas pārvalde Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC BVKB Centrālā statistikas pārvalde Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
7.	Risku apdrošināšanas un pārapirošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-2027.gads	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija Apdrošināšanas komersanti
8.	Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāna laika posmam līdz 2030.gadam rīcības virzienu īstenošana	2020.-2030.gads	VARAM	Ministrijas un padotības iestādes CAK ST pašvaldības Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada pašvaldība Komersanti
9.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes

					NVO
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB	VUGD VRB Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un sekū likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
6.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
7.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
8.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS

9.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	Pašvaldības CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
10.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUSŠ" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
11.	Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšana cietušajiem	Pastāvīgi	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti	Novada pašvaldība Novada sociālie dienesti Sociālo pakalpojumu sniedzēji Valsts sociālās aprūpes centri Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
12.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
13.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Autotransporta avārija

43. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Autoceļu uzturēšana un attīstīšana	Pastāvīgi	VAS "Latvijas Valsts ceļi" Novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" Novada pašvaldība	VAS "Latvijas Valsts ceļi" VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" Novada pašvaldība
2.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
3.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
4.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
5.	Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācību plānošana un organizēšana	2021. gads Atbilstoši normatīvo aktu prasībām reizi četros gados	IEM VP SM	IEM VP SM	VP VUGD VRB NMPD LVC Ministrijas CAK PP Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības Komersanti
6.	Risku apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas normatīvo aktu pilnveidošana	2020.-	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija	Ministrijas Pašvaldības noteiktā institūcija

		2027.gads	Apdrošināšanas komersanti	Apdrošināšanas komersanti	Apdrošināšanas komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB VP VI Vidzemes kontroles nodaļa NMPD PP VVD VRVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Komersanti
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
3.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana (bīstamajā zonā)	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB VP	VUGD VRB VP	VUGD VRB VP Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP VVD VRVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti

4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD VRVP	VUGD VRB VP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības VVD VRVP
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
8.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi

44. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana reaģēšanai uz nelaimes gadījumiem ar gaisa kuģi	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB	VUGD VRB NMPD VP VVD VRVP Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības PP
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
3.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB	VUGD VRB NMPD	VUGD VRB NMPD

				VP CAK	VP Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP VVD VRVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Glābšanas darbu un seku likvidēšanas pasākumu veikšana	Pastāvīgi	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības	VUGD VRB NMPD VP Gaisa kuģa īpašnieks vai tiesiskais valdītājs Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības ST ārstniecības iestādes VVD VRVP
6.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP PP	VP PP NBS	VP PP NBS
7.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
8.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	PP	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA"

					IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
9.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot – Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot – Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
10.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Dzelzceļa transporta katastrofa

45. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
Preventīvie un gatavības pasākumi					
1.	Organizēt un veikt civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas kompleksās mācības katrā paaugstinātās bīstamības objektā	Pastāvīgi	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD VRB CAK Komersanti (pasažieru un kravas pārvadātāji, nosūtītāji un saņēmēji)
2.	Prevencijas un sabiedrības informēšanas pasākumi par nelaiemes gadījumiem uz dzelzceļa, to sekām, sagatavoību un sagaidāmo rīcību, tai skaitā sadarbības veidošana ar oficiālo izdevumu " Latvijas Vēstnesis ", oficiālo izdevēju un tā	2020.- 2027.gads	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD VRB NMPD Novada pašvaldība Oficiālais izdevējs - VSIA "Latvijas Vēstnesis"

	nodrošināto oficiālās informācijas kanālu - portālu "Cilvēks. Valsts. Likums." (www.lvportals.lv)				
3.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana reaģēšanas pasākumiem uz dzelzceļa	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK VAS "Latvijas dzelzceļš" Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori VAS "Latvijas dzelzceļš" Komersanti
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK VAS "Latvijas dzelzceļš"
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Glābšanas dienestu, citu dienestu un avārijas brigāžu iesaistīšana reaģēšanā	Pēc nepieciešamības	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD VRB	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD VRB	VUGD VRB NMPD VP VAS "Latvijas dzelzceļš" Komersanti (pasažieru un kravas pārvadātāji, nosūtītāji un saņēmēji) Operatīvie dienesti un avārijas brigādes PP VVD VRVP
2.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pēc nepieciešamības	VUGD VRB VAS "Latvijas dzelzceļš"	VUGD VRB VAS "Latvijas dzelzceļš"	VAS "Latvijas dzelzceļš" VUGD VRB NMPD VP Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP VVD VRVP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un elektronisko sakaru komersanti

3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
4.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
5.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Pastāvīgi	VP	VP PP	VP PP LDZ apsardzes struktūras
6.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	ST sociālie dienesti	ST sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
7.	Iedzīvotāju evakuācija un pamatvajadzību nodrošināšana	Pēc nepieciešamības	CAK	PP VUGD VRB VP NBS	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS" Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas

Sabiedriskās nekārtības, iekšējie nemieri

46. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Publisku pasākumu atļaujas izsniegšanas izvērtēšana, konsultācijas ar tiesībsargājošām iestādēm	Pastāvīgi	ST izpilddirektori	Pašvaldības administrācija	Pašvaldības administrācija

2.	Savlaicīga gatavošanās masu pasākumiem, komunikācija ar organizatoriem un iesaistītajām organizācijām	Pastāvīgi	ST izpilddirektori	Pašvaldības administrācija	Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
3.	Teorētiskās un praktiskās mācības tiesībsargājošām iestādēm un operatīvajiem dienestiem šādu notikumu pārvaldībā un lokalizācijā	Pēc nepieciešamības	VP	VP	VP VDD PP VUGD VRB NMPD NBS
4.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas iestādes CAK Komersanti	Ministrijas iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
6.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
7.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.-2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu Ipašnieki
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Iedzīvotāju informēšana un ieteikumu par rīcību sniegšana	Pastāvīgi	VP	VP VUGD VRB	VP VUGD VRB Valsts un pašvaldību institūcijas Novada pašvaldība PP Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi Raidorganizācijas un

					elektronisko sakaru komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
3.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes NVO
4.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšana (notikuma vietas ierobežošana, transportlīdzekļu un gājēju kustības regulēšana)	Pastāvīgi	VP	VP PP NBS	VP PP NBS
5.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
6.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
7.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Terora akti

47. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.- 2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Novada izpilddirektori Komersanti
2.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	CAK	VUGD VRB CAK	VUGD VRB CAK
3.	Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.- 2027.gads	IEM VARAM	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes CAK Komersanti	VUGD VRB IEM IC Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības noteiktā institūcija Komersanti
4.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.- 2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu īpašnieki
<i>Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi</i>					
1.	Kultūras mantojuma vērtību glābšana	Pēc nepieciešamības	Glābšanas darbu vadītājs	VUGD Operatīvie dienesti un VRB avārijas brigādes CAK Novada būvvalde	VUGD VRB Operatīvie dienesti un avārijas brigādes Novada būvvalde
2.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK PP Novada ārstniecības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas PP Novada ārstniecības

			iestādes		iestādes NVO
3.	Psiholoģiskā atbalsta sniegšana iedzīvotājiem	Pēc nepieciešamības	CAK	Novada sociālie dienesti	Novada sociālie dienesti Komersanti NVO un sabiedriskās organizācijas Reliģiskās organizācijas
4.	Valsts materiālo rezervju izmantošana	Pēc nepieciešamības	Lēmums par nepieciešamību izmantot - Glābšanas darbu vadītājs vai valsts vai pašvaldības institūcija CAK Lēmums par atļauju izmantot - Ministrijas valsts sekretārs vai tā pilnvarota amatpersona	Valsts materiālo rezervju glabātājs	Glābšanas darbos iesaistītās institūcijas
5.	Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apziņošana un sasaukšana	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
6.	Informācijas par radītajiem zaudējumiem apkopošana un kompensācijas par zaudējumiem noteikšana	1 mēnesis	Ministrijas CAK	Ministrijas CAK	Ministrijas iesaistītās pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības

Karš, militārs iebrukums vai to draudi

48. tabula

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji
<i>Preventīvie un gatavības pasākumi</i>					
1.	Pārtikas nodrošinājuma plānošana	Pastāvīgi	-	ZM	ZM VARAM PP Novada sociālie dienesti
2.	Izstrādā rīcības plānus par pirmās	2020.–2027.	-	EM	PP

	nepieciešamības preču izsniegšanu un to piegādes ceļu iespējamem variantiem līdz izsniegšanas punktam	gads		VARAM	Novada sociālie dienesti
3.	Sniedz EM priekšlikumus par finanšu līdzekļu plānošanu iedzīvotāju nodrošināšanai ar pirmās nepieciešamības rūpniecības precēm valsts apdraudējuma gadījumā	Pastāvīgi	-	VARAM	Novada sociālie dienesti
4.	Izstrādāt kārtību, kādā nodrošināma pārtikas izsniegšana iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā	2020.–2027. gads	ZM CAK	ZM VARAM	ZM PP Novada sociālie dienesti
5.	Izstrādāt kārtību, kādā tiek izsniegtas pirmās nepieciešamības preces iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā	2020.–2027. gads	EM CAK	EM VARAM	EM PP Novada sociālie dienesti
6.	Izstrādāt plānu kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās	2020.- 2027.gads	KM	KM	KM iestādes Novada būvvalde Kultūras pieminekļu Īpašnieki
7.	Valsts un pašvaldību institūcijām, atbilstoši kompetencei izstrādāt vadlīnijas vai rekomendācijas par Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteikto pamatvajadzību nodrošināšanu kara vai militāra iebrukuma laikā	Pastāvīgi	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
8.	Trauksmes gatavības plāna izstrāde pašvaldības institūcijām atbilstoši Valsts aizsardzības plānā noteiktajām vadlīnijām	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK
9.	Datu bāzes par kritisko resursu un svarīgu materiāli tehnisko līdzekļu pieejamību CAK atbildības rajonā izveide un uzturēšana	Pastāvīgi	CAK	CAK	Pašvaldības noteiktā institūcija
10.	Pamatvajadzību nodrošināšanā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde, nodrošināšanā iesaistītā personāla resursu papildināšanas plāna izstrāde, kā arī	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK

	kritisko materiālo resursu rezervju izveides CAK teritorijā apzināšana				
11	Sabiedriskās kārtības un likuma varas nodrošināšanā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK
12	Evakuācijā iesaistīto institūciju savstarpējās koordinācijas procedūru izstrāde, saskaņā ar valsts CA pasākumu plānu par kontrolētu masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK
13	Atbalsta sniegšanas NBS koordinācijas procedūru izstrāde	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK
14	Iedzīvotāju informēšanas mehānismu (t.sk. alternatīvo) izstrāde (atbildīgie, kanāli, metodes, vēstījumi)	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK
15	Krīzes dokumentēšanas (foto, video) un vēstījumu ārpasaulei nodošanas mehānismu izstrāde	Pastāvīgi	CAK	CAK	CAK
Reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi					
1.	Veikt sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju sastāva apziņošanu	Pēc nepieciešamības	CAK priekšsēdētājs	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
2.	Sasaukt sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisijas	3 stundas	CAK priekšsēdētāji	CAK nolikumos noteiktās personas	CAK nolikumos noteiktās personas
3.	Iespējamo papildus apziņošanas līdzekļu iesaistīšana iedzīvotāju apziņošanā	12 stundas	VUGD priekšnieks	IEM SM AIM Ministrijas	VUGD VRB NBS PP VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" Ministrijas un to padotība iestādes
4.	Pārtikas izsniegšana (t. sk. piegāde) iedzīvotājiem, kā arī izsniegtās pārtikas uzskaitē	Atbilstoši izstrādātajai kārtībai	ST pašvaldību priekšsēdētāji	VARAM	CAK Novada sociālie dienesti
5.	Pirmās nepieciešamības preču izsniegšana iedzīvotājiem, kā arī	Atbilstoši izstrādātajai	ST pašvaldību priekšsēdētāji	VARAM	Novada sociālie dienesti

	izsniegto preču uzskaite	kārtībai			
6.	Pirmās palīdzības sniegšana	Pēc nepieciešamības	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas CAK Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas Novada ārstniecības iestādes	Fiziska un juridiska persona Valsts un pašvaldības institūcijas Novada ārstniecības iestādes NVO
7.	Atbalsta sniegšana NBS	Pastāvīgi		Ministrijas	Ministriju padotības iestādes Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
8.	Sabiedriskās kārtības uzturēšanas pasākumu pastiprināšana	6–8 stundas	VP priekšnieks	VP PP NBS VARAM	VP PP NBS
9.	Iedzīvotāju evakuācija vai kontrolēta cilvēku pārvietošana no bīstamās zonas	24 stundas	Katastrofu pārvaldīšanas subjekts AIM	VARAM Civilās aizsardzības operacionālās vadības centrs	Pašvaldību dienesti PP SIA "VTU VALMIERA" IK "ILEKSS PLUS"
10.	Valsts un pašvaldību institūcijām kara vai militāra iebrukuma laikā turpināt to kompetenču jomā nodrošināt Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktās pamatvajadzības	Pastāvīgi	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei	Katastrofas pārvaldīšanas subjekts Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei
11.	Starptautiskās un humānās palīdzības pieprasīšanu un saņemšanu (t. sk. uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšana)	Atkarībā no situācijas	MK	Atbildīgā ministrija	VUGD CAK Visas pašvaldības institūcijas atbilstoši kompetencei

5. Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji

49. tabula

Nr. p.k.	Apdraudējums vai veicamā pasākuma nosaukums	Institūcija, kuras amatpersona ir reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs
1.	Zemestrīce	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
2.	Plūdi	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
3.	Vētra, lietusgāzes, ilgstošas lietavas, pērkona negaiss un krusa, sniegs un putenis, apledojuums un slapja sniega nogulums, stiprs sals, karstuma, sausums	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
4.	Ugunsgrēku dzēšana mežos	Valsts meža dienests
5.	Epidēmija	Slimību profilakses un kontroles centrs
6.	Epizootija	Pārtikas un veterinārais dienests
7.	Epifitotija	Valsts augu aizsardzības dienests
8.	Bīstamo ķīmisko vielu noplūde (izņemot jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz krastam)	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
9.	Avārijas gāzes sadales sistēmās	AS "Gasol"
10.	Avārijas dabasgāzes pārvades sistēmā	AS "Conexus Baltic Grid"
11.	Radiācijas avārija, negadījums (incidents) un kodolavārija	Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs
12.	Bioloģisko vielu negadījumi	Slimību profilakses un kontroles centrs
13.	Ugunsgrēku dzēšana, izņemot mežus	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
14.	Dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumi	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
15.	Pārvades un sadales elektrotīklu bojājumi	AS "Sadales tīkls" un AS "Augstsprieguma tīkls"
16.	Būvju sabrukums	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
17.	Autotransporta vai autoceļu infrastruktūras avārija (ja nav jāveic glābšanas darbi, jādzēš ugunsgrēks vai jālikvidē bīstamo ķīmisko vielu noplūdes sekas)	VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" uz valsts autoceļiem; Pašvaldība uz pašvaldības autoceļiem
18.	Aviācijas transporta avārija	Valsts robežsardze
19.	Sabiedriskās nekārtības	Valsts policija
20.	Terora akts	Valsts drošības dienests
21.	Nezināmas izcelsmes vielas vai priekšmeta atrašanas gadījumā	Valsts policija

22.	Glābšanas darbi (izņemot jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai)	NBS krasta apsardzes dienests
-----	--	-------------------------------

6. Iedzīvotāju evakuācija no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, ņemot vērā attiecīgā apdraudējuma iespējamās sekas

Pirms cilvēku evakuācijas no katastrofu apdraudētajām vai skartajām teritorijām, tiks nodrošināta šo cilvēku apziņošana. Novadu iedzīvotāju, operatīvo dienestu, iestāžu un pašvaldību apziņošana par katastrofas draudiem paredzama, izmantojot visus pieejamos sakaru līdzekļus: mobilo telefonu sakaru tīklus, fiksēto telefonu sakaru tīklus, rācījas, radiosakarus, masu medijus (TV, laikraksti, interneta portāli) un citus, kas tajā brīdī būs pieejami. Papildus iedzīvotāju apziņošanai tiks izmantotas civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas sirēnas. Agrīnās brīdināšanas sistēmas darbību nosaka likums Par valsts civilās aizsardzības plānu (stājās spēkā 2020. gada 26. augustā) un MK noteikumi Nr. 440-08.08.2017. "Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība".

Valmieras novadā uzstādītas septiņas trauksmes sirēnas. Viena sirēna uzstādīta Mazsalacā (Rīgas iela 3, Mazsalaca) un viena Rūjienā (Rīgas iela 30, Rūjiena), Strenču apvienībā uzstādītas divas sirēnas: Sedā (Tirgus iela 5) un Strenčos (Rīgas iela 13). Naukšēnu apvienībā uzstādīta viena sirēna, kas atrodas uz centrālās katlumājas jumta. Valmieras pilsētā uzstādītas divas sirēnas. Valmieras pilsētā sirēnas uzstādītas Kr. Valdemāra ielā 1, "Vecais ūdenstornis" un Raiņa ielā 11, "Valmieras 2.vidusskola". Pēc pieejamās informācijas, Valmieras pilsētā izvietojuma un reljefa dēļ, sirēnu dzirdamība nav ideāla. Sirēnu labākai dzirdamībai un pārklājumam nepieciešamas vēl divas sirēnas. Ideālai apziņošanai sirēnas vēl varētu uzstādīt "Circle" DUS, Stacijas ielā 29, Valmierā un SIA "Vidzemes Olimpiskais centrs", Rīgas ielā 91, Valmierā. Latvijā nākotnē plānots izstrādāt SMS apziņošanas sistēmu, kas brīdinās visus Latvijas iedzīvotājus par gaidāmajiem draudiem.

6.1.Evakuācijas veids

Evakuācija no skartajām teritorijām, atkarībā no katastrofas veida, var notikt, izmantojot autotransportu, motorizētu transportu un nemotorizētu transportu. Autotransportam var tikt izmantots gan novadu nodrošinātais autotransports, gan iedzīvotāju privātais transports. Pie nemotorizētā transporta pieskaitāmi velosipēdi, skrejriteņi u.c. mehāniskie pārvietošanās līdzekļi. Pie motorizētajiem transportlīdzekļiem pieskaitāmi transportlīdzekļi ar iekšdedzes dzinējiem un elektromotoriem. Motorizētu transportlīdzekļu izmantošana var būt nedroša vietās, kur izplūdušas viegli uzliesmojošas ķīmiskas vielas, jo dzirksteles no motoriem var izraisīt to

aizdegšanos. Ķīmisko vielu noplūdes gadījumā, evakuēties perpendikulāri vēja virzienam (tā lai vējš pūstu no sāniem).

6.2.Pulcēšanās vietas

Valmieras novadā katastrofu gadījumā noteiktas vairākas pulcēšanās vietas. No pulcēšanās vietām notiek tālāka evakuācijas koordinēšana. Pulcēšanās vietas Valmieras novadā skatīt 5. pielikumā.

6.3.Evakuācijas maršruti

Evakuācijas maršruti cilvēku un materiālo vērtību evakuācijai iepriekš nav noteikti. Evakuācijas virzienu un maršrutu izvēle atkarīga no katastrofas apdraudējuma veida, izvietojuma pašvaldības teritorijā, apdraudētās teritorijas platuma un konfigurācijas. Lēmumu par evakuācijas maršruta izvēli pieņems CAK sadarbībā ar vietējo pašvaldību un atbildīgajiem dienestiem. Evakuācijai tiks izmantoti novadu teritorijā esošie autoceļi, kas norādīti 65. līdz 71. attēlā, kā arī dzelzceļš. Pārvietošanās drošība evakuācijas laikā tiks nodrošināta sadarbībā ar Valsts un Pašvaldības policiju. Konvencionālas kara darbības gadījumā civiliedzīvotāju evakuācijas maršrutus nosaka NBS. CAK koordinē bēgļu plūsmu, to informēšanu un nepieciešamo pamata vajadzību nodrošināšanu.

6.4.Transporta nodrošinājums

Evakuācijas gadījumā pieļaujama situācija, kad iedzīvotāji katastrofas skartās teritorijas pamet ar savu privāto autotransportu. Pie masveida evakuācijas var tikt piesaistīts arī trešo personu transports, kā, piemēram, starppilsētu autobusi, kas apkalpo Valmieru un apkārtējos novadus. Valmieras novada īpašumā esošos un piesaistītos transportlīdzekļus skatīt 6. pielikumā.

6.5.Pagaidu izmitināšana

Evakuētos iedzīvotājus iespējams izmitināt izglītības iestāžu sporta zālēs, dienesta viesnīcās, tautas namos, pirmsskolas izglītības iestādēs, viesnīcās un hotelos. Viesnīcas ar gultas vietām var nodrošināt salīdzinoši nelielam skaitam cilvēku. Izmitināšanas vietu apsardze var tikt organizēta, piesaistot Valsts un Pašvaldības policijas darbiniekus, kā arī izmitināšanas objekta personālu. Izmitināšanas vietas Valmieras novadā skatīt 7. pielikumā.

6.6.Evakuēto uzskaitē

Evakuēto uzskaiti veic pašvaldības un iesaistīto iestāžu darbinieki. Atbildīgo amatpersonu par iedzīvotāju uzskaites organizāciju nozīmē novadu CAK priekšsēdētājs vai izpilddirektors, pagastos – pagastu pārvaldes vadītāju nozīmētas personas. Rajona izglītības iestādēm jānodrošina audzēkņu uzskaiti un uzraudzību evakuācijas pasākumu veikšanas gaitā. Ieslodzījumu vietu pārvaldei jāuzskaita evakuētie ieslodzītie.

6.7.Evakuēto ēdināšana

Valmieras novadam ar dažiem sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem ir noslēgtas vienošanās vai līgumi par ēdināšanas nodrošinājumu katastrofas gadījumā, bet ar citiem līgumi nav, bet pēc nepieciešamības pie šiem uzņēmumiem griezīsies pēc palīdzības ēdināšanas nodrošināšanā. Novadu teritorijās nav noliktavu pārtikas krājumu ilglaicīgai uzglabāšanai. Valmieras pilsētā ir dažādi lielveikali (Rimi, Maxima, Mego, DEPO, Lidl), kuros ir pārtikas rezerves 2 – 3 dienām (līdz nākamajam pārtikas pievedumam). Katastrofas gadījumā iespējama sadarbība ar šiem lielveikaliem. Organizējot iedzīvotāju evakuāciju, evakuētajiem tiks ieteikts sev līdzī ņemt pārtiku. Novadu domes nodrošinās glābšanas darbos vai avārijas seku likvidācijā iesaistīto institūciju personāla ēdināšanu. Evakuēto ēdināšana tiks organizēta atkarībā no situācijas un noslēgtajiem līgumiem. 8. pielikumā apkopota informācija par ēdināšanas un dzeramā ūdens iespējām Valmieras novadā.

6.8.Evakuēto sociālā aprūpe

Sociālo aprūpi un medicīnisko palīdzību nodrošinās Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, Vidzemes slimnīca, Mazsalacas slimnīca, Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca un feldšerpunkti: Bērzaines un Vaidavas feldšeru – vecmāšu punkti (Kocēnu apvienība), Ramatas un Sēļu pagasta feldšerpunkti (Mazsalacas apvienība) un Vecates pagasta medpunkts (Burtnieku apvienība). Atkarībā no nepieciešamības un ievainoto skaita, cietušie var tikt nogādāti poliklīnikā Valkā, Alūksnes slimnīcā, Cēsu klīnikā un citās slimnīcās, ja tuvākās slimnīcas ir pārpildītas, vai citu iemeslu dēļ nespēj uzņemt cietušos.

6.9. Evakuēto īpašuma apsardze

Evakuēto iedzīvotāju īpašuma apsardzi paredzēts nodrošināt, izmantojot Valsts policijas un NBS struktūrvienību pieejamos resursus, atbilstoši MK noteikumiem Nr. 946-05.10.2010. „Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos”. NBS tiek iesaistīti, ja civilās aizsardzības sistēmas rīcībā esošie resursi ir nepietiekami apdraudējuma situācijas pārvarēšanas un seku likvidācijas neatliekamo pasākumu veikšanai un NBS resursu piesaiste ievērojami paātrina neatliekamo pasākumu īstenošanu, mazina iespējamus zaudējumus, paātrina cilvēku glābšanu vai, ja NBS rīcībā ir speciāli resursi šo darbību veikšanai. NBS kā materiāltehnisko palīdzību var piesaistīt transportu, tehniku, ierīces, gaisa kuģus, lauka virtuves un pārvietojamos vadības centrus.

Ņemot vērā Valmieras novada platību, visas teritorijas evakuācijas gadījumā, NBS nebūs pietiekamu cilvēkresursu iedzīvotāju īpašumu apsardzei. Šādā situācijā būtu nepieciešams apsargāt objektus, kas ir kritiski novada teritorijas funkciju pildīšanai. Šādi objekti ir saistīti ar ūdensapgādi, siltumapgādi, sakaru centriem un citiem svarīgiem infrastruktūras objektiem (dabasgāzes pārvades sistēmas (maģistrālie) cauruļvadi, galvenās elektrolīnijas). Šie objekti centrējas ap apdzīvoto vietu centriem.

6.10. Sadarbība ar citām pašvaldībām evakuēto uzņemšanas jomā

Valmieras novadam nav noslēgtu līgumu ar blakus esošām pašvaldībām par evakuēto iedzīvotāju uzņemšanu. Nepieciešamības gadījumā var pieņemt, ka blakus esošās pašvaldības neatteiks cietušo uzņemšanu un palīdzību katastrofas gadījumā, ja pašu resursi un kapacitāte to atļaus.

7. Iesaistāmie resursi

Katastrofu pārvaldīšanā Valmieras novada teritorijā tiek iesaistīti dislocētie operatīvie un speciālie dienesti. Operatīvajiem un speciālajiem dienestiem ir savi resursi, kuri tiek iesaistīti glābšanas un seku likvidēšanas pasākumos. Valmieras novada pašvaldībām piederošie evakuācijas transporta resursi norādīti 6. pielikumā.

7.1. Pašvaldības vai pašvaldību resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos

Novada teritorijas pašvaldību pieejamos resursus, kas tiks iesaistīti reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos, skatīt 9. pielikumā.

7.2. Fizisko vai juridisko personu resursi, kas iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos

Valmieras novadam nav pieejama aktuāla informācija par fizisko vai juridisko personu resursiem, kuri ir iesaistāmi reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos. Par šādu resursu izmantošanu nav noslēgti līgumi. Ar tiem uzņēmumiem, ar kuriem ir noslēgti līgumi, resursi ir apzināti. Katastrofas gadījumā, vadoties pēc nepieciešamības var tikt lūgta fizisko un/vai juridisko personu palīdzība.

7.3. Nodrošinājums ar energoresursiem energoapgādes traucējumu gadījumā

Novada teritorijas pašvaldību nodrošinājumu ar energoresursiem skatīt 10. pielikumā.

8. Sadarbība ar citu administratīvo teritoriju, sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisiju, valsts un citu valstu glābšanas dienestiem un blakus esošajām pašvaldībām

Līgumi par sadarbību ar citu administratīvo teritoriju civilās aizsardzības komisijām, valsts un citu valstu glābšanas dienestiem, un blakus esošajām pašvaldībām nav noslēgti. Attiecīgo jomu iestādēm/uzņēmumiem (Latvijas Valsts meži, VUGD u.c.) ir savi pienākumi saistībā ar civilo aizsardzību bez līgumu noslēgšanas. Katastrofu gadījumā tiek pieņemts, ka blakus esošās pašvaldības neatteiks palīdzības sniegšanu nepieciešamības gadījumā. Mazsalacas, Rūjienas un Naukšēnu apvienības robežojas ar Igauniju. Novada teritorijai

atsevišķi līgumi par materiālo resursu iesaisti ar Igauniju nav noslēgti. Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdība 2018. gada 22. martā ir parakstījušas nolīgumu par sadarbību katastrofu novēršanas, gatavības un reaģēšanas jomā. VUGD kopš 2012. gada ir nodibinājis jaunu sadarbības formātu, tādējādi katastrofu vai negadījumu gadījumā pierobežās VUGD ir tiesīgs pieprasīt Igaunijas glābšanas dienestu palīdzību un Igaunija ir tiesīga pieprasīt Latvijas palīdzību.

8.1. Ārkārtas situācija vai izņēmuma stāvoklis

Ārkārtas situācija ir īpašs tiesiskais režīms, kura laikā Ministru kabinetam ir tiesības likumā noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko un juridisko personu tiesības un brīvību, kā arī uzlikt tām papildus pienākumus. Ārkārtas situāciju izsludina Ministru kabinets³¹. Ārkārtas situāciju var izsludināt tāda valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar katastrofu, tās draudiem vai kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība.

Izņēmuma stāvoklis ir īpašs tiesiskais režīms, kas izsludināms, ja:

- valsti apdraud ārējais ienaidnieks;
- valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšēji nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu.

Ārkārtas situācijas vai izņēmuma stāvokļa gadījumā valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijas ir tiesīgas noteikt aizliegumus / ierobežojumus resursiem, cilvēkiem, teritorijām, kā arī izmantot savām vajadzībām fizisko un juridisko personu kustamo un nekustamo īpašumu, ja tas saistīts ar nacionālās drošības nodrošināšanu valsts apdraudējuma gadījumā. Ārkārtas situācijas vai izņēmuma stāvokļa izsludināšanu reglamentē likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" (pieņemts 07.03.2013.).

³¹ <https://likumi.lv/ta/id/255713-par-arkartejo-situaciju-un-iznemuma-stavokli>